

BIHANG

till Riks-Ståndens Protokoll

vid Urtima Riksdagen i Stockholm

1817 och 1818.

3:dje Samlingen.

Innehållande Riksens Ständers Constitutions-
Utskotts Betänkanden och Förklaringar.

STOCKHOLM,

Tryckt hos CARL DELEEN, 1818.

BIRLING

THE BIRLING-STEINER-PIRELLA

and URBAN-ALBRECHT-PIRELLA

1875-1876

THE BIRLING-STEINER-PIRELLA

and URBAN-ALBRECHT-PIRELLA

1875-1876

1875-1876

1875-1876

1875-1876

N:r 1.

*Constitutions - Utskottets Memorial
angående Borgare- och Bonde-
Ståndens Remisser af Revisorernes
Berättelse om Allmänna Magazins-
Inrättningens förvaltning.*

Under den 6 nästledne December har Vällofl. BorgareStåndet, äfvensom, den 8 i samma månad, Hedervärda BondeStåndet, behagat till Constitutions- och Stats-Utskotten remittera Riksens Höglofl. Ständers tillförordnade Revisorerers aflemnade berättelse, efter granskningen af Allmänna Magazins-Inrättningens styrelse och förvaltning under åren från och med 1813 till och med 1816.

Sedan den vid Remissen saknade berättelsen blifvit, efter föranstaltad tryckning, tillgänglig, har Constitutions-Utskottet deraf inhemtat, att Revisorerne, i anledning af hvad Handlingarne upplyst, rörande de, genom Konungens General-Adjutant för Flottorne, under den 12 Juni 1816, Allmänna Magazins-Directionen meddelta Ordres om vederbö-

rande i Carlskrona förlagda Corpsers och Arbetsmanskaps proviantering med mjukt bröd, och de, i följd häraf, ytterligare vidtagne åtgärder, hemställt, om icke Riksens Ständer skulle pröfva nödigt, at öfver detta ärendes behandling infordra deras ConstitutionsUtskotts utlåtande; hvadan ock Utskottet ansett, i hvad på detsamma kunde bero, de ankomna remisserne endast och egentligen hafva till föremål ofvanberörda af Revisorerna anmärkta omständigheter.

Då ConstitutionsUtskottet å ena sidan funnit, att målet, genom sin beskaffenhet, ovägerligen tillhörde Utskottets befattning och således ej borde, i stöd af 44. §. Riksdags-Ordningen, återförvisas, har likväl å andra sidan Utskottet förekommit, dels att frågan i sjelfva verket blifvit väckt af Revisorer, före Riksdag, och icke, under Riksdag, af Stånds Ledamöter, åt hvilka, enligt Riksdags-Ordningens 48. §., är ensamt förbehållit, att göra motioner till föredragning in Plenis, dels äfven, att en sådan anmärkning, som, oakadt i remisserne ej nämnd, utan tvifvel dermed åsyftas, blott synes kunna framställas af enskilda Riksdagsmän, och icke af ett helt RiksStånd, i hvilket sednare fall en föregången, med grundlagarne ej instämmande, öfverläggning i ämnet skulle hafva ägt rum.

Vid slikt förhållande har ConstitutionsUtskottet icke trott sig vara berättigadt, att nu till pröfning uptaga förevarande anmärkningsfråga, såsom väckt och behandlad i annan form, än den, som genom 8. puncten

af Riksdags-Ordningens 29. §., uttryckligen
är föreskrifven. Stockholm d. 16 Jan. 1818.

På Höglofl. Ridderskapets
och Adels Ledamöters
vägnar:

H. H. von Essen.

På Högvördige Preste-
Ståndets Ledamöters
vägnar:

Ludvig Mörner.

På Vållofl. BorgareStåndets
Ledamöters vägnar:

Johan Westin.

På Hederv. BondeStåndets
Ledamöters vägnar:

A. J:son Hyckert.

J. D. Valerius.

N:r 2.

*Constitutions - Utskottets Memorial
angående Representations-föränd-
rings-frågans närvarande skick.*

Genom ProtokollsUtdrag af den 15 inneva-
rande, har Höglofl. Ridderskapet och Adeln,
i anledning af Herr Lagmannen *Christian af
Stenhoffs* Memorial, med hemställan om på-
minnelse till Constitutions-Utskottet, att in-
komma med dess betänkande rörande ett nytt
representations-sätt, äfvensom af åtskilliga
detta Stånds Herrar Ledamöters i ämnet af-
gifna yttranden, behagat anmoda Utskottet
att med det första lemna Riksens Ständer
upplysning, i hvad skick frågan om en för-
ändrad National-representation för närvarande
sig befinner.

För att kunna uppfylla ett sådant ålig-
gande, utbeder sig Utskottet att till en bör-
jan få återföra Riksens Ständer till de åtgär-

der och beslut, som under nästledne 1815 års Urtima Riksdag vidtogos i afseende på denna, redan vid 1809—10 årens Riksdag väckta och preliminärt beredda, men alltsedan, till den närmare utarbetningen, hvilande fråga.

Under den 12 Juni 1815 uppdrogs, villkorligen, af Riksens då församlade Ständer åt deras Constitutions-Utskott, att ytterligare lägga hand vid ofvannämnda viktiga ärende, och gifva detsamma en fullständigare utveckling. Då emedlertid Utskottet befann sig i saknad af de materialier, som förut ansetts och ännu ansågos oundgängligen nödiga för ett härutinnan på säkra grunder byggdt förslag, framstälde Utskottet, i betänkande af d. 10 Juli, till Riksens Ständer angelägenheten af en förutgående anstalt till samlande af allmänna Statistiska underrättelser om Sverige, särdeles dem, som med utarbetandet af förslaget till en ny representation kunde äga gemenskap. Med gillande häraf, förnyade jemväl Riksens Ständer, i en under den 23 i samma månad aflåten, och i 26 §. af Riksdagsbeslutet den derpåföljande Augusti, åberopad skrifvelse, deras vid sednast förflutna Riksdagar hos Kongl. Maj:t gjorda underdåniga anhållan om fogandet af förrberörde anstalt, hvarvid Riksens Ständer yttrade den önskan att, för ändamålets ernående, noggranna undersökningar måtte anbefallas, med hänsigt till Rikets befolkning och öfriga förhållanden, Orternes vidd och hufvudnäringar, samt invånarnes stånd, förmögenhet, beskattning och privilegier.

Omedelbarligen efter det nuvarande Con-

stitutions-Utskott träd i verksamhet, har Utskottet sjelfmant varit omtänt, att i möjligaste måtto bereda sig utväg till erhållande af sådana uppgifter, hvilka, efter dess begrepp, kunde stå i någon, äfven aflägsen, förbindelse med frågan om representations-förbättringen, och deröfver sprida ett fullkomligare ljus. Dels genom den obehindrade tillgången till de inför Kongl. Maj:t i Statsrådet förda Protokoll, dels genom officiellt öppnade communicationer med vederbörande föredragande och embetsverk, har Utskottet bland annat inhemtat, att ofvanomförmälda Riksens Ständers underdåniga Skrifvelse blifvit d. 1 Aug. 1815 remitterad till Kongl. Maj:ts Tabellverks-Commission samt Dess och Rikets KammarCollegium, hvilket sednare deröfver, under den 10 Nov. 1817, i underdånighet afgifvit ett, för dess sammanhang med andra hithörande omständigheter, ännu till underdånig föredragning uppskjutit utlåtande, samt tillika, att Kgl. Maj:t, föranledd af Riksens Ständers underdåniga hemställan, genom nådigt Bref till KammarCollegium af den 15 Aug. 1815, ytterligare förordnat om verkställigheten af den redan under den 13 Maj 1802 samtliga Landshöfdingar meddelta nådiga befallning att hvart femte år om Rikets tillstånd afgifva berättelser till Collegium, som deröfver ägde redigera och i underdånighet insända ett allmänt sammandrag.

Sedan Utskottet derjemte erfarit att förenämnda berättelser från flera Län blifvit aflemnade, samt att KammarCollegium numera

är sysselsatt med deras granskning och författandet af sitt underdåniga betänkande, har Utskottet, med stöd af 42 §. Riksdagsordningen, i ämnet vänt sig till Hr HofCancellern, hvilken ock, under nästledne gårdag, till svar meddelat, det han anmodat Collegium, att med det första tillstålla Utskottet de inkomna handlingar, som innehålla Statistiska upplysningar, nödvändiga för utarbetandet af förslaget till en förbättrad National-representation.

Riksens Ständer torde af denna enkla framställning kunna dömma, att meranämnda fråga, ehuru den, med hänseende till sjelfva arbetsåtgärderna, egentligen befinner sig i samma skick, hvori den vid sista Riksdag lemnades, likväl skridit närmare möjligheten af utredning och bestämmande, samt att Utskottet, som, bundit af förra Ständers opinion om nödvändigheten af Statistiska underrättelsers förskaffande, till ledning vid ett afgifvande förslag, ej trott sig tillständigt, att derifrån, utan särskilt föreskrift, afvika, sålunda iakttagit hvad för det närvarande på Utskottet berott. Stockholm d. 30 Jan. 1818.

N:r 3.

Constitutions-Utskottets Memorial i anledning af en från Ridderskapet och Adeln remitterad anmärk-

*ning mot Konungens Rådgifvare
i Commandomål för Armén.*

Sedan från Höglofl. Ridderskapet och Adeln blifvit, genom Protokolls-Utdrag af den 9 nästl. Jan. till Constitutions-Utskottet remitterad en af Friherre *Anckarsvärd, Carl Henrik*, i den form 29 §. Riksdags-Ordningen föreskrifver, yttrad anmärkning emot Föredraganden inför Kongl. Maj:t af Commandomål för Armén, har för uppgifvandet af anledningarne härtill bemälte Friherre inlemnadt ett vidimeradt Utdrag af de genom Kgl. Maj:ts General Adjutants Expedition för Armén den 24 Maj 1817 under N:r 353 utfärdade General-Ordres, ord för ord så lydande: »Vid de »Regementen, der Rotehållare ej samfäldt ingått i Contrakt om Soldatens beklädnad, »böra Inspektörerne, så mycket möjligt är, »och så vidt Författningarne det medgifva, ej »approbera några Rekryter, som icke i Knekte-Contraktet af Rotehållare förbehållit sig »beklädnad på vissa år (3 4 å 5 år), hvar »förutan Soldaten, som med de af Kongl. »Maj:t och Kronan i nåder bestådda slitningspenningar omöjligen kan bekläda sig, innan »kort skulle blifva otjenstbar, eller ock, med »uppoffring af dess nödtorftiga bergning, och »på bekostnad af Hustrus och Barns knappa »föda, blifva tvungen sjelf anskaffa behöriga »munderingspersedlar; och åligger således Inspektörer, Brigad-Generaler, samt Regements-Chefs på möjligaste bästa sätt söka

»sådant afhjelpa.« Underställandes, i följd häraf, Friherre *Anckarsvård* Utskottets ompröfvande, huruvida orden *så vidt författningarne medgifva* må kunna fria Konungens Föredragande i Commandomål från det ansvar 44 Cap. Missg. Balken utsätter å den Konungens Embetsman, hög eller låg, som, sjelf eller genom andra, intalar eller förleder undersåtarne till någon utgift, sammanskott eller kostnad, enär Föredraganden bör sjelf känna hvad författningarne medgifva, särdeles i mål, der de bestämdt förbjuda all tolkning utom ordalydelsen, och der de tydligen binda till ansvar för väckande af minsta fråga om förändringar, hvadan, och då förhållandet vore sådant med Indelnings-verket och dertill hörande Rote-Contrakt, Friherre *Anckarsvård* ej kunde anse ofvanintagne General-Ordres annorlunda, än som ett inledande att dessa författningar eludera.

Omedelbarligen efter Remissens ankomst har Utskottet, med stöd af 105 §. Regeringsformen, äskat det inför K. M. i Commandörenden hållna Protokoll, hvarpå de anmärkte General-Orderne grundats. Jemte detsamma, och en särskilt från General-Adjutanten m. m. Friherre *Björnstjerna* till vederbörande aflåten Embets-skrifvelse, hafva tvenne andra detta ämne beträffande Protokoll blifvit Utskottet meddelte, bland hvilka det förra af den 26 Aug. 1817 innehåller, att, då till K. M:s Höga kurskap kommit att inom första LifGrenadier-Regementet och dess Compagnier Ordres utgifvits, som i ett alldeles orig-

tigt begrepp framställt hvad K. M. medelst General-Ordres af den 24 förutgående Maj i nåder anbefallt, K. M. icke allenast deröfver betygat Sitt höga missnöje, utan ock återkallat nyssberörde Regements- och Compagnie-Ordres, med ogillande af hvad härutinnan kunnat vara tillgjordt, samt det sednare af den 30 Sept. att, på skedd anmälan af Inspektörens rapport om sammanhanget, K. M. tillika, med befallning om Regements Befälhafvarens arresterande, förklarar, det mera nämnde General-Ordres, såsom egentligen innefattande en Instruction för Inspektörer och Brigad-Generaler, icke bort på BrigadOrderne underlydande Regementen communiceras; hvarförutan, enligt sedermera lemnad underrättelse, K. M. till ytterligare misstags afböjande genom Circulaire-General-Ordres af den 11 dennes förnyat Dess nådiga befallning att ingen Rotehållare må utöfver hvad författningarna stadga, förmås till beklädnadens utgörande, om ej efter trivilliga beting.

Innan Utskottet går, att för Riksens Ständer uppgifva resultaten af dess öfverläggningar i denna särskilta anmärknings-fråga, utbeder det sig att till en början få utveckla de allmänna grunder, dem Utskottet, oafslåtligen uppmärksamt på Constitutionens anvisning, tror böra följas för behandlandet af sådana frågor, och för den klara tolkningen, i hvarje fall af de derom gifna föreskrifters bokstafliga innehåll.

Uti alla de mål, rörande anmärkningar mot

Konungens Rådgifvare, som i anledning af till Constitutions-Utskottet remitterade eller inom detsamma uppkomna motioner, fordra dess granskning och skärskådande, utgör, likmätigt Grundlagen, detta Utskott en förberedande och intermediaire Auctoritet, hvilken, efter noggrant urskiljande af öfverträdelser och förseelse, samt det moraliska ansvarets afvägande i samma mån, endast äger, der ett fullkomligt frikännande ej funnit rum, att antingen ställa under tilltal inför RiksRätt, utan att bestämma den möjliga bestraffningsgraden, eller ock för Riksens Ständer anmäla förhållandet, utan att, genom någon omedelbar tillstyrkan, föruthasta deras pröfning af hvad Rikets väl skulle kräfvat. Denna norm för anklagelse- eller anmälnings-rätten härutinnan innefattas i Regeringsformens 106 och 107 §. §., som på en gång utstaka och begränsa Utskottets myndighet. Den förstnämnde utmärker hufvudsakligen ansvaret för uppenbara förbrytelser mot nämnde Grundlag, och för den rådgifvande åtgärden till beslut stridande mot Grundlagen eller Rikets allmänna Lagar; den sednare åter förutsätter ett bedömande mindre efter lagens bokstaf, än efter opinionen om dess fordringar, mindre af vissa handlingar, än af former och handlingssätt. Och ändtligen synas de begge icke blott tillåta, men äfven påkalla ett offentligt framläggande af alla till en gjord anmärkning hörande och öfver dess föremål upplysning spridande omständigheter, likasom af motiven för de åsikter, hvarunder anmärknings-frågan af Utskottet betraktats.

Med tillämpning af dessa grundsatser, får Utskottet nu afgifva dess utlåtande i det egentliga ämnet.

Utskottet har, vid öfvervägande deraf, å ena sidan funnit att, i händelse de anmärkta General-Orderna ovillkorligen innehållit, det ingen Rekryt finge approberas, förr än vissa års beklädning för Soldaten blifvit af Rotehållaren betingad, en sådan cassering af Rekryter för bialsigter, icke bort anses annorlunda än som ett indirekt medel, att aftvinga Rotarne hvad dem ej kunde af den vanliga executiva magten till utgörande åläggas; men deremot, och fastän i dessa Ordres, sådane de nu äro, saknas det bestämda och klara uttryck af den befallandes vilja, jemfördt med lagars föreskrift, hvilket ensamt försäkrar befallningens verkställighet, och tryggar den verkställande mot ansvar för sin lydnad, en underlåtenhet, som enligt 107 §. Regeringsformen kan och bör hos der nämnde Föredragande anmärkas, har å andra sidan Utskottet förekommit: att de åklagade General-Orderne, förmedelst det redan vid början införda förbehållet af författningarnes medgifvande, i sjelfva verket innebära en varning mot dessas öfverträdande: att likaledes föreskriften vid slutet om beklädnads-bristens afhjelpande på möjligen bästa sätt röjer den afsigt, att ändamålet måtte ernås genom i godo träffande öfverenskommelser: att de författningar, som förbjuda Befälhafvarne all inblandning i Rotehållares och Soldaters inbördes förhållanden, böra, såsom till deras väsendtligaste delar in-

ryckta i Tjenstgörings-Reglementet, vara för Befälhafvande Militärpersoner allmänt kända, och af dem, utan någon arbitrair tydning, åtlydas; att, slutligen, det, efter hvad vetterligt är, blott vid ett enda Regemente yppade misstag om General-Ordernas mening blifvit, så snart det hunnit förspörjas, ogilladt och rättadt, samt derigenom äfven alla möjliga följder af deras otillbörliga utsträckande i tid förebyggda.

Enär sålunda General-Adjutanten Friherre *Björnstjerna* mot anklagelsen beredt sig ett skydd i det vid befallningens verkställighet fästade villkor af författningarnes medgifvande, och han hvarken uppenbarligen handlat mot Regeringsformens tydliga föreskrift, eller tillstyrkt någon öfverträdelse af Rikets gällande Lagar, eller den vållat och befrämjat, genom uppsåtligt fördöljande af någon upplysning, då han tvertom i Expeditionen varnat mot författningarnes åsidosättande och hänvist till deras innehåll, har Utskottet, som ej trott sig tillständigt, att utöfver ordalydelsen af General-Orderne och af det enda härtill lämpliga Grundlagens rum jemka och leda dem båda till ett resultat af det beifrande efter allmän Lag, som anmärkningen åsyftar, ansett Konungens Rådgifvare i Commandomål för Armén i denna sak ej kunna, enligt 106 §. Regeringsformen, under tilltal ställas.

Emedlertid har det icke undfallit Utskottets uppmärksamhet, att det ärende, som genom utfärdandet af oftanämnde General-Ordres, vunnit handläggning af General Adju-

tanten för Armén, helt och hållit saknar beskaffenheten af Commandomål, hvarmed, jemlikt 7 §. Regeringsformen, förstås sådane, dem Konungen, i egenskap af Högste Befälhafvare öfver Krigsmagten till Lands och Sjös, omedelbarligen besörjer. För denna tanka hämtar Utskottet ett nytt stöd deraf, att i K. M:s nådiga bref af den 19 Juni 1810, hvarigenom en gräns emellan General-Adjutantens och vederbörande Stats-Sekreterares befattningar blifvit uppdragen, bland annat stadgas, det Commandomål böra vara enkla Militäriska, och icke leda till någon ändring, förklaring eller rubbning af Allmänna Ekonomiska författningar, äfvensom i en härmed instämmande nådig Instruction af den 24 Jan. 1815, de GeneralAdjutanten för Armén i fredstider tillhörande åligganden inskränkas inom verkliga militäriska föremål, såsom truppers rörelser och marcher, exercice, tjenstgöring, krigstukt m. m. Det är, efter Utskottets tanka, af vigt, att militära styrelsen hålles inom de gränсор dem Lagar och Författningar utstakat, och icke intränger i den civila. Det synes alltså angeläget att Rote- och Rusthållare skyddas äfven mot möjligheten af myndighetens missbruk, angeläget att de under högsta magtens auctoritet utgående expeditioner, jemväl i sjelfva formen, bära stämpeln af laglighet, och slutligen angeläget, att de rättelser af förekomna missbruk, som anbefallas den militäre verkställaren, tillika meddelas den civile styresmanen.

Utskottet, som ej kunnat från Regerings-

formens 106 § hämta någon säker anledning att särskilt låta åtala den, genom målets föredragning i orätt väg, yppade afvikelse från fastställda, men i Grundlagen icke nog fullständigt beskrifna former, helst här numera icke är fråga om Rådgifwarens åtgärd af tillstyrkan och beslutets enlighet med grundlagar eller allmän Lag, utan om Rådgifwarens behörighet och det sätt, hvarpå beslutet tillkommit och emanerat; har deremot funnit denna afvikelse stå i närmaste analogi med sådan felagtig utöfning af embetet, för hvilken 107 §. Regeringsformen utmärker ett aflägsnare och mindre direct ansvar, beroende till yrkandet, blott af Riksens Ständer och, till den slutliga påföljden, endast af Konungen. Då likväl i nyssbesagda §. Konungens föredragande i Commandomål icke är nämnd och 6 §. i AnsvarighetsLagen af den 10 Febr. 1810 ej kan af Utskottet åberopas, har Utskottet ej ägt annat val öfrigt, än att antingen ålägga sig ett tyst öfverseende med de embetsförseelser, som af en Konungens föredragande i Commandoärenden kunnat utöfvas, oaktadt sådane förseelser, begångne af en Stats-Sekreterare, böra anmärkas, eller ock, som nu skett, för Riksens Ständer tillkännagifva sakens förhållande i hela dess sammanhang, och såmedelst undvika den förebråelsen att ej hafva åt lika beskaffade frågor lemnat en lika oväldig behandling.

Stockholm den 18 Februari 1818.

N:r 4.

*Constitutions - Utskottets Memorial
med anmälan af 2:ne redactions-
fel i beredda förslag till ändring
i Riksdags-Ordningen.*

Vid genomseendet af de vid 1815 års Riksdag beredda förslag till ändring i Rikets Grundlagar, hvarå en tryckt uppgift blifvit till Riksens Ständer inlemnad, har Constitutions-Utskottet anmärkt tvenne redactionsfel i 38 och 46 §. §. Riksdags-Ordningen, hvilka dock torde lämpligen kunna afhjelpas derigenom, att uti 38 §. af nya redactionen, i stället för: *Ståndets Ledamöter*, utsättes: *Hvarje Stånds Ledamöter*, samt att uti 46 §. i stället för: *Ståndet derom annorlunda besluter*, införes: *Stånden derom annorlunda besluta*. Och har Utskottet funnit dess skyldighet vara att härom för Riksens Ständer göra anmälan.

Stockholm den 11 Mars 1818.

N:r 5.

*Constitutions - Utskottets Memorial i
anledning af dess återremiss å
Bihang till Riks-St. Prot. 1817, 1818. 3:dje Saml. N:o 3.*

berättelsen om Representationsfrågans närvarande skick.

Till besvarande af Höglofl. Ridderskapets och Adels, genom ProtokollsUtdrag den 17 nästlidne Februari aflåtna och af Grefve F. B. von Schwerins anmärkning beledsagade återremiss på Constitutions-Utskottets Memorial af den 30 förutgående Januari, med äskad berättelse om Representationsfrågans närvarande skick, får Utskottet hufvudsakligen anföra, att, då nämnde Memorial, utan framställande af något sådant till afgörande beredt ärende, som, enligt 49 §. Riksdags-Ordningen, kan till vederbörande Utskotts ytterligare utlåtande återförvisas, endast innefattar enkla och med förhållandet instämmande uppgifter öfver en ännu ej beredd frågas tillstånd och öfver fortskridningen af åtgärderna till dess möjliga beredning, Utskottet icke funnit sig kunna lemna särskilt afseende åt den utöfver berättelsens egentliga föremål sträckta anmärkningen; och bör Utskottet derjemte vördsamligen tillkännagifva, att trenne af de Respective Riks-Stånden låtit, med gillande af Utskottets yttrande, vid de meddelta upplysningarne bero.

I öfrigt och för att närmare förklara de uti Memorialet, fastän blott i en mellansats, förekommande uttryck, hvaraf anmärkningen är föranledd, utbeder sig Utskottet att få tillägga, att då den ytterligare utvecklingen, vid innevarande Riksdag, af en längesedan

väckt, tid efter annan återväckt, men alltid uppskjuten fråga, ej kunde annorlunda anses än som en fortsättning af Constitutions-Utskottets arbete vid förra Riksdagar, borde Utskottet, för att handla consequent och ändamålsenligt, icke underlåta att till en början förskaffa sig sådana statistiska underrättelser, dem förra Ständer, likasom förra Constitutions-Utskott, trott nödvändiga till ledning för ett afgifvande förslag; och det är först sedan Utskottet under Riksdagens lopp, emottagit åtskilliga Statistiska Handlingar, som Utskottet vunnit den erfarenhet, att det numera kan, utan flera sådanas införfväntande, till Riksens Ständer med ett utlåtande i ämnet inkomma. Stockholm den 5 Mars 1818.

N:r 6.

*Constitutions - Utskottets Memorial
med öfverlemnande af äskad upp-
gift å nu godkända förslag till
Grundlags-ändringar.*

Enligt Riksens Höglofl. Ständers anmodan genom ProtokollsUtdrag af den 17 och 19 innevarande, får Constitutions-Utskottet härjemte till justering öfverlemnna en uppgift å alla dem, bland de från sista Riksdag hvilande, numera pröfvade och afgjorda Grundlags-ändrings-förslag, som af samtliga Riks-Ständer blifvit gillade och antagna.

Stockholm den 25 Mars 1818.

Regerings-Formen.

§. 29.

Till Ärke-Biskop och Biskopar, med hvilkas val förhålles efter förra vanligheten, *dock så, att Upsala Stifts röst vid Ärke-Biskopsval beräknas lika med tre Consistoriers*, utnämne Konungen en af de tre, som föreslagne blifvit.

§. 37.

Konungen äger att upphöja till Adeligt Stånd och värde Män, som genom trohet, tapperhet och dygd, lärdom och nitiske tjänster gjort sig af Konungen och Riket synnerligen förtjente: Konungen må med Grefligt och Friherrligt Stånd benåda Män, som genom stora och utmärkta förtjenster dertill värdige anses. *Adelskap, Greflig eller Friherrlig värdighet, som hädanefter förlänas, tillfalle endast den, som adlad eller upphöjd blifvit, och först efter dess död, eller om han adeliga värdigheten lagligen frånträder, den äldste manlige Bröst-Arfsvingen i rätt nedstigande, led efter led, samt efter denna grens utgång, Stamfadrens närmaste manlige afkomling efter först-födslo-rätten, och så vidare.*

Har en till högre värdighet upphöjd Adelsman flere afkomlingar än den, som efter dess död inträder i Stamfadrens ställe i högsta värdigheten, förblifva de alla såsom adelige eller ofrelse expectanter, intill dess de, i den ordning förr skrifvit står,

efter första grenens utgång, uti värdigheten inträda. Adlande genom adoption eller naturalisation under utdöde eller lefvande ätters namn och nummer, vare hädanefter ej tillåtit.

§. 41.

— — — Dör Konung, innan Thronföljaren denna ålder uppnått, föres Styrelsen af Stats-Rådet med Konungslig magt och myndighet i Konungens namn, intill dess Riksens Ständer sammankomma, *och den Förmyndare-Styrelse, Riksens Ständer förordna, Regeringen tillträdt*, ställande sig Stats-Rådet denna Regerings-Form till ovillkorlig efterlefnad.

§. 81.

— — — Antaga icke Riks-Stånden samfällt Konungens Proposition, vare den afslagen och aflemne Riksens Ständer sitt afslag med skälen dertill skriftligen till Konungen genom deras Talemän. *Om vid Riksdag, då Grundlags-frågor lagligen kunna afgöras, ytterligare uppskof föreslås, må det ej äga rum, utan Konungens och alla fyra Riks - Ståndens sammanstämmande beslut.*

Riksdags-Ordningen.

§. 68.

— — — Desse Revisorer, som skola vara Sex af hvarje Riks-Stånd, böra emellan Riksdagarne sammanträda så ofta, att hvarje

Revision må kunna omfatta tvenne års afslutade räkenskaper, och tage derföre alltid Revisions-förrättningen sin början den 15 *Augusti*; skolande så väl Riksens Ständer, som afgående Revisorer, i likstämmighet härmed, utsätta tiden till nästpåföljande Revision, till hvilken Revisorerna böra af Konungen kallas. Och må ingen Revision öfverskrida en tid af *Fyra* månader. Med Revisorernes röstberäkning &c.

Tryckfrihets-Förordningen.

§. 1.

5:o Privilegier å Boktryckeri *eller Tryckeri för Musicalier* skola ej erfordras &c.

6:o Författare vare ej skyldig, att å tryckt Skrift låta sitt namn utsättas. Ehvad han okänd vara vill eller ej, åligge honom, att tillställa Boktryckaren en förseglad Sedel, innehållande hans namn och hemvist, med påskrifvit betyg om dessa uppgifters riktighet, af tvenne på orten väl kände, inom Sverige boende Svenske Medborgare, *hvilka, i händelse Skriften inom laga tid åtalas skulle, Författare-ansvar åligge, så vida Författarens namn och hemvist befunnes oriktigt uppgifne eller i Sedeln saknades.* Röjer Boktryckare &c.

7:o — — — *Utgifvare af Dagblad och Periodiske Skrifter* vare alltid, i afseende på ansvaret, ansedd såsom Författare, derest han sig ej med dennes namnsedel försett, eller ej kan på annat sätt

bevisligen uppgifva Författaren, åliggandes utgifvaren under lika förbindelse att tillse, det de villkor, som vid utgifvandets deraf i denna Lag ytterligare stadgas, varda noga iakttagne.

8:o — — Angår Rättegången Dagblad eller Periodiska Skrifter, blifve Utgifvarens namn af Hof-Cancellaren, i följe af ofvan föreskrifne anmälan, uppgifvit. *Kan Utgifvare förete namnsedel å Författaren till den åklagade Artikeln, eller på annat sätt Författaren bevisligen uppgifva, vare han ifrån Författare-ansvaret frikänd. Domare äge att Namnsedeln genast öppna, och att på hvilketdera af ofvannämnde sätt den rätta parten sålunda blifvit känd, honom inför Domstolen inkalla.*

Skulle vid Rättegångens slut &c.

§. 3.

9:o — — — Förbrytelsen skall straffas enligt 6 Cap. 5 §. Missgernings-Balken, jemförd med Kongl. Förordningen af den 20 Januari 1779 och *Skriften confisqueras. Är Skriften ej smädlig eller förgriplig &c.*

§. 4.

7:o Utgifvare af Dagblad och Periodiska Skrifter, *hvilka i det fall, som i 1 §. 7. Mom. är stadgadt, äro underkastade Författare-ansvar, vare framför andra erinrade om ett rätt bruk af Tryckfriheten, och umgälles utgifvarens förbrytelse, genom sådant*

blad, dubbelt i alla de fall, der med penningar pliktas.

§. 5.

1:o *Lagligheten af åtalade tryckta Skrifter innehåll* skall hädanefter alltid pröfvas af en Jury eller Nämnd, bestående af Nio personer, hvilka sammanträda vid den Domstol, der brott emot denna Lag åtalas, och der, genom förhör med Parterne, åklagarens slutpåstående och den *tilltalades* förklaring, ransakningen fullbordas bör.

4:o Jemte en kort och noga bestämd skriftlig sammanfattning af målets beskaffenhet och skick, bör Domaren då för Nämnden framställa denna fråga: är Skriften brottslig efter det Lagens rum åklagaren åberopat? och må Nämnden, sedan Domstolens Ordförande och Ledamöter afträdt, icke åtskiljas innan *densamma häröfver med Ja och Nej röstat*. Till den åklagades fällande fordras *minst två tredjedelar af rösterna*; i annat fall vare han frikänd.

6:o Förbrytelser emot denna Lag upptagas i Stockholm vid Kämnars-Rätterne &c.

7:o Sedan Nämndens utlåtande således blifvit inhämtadt, pröfve och afgöre Domaren saken &c.

8:o Finner Hof-Cancellaren eller dess ombud sig befogad &c.

N:r 7.

*Constitutions - Utskottets Memorial
angående ett föreslaget tillägg i 9
§. Regerings-Formen.*

Då Stats-Rådets Ledamöter äro, i och för Rådslagen, underkastade ej allenast ett sådant omedelbart och lagligt ansvar, som i 106 §. Regeringsformen bestämmes, utan ock det mer indirecta, hvartill en behandling efter nästföljande 107 §. möjligen föranleder, har Constitutions-Utskottet ansett sig böra, med bifall till derom gjord motion, föreslå att i 9 §. af nämnde Grundlag må tilläggas citationen af 107 §. Regeringsformen, och, i enlighet härmed, en så lydande redaction af sista punkten antagas: »För Rådslagen skola Stats-Rådets Ledamöter vara ansvarige, såsom i 106 eller 107 §§. derom vidare stadgas.«

Hvilket förslag Utskottet härigenom får till Rikens Höglofl. Ständer öfverlemna, för att jemlikt 56 §. Regeringsformen öfvervägas och framdeles afgöras.

Stockholm den 26 Mars 1818.

N:r 8.

*Constitutions - Utskottets Memorial
med föreslående af ett tillägg i 107
§. Regerings-Formen.*

Enär Grundlagen anvisar emellan Civile och
Bihang till Riks-St. Prot. 1817, 1818. 3:dje Saml. N:r 4. 5.

Militaire Föredragandes Embets-åligganden en tydlig analogie, stödjande sig förnämligast på begges skyldighet till ansvar och begges rätt till reservation, har Constitutions-Utskottet, med gillande af en dess Ledamots ingifna, härpå grundade förslag, funnit sig äga anledning att tillstyrka en sådan förklaring och rättelse i Regerings-Formens 107 §., likasom i 29 §. Riksdags-Ordningen, att efter orden: »eller att någon Stats-Secreterare« må tilläggas: *eller Föredragande af Commando-mål*; Och får således Utskottet detta sitt yttrande till Riksens Höglofl. Ständer, i afseende på den i 56 §. Regerings-Formen stadgade behandling, härmedelst öfverlemna.

Stockholm den 26 Mars 1818.

N:r 9.

*Constitutions - Utskottets Memorial
med föresläende af ett tillägg i 57
§. Riksdags-Ordningen.*

För en med 56 §. Regerings-Formen instämmande behandling, får till Riksens Ständer, deras Constitutions-Utskott härmedelst öfverlemna det af Utskottet pröfvade och enhälligen tillstyrkta förslag, att i 57 §. af Riksdags-Ordningen må, efter Orden: »eller reservation uppehållas,« ett så lydande tillägg äga rum: *Uti sådana anmärkningsfrågor, som enligt*

29 §. kunna af Utskott väckas, må Ledamots särskilda tanke åtfölja Remissen till Constitutions-Utskottet, utan att i Stånden uppläsas. Stockholm den 26 Mars 1818.

N:r 10.

*Constitutions - Utskottets Memorial
angående General-Adjutanten för
Flottorna, Herr Friherre Ceder-
ströms ställande under tilltal inför
Riks-Rätten.*

Vid pröfningen af Friherre *Carl Henric Anckarsvärd*s, från Höglofl. Ridderskapet och Adeln under den 2 nästlidne Mars remitterade, i föreskrifven form gjorda anmärkning mot Stats-Rådet samt Konungens Rådgifvare i Commandomål för Flottorna, i afseende på de till Befälhafvarne för en i Nåder anbefalld Kustbevaknings-Expedition den 8 April 1817 utfärdade ordres, har Constitutions-Utskottet, som i följd af inhämtade närmare upplysningar, ansett de mot Stats-Rådet i denna fråga inblandade anmärkningar böra helt och hållet förfalla, enär förenämnda Expedition blifvit i Commando-väg och icke i Stats-Rådet beslutet, deremot funnit skäl att, i och för de mot Konungens Rådgifvare i Commando-mål anmärkta omständigheter, ställa General-Adjutanten för Flottorna, Herr Friherre *Rudolf*

Cederström, under tilltal inför Riks-Rätt, samt i sådant ändamål till Riksens Höglofl. Ständers Justitiæ - Ombudsman öfverlemnadt handlingarne, med anmodan att, efter äskande af behörig kallelse, denna sak i laga ordning utföra; Hvilket Constitutions-Utskottet härigenom bort gifva Riksens Ständer vördsamligen tillkänna.

Stockholm den 2 April 1818.

N:r II.

Constitutions - Utskottets Memorial i anledning af gjorde anmärkningar mot General-Adjutanten för Flottorna och Föredraganden af Krigs-Ärenderne.

Till följd af ankomna Remisser från Hedervärda Bonde-Ståndet, af den 2 sistlidne Februari, på Riksdagsmannen *Johan Olsson Longbergs* anmärkning mot Konungens Rådgifvare i Commando-mål för Flottorna, och från Samtliga Riks-Stånden af den 9 och 13 i samma månad, på Stats-Utskottets anmärkningar, dels mot bemälte Embetsman, dels mot Föredraganden af Krigs-Ärenderna, med hänseende till det Allmänna Magasins-Directionen lemnade avertissement om utspisning af mjukt bröd åt Garnisons- och Arbetsman-

skapet i Carlskrona, och den, i sammanhang härmed, Magasins-Directionen sedermera ålagda skyldighet att åtlyda Kongl. Maj:s genom Dess General-Adjutanter för Armén och Flottorna utfärdade Ordres om Truppers proviantering under fredstid, har Constitutions-Utskottet, efter inhämtande af alla nödiga upplysningar, tagit under öfvervägande och pröfning denna anmärknings-fråga, hvilken, till dess föremål, redan befinnes uti Rikens Ständers tillförordnade Revisorers, efter granskningen af Allmänna Magasins-Fondens förvaltning, afgifna berättelse fullständigt utredd.

Vid sakens definitiva afgörande har, i anledning af de under öfverläggningen yttrade skiljagtiga meningar, om och hvad ansvar borde följa på det emot Herr Friherre *Cederström* anmärkta förhållande i ett Regerings-Ärende, åt hvilket han både såsom General-Adjutant och Stats-Råd lemnat åtgärd, votering med slutna sedlar blifvit äskad och anställd öfver följande justerade och godkända Proposition:

»Den, som anser Friherre *Cederström* i förevarande mål böra från ansvar befrias, lägge *Ja*.«

»Den det ej gör, lägge *Nej*. Vinner *Nej*, kommer Utskottet att genom särskilt votering afgöra, antingen Friherre *Cederström* må, i och för denna sak, efter 106 eller ock efter 107 §. Regerings-Formen behandlas.»

Då emedlertid samma omröstning sålunda utslagit, att inom Constitutions-Utskottet, Två Stånd stadnat mot Två, har Utskottet, som

erkänt nödvändigheten af ett bestämdt slut i mål der det handlar med Riksens Ständers rätt, och som ej kunnat, emot bokstafliga föreskriften, härvid tillämpa hvarken 38 eller 53 §. af Riksdags-Ordningen, funnit den enda utväg återstå att hos Riksens Ständer anmäla voterings-resultatet, med förklarande att Utskottet anser ofvanberörde mot Herr Friherre *Cederström* ställda anmärkning böra, jemlikt 75 §. Riksdags-Ordningen, förfalla.

Beträffande åter anmärkningen mot Föredraganden af Krigs-Ärenderna, så, emedan han den 17 September 1816 i Stats-Rådet förblifvit vid sitt i Krigs-Beredningen den 9 förutgående afgifna yttrande, det han funne Allmänna Magasins-Directionens underdåniga förklaring af den 29 Augusti fullkomligen och till alla delar nöjagtig, har Utskottet ansett Föredraganden, i grund af denna reservation, vara från ansvar i saken skild.

Stockholm den 3 April 1818.

N:r 12.

Constitutions - Utskottets Memorial i anledning af Stats-Utskottets anmärkning i afseende på Soldatbeklädnaden vid Vesterbottens Regemente.

Under den 9 och 13 nästlidne Februari hafva samtliga Riks-Stånden till Constitutions-Ut-

skottet remitterat Stats-Utskottets, uti Memorial af den 4 i samma månad emot Konungens Rådgifvare i Commandomål för Armén eller Föredraganden af Krigs-Ärenderna framställda anmärkning, hvartill anledningen hämtats från Riksdagsmannens af Bonde-Ståndet för Vesterbottens Län *Johan Wiklunds* klagan öfver de af Chefen för Vesterbottens Regemente under den 17 Februari 1816 utfärdade Ordres, bland annat innehållande, det ingen Recrut finge inskrifvas förrän han ställt en af Rote-Bönderna eller andra vederhäftiga män utgifven proprie borgen för fullgörandet af Soldatens skyldighet att hvart tredje år anskaffa och inlemna ny Beklädnad.

Sedan af de till upplysning i målet äskade och inbekomna Handlingar den officiella underrättelse vunnits och bekräftats, att genom Konungens General-Adjutant för Armén ej något slags befallning blifvit expedierad, som möjligen skulle hafva autoriserat Regements-Chefen till förenämnda Ordres, samt att icke heller Föredraganden af Krigs-Ärenderna i detta hänseende hvarken tillstyrkt eller meddelt andra föreskrifter än dem, att Kongl. Författningen rörande Indelta Infanteriets Beklädnad af den 4 Februari 1812 borde noggrannt efterlefas, och för öfrigt de nya Knekte-Contractens afslutande med uppmärksamhet följas af Regements-Chefen, så att beklädnads-bidraget Roten och Soldaten emellan blefve på säker fot regleradt, har, vid sådant förhållande, Utskottet funnit ej mindre Konungens Rådgifvare i Commandomål för Ar-

mén, än Föredraganden af Krigs-Ärenderna vara i denna sak från allt ansvar skilde, i följd hvaraf Utskottet jemväl ansett den gjorda anmärkningen böra förfalla.

Stockholm den 10 April 1818.

N:r 13.

*Constitutions - Utskottets Memorial
med yttrande angående Konungens
nådiga proposition om en föränd-
rad redaction af 7 §. Regerings-
Formen.*

Genom Protocolls Utdrag af den i innevarande hafva samtliga Riks-Stånden till Constitutions-Utskottet remitterat Kongl. Maj:ts under den 31 nästlidne Mars aflåtna nådiga Proposition, med föreslående af följande nya redaction af 7 §. i Regerings-Formen:

»Konungen låte uti Stats-Rådet sig föredragas och afgöre der alla Regerings-Ärender, utom de Ministeriella, eller dem som angå Rikets förhållanden till främmande Magter, samt Commandomål, hvilka Konungen, i egenkap af högste Befälhafvare öfver Krigsmagten till lands och sjös omedelbarligen besörjer, och hvarmed förstås sådana enkla Militäriska mål, som icke, efter Grundlagen, höra till föredragning i Stats Rådet och Stats-Secreterarens Expedition, icke leda till stiftande af nya, icke till ändring, förklaring eller rubb-

ning af gällande Lagar och allmänna Economiska Författningar, eller uti dispositionen af allmänna medel.«

Då i denna nådiga framställning Utskottet med underdånig vördnad erkänt Kongl. Maj:ts visa och välgörande afsigt att, för bevarandet af Nationens lagliga rätt, undanrödja möjliga misstolkningar och collisioner, samt i sådant ändamål bereda constitutionel helgd åt de med Grundlagen instämmande men deri ej fullständigt uttryckta former, hvarigenom gränsen uppdrages emellan de Stats-Secreteraren för Krigs Ärenderna och Konungens Rådgifvare i Commandomål tillhörande särskilda embets-befattningar, återstår det endast för Utskottet att å Kongl. Maj:ts ofvanintagna nådiga förslag härmedelst lemna sin enhälliga tillstyrkan, att, såsom ett Riksens Ständers utlåtande, jemlikt 56 och 81 §§. Regerings-Formen, hvila till afgörande vid nästa Riksmöte. Stockholm den 10 April 1818.

N:r 14.

Constitutions - Utskottets Memorial i anledning af Herr Hertzenhjelm's anmärkning mot Stats-Rådet samt Föredraganden af Handels- och Finance-Ärenden.

Till följd af Höglofl. Ridderskapets och Adelsn's remiss, under den 14 nästlidne Mars,

uppå en af Herr *Hertzenhjelm, Carl*, i föreskrifven form gjord anmärkning emot Stats-Rådet samt Föredraganden af Handels- och Finance-Ärenden, i afseende på dessa Embetsmäns tillstyrkan af Konungens den 27 September 1817 i nåder vidtagna, kort derefter återkallade beslut, rörande Malmö Discontverk och förnämligast inlösningen af Discontpapperen genom et i sådant ändamål inrättadt Contoir, får Constitutions-Utskottet härjemte meddela det yttrande att, då Utskottet öfver de Malmö Discontverk beträffande omständigheter, hvaraf Herr *Hertzenhjelm*s anmärkning är föranledd, redan långt för detta fattat sitt beslut, i sammanhang med de ämnen, som under granskningen af Stats-Rådets Protocoll förekommit, derom Utskottet äger tillfälle att framdeles, uti dess, efter fulländandet af samma granskning, till Riksens Ständer afgående allmänna betänkande, närmare och i ett helt sig utlåta, Utskottet sålunda ansett sig ej kunna den nu framställda anmärkningen särskilt till pröfning upptaga.

Stockholm den 10 April 1818.

N:r 15.

Constitutions-Utskottets Memorial rörande Herr P. Schönströms anmärkning mot Herr Stats-Ministern för Utrikes Ärenderne, i afseende

på ett af honom utfärdadt Circular.

Från Höglofl. Ridderskapet och Adeln har, under den 2 nästlidne Mars, till Constitutions Utskottet blifvit remitterad en af Herr *Schönström, Pehr*, i föreskrifven form gjord anmärkning mot Herr Stats-Ministern för Utrikes Ärenderna, i afseende på dess till Konungens Befallningshafvande under den 21 Mars 1817 aflåtna skrifvelse, hvaruti, på nådig befallning, underrättelse meddelas om Regeringens vidtagne anstalter till Spannmåls införskaffande för de af sädesbrist lidande Provincers undsättning, med tillägg att, då detta påräknade understöd förmodades ej kunna längre uteblifva, det vore angeläget att Konungens Befallningshafvande derom förekomme Allmogen, till förebyggande så väl af Spannmåls-uppköp mot oskäligen pris, under misströstan om annan hjälp, som af obehöriga speculationer, grundade på det ökade behovet.

Som, vid föredragningen af detta mål, Utskottet af detsamma communicerade Förklarings-Handlingar funnit vara till fullo upplyst och ådagalagdt, att ofvanberörda Circularbref, hvilket för öfrigt innehåller blott en underrättelse, ej någon befallning, icke emanerat till följd af Konungens i någon af dess Stats-Expeditioner fattade beslut, eller ägt gemenskap med beredningen och anmälandet af de Ministeriella målen, hvadan ock häröf-

ver intet Protocoll kunnat föras, men att deremot samma bref, synbart röjande dåvarande Hans Maj:t Konungens och Hans Kongl. Höghet KronPrinsens ömma omvårdnad för Sveriges invånare, blifvit af Herr Stats-Ministern enskilt, efter hög autorisation utfärdadt; alltså, och enär den granskning af Konungens Rådgifvares åtgärder, hvartill 106 och 107 §§. Regerings-Formen Constitutions-Utskottet förbinda och berättiga, endast sträcker sig till dessa Embetsmäns handlingar och handlingssätt i och för deras offentliga characterer af Rådgifvare eller Föredragande samt deras af hållna Protocoll bevitnade rådslag, har Utskottet ansett sig ej kunna eller böra förevarande, dess befattning ej tillhörande, anmärkningsfråga till vidare pröfning upptaga.

Stockholm den 10 April 1818.

N:r 16.

*Constitutions - Utskottets Memorial
med ett alternatift förslag till ändring
i 4 §. Regerings-Formen.*

Vid pröfningen af ett till Constitutions Utskottet inkommet förnyadt förslag, att i 4 §. Regerings-Formen måtte, i stället för orden »Frälse- eller Ofrälse« införas »Frälse- och Ofrälse,« äfvensom i sammanhang dermed, af en inom Utskottet gjord motion att dessa ord måtte ur §. alldeles uteslutas, hafva Ut-

skottets Ledamöter enhälligen ansett förändring i nämnda §. böra äga rum, men ej kunnat om någotdera af ändrings-projecten sig förena; i anledning hvaraf, till utrönande af pluralitetens tanka, omröstning med slutna sedlar blifvit allmänt yrkad och behörigen anställd.

Och som härvid Två Stånd stadnat mot Två, får, enligt 38 §. Riksdags Ordningen, Constitutions Utskottet, med upptagande af de särskilta meningarna, alternatift tillstyrka följande förslag till ny redaction af ofvanberörde Regerings-Formens 4 §.

Konungen äger att allena styra Riket på det sätt denna Regerings-Form föreskrifver; inhänte dock i de fall, här nedanföre stadgas, underrättelse och råd af ett Stats-Råd, hvartill Konungen kallar och utnämner kunnige, redlige och allmänt aktade, infödde Svenske Frälse- och Ofrälse Män af den rena Evangeliska Läran.

Konungen äger att allena styra Riket på det sätt denna Regerings-Form föreskrifver; inhänte dock i de fall, här nedanföre stadgas, underrättelse och råd af ett Stats-Råd, hvartill Konungen kallar och utnämner kunnige, redlige och allmänt aktade, infödde Svenske Män af den rena Evangeliska Läran.

Hvilka förslag, till den behandling 56 §. Regerings-Formen stadgar, härmedelst vördsamligen öfverlemnas.

Stockholm den 13 April 1818.

N:r 17.

*Constitutions - Utskottets Memorial
med förslag till ändringar i 38 §.
Riksdags-Ordningen.*

Med anledning af en inom Constitutions-Utskottet gjord motion om förnyadt tillstyrkande af det vid innevarande Riksdag ej antagna förslag till införande af omröstning per Capita i Riksens Ständers Utskott, endast med tillägg af en mindre betydlig ordrättelse, får Utskottet härigenom, för den i Regerings-Formens 56 §. stadgade behandling, till Riksens Ständer öfverlemna följande tillstyrkta nya redaction af 38 §. Riksdags-Ordningen:

»Alla omröstningar i Utskotten skola ske per Capita, mellan Utskottets samtliga Ledamöter, utan afseende på Stånd. Då votering med slutna sedlar anställles, må alltid en sedel uttagas och förseglas, hvilken öppnes endast i det fall att rösterna vid uppsummandet skulle befinnas lika delade. Är pluralitet redan vunnen, bör den aflagda sedeln genast förstöras. Inom Banco-Utskottet skola, i de mål der Utskottet med Riksens Ständers rätt besluter, två tredjedelar af hvarje Stånds Ledamöter vara närvarande.«

Emedlertid, och då Utskottet, föreseende möjligheten af denna framställnings ogillande, trott sig böra vara omtänt på ett medel att i sådant fall för framtiden förebygga Constitutions-Utskottets fullkomliga inactivité i mål,

som det äger att med Riksens Ständers rätt afgöra, och der ej sällan ett verkligt positift resultat oundgängligen fordras, har Utskottet, med bifall till en dess Ledamots förslag, funnit nödigt att, i ofvanberörde afseende, såsom alternativ tillstyrka en så lydande förändrad redaction af ifrågavarande, Riksdags-Ordningens 58. §.

»Alla omröstningar i Utskotten ske Ståndsvis. Äska en eller flere Ledamöter att votering må med slutna sedlar anställas, bör sådant ej förvägras. Stadna dervid Två Stånd emot Två, skola de särskilta meningarne, såsom alternativer, i förslaget intagas. Gälle äfven detta stadgande för Constitutions- och Banco-Utskotten i underställningsfrågor; men i de mål, som böra hemliga hållas, och der dessa Utskott med Riksens Ständers rätt besluta, förhålles med omröstningen på sätt i 53. §. här nedanföre stadgas: börandes i sådana fall uti hvarterdera af sistnämnda Utskott två tredjedelar af hvarje Stånds Ledamöter vara närvarande.«

Stockholm den 13 April 1818.

N:r 18.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Högvördiga Preste-Ståndet i an-
ledning af dess återremiss å Ut-
skottets yttrande i anmärknings-*

målet rörande utfärdade General-Ordres af den 24 Maj 1817.

Under den 14 nästlidne Mars har Högvördige Prest-Ståndet, med gjorda anmärkningar i afseende på formen, återremitterat Constitutions-Utskottets Memorial af den 18 förutgående Februari, med utlåtande i anmärknings-målet rörande de, genom Föredraganden af Commando-Ärenden, under den 24 Maj 1817 utfärdade General-Ordres om villkoren för approberandet af Recruiter vid sådana Regementen, der Rotehållare ej samfält ingått beting om Soldat-beklädnaden.

Då Högvördiga Prest-Ståndet, efter formens skiljande från hufvudsaken, återförvisat Utskottets förrberörde yttrande blott i en del och icke i det hela, har väl Utskottet funnit sig äga fullkomlig anledning att å denna, med Grundlagens föreskrifter i dylika fall mindre öfverensstämmande återremiss ej göra något afseende. Men af skyldig aktning för andras öfvertygelse och äfven för att närmare uppgifva grunderna för sin egen, får Utskottet, i hvad egentligen det anmärkta framställnings-sättet angår, meddela följande ytterligare förklaring.

Både till innehållet och till afsigten, är Utskottets ofvannämnde betänkande i så måtto tydligt, att det visar huru, hvarken i Regerings-Formen eller i Riksdags-Ordningen, alla härvid användbara formers källor, ingen
form

form fans för ett så beskaffadt måls ordagrant lagliga afgörande. Regerings-Formens 106 §. kunde ej tillämpas, enär Författningarne voro i Orderna anförda, och således ingen öfverträdelse direct tillstyrkt; Dess 107 §. icke heller, då Konungens Rådgifvare i Commandomål der var förbigången; och mot åberopandet af 6 §. i Ansvarighets-lagen uppstod åter den betänklighet, att denna Lag blifvit i sjelfva verket gjord för Riks-Rätten.

Enligt 53 och 81 §§. Regeringsformen samt 29 §. Riksdags-Ordningen, äger Constitutions-Utskottet att granska Grundlagarna, väcka frågor om deras förbättring, och deröfver med sina yttranden till Riksens Ständer inkomma. Utskottet har i förevarande fall utöfvat sin pligt och sin rätt: det har communicerat med Stånden om en i Grundlagen upptäckt bristfällighet. Det hade under pröfning ett mål af vikt, som rörde största delen af Landets besutna inbyggare, en åtgärd ledande till intrång i deras lagligen bekräftade friheter och förmåner. Om, å ena sidan, vördnaden för Lagarna förbjöd Utskottet att hit lämpa ett ansvar, som de ej bestämdt föreskrifvit, borde dock, å den andra, en viss medborgerlig känsla och ömheten om rättvisans helgd förbjuda Utskottet att alldeles nedlägga och i dess Protocoll begrafva ett sådant ärende. Vida skildt från all sjelfstagen myndighet, har Utskottet stadnat vid Lagarnas bokstaf, utan att intränga i deras mening: det har rubricerat målet, och visat

Bihang till Riks-St. Prot. 1817, 1818. 3:dje Saml. Nr 6. 7.

hvar Lagen tröt. Också har Utskottet med tillfredsställelse sett denna medelväg rättfärdigad just derigenom, att den i någras omdöme funnits sträng och i andras lindrig.

För Utskottet återstår ändtligen att förklara tvenne uti inledningen till dess Betänkande nyttjade uttryck, nemligen att Utskottet, jemlikt Grundlagen, vore en förberedande och intermediaire Autoritet i anmärkningsfrågor, samt att det ägde, efter noggrant urskiljande af öfverträdelser och förseelser, i samma mån afväga det moraliska ansvaret — uttryck, som i följd af deras misstolkning, väckt en synnerlig, nästan till oro gränsande uppmärksamhet. Hvad det förra beträffar, torde svårligen kunna nekas, att ju Constitutions-Utskottet, genom sin granskning af anledningarna till anmärkningen, jemförda med sakens af infordrade handlingar utrönta förhållande, ensamt förbereder åtal inför Riksrätten, efter 106, eller anmälan hos Konungen, efter 107 §. Regeringsformen, samt att Utskottet således effectift utgör en intermediaire Autoritet, i ena händelsen emellan anmärkare och Actor, i den andra mellan anmärkare och Ständer. Vidkommande åter den sednare klandrade frasen, så enär Grundlagen, med utstakande af tvenne olika ansvars-moder, tydliggen skiljer öfverträdelser från förseelser, den lagstridiga rådgifvande åtgärden från den felagtiga Embets-utöfnigen, synes Constitutions-Utskottet ovägerligen vara både förbundet och berättigadt att afväga det moraliska ansvaret, som förutsät-

ter ett Grundlags-enligt bedömande af handlingens natur, och ej bör förblandas med det materiella, hvilket involverar handlingens och åklagarens redan yrkade bestraffning.

Stockholm den 16 April 1818.

N:r 19.

Constitutions - Utskottets Memorial till Borgare-Ståndet, i anledning af dess återremiss å Utskottets yttrande i anmärkningsmålet rörande utfärdade General-Ordres af den 24 Maj 1817.

Under den 12 nästledne Mars har Vällof. Borgare-Ståndet med gjorda anmärkningar återremitterat Constitutions-Utskottets Memorial af den 18 förutgående Februari, med utlåtande i anmärkningsmålet, rörande de, genom Föredraganden af Commando-Ärenden, under den 24 Maj 1817 utfärdade General-Ordres om villkoren för approberandet af Recruter vid sådana Regementen, der Rothållare ej samfällt ingått beting om Soldatbeklädnaden.

Då de flera, dels mot beslutet, dels mot formen rigtade anmärkningar, hvaraf återremissen beledsagas, ej kunna åsyfta, än mindre föranleda någon jemkning af Utskottets yttrande i en fråga, der det handlat med Rik-

sens Ständers rätt, har Utskottet väl funnit besvarandet af denna återremiss vara destomär utan ändamål, som trenne af Riks-Stånden redan låtit vid Utskottets åtgärd i hufvudsaken bero. Men af skyldig aktning för andras öfvertygelse och äfven för att närmare uppgifva grunderna för sin egen, får Utskottet, i hvad egentligen det anmärkta framställningssättet angår, meddela följande ytterligare förklaring.

Både till innehållet och till afsigten, är Utskottets ofvannämnde Betänkande i så måtto tydligt, att det visar, huru, hvarken i Regeringsformen eller i Riksdagsordningen, alla härvid användbara formers källor, ingen form fans för ett så beskaffadt måls ordagrant lagliga afgörande. Regeringsformens 106 §. kunde ej tillämpas, enär Författningarne voro i Orderna anförda och således ingen öfverträdelse direct tillstyrkt; Dess 107 §. icke heller, då Konungens Rådgifvare i Commando-mål der var förbigången; och mot åberopandet af 6 §. i Ansvarighets-Lagen uppstod åter den betänklighet, att denna Lag blifvit i sjelfva verket gjord för Riks-Rätten.

Enligt 53 och 81 §§. Regeringsformen samt 29 §. Riksdags-Ordningen, äger Constitutions-Utskottet att granska Grund-Lagarne, väcka frågor om deras förbättring, och deröfver med sina yttranden till Riksens Ständer inkomma. Utskottet har i förevarande fall utöfvat sin pligt och sin rätt. Det har communicerat med Stånden om en i Grundlagen upptäckt bristfällighet. Det hade under prof-

ning ett mål af vigt, som rörde största delen af Landets besutna inbyggare, en åtgärd ledande till intrång i deras lagligen bekräftade friheter och förmåner. Om, å ena sidan, vördnaden för Lagarna förbjöd Utskottet att hit lämpa ett ansvar, som de ej bestämdt föreskrifvit, borde dock, å den andra, en viss medborgerlig känsla och ömheten om rättvisans helgd förbjuda Utskottet att alldeles nedlägga och i dess Protocoll begrafva ett sådant ärende. Vida skildt från all sjelftagen myndighet, har Utskottet stadnat vid Lagarnas bokstaf, utan att intränga i deras mening: det har rubricerat målet och visat hvar Lagen tröt. Också har Utskottet med tillfredsställelse sett denna medelväg rättfärdigad just derigenom att den i någras omdöme funnits sträng, och i andras lindrig.

För Utskottet återstår ändtligen att förklara tvenne uti inledningen till dess betänkande nyttjade uttryck, nemligen att Utskottet, jemlikt Grundlagen, vore en förberedande och intermediaire Autoritet i anmärkningsfrågor, samt att det ägde, efter noggrant urskiljande af öfverträdelser och förseelser, i samma mån afväga det moraliska ansvaret, — uttryck, som i följd af deras misstolkning, väckt en synnerlig nästan till oro gränsande uppmärksamhet. Hvad det förra beträffar, torde svårligen kunna nekas, att ju Constitutions-Utskottet, genom sin granskning af anledningarna till anmärkningen, jemförda med sakens af infordrade handlingar utrönta förhållande, ensamt förbereder åtal inför Riks-

Rätten, efter 106, eller anmälan hos Konungen, efter 107 §. Regeringsformen, samt att Utskottet således effectift utgör en intermediaire Autoritet, i ena händelsen emellan anmärkare och Actor, i den andra mellan anmärkare och Ständer. Vidkommande åter den sednare klandrade phrasen, så, enär Grundlagen, med utstakande af tvenne olika ansvars-moder, tydligen skiljer öfverträdelser ifrån förseelser, den lagstridiga rådgifvande åtgärden från den felaktiga Embetsutöfningen, synes Constitutions-Utskottet ovägerligen vara både förbundet och berättigadt att afväga det moraliska ansvaret, som förutsätter ett Grundlags-enligt bedömande af handlingens natur, och ej bör förblandas med det materiella, hvilket involverar handlingens af åklagaren redan yrkade bestraffning.

Stockholm den 16 April 1818.

N:r 20.

*Constitutions - Utskottets Memorial
till Riksens Ständer, med förslag
till ändrad redaction af tredje punk-
ten i Riksdags-Ordningens 44 §.*

Till förekommande deraf, att ett till Utskott remitteradt, men, i stöd af 44 §. Riksdags-Ordningen, återlemnadt mål slutligen må, vid bristande föreskrift om communications-skyldigheten, sakna all handläggning, har Con-

stitutions-Utskottet, med bifall till inom dessamma gjord motion, ansett sig böra till Rikssens Ständer, för den i 56 §. Regerings-Formen stadgade behandling, öfverlemna följande förslag till ändrad redaction af tredje punkten i ofvanberörde Riksdags-Ordningens 44 §.

»Vill Utskott återlemna något från ett eller flere Riks-Stånd remitteradt mål, såsom till dess befattning ej hörande, åligge Utskottet att sist inom åtta dagar afgifva sitt utlåtande, med deruti anförde skäl, till samtliga Riks-Stånden, hvilka derefter böra skyndsamt yttra sig, under hvilket Utskott de anse målet höra.«

Stockholm den 16 April 1818.

N:r 21.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Rikssens Ständer, med förslag till
ändring i 61 §. i Regerings-Formen.*

Då, enligt förra Mom. af 61 §. Regeringsformen, Rikssens Ständers åtagna Bevillning skall utgöras intill slutet af det år, under hvars lopp den nya fastställles, har Constitutions-Utskottet funnit samma §:s sednare moment, som förmår att, i händelse Rikssens Ständer dessförrinnan af Konungen eller Stats-Rådet sammankallas, bevillningen bör upphöra med det årets utgång, hvarunder Riksdagen börjar, icke allenast vara öfverflödigt och mindre lämp-

ligt, utan ock stå i tydlig opposition mot först nämnda generella stadgande. För att, i hvad på Utskottets granskningspligt beror, afhjelpa denna motsägelse, hvilken efter all anledning uppkommit genom underlåten jemförelse emellan §:s båda moment, vid föreslåendet af en sedermera antagen redactionsförändring i det första, får, med bifall till derom gjord motion, Utskottet härigenom, under återopande af föreskrifterna i 56 §. Regeringsformen, tillstyrka att ur 61 §. af berörde Grundlag sista momentet må alldeles utgå, och samma §. således erhålla följande ordalydelse:

»Alla afgifter, som Riksens Ständer under de i föregående §. nämnde Titlar beviljat, skola utgöras intill slutet af det år, under hvars lopp den nya bevillningen af Riksens Ständer fastställd blifver.«

Stockholm den 16 April 1818.

N:r 22.

Constitutions - Utskottets Memorial till Riksens Ständer, med anmälan och tillstyrkande af föreslagna ändringar i Riksdags-Ordningens 14 §.

Vid pröfningen af en inom Constitutions-Utskottet gjord motion och deraf föranledda särskilda förslag, syftande till ändring, i vissa delar, af 14 §. Riksdags-Ordningen, har Ut-

skottet förekommit, att samma §., sådan den nu finnes, icke lemnar tillfälle åt Städernas Borgerskap att vinna rättelse uti ett hittills nyttjadt, men å en eller annan ort, i följd af inträffade nya förhållanden, otjenligt val-sätt, äfvensom att föreskriften om Riksdags-manna-valens anställande i förut vedertagen ordning, icke kan, då valen ske genom E-lectorer, hvilka nödvändigt måste rösta per capita, möjligen förenas med det stadgande, att rösterna skola beräknas efter hvad hvar och en af de väljande till Staden skattar. Utskottet, som funnit dessa omständigheter påkalla en jemkning och förklaring af §:s ord-dalydelse, har, i sammanhang dermed och till undvikande af 8:de punktens förnyade re-daction, så ofta någon bland Städerna af första eller andra Classen, vid en framdeles skeende reglering, nedflyttades till tredje eller någon annan af de lägre Classerna, ansett namnen på första och andra Classernas Städ-der böra ur §. uteslutas, då jemväl hela 9:de punkten, hvarigenom en till någon af sist-nämnde högre Classer uppflyttad Stad berätt-igas att sända tvenne Fullmäktige, komme att alldeles försvinna.

Med tillämpning af sådana grunder, får Constitutions-Utskottet härigenom tillstyrka och, för den vidare behandling 56 §. Rege-ringsformen anvisar, till Riksens Ständer öf-verlemnna följande förändrade redaction af Riksdags-Ordningens 14 §.

1:o »Hufvudstaden Stockholm — — —
årliga utskylder.«

2:o »De öfriga Rikets Städer — — —
som tillika äro brukande Bergsmän.«

3:o »Valen skola ske inför Magistraten, efter det å hvarje ort hittills öfliga valsätt, deruti likväl ändring kan äga rum, enär antingen någon Stads samtliga valberättigade invånare, eller ock en eller flera Classer bland dem hos Konungen anhålla om fastställande af en ny val-ordning för Staden, och Konungen, efter vederbörandes hörande, finner skäl att härtill samtycka. Då valen förrättas af Borgerskapet samfält, och icke af Electorer, beräknas rösterna efter hvad hvar och en af de väljande till Staden skattar, samt för Falu Bergslag efter Fjerdeparts Grufvedelarna. Annorlunda än genom ordentlig omröstning, med slutna sedlar, af Borgerskapet eller af dess utsedda Electorer, må Riksdags-Fullmäktig icke kallas.«

4:o »Götheborg äge rätt att sända Tre, Städerne af Första och Andra Classerne hvardera Två, samt alla öfriga Städer, äfvensom Falu Bergslag, hvardera en Fullmäktig. Alla Städer af de tvenne högsta Classerna vare förbundne att sända minst En Fullmäktig; men af de öfriga kunna Två, högst Tre, förena sig om en person, hvilken dock måste vara till Riksdagsman vald för en af dessa Städer, der hansjelf Magistrats-person eller Borgare är.«

5:o »Ingen må för Städerna — — —
Fullmagt från annan Stad.«

Stockholm den 16 April 1818.

N:r 23.

Constitutions - Utskottets Memorial till Högl. Ridderskapet och Adeln, angående vidtagen anstalt att Handlingarne och Protocollerne i Anmärkningsmålet, rörande General-Orderna af den 8 April 1817, varda till trycket befordrade.

Enligt Höglöf. Ridderskapets och Adels, genom Protocolls-Utdrag af den 11 i denna månad tillkännagifna önskan, har Constitutions-Utskottet vidtagit den anstalt att Handlingarne och Protocollen i Anmärknings-målet, rörande de till Befälhafvarne för en i nåder anbefalld Kustbevaknings-Expedition den 8 April 1817 utfärdade Ordres, varda ofördröjligen till trycket befordrade; hvilket Utskottet trott sig härigenom böra till svar vördsamligen meddela.

Stockholm den 16 April 1818.

N:r 24, 25 och 26.

Constitutions-Utskottets Memorial till Högvörd. Preste-Ståndet, Vällof. Borgare-Ståndet och Hedervärda Bonde-Ståndet, mut. mut. i samma ämne, som det föregående.

Stockholm den 20 April 1818.

Nr 27.

*Constitutions - Utskottets Memorial
till Riksens Ständer med förslag till
åtskilliga Riksdags-Ordningens §§:s
fördelning i numererade moment.*

Då, för befrämjandet af en större redighet och citationernas lättare igenfinnande, Constitutions-Utskottet ansett nödigt och lämpligt, att vissa §§. i Riksdags-Ordningen må, så vidt ämnenas sammanhang och öfriga beskaffenhet ej hindra det, fördelas i särskilda numererade moment, får Utskottet härtill uppgifva följande förslag, som dels i transsumt visar orden, hvarmed Momenten borde börjas och slutas, dels ock utmärker de redan förut i några få §§. afskiljda Moment, hvilka blott skulle fordra numrering.

§. 11.

1:o Med de i andra §. omförmälte föreskrifter — — — Ofrälse Valförrättare för Bonde-Ståndet.

2:o Om tiden för de Riksdagar — — — att Hof-Rätterna underrätta.

§. 14.

1:o Hufvudstaden Stockholm välje — — — till Staden i årliga utskylder.

2:o De öfrige Rikets Städer äge — — — som tillika äro brukande Bergsmän.

3:o Valen skola ske inför Magistraten — — — må Riksdags-Fullmäktig icke kallas.

4:o Götheborg äge rätt att sända — — —
Magistrats-person eller Borgare är.

5:o Ingen må för Städerna — — — att
taga fullmakt från annan Stad.

Anmärkning. Denna §:s afdelning i Mo-
ment är äfven iakttagen vid densammas af Ut-
skottet under den 16 dennes projecterade
nya Redaction.

§. 17.

1:o Uti Riksdagsmanna-valen — — —
pliktig att sjelf föra Protocollet.

2:o Vid alla Ridagsmanna-val — — —
utan särskilt arfode uppbäras och redovisas.

§. 23.

Denna §:s afdelningar bibehållas oförän-
drade, men förses med N:s 1:o, 2:o och 3:o.

§. 24.

Äfven i denna §. numereras de redan
befintliga Momenten med 1:o och 2:o.

§. 27.

1:o Propositionen, angående Statsverkets
tillstånd — — — ingen rådpläging härom ä
Rikssalen hållas.

2:o Propositioner, rörande Grundlagars
— — — del af dess till- eller afstyrkande.

§. 29.

1:o Constitutions-Utskottet, som utgöres
— — — enligt Tryckfrihetslagen ansvara.

2:o Constitutions-Utskottet åligger att äska

— — — någon Riksens Ständers pröfning underställas.

3:o Då hos Riks-Stånden olika meningar

— — — i deras ställe derom besluta.

§. 30.

1:o Stats-Utskottet, som skall bestå —
— — genom Bevillningen böra fyllas.

2:o Detta Utskott, som skall äga tillgång
— — — genom Bevillning bör utgöras.

3:o I händelse hos Riksens Ständers Plena
— — — enligt 67 §. kunna förrättas.

§. 31.

De här förut afskiljda Momenten förses med N:s 1:o och 2:o.

§. 33.

Enahanda numerering iakttages vid denna §.

§. 34.

1:o Allmänna Besvärs- och Economie-Utskottet — — — på sätt som för Lagfrågor är stadgadt.

2:o Vilja Riksens Ständer hellre än —
— — beslutande rätt bör afgöras.

§. 36.

1:o Utom förenämnda — — — som röra Konungens yttranden.

2:o Stånden kunna äfven — — — enskilda besvär och angelägenheter.

3:o Skulle Riksens Ständer finna flera Utskott — — — sin afgörande rätt till Constitutions-Utskottet.

4:o Blifva göromålen inom något Utskott
— — — stadna Två Stånd emot Två, för-
falle frågan.

§. 37.

1:o Alla Riksens Ständers Utskott — —
— till Ståndens Plena inkomma.

2:o Intet Utskott, Constitutions- och Ban-
co-Utskotten — — — till detsamma omedel-
barligen öfverlemnas.

§. 44.

1:o Konungens Propositioner — — —
till deras Betänkandens afgifvande.

2:o Hvarje Riks-Stånd vare obetaget —
— — underrättelse härom meddelas.

3:o Vill Utskott återlemna något — — —
hvarthän frågan bör förvisas.

§. 49.

1:o Hvar och en allmän fråga — — —
skall beslut ovägerligen fattas.

2:o Då saken från Utskott återkommit
— — — med dertill hörande Acter och
Handlingar.

3:o Återförviser något Riksstånd — — —
kraft och verkan till expedition betagas.

§. 57.

1:o De allmänna beslut, som ett stånd
fattar — — — protest eller reservation uppe-
hållas.

2:o Af Protocols-Utdragen böra alltid
— — — i de andra Stånden högt uppläsas.

§. 63.

1:o Till följd af Regeringsformens —
— — sina Embetspligter behörigen fullgöra.

2:o Denne Riksens Ständers Justitie Ombudsman — — — i den nu föreskrifna ordningen, dertill åter väljas.

3:o Justitie-Ombudsmannen njute till godo — — — lika med Konungens Justitie-Canceller.

4:o Electorerne böra, vid samma tillfälle — — — skulle med döden afgå.

§. 70.

1:o Till Fullmäktige för ett Stånd — — — i föreskrifven ordning, skyndsamt föranstalta.

2:o Fullmäktige och Revisorer — — — af Regeringsformen Riksdagsmän tillägga.

Hvilket förslag härigenom för den med Grundlagen instämmande behandling till Riksens Ständer vördsamligen öfverlemnas.

Stockholm den 20 April 1818.

N:r 28.

Constitutions - Utskottets Memorial till Riksens Ständer med projecterad tillägg i 29 §. Riksdags-Ordningen.

I anledning af derom gjord motion får, till den behandling Regeringsformens 56 §. föreskrifver,

skrifver, Constitutions-Utskottet härigenom föreslå det tillägg i 1 Mom. af 29 §. Riksdags-Ordningen att, efter Orden: »ändringar, förbättringar och förklaringar deraf,« må införas: »Hvarvid iakttagas bör, att flera Moment, hvilka med hvarandra ej äga den nödvändiga gemenskap att de samfällt måste antagas eller förkastas, icke må tillsammanställas förrän vid den slutliga Redaction, som, sedan de blifvit särskilt antagna, kan finnas af nöden. Ståndens Ledamöter vare obetaget att öfver Constitutions-Utskottets förslag, in Pleno yttra sina tankar, men Riksens Ständer må derom ej förrän å den nästföljande Riksdagen besluta.«

Stockholm den 20 April 1818.

N:r 29.

Constitutions-Utskottets Memorial till Riksens Ständer, med tillstyrkande af ändring uti åtskilliga Grundlagarnes §§., i hvad angår föreskrifter om en voterings-sedels afläggande.

Enär den uti 69 §. Regerings-Formen och 53 §. Riksdags-Ordningen meddelta föreskrift att, till undvikande af paria vota vid omröstningar med Ja och Nej, en sedel skall

Bihang till Riks-St. Prot. 1817, 1818. 3:dje Saml. N:r 8.

uttagas och förseglad afläggas, jemväl finnes återopad i de §§. af Grundlagarna, som handla om val till Konung eller Thronföljare, till Förmyndare för omyndig Konung, till Riksens Ständers Justitie-Ombudsman samt till deras Committerade för Tryckfrihetens vård, men Constitutions-Utskottet ansett detta fränskiljande af en voterings-sedel vara i allmänhet olämpligt och utan ändamål vid de tillfällen, der flere personer komma under omröstning, och först blifva nödigt och användbart, då votering öfver en särskilt person anställles, får, med anledning af derom gjord motion, Utskottet härigenom, till den behandling 56 §. Regeringsformen stadgar, föreslå följande Redactions-ändringar i nedannämnda Grundlagarnes rum, för att i ett sammanhang pröfvas och afgöras:

Regerings-Formen.

§. 97.

»Denne Riksens Ständers — — — förr än valet fulländadt är. *Desse Electorer skola samfällt och icke efter Stånd, först medelst slutna sedlar, hvar för sig uppgifva den Man, som de finna böra komma under omröstning. Falla dervid rösterne till mer än hälften af de röstande Electorerne antal på en Man, vare han behörigen vald. Äro åter rösterne så delade emellan flera, att en sådan full pluralitet för någon icke äger rum, anställles, med iakttagande af hvad 69 §. om lika rösters förekommande*

stadgar, ny votering med slutna sedlar, till antagande af den, som de flesta rösterna erhållit, eller, om han icke antages, af den, som näst honom blifvit af de fleste Electorerne kallad och så vidare. Inträffar den händelsen etc.»

Riksdags-Ordningen.

§. 61.

»Då val till Konung — — — om en person sig förenat. Omröstningen ibland Nämnden skall ske per Capita och med slutna sedlar. Hvar och en af Nämnden uppgifve, ibland dem af Stånden föreslagne, den han anser böra utkoras. Falla dervid rösterna, till mer än hälften af de röstades antal, på en Man, vare han behörigen vald. Äro åter rösterna så delade, att en sådan full pluralitet icke äger rum, anställes, enligt det i 53 §. beskrifna voteringssätt, ny omröstning till antagande af den, som flesta rösterna erhållit, och, om han ej antages, af den, om hvilken, näst efter honom, de fleste af Nämnden sig förenat. Inträffar den etc.»

§. 62.

»Skola Riksens Ständer tillsätta Förmyndare för en omyndig Konung, sammanträde de sist dagen efter den, då Riksdagen å Rikssalen öppnad blifvit, och utvälje, genom allmän omröstning i deras särskilda Plena, till en Nämnd, sexton per-

soner för hvarje Stånd, hvilka röste per Capita, och icke Ståndswis, om de, af Plenatill antalet bestämda Förmyndare, som skola vara antingen En, Tre eller Fem. Hvarje Ledamot af Nämnden uppteckne å en sluten vallista de män dem han anser, förtroendet värdiga, och så många att de med en person öfverstiga det af Ständerna utsatta antal. Af dem, som dervid kommit i åtanka, ställes, på sätt uti 53 §. stadgas, först den, som flesta rösterna erhållit, under ny omröstning, då Nämndens pluralitet gifve utslaget. På samma sätt etc.»

§. 63.

1:o »Till följd af Regeringsformens — — — behörigen fullgöra.«

2:o »Denna Rikens Ständers — — — förrän valet fulländadt är. Desse Electorer skola samfällt och icke efter Stånd, först medelst slutna sedlar, hvar för sig uppgifva den man, som de anse böra komma under omröstning. Falla dervid rösterna, till mer än hälften af de röstande Electornes antal, på en Man, vare han behörigen vald. Åro åter rösterna så delade emellan flera, att en sådan full pluralitet för någon icke äger rum, anställs, med iakttagande af hvad 53 §. om lika rösters förekommande stadgar, ny votering med slutna sedlar till antagande af etc.«

§. 65.

»Till Tryckfrihetens vård — — — som

bland dem före ordet. *Desse Committerade, af hvilka Två, utom Justitie-Ombudsmannen, skola vara Lagfarne, väljes af Riksens Ständer, genom Sex af hvarje Stånd dertill utsedde Electorer, hvilka, enligt det i 61, 62 och 63 §§. föreskrifna sätt, röste samfält och icke Ståndsvis. Afgår emellan Riksdagarna etc.*»

Stockholm den 24 April 1818.

N:r 30 och 31.

Constitutions-Utskottets Memorial till Ridderskapet och Adeln, samt mut. mut., till Borgare-Ståndet, i anledning af deras tillkännagifna önskan om tryckningen af Handlingarna och Protocollen i ett anmärkningsmål, rörande meddelta föreskrifter om Truppers proviantering i fredstid.

Genom Protocolls-Utdrag af den 21 innevarande har Höglofl. Ridderskapet och Adeln (Vällofl. Borgare-Ståndet den 25) behagat gifva Constitutions-Utskottet tillkänna sin önskan, det måtte Utskottet låta till trycket befordra dess Protocoll och Handlingar i anmärkningsmålet, rörande det af Konungens Rådgifvare i Commando-ärenden för

Flottorna Allmänna Magasins-Directionen meddelat avertissement om utspisning af mjukt bröd åt Garnisons- och Arbets-manskapet i Carlskrona, äfvensom den i sammanhang härmed Magasins-Directionen sedermera ålagda skyldighet att åtlyda Kongl. Maj:ts genom Dess General-Adjutanter för Armén och Flottorna utfärdade Ordres i afseende på Truppers proviantering under fredstid.

Då, under öfverläggningen härom, olika meningar inom Utskottet uppstått, har votering med slutna sedlar blifvit yrkad och anställd öfver följande, i enlighet med discusserna inrättade och, efter föregången justering, gillade Proposition:

»Den, som anser utlemnandet till tryckning af Constitutions-Utskottets Handlingar och Protocoll i anmärkningsmålet, rörande Truppers proviantering under fredstid, böra alldeles vägras, lägge Ja.«

»Den det ej gör, lägge Nej. Vinner Nej, kommer Utskottet att afgöra, till hvad del, och med iakttagande af hvilka omständigheter i öfrigt, nämnda Protocoll och Handlingar må till tryckning utlemnas.«

Och som, vid omröstningen, Två Stånd stadnat mot Två, i följd hvaraf frågan förfallit, får Utskottet sådant härigenom vördsamligen anmäla.

Stockholm den 28 April 1818.

Nr 32.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Riksens Ständer, med förslag till
ändringar i 107 §. Regeringsfor-
men och 29 §. Riksdags-Ordningen.*

Då den nu befintliga redactionen af 1:sta puncten i 2:dra Momentet af Regeringsformens 107 §. möjligen skulle leda till en sådan tydning, hvarigenom af samma Ständer tvenne särskilda Autoriteter tillskapades, som båda ägde rättighet att afgöra, må hända på olika sätt, de anmärknings-frågor, hvilka, enligt denna §., kunna in Plenis väckas och äfven af Utskotten i allmänhet hos Riks-Stånden anmälas, får, med anledning af derom gjord motion, och i betraktande af nödvändigheten att, med enhet i Lagstiftningens grundsatser, bevara den vid deras tillämpning åsyftade säkerhet, Constitutions-Utskottet härmedelst tillstyrka Riksens Ständer antagandet af följande redactions-ändringar, i den ordning 56 §. Regeringsformen stadgar, nemligen:
I sednare Momentet af 107 §. Regeringsformen:

»Frågor uti detta ämne kunna i Riksens Ständers Plena väckas, och af andra Riksens Ständers Utskott än Constitutions-Utskottet hos Stånden andragas. Sedan sistnämnda Utskott deröfver blifvit hört, afgöre Riksens Ständer dessa frågor i de fall, der Utskottet dem till Riksens Ständers i denna §. omlör-

mäldta pröfning och behandling öfverlemnad. Under Riksen Ständers m. m.»

I 7:de puncten af 29 §. Riksdags-Ordnningen, eller, om den projecterade moments-fördelningen bifalles, i 4:de puncten af samma §:s 2:dra Moment.

»Frågor uti detta ämne kunna i Riksen Ständers Plena väckas, och af andra Riksen Ständers Utskott än Constitutions-Utskottet hos Ständerna andragas. Sedan sistnämnda Utskott deröfver blifvit hört, afgöre Riksen Ständer dessa frågor i de fall, der Utskottet dem till Riksen Ständers pröfning och behandling öfverlemnad. När frågor uti Riksen Ständers m. m.»

Stockholm den 1 Maj 1818.

N:r 33.

Constitutions-Utskottets Memorial till Riksen Ständer, i anledning af ytt-rad önskan om Handlingarnas tryckning i anmärkningsmålet rörande General-Orderna af den 24 Maj 1817.

Uti Protocolls-Utdrag af den 23 nästlidne April, har Vällof. Borgare-Ståndet förklarat sin önskan, att Constitutions-Utskottets Handlingar och Protocoll i Anmärkningsmålet rörande de genom Föredraganden af Comman-
do-

do-ärenden för Armén utfärdade General-Ordres om villkoren för approberandet af Recruter vid sådana Regimenten, der Rotehållare ej samfällt ingått beting om Soldatbeklädningen, måtte till trycket befordras; hvarefter, med anledning af Borgare-Ståndets inbjudande, Höglofl. Ridderskapet och Adeln under den 27, och Hedervärda Bonde-Ståndet, under den 25 i samma månad, i denna önskan instämt, men Högvördiga Prest-Ståndet, likaledes under sistnämnde dag, till Utskottet öfverlemnadt att härå göra det afseende, som Grundlagarnas föreskrifter och sakens beskaffenhet knnde medgifva.

Utskottet får å dessa communicationer härmedelst lemna det svar, att Utskottet icke funnit något hinder för tryckningen af dess Handlingar och Protocoll i ofvanberörda mål, så vida Kongl. Maj:t täckes tillåta utgifvandet af de Utskottet till upplysning meddelta, den 24 Maj, den 26 Augusti och den 30 September 1817 öfver Commando-Ärenden hållna Protocoll, hvilka, enär Utskottet ansett dess Handlingar ej böra annorlunda än in extenso tryckas, dertill utgöra nödvändiga bilagor, men som, enligt 2 §. 4 Mom. Tryckfrihets-Förordningen, ej kunna utan vederbörandes bifall utbekommas; varandes, i sådan händelse, Utskottet beredt att låta aflemna ett utskrifvit fullständigt exemplar af hela acten till den eller dem, Riksens Ständer utse att om tryckningen besörja.

Stockholm den 5 Maj 1818.

N:r 34.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Ridderskapet och Adeln, i anled-
ning af yttrad önskan om tryck-
ning af Handlingarne i målet rö-
rande en mot Herr Stats-Ministern
för Utrikes ärenderna gjord an-
märkning.*

Med anledning af Höglofl. Ridderskapets och Adels genom Protocolls-Utdrag af den 27 nästlidne April, Constitutions-Utskottet tillkännagifna önskan, att så väl den af Herr Schönström, Pehr, gjorda anmärkning mot Herr Stats-Ministern för Utrikes Ärenderna, i afseende på dess till Konungens Befallningshafvande under den 21 Mars 1817 aflättna skrifvelse, som ock Herr Stats-Ministerns Förklarings-Memorial, jemte Utskottets Yttrande och Protocoll i detta anmärkningsmål, måtte till trycket befordras, har, efter här om föregångna öfverläggningar, votering inom Utskottet blifvit yrkad och anstald öfver frågan huruvida handlingarnas utlemnande i förenämnde afsigt borde antingen vägras eller ock till större eller mindre del medgifvas. Och, som vid omröstningen Två Stånd stannat emot Två, i följd hvaraf frågan förfallit, får Utskottet sådant härigenom till svar vördsamligen anmäla.

Stockholm den 5 Maj 1818.

Nr 35.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Riksens Ständer, med Betänkande
och Förslag i frågan om en för-
bättrad Representation.*

Till fortsättning af Constitutions-Utskottets arbeten under sednast förflutna Riksdagar, och med ytterligare föranledande af enskilda Riksdagsmäns inlemnade förslag, har detta Utskott till närmare behandling företagit den så ofta väckta, men alltid åter hvilande frågan om en förbättrad National-Representation.

Sedan Utskottet, dels i officiell väg, dels under hand, sökt förskaffa sig alla sådana Statistiska uppgifter, dem förra Ständer ansett nödvändiga för uppgörandet af ett förslag i ämnet, har Utskottet, i den mån, dessa upplysningar blifvit tillgängliga, utkastat sin plan i hufvuddragen och småningom jemnat den bana, på hvilken det borde varsamt och stadigt framgå till sitt mål. Med antagande af de allmänna principer, att Svenska Statsförfattningen, lika stark genom sin grund som vördnadsbjudande genom sin ålder, endast fordrade nya stöd för en säkrare varaktighet, att tillfredsställandet af de Örepresenterades anspråk innebure ej allenast en rättvisa emot dem och Nationen, utan ock ett medel att i Riksens Ständer införlifva flera samhällets värden och krafter, samt att, för detta viktiga ändamåls ernående, icke behöfdes mer eller

annat än partiela förändringar i Stånds-representationen, eller, om ett materielt uttryck får nyttjas, byggnadens förbättrade inredning och skick, utan dess nedrifning, — hade Utskottet uppdragit en dess Ledamot att i afgifvande utlåtande och förslag framlägga de väsentligaste och mest öfverklagade otullständigheter i National-Representationen, jemte sättet att med det helas möjligen minsta rubbning afhjelpa dem. Denne Ledamot har äfven svarat mot Utskottets förtroende och väntan, då han, såsom ett anförande till dess Protocoll, inlemnat det raisonnerade project, som härhos bifogas, och som Utskottet, medelst hufvudsakligt instämmande deri, redan gjort till sitt eget.

För att undvika ett öfverflödigt upprepande, får Utskottet hänvisa till innehållet af detta project, så väl i allmänhet med afseende på utredandet af de Orepresenterades rätt, och grunderna för deras incorporation i de Riks-Stånd, till hvilka de kallas af sitt läge i Staten och af sina borgerliga befattningar, som äfven i hvad angår de nya beståndsdelarne af Lagstiftande Magtens tvenne reella Classer, nemligen Jordbruket och Näringarnas. Beträffande åter de tvenne öfriga, eller Representationens ideala hälft, har Utskottet funnit sig föranlåtit att, på sätt här nedanföre skall omförmälas, göra vid förslaget några jemkningar och tillägg.

Om, på de i projectet anförda skäl, Utskottet trott Ofrälse Säteri-ägare, hvilkas jord ej är representerad, men hvilkas jord-privi-

legier äro det, kunna utan obillighet från Representationen än ytterligare uteslutas, har deremot, med gillande af projectet, Utskottet ansett Ståndspersoner, som äga Krono-Krono-Skatte- och Frälse-Skattejord, vara ostridigt berättigade att genom val ingå i sammansättningen af Bonde-Ståndet, med hvars nuvarande constituerande Ledamöter de hafva enahanda yrke, och, efter nedläggandet af andra näringsfång eller afsked ur publik tjänst, samma intresse och samma oberoende.

Såsom en följd häraf, komme 15 §. i Riksdags-Ordningen att erhålla en så lydande förändrad redaction:

Samtliga inom hvarje Härad boende, besutne ägare af Krono- KronoSkatte-, och FrälseSkatte-Hemman välje, inom sig, efter hemmantalet en Riksdagsman för Bonde-Ståndet, hvilken ej till något annat Stånd hörer, eller någon beställning i Rikets tjänst innehafver. Ingen må i valet deltaga, som sjelf ej väljas kan. Vilja flere Härad förena sig om en Fullmäktig, vare sådant dem obetaget.

Enär Bergsbruken, fastän tillhörande landsbygden, snarare formera större Fabriks-anläggningar än verkliga Jordfastigheter, och dessutom lemna hufvudämnet för Rikets Export-handel, hafva Ofrälse Bruksägare synts böra, jemte öfrige förädlare af Mineral-Rikets alster, vinna inträde i Borgare-Ståndet, och deras Fullmäktige, på lika sätt som Falu Bergslags, lämpligast kunna räknas till de större Städerna i granskapen af Valldistricten.

Dessutom skulle, med befästade, genom sjelfva Representationen, af en naturlig skyldskap emellan de spridda rödliga Manufacturerna och de bosatta egentliga Handtverkerien, alla Ofrälse Fabriks-Idkare och Manufacturister på Landet adjungeras närmaste Städer, för att, i proportion af erläggande Stadsafgifter, förstärka de väljande och således äfven de valbara.

Ännu återstår den detaillerade tillämpningen af dessa grunder, särdeles med hänsigt till Ofrälse Bruksägares röstberäkning och deras Fullmäktiges antal. Men, om det förslag antages att, i alla grenar af Bergsbruks-rörelsen, en production, som svarar emot värdet af 100 Sk:ö Stångjern, må gifva ägaren en valröst, och 230 röster välja en Riksdagsman, kan ifrågavarande tillämpning utan svårighet fullföljas af vederbörande Embetsmän.

Emedlertid får Utskottet tills vidare föreslå nedanstående tillägg i Riksdags-Ordnningens 14 §., att vid slutet deraf införas:

Bergsbruken, hvarunder inbegripas alla inrättningar till de första förädlingarna af Mineralrikets producter, äge ock att, inom sig, till Borgare-Ståndet utse Fullmäktige, som ej till annat Riks-Stånd höra, och hvarvid ingen må välja, om han ej valbar är. Valen skola ske inför vederbörande Bergmästare i hufvud-districten, samt rösterne sålunda beräknas, att värdet af ett-hundrade Skeppund Stångjern eller af en deremot svarande production af annan Bergsbruks-rörelse lemnar ägaren en val-

röst, och att sedermera Tvåhundra Trettie röster utgöra en Fullmäktig.

Ofrälse Manufacturister och Fabriks-Idkare på Landet vare berättigade att förena sig med närmaste Stad, för att der, i mån af erläggande Stadsafgifter, delta i Riksdagsmanna-valen.

Organisationen af det Stånd i Rikets Lagstiftande Corps, som är Kyrkans, Upplysningens och Läroverkens, har Utskottet ej ansett fördra eller medgifva den projecterade större förändring, att Biskoparne skulle erhålla plats på Riddarhuset. Efter Utskottets tanka, borde de qvarblifva i sitt Stånd, men, äfvensom Pastor Primarius i Stockholm, icke vara sjelfkallade, utan blott kunna väljas. Icke heller torde någon fråga nu behöfva uppstå om Commministrarnes formliga uteslutande.

Deremot har Utskottet instämt i det förslag, att vissa Akademister och Verldslige Lärare må i Präst-Ståndet intagas, dock, i hvad Gymnasii-Lectorer beträffar, utan inskränkning till Lekmän.

I enlighet härmed får Utskottet urpgifva följande nya redaction af 13 §. Riksdags-Ordningen:

Hvarje Stift välje, i den ordning, hvarom dess Prästerskap inom sig öfverenskommer, följande antal Riksdags-Fullmäktige bland Kyrkoherdar: Upsala Stift Fem, Stockholms Stad Tre, Linköpings Stift Fem, Skara Fyra, Strengnäs Fyra, Vesterås Fem, Vexjö Tre, Lunds Fyra, Göteborgs Tre, Calmare Två, Carlstads Två, Hernösands

Tre och Gottlands Två. Ärke-Biskopen vare, såsom Preste-Ståndets Talman, till Riksdagen sjelfkallad. Biskoparne, Pastor Primarius i Stockholm och jemväl Gymnasii-Lectorer, antingen desse innehafva Prebenden eller ej, och äro Prestvigde eller Lekmän, må till Riksdagsmän kunna väljas, på det sätt att de inbegripas under det här ofvan bestämda antal Kyrkoherdar från Stiften. Comministrarne i hvarje Stift, äfvensom de i Stockholm, vare berättigade, om de det åstunda, att inom sig välja en Fullmäktig.

Universiteten i Upsala och Lund äge att till Riksdagsmän i Prest-Ståndet utse, hvartdera Tvenne Professorer från de Verldsliga Faculteterne. Likaledes må af Vettenskaps-Akademien Tvenne Ofrälse Civile Ledamöter väljas till Fullmäktige i nämnda Stånd, dock utan rätt till Riksdagsmanna underhåll.

Utskottet bör i öfrigt anmärka, att godkännandet af de å nyo redigerade §§. i Riksdags-Ordningen medförer några, fastän mindre betydliga, förändringar i andra denna Grundlags rum.

Efter att sålunda hafva i korthet yttrat sig öfver förslagen till rättelse och förbättring af National-Representationen i de Ofrälse Stånden, skulle utan tvifvel Utskottet lemna en pligt ouppfylld, om det ej tillika framställde sina åsikter rörande Frälse-Ståndets Representationens-form.

Med bevarande af Ridderskapets och

Adelns ursprungliga, från börden hämtade, rättighet att deltaga i National-Representationen, blefve det, efter Utskottets förmodan, ej utan inflytelse till Riksdags-ärendenas skyndsammare behandling, om denna rättighet utöfvades genom val, af hvarje ätt inom Ståndet, till ett mindre antal Representanter än ätter, och således flera ätter komme att representeras af en Fullmäktig.

Före Riksdagen borde, i sådant afseende, behörigt val anställas; och, ehuru derigenom Representanternes antal förminskades, skulle likväl ingen förlora den honom, enligt Riddarhus-Ordningen, tillerkända rättighet att kunna blifva Representant, utan blott tillfället att vid hvarje Riksdag personligen representera.

Denna visserligen stora förändring af Riddarhus-Ordningen torde, för utarbetandet af Reglementariska delar, kräfvat längre tid och noga eftertanka. Endast grundernas framläggande ingick härvid i Utskottets plan.

Utskottet underkastar det hela af sitt förslag Riksens Ständers benägna och upplysta ompröfvande, för den i Grundlagen föreskrifna slutliga behandling; hvarjemte Utskottet får bifoga så väl en dess Ledamots, i sammanhang med detta ämne, ingifna anförande, som ock ett Utdrag af Protocollet, innehållande åtskilliga Ledamöters reservationer.

Stockholm den 12 Maj 1818.

Innan jag förelägger Höglofl. Utskottet en uppställning af några öfverklagade ofullständigheter i vår Representation, jemte förslag, att med minsta möjliga rubbning af det hela afhjelpa dem, utbeder jag mig få erinra, att detta så grannliga företag är grundadt dels på det förtroende, Utskottet behagat visa mig, dels ock på den tillförsigt, jag å min sida fäst vid samteliga Ledamöternes förenade varma känsla för Fädernesland, för medborgerlighet och allmänt väl. Jag skulle önska, att Utskottet, hänfördt af detta tänkesätt, ville för några ögonblick glömma sin organisation, och upplösa sig i ett samfund af vänner, som, med gemensam böjelse för gemensamma ändamål, lugnt och förtroligt pröfvade tillämpningen af några allmänt erkända grundsatser till vår närvarande Statsförfattning. Om vi erkänne den orygglig genom sina grundvalar, aktningvärd genom sin ålder, så böre vi ock samfält bidra till de stöd, som skola göra den i alla sina delar varagtig; och dessa stöd äro allmän rättvisa och sjelfständighet.

Former, som blifvit uppgjorde under Rikets mindre ljusa och lyckliga tidehvarf, kunna ej innefatta allt hvad det sedermera vunnit under 3 å 400 års tillväxt. Barnålderns kläder kunna ej passa åt manna-åren. Förmögenhet, näringar, upplysning hafva väldigt utvidgat sig: emellan Stånden hafva nya classer af medborgare uppkommit, som befinna sig ömsom af lagar och vanor från Representationen uteslutne. Anspråk hafva följagtligen

blifvit gjorde, som mer och mer ådragit sig uppmärksamhet både inom och utom de Lagstiftande, tills det ändtligen blifvit en samhällssak att tilse, huruvida Riks-Stånden kunde i någon mån öppna deras gränser och inbjuda några nya Representanter, som Nationen saknar bland sina Fullmäktige.

Förslag dertill har ej kunnat göras, utan att genomse hela sammanhanget af vår Representation, för att utröna huruvida den verkligen uttrycker hvad Nationen är och hvad hon vill. Jag hoppas att, vid anmärkningen af några ofullkomligheter, ej anses som tadtare af Stånd eller personer, att principer ej tagas för facta, möjligheter ej för erfarenhet. Sanningen ligger egentligen i riktigheten af de allmänna begreppen om medborgerliga rättigheter, om politiska förhållanden personer emellan inom samma Stånd, så väl som Stånden emellan i det hela. Ändamålet är, att med dessa begrepp jemnföra den nuvarande Representationen; att söka närmare hopfoga dess särskilta delar; att leda dess rötter vidare ut i Nationen; att, så vida möjligt är, i den införlifva hela Statens värde och kraft, och begagna en närvarande fri, öppen, patriotisk sinnesstämning, för att bereda ännu mera trygghet och lugn åt framtiden.

Alla fria Constitutioners föremål är, att ur särskilta classer af Samhällets Ledamöter samla de mest oberoende och de mest upplyste män, för att föreställa hela Nationen. Den Svenska har i detta afseende indelt Ri-

kets Representativa inbyggare i 4 Classer: af hvilka den 1:sta är yttre värdighetens; den 2:dra Läroverkens, Lärdomens, Upplysningens; den 3:dje Handels och Näringarnes; den 4:de Jordbrukets: hufvudcharacterer, som i stort fullkomligt tjena att skilja de 4 Riks-Stånden, men som, långt ifrån att begränsas af deras skiljemärken, hafva, liksom alla classificationer i hela naturen, sina förblandningar, sina ledande länkar till och inom hvarann. Af dessa fyra Stånd föreställa de två sistnämnda Samhällets styrka, de två första dess civilisation. Den ena hälften af Representationen är redbar, reel: den andra ideal. Begge sammanfatta de i anseende till föremålen i det närmaste allt hvad till en fullständig Nationalrepresentation i en monarkisk fri Stat fordras: i anseende till sjelfva beståndsdelarne af hvart Stånd klagas att de ej innefatta allt. Systemet är objective temligen fullständigt, subjective ej.

Hvad först Statens fysiska styrka, redbarheternes Representation, beträffar, så är det som en grundsats i alla Constitutionela Stater antagit, att all productif fast förmögenhet bör representeras, efter den först och säkrast råkas af beskattningen. Den Svenska Statsförfattningen har häruti några undantag, på hvilka de viktigaste anspråken grunda sig: det blir alltså den första angelägenheten att pröfva och reda dem. Reclamanterne äro:

2:o *Ofrälse ägare af Säterier och Frälse.*

Ridderskapet och Adeln representerar

värdighet, ej jord, och har aldrig sjelft representerat sina Säterier. Det synes deraf: att den, som äger 50 hela hemman Säteri och Frälse, ej har flera röster på Riddarhuset, än den, som har ett, än den som har intet: att en hufvudman för en familj kan vara alldeles obesuten och representera, under det tie yngre ättlingar af samma släkt skulle kunna äga lika många Säterier och likväl ej deltaga i Representationen.

Då en uteslutande rättighet gifves åt några medborgare, sker det alltid på de öfrigas bekostnad: så är det äfven med privilegierad jord. Men genom en temligen rättvis motvigt, är det bestämdt att denna jorden ej representeras. Det är ett utbyte af förmåner och försakelse: en ej otillbörlig öfverflyttning af Representations-rätten ifrån den privilegierade jorden till den betungade; efter deras inbördes intressen just genom privilegierna blifvit skilde. Sedan den förmån, att äga sådan jord, numera blifvit alla Stånd upplåten, så synes all rättvisa vara gjord som göras kan; och de ofrälse ägarne kunna ej med skäl begära, att innehafva den med bättre rätt än Ridderskapet och Adeln sjelf. De kunde ej köpa den med egendomarne, efter de primitive säljarne sjelfve ej ägde den; de kunna nu ej förvärtva den, utan att alle frälse-innehafvare inträdde i samma rätt, hvilket Constitutionens grunder göra till en omöjlighet. Utan tvifvel skall Nationen genom denna omständighet sakna ibland sina Representanter många förtjente och upplyste män, och en

betydlig del af Rikets bäst odlade jord blifva orepresenterad; men sådan är den olyckliga följden af uteslutande rättigheter, och, i trängseln af medborgerliga anspråk, måste det allmännaste intresset vinna. Emedlertid kan man säga, att, om frälse jord i ofrälse händer ej är representerad, så äro privilegierne det genom de många innehafvare, som äga röster i Stånden; och hvilken som sätter mer värde på Representations-rätten än på privilegierne, äger frihet att återlemna dem åt samhället, att låta skattlägga sin jord och utan hinder njuta den rätt, som 15 §. Riksdags-Ordningen stadgar. Privilegierne äro emedlertid ett stort och bekymmersamt hinder emot enhet i jordens representation; och de tider torde ännu vara långt borta, då upplysning och patriotism stiga nog högt för att nedlägga dem.

2:o *De så kallade Ståndspersoner, som äga Krono-, Krono-Skatte- och Frälse-Skatte-Jord.*

Constitutionen känner ej flera än 4 Stånd, och flera behöfvas ej för att representera allt, hvad under någon synpunkt bör i Representationen ingå. Den 15 §. i Riksdags-Ordningen har ej gjort andra undantag ibland Hemmansägare, som kunna till Riksdagsmän af Bonde-Ståndet väljas, än att ej hafva hört till ett annat Stånd eller någon beställning i Rikets tjänst innehaft. Om således all Krono-, Krono-Skatte, och Frälse-Skattejord har rätt att i Representationen deltaga, så är det ett intrång i denna rätt, att göra något annat af-

seende på innehafvarens person, än det Grundlagens bokstaf föreskrifver. Obilligt vore det att tillse, huruvida han sjelf brukade sin jord, då mången Landtman har mer möda att följa och styra arbetet, än en annan att arbeta sjelf; så finnes ock verkligen mången Ståndsperson, som kör och sår sjelf sin jord. Hårdt vore det att mäta medborgarlaga rättigheter efter kläder, skick och boningar. Skulle ett Stånd, som så märkligen tilltager i hyfsning, vilja neka medborgare deras ostridiga rätt, för det de synas mer hyfsade? Och hvem har utstakat gränsen för hyfsning, vid hvilken Landtbrukarens rätt till representation upphör? Den finnes ingenstädes i Grundlagarne; men väl finnas Ledamöter af det Hedervärda Bonde-Ståndet, som i odling, skick, klokhet och välmåga öfverträffa många Ståndspersoner, och som lika med dem styra och efterse deras jordbruk, utan att jemnt lägga hand dervid. Hvem skulle ej önska att hela Sveriges Allmoge höjde sig i likhet med dem; och ännu mer, hvem skulle ej önska att alla jordbrukande Ståndspersoner i denna mening vore Allmoge? Att en mängd gradationer jemnades, som ofta hafva sin grund blott i yppighet och fåfänga, och att personer, som hafva samma yrke, samma rätt, samma intresse, ville närma sig till hvaran i samma Representation? Bonde-Ståndet är för upplyst, för att ej medgifva de så kallade Ståndspersonerne detta deras rättmätiga deltagande; det är för mycket sjelftänkande för att frukta att af dem ledas, för talrikt att öfverröstas.

Det förlorar intet, men det kan vinna vid att förena med sig redlige, kunnige, erfarne män, som vid många tillfällen skulle förtjena dess förtroende.

Men den 15 §. i Riksdags-Ordningen innehåller en verklig orättvisa, då den stadgar, att den, som innehaft en beställning i Rikets tjänst, ej kan väljas till Riksdagsman. Hvad är då Rikets tjänst, om den ej är medborgares, och huru skulle man förlora en rättighet för att hafva tjänat dem? Att de verkliga tjänande uteslutas, har afseende på det beroende af förmän, som publik tjänst medför, och den inflytelse på vilja och beslut, som detta beroende möjligen skulle kunna äga; men att en Bondeson, som fått uppfostran och ingått i Rikets tjänst, som efter fadrens död ärfver och tillträder hemman, och nu går ur tjänst, skulle för alltid hafva förverkat sin Riksdagsmannar-rätt, är så uppenbart stridande emot rättvisa, att intet tvifvel bör uppstå, det jn Bonde-Ståndet sjelft skulle önska en förändring i denna föreskrift; nu så mycket mer, som det årligen aflemnar söner för att uppfostras till publik tjänst. Lika så obilligt är det, att man ej skall få representera sin besutna berättigade jord, för det man förut haft ett annat näringsfång, hvilket man öfvergifvit för att verkligen blifva jordbrukare, utan att numera höra till något annat Stånd. Det är ej förbudt att ifrån Bonde blifva Borgare; hvarföre skulle man ej från Borgare kunna blifva Bonde? Vore det ej lyckligt, att
capitalister

capitalister blefvo jordbrukare, och huru skulle denna frihet tåla någon inskränkning? Hela den 15 §. i Riksdags-Ordningen torde därför så böra författas:

»Samtelige inom hvarje Härad boende, »besutne ägare af Krono-, Krono-Skatte- och »Frälse-Skatte-Hemman välje inom sig, efter »hemmantalet, en Riksdagsman för Bonde Ståndet, hvilken ej till något annat Stånd hör, »eller någon beställning i Rikets tjenst innehafver. Ingen må i val deltaga, som ej sjelf »väljas kan. Vilja flera Härader förena sig om »en Fullmäktig, vare sådant dem obetaget.«

3:o Bruksägare.

Bruksrörelsen har väl det gemensamt med Landtbruket, att båda taga deras producter ur jorden, båda äro fästade vid Landsbygden; men dessa begge yrken äro i sig sjelfva vida skilda. Bergslagerne äro samlingar af fabriker, och likna snarare stora Städer. De äro afnämmande af Landets producter, hafva egna privilegier, egen lagskipning, egna beskattningsgrunder, och aflemna hufvudämnet för Rikets utgående handel. Denna betydliga näringsgren sysslosätter och försörjer omkring 70,000 människor, och afkastningen af hela rörelsen, så mycket som fans i enskilda händer, utöm Fahlun, har de sednare åren och efter 1817 års priser, uppstigit till öfver Åtta Millioner R:dr i värde. Deruti äro likväl alla Mineralrikets producter inberäknade, äfven Stenkol och Alun. Allt detta är ej representeradt; men ef-

Bihang till Riks-St. Prot. 1817, 1818. 3:dje Saml. Nr 11, 12,

ter allmänt antagna grunder, med samma rätt som jordbruket, och ännu mer med samma rätt som Fahlu Berglag, böra alla Rikets Bergslager, hela dess Bruksrörelse hafva sina röster på våra Riksdagar; och det åtminstone i samma proportion som jordbruket.

Enligt Magasins-Directionens underdåniga berättelse till Kongl. Maj:t af den 2 Mars 1815, producerar hela Svenska Landtbruket i jemngoda år $6\frac{1}{2}$ million tunnor Spanmål, af hvilka 4,375,000 tillhöra Krono- och Frälse-Skattejorden efter Mantalens förhållande till purt Frälse. Detta Spanmåls-qvantum gjorde, efter 1817 års Riksmarkegång, 8 R:dr 16 sk. tunnan, ett värde af 36,500,000 R:dr, och när dertill lägges 25 proC. för Ladugårds-afkastning, Lin, Potates, Planteringar etc., så uppkom en summa af $45\frac{1}{2}$ million, representerad af 123 Bönder, och således en Fullmäktig för ett productionsvärde af ungefär 370,000 R:dr.

Uppskattningen af Bergsbrukets producer grundar sig på Kongl. Bergs-Collegii uppgift under innevarande Riksdag. Åtta millioner, representerade på samma grund som jordbruket, borde således äga i det minsta 21 Representanter. Och, som 370,000 R:dr svara ungefär emot 23,000 Skeppund Stångjern å 17 R:dr, eller 230 Skeppund Hammarskatt, så borde 230 röster välja en Fullmäktig. Men, som i de åtta millionerne alla Mineralrikets producer och alla deras första förädlingar äro intagne, så skulle i alla grenar af Bergsbruksrörelsen en viss årlig production, som

svarade emot 100 Skeppund Stångjerns värde, gifva ägaren en valröst. Det bör här erkännas, att det ej varit möjligt att af de nyttjade tabellerne dömma om Tackjerns-blåsningens värde, såsom särskilt egendom betraktad, äfven så är det med jern-gjuterierne och Stål-tillverkningen; men när en hufvud-princip är gifven, kommer tillämpningen sedermera att af vederbörande Embetsmän fullföljas; och det blir denna tillämpning, som afgör antalet af de Fullmäktige.

I öfrigt gäller samma regel här som i alla Stånd: ingen må äga röster i tvenne Stånd tillika: ingen må välja, som ej sjelf kan väljas. Följaktligen afgå alla fastighetsägare i denna class, som höra till de redan Representerande Stånden. Huru många röster de utgöra är så mycket svårare att bestämma, som häruti nästan årliga förändringar inträffa. Enligt en i 1809 års Constitutions-Utskott antagen förmodan, skulle tre femtedelar af dessa Verk vara i sådana händer, och i den händelsen komme den verkliga Representation blott att bestå af åtta eller nie nya Riksdagsmän. De skulle, på samma sätt som Fahlu Bergslags Fullmäktig, räknas till de större Städerne i grannskapen af Hufvud-districten som välja, hvilka af vederbörande Bergmästare komma att utstakas.

4:o *Fabriksägare på Landet.*

Till Brukshandteringen hafva blifvit räknade alla Mineral-Fabriker, orörlige lika bergen som nära dem. Andre Fabriker och Ma-

nufactur-verk, rörlige och flyttbare, till en del utlagde ur Städerna, torde böra räknas till Städerna och förstärka dem. Handeln är nästan ingen i de flesta Uppstäderna: omgifne af Landtculturen med dess producter, borde de likväl vara hufvudsäten för förädlingarne, och utbyta konstflitens producter mot jordens. Man har svårt att föreställa sig någon rätt trefnad af Manufacturer och Fabriker utom handräckning af Handtverkerierne och Slöjderne, och den finnes i Städerna: ingendera resa sig utan förenade. Må då Representationen tills vidare förena dem, så att alla Fabriks- och Manufactur-ägare på Landet adjungera sig med de närmaste Städerna, betala Stadsafgifter der, och i mån af dem deltaga i Riksdagsmänna-valen för att äfven kunna blifva valde.

När man kommer ifrån Jordbrukets och Bergshandteringens colossala Representation till Städernes, hvilken skilnad! Nittiefyra röster, som teckna Riksdagsbesluten, skulle i samma proportion föreställa Trettiefyra och en half millions årlig inkomst och hvilket rörelse-capital! Men hvad föreställa de flesta af dem? Borde ej Ståndet sjelft gerna se sig förstärkt med nya fonder för sin Representation, och emottaga röster, som redan äro i dess intressen förenade och så litet rubba dess gamla organisation?

Vi hafva öfversett den ena Hufvudafdelningen af vår National-Representation, den, som innefattar Statens fysiska styrka, och komma till den andra, som föreställer dess po-

litiska och moraliska bildning. Den förra innehåller egentligen de democratiska elementerne, den sednare de aristokratiska; begge uppställde i andra länders Constitutioner som en emot en, hos oss genom subdivisioner som 2 emot 2. Rätta afvägningen af dessa hufvudsakliga krafter, är öfverallt det stora problemet för Lagstiftningars bestånd. Få fria Constitutioner hafva mindre känning af deras inbördes motverkningar än den Svenska, och dertill bidraga samfält Representationens grunder och Konungamakten. De Ståndsintressen, som hos oss stundom öfverklagas, äro redan genom den i 73 §. Riksdags-Ordningen föreskrifne Nämnd i det mesta sammanmälte, och skola ytterligare blifva det, när Riksens Ständer en gång finna godt att bifalla samma votering per Capita i alla Utskott. Derigenom skola dessa i deras sammanhang ännu närmare föreställa Underhus, men så mycket fullkomligare kanhända, som de begge nyssnämnde hufvudkrafterne redan der äro blandade och förenade.

Redbarhetens Representation sågs bestå hufvudsakligen af så kallade oberoende Medborgare, och Lagstiftarne hade äfven visat sig laggranne att ifrån det 4:de Ståndet afhålla själfva möjligheten af yttre inflytelse. Deremot finne vi den ideala fullsatt af Embets- och Tjenstemän. Om också detta förhållande skulle anses som oförenligt med begreppen om ett fritt folks Representation, så lär det dock i de flesta länder och i Sverige i synnerhet vara oundvikligt. Olycklig den na-

tion, som behöfde frukta eller misstro sina Embetsmän; beklagansvärde de Ständer som ville eller kunde utesluta dem. Biträdet af deras practiska upplysning är oskattbart; deras monarchiska stämning är för jemnvigten nyttig: deras sanna intresse omfattar alla Stånd, Regeringssättet, Friheten. En undersökning om olägenheterne af deras deltagande skulle innebära så mycket förolämpande både för Regeringen och dem, att den vore alldeles otillbörlig. Den behöfs ej i en Stat, der Regenten sjelf, sorgfällig om Ständers lagbundna frihet, älskar att se den ostördt utöfvas, och der medborgerligt anseende ligger till hufvudgrund för befordringarne.

Det andra Ståndet i Rikets Lagstiftande Corps, Läroverkens, Lärdomens, upplysningens Representation är sammansatt af blott Andeliga män, alle i publik tjenst, alla mögne män, genom sina Embeten satte öfver lifvets omsorger, ledare af Nationens moraliska bildning, genom sednare tidens författningar indragne i åtskilliga grenar af den civila Administrationen, upplyste vittnen från alla landsorter om Rikets inre tillstånd; deras plats bör alltid vara af stor betydenhet i Lagstiftningen.

Man har gjort tvenne anmärkningar på detta Stånd: 1:o Att Hierarchiens Organisation ingått i sjelfva Riks-Ståndets, der enligt Constitutionen Biskopar, Kyrkoherdar och Comministrar äro berättigade att representera: 2:o Att der ej representeras verldslig lärdom och civil uppfostring.

Herrar Biskopar blefvo i fordna tider alltid ansedde såsom hörande till den högre Adeln och kallades samfält med den till Herre- och Riksdagarne, hvarföre ock denna deras plats ännu bibehålles i Riksens Ständers titulatur, der de uppnämnas emellan Friherrarne och Ridderskapet och Adeln. De sednare tiders bruk har stadfäst detta begrepp, då deras barn blifvit ansedde som sjelfskrifne till Adeligt stånd. Det synes således billigt, att de intaga deras plats näst intill Friherrarne på Riddarhuset: Läroverkens, Uppfostringens förstfödde söner representera med skäl värdighet. Erke-Biskopen skulle likväl alltid vara Prest-Ståndets Taleman, och Biskopen af Lund vice Talman, begge i egenskap af Universiteternes Pro-Canzlerer.

På det, i anseende till den andra anmärkningen, verldslig Lärdom och civil uppfostring måtte i Representationen deltaga, borde af Consistoriis Academicis 2:ne Professorer inväjas i Ståndet från hvardera Universitetet, utur de verldsliga Faculteterne, och af de fyra största Stiften, Linköping, Skara, Strängnäs och Vesterås, en verldslig Lector af hvart Consistorium i stället för en Kyrkoherde. Deremot skulle Comministrarne formligen uteslutas, och det med så mycket mindre svårighet, som de ej lära vilja begagna deras rätt.

Stockholms Consistorium äger ej någon verldslig Ledamot; men huru skulle väl Hufvudstaden uteslutas, när frågan vore att representera Lärdom och Upplysning? Kongl.

Vettenskaps-Academien, som nu i 80 år så berömligen bidragit till Nationens upplysning och lärda anseende, synes väl förtjena den rättvisa att tvenne dess ofrälse, i Staden boende Ledamöter i andra Ståndet intogos.

Fria konsterne försinnliga upplysningen, fullkomna slöjderne och stå på gränsen emellan den ideala och den productiva Representationen. De hafva redan ett rum i Statsanslagen: måtte Nationen rättvisa sitt rykte för odling och upplysning och lemna dem bredvid Vettenskaperna en röst, vald af den härvarande Academien på samma villkor som Vettenskaps-Academien, följaktligen utan något Riksdagsmannan-underhåll.

Ridderskapets och Adelsns inre Organisation, dess Riddarhus-Ordning, så vida den ej har någon inflytelse på de andra Stånden, torde ligga utom det Höglofl. Utskottets granskning och höra till Ståndets enskilda öfversigt.

Efter den nu uppgjorda plan skulle den gamla ordningen ej betydligt rubbas. Riddarhuset fick i Biskoparne tie nya Ledamöter: Preste-Ståndet, i stället för dem, 4 Professorer och 3 Academister eller 7 nya, hvar jemte 4 Kyrkoherdar seculariserades, och således 11 verldslige Ledamöter intogo platserne af de 10 Andlige, som bortgått; Borgare-Ståndet förstärktes med kanske 8 eller 9 Brukspatroner jemte några flera valröster, och Bonde-Ståndet förblef oförändradt till antal, men fick i sina Valförsamlingar några nya Röstägande Ståndspersoner.

Det är likväl ej att förmoda, det alla re-

clamanter genom de här föreslagna förändringar äro tillfredsställda, ej heller de inkallade tillfredsställda på det sätt hvar och en önskade; men det låg hvarken i Utskottets uppdrag eller i mitt tänkesätt att föreslå något som ledde till omskapning af det hela; och mindre behöfdes ej för att uppfylla allas fordringar. Jag skall ej förlora tid med att ransaka huru mycken billighet, huru mycket hopp ligger i det nu omöjliga: det möjliga ligger endast och allenast i det bifall, som sannolikt kan väntas af de nuvarande Lagstiftande och Styrande Magterne. Utgången skall visa om jag ej redan på något ställe öfverskridit gränserna.

Långt ifrån att tro det här uppgjorda project vara det bästa eller det enda antagliga, hade jag önskat, att någon annan eller flere af Utskottets Ledamöter hade velat i samma ämne meddela deras tankar. Emedlertid synas mig de väsendtliga beståndsdelarne af en väl organiserad Monarkisk fri Stat vara i denna Representation intagne, de fleste grundade rättigheter erkände eller i principerne inneslutne, och derjemte vissa förvandtskaper Stånden emellan inrättade. Rättvisa med ordning är allmänna Opinionens fordran: inga billiga anspråk må afvisas; men också intet afseende göras på de oformliga, inga utsigter öppnas för Anarkien. Rikets Ständer behöfva ej förstärka sig med mer upplysning, mera patriotism: de behöfva göra rätt och befästa Nationens förtroende. Fordna tiders händelser hafva kallat dem till Lagstiftningen;

sednare tiders odling och politiska erfarenhet hafva upptäckt flere samhällets söner, som på lika grunder tillhöra dem. De böra öppna dem deras armar och insätta dem i sina platser, lika oväldige och granlaga när de pröfva egne och andras rättigheter, som när de rådslå om allas väl. De hafva inom och utom sig ett stort antal Medborgare, som älska rättvisa utan att behöfva begära den, som fritt och opartiskt bedömma hvad utan uppoffring kan medgifvas, ej utan ensidighet vägras, och som vänta af dem beslut, värdige dem sjelfva och samtiden.

»Lika lydande med Friherre *Ehrenheims* den 5 Maj 1818 inlemnade förslag, betygar,

Ex officio,

J. D. WALERIUS.

Med tillstyrkande af Herr Baron *Ehrenheims* förslag och dervid nu beslutne jemkningar, rörande National-Representationsrättens utsträckning till de Sämhälls-medlemmar, som för närvarande äro derifrån uteslutne, men hvilkas förmögenhet och värde såsom Statsborgare gifva dem ett grundadt anspråk å en sådan rättighet, har jag äfven vågat föreslå, att Regeringsformens 114 §. måtte upphäfvas, och att alla frågor om Riks-Ståndens rättigheter och förmåner borde efter Grundlagarnes föreskrifter bedömmas och afgöras. Jag får nu närmare uppgifva grunderna för denna mening.

Grundlagarnes föremål är att stadga förhållanderne emellan Konungen och Nationen, och emellan de under benämning af Riks-Stånd kända Samfunds-Classer, åt hvilka hela Nationens rätt är uppdragen.

Alla de rättigheter, som tillkomma ett Stånd, i dess egenskap af en del utaf den sammansatta Lagstiftnings-Corpsen, äro och böra vara i Grundlagarne bestämde; men andre särskilte rättigheter, som ej afse Ståndens deltaganden i Rikets allmänna angelägenheter, höra ej till Grundlagarne, utan utgöra ämnen för Special-lagar.

I Regeringsformens 114 §. försäkras alla Rikets Stånd, om deras privilegier, förmåner, rättigheter och friheter, med tillagd föreskrift, att förändringar och jemkningar deri ej kunna ske annorledes, än efter samtelige Riks-Ståndens och Konungens bifall.

Så vida fråga är om Ståndens *bestämde Constitutionela* rättigheter och förhållanden, kan denna §. ej tåla någon motsägelse. Den är endast i det fall oföränderlig, emedan i Regeringsformen förut är stadgadt, huru Grundlagstrågor skola behandlas och afgöras.

Men under det obestämda ordet Privilegier kan man inbegripa rättigheter och förmåner af alla slag, äfven sådana som, till förment nytta för privilegii-innehafvaren, medföra inskränkning af alla andra naturliga och för Samhälls-inrättningens fullkomnande och för allmänna välståndet nödiga friheter och rättigheter.

Man har hört Privilegier nämnas och art-

ses som *förskansningar*, hvarinom den lycklige Privilegii-ägaren tagit sin tillflykt då fråga uppstått om reformer, påkallade af tidens och allmänna upplysningens kraf.

Nästan hela Samhället har uppträdt, såsom sökande eller kärande Part emot en del deraf, för att tillvinna Statens medlemmar i allmänhet den medfödda naturliga rättigheten att genom användandet af egna krafter på ett sätt, som sammanstår med alla andras frihet och rätt, underhålla sin fysiska tillvarelse, eller ock för att komma i utöfning af Statens ostridiga rätt att bestämma lönevillkor för dess egna Embetsmän. Det har måst vika för dessa förskansningar, hvilka ju mindre de kunnat förklaras och med förnuftskäl försvaras, haft desto större trollkraft, att afhålla äfven den modigaste kämpe från försöket att undergräfvad deras grundvalar. Hvad än mera är, sjelfva Privilegii-ägaren har, med erkännande af billigheten eller rättvisan af den sökande partens anspråk, undandragit sig att dertill bifalla, på den grund, att dess privilegium vore så heligt, att han sjelf ej ägde att det uppoffra.

Konungen sjelf har ej, såsom den högste Ekonomiske Lagstiftaren, haft magt att genombryta dessa förskansningar; Han har af dem varit hindrad, att vidtaga författningar, nödiga för främjandet af allmänna välståndet.

Rättigheter äro heliga i och för deras nödvändighet för Samhälls-inrättningens ändamål. Den positiva Lagstiftningen, som åt dem gifver en yttre sanction, bör i sina föreskrifter allt mer och mer närma sig till idealet af

Samhälls-inrättningen. Att försvara rättigheters helgd, endast genom deras ålder och de pergamentsbref, hvarigenom de blifvit befästade, sedan ändamålet för deras sanction upphört, och deras ousbärlighet samt skadlighet blifvit allmänt visade, är ett försök, som kan lyckas endast för kort tid.

För införandet af den högsta Lagen, hvars mål är människoslägtets högsta förädling, måste alla hinder förr eller sednare vika. Det helas rätt och fördel skall slutligen segra öfver enskilda deremot stridande anspråk.

Rådfrågom Historien, och vi skola finna, huru de i början mest vanlottade Samhällsclasser småningom tillvunnit sig rättigheter, jemlika de privilegierades. Store Regenter hafva varit medlare emellan dem. Blodiga hafva stundom de strider varit, hvilkas lyckliga resultat varit en billig och rättvis jemkning af rättigheter emellan alla i ett samhälle förenade människor.

Nu är tiden inne, då man af aktning för andras rättigheter bör frivilligt eftergifva egna, som med dem ej kunna sammanstå. För Nationens stora intresse, böra alla enskiltes afsigter uppoffras.

Samhällsmänniskans hufvudsakliga värde består i kraften och viljan, att åt Staten göra uppoffring af individuella förmåner.

En sådan character, när den blifvit allmän Nationel, är det mäktigaste försvar för en Stat — den säkraste garanti för dess sjelfständighet.

Den Hjelte och upplyste Statsman, som

nyss uppträdte på Svenska Konunga-thronen, som öfvergifvit sitt lugn, vågat sitt lif och visat sig mäktig af de största uppoffringar för Svenska folket, för sitt nya Fädernesland, bör ock finna hvarje Svensk villig, att, för allmänt väl försaka alla sådana rättigheter, som ej hafva annat stöd för sig, än det obestämda, missförstådda, missbrukade och nästan förhatade ordet Privilegier.

På dessa skäl, och då Constitutions-Utskottet igenom den nu föreslagna ändring uti närvarande Representation redan tillstyrkt förändring i 114 §. Regeringsformen; vågar jag ytterligare anhålla att nämnde §. måtte alldeles utgå såsom säkert bidragande till det sökta ändamålet: enskilt och allmänt väl.

Lika lydande med Herr af Ulrs den 14 Maj ingifna anförande, betygar,

Ex officio,

J. D. WALERIUS,

*Utdrag af Protocollen, hållna i
Constitutions-Utskottet följande
dagar år 1818.*

Den 12 Maj.

§. D. — — — **E**mot den föreslagna nya Redactionen af Riksdags-Ordningens 15 §. reserverade sig Utskottets Ledamöter af Bonde-Ståndet, bland hvilka nedannämnde Riksdagsmän särskilt yttrade:

Eric Ericson: Innan privilegierna upphävas, anser jag för tidigt att tänka på den föreslagna förändringen, och får, emedan jag ej tilltror mig så väl som andre, upplyste män, hvilka derom redan yttrat sig, kunna utveckla mina tankar, åberopa hvad Herr Biskopen *von Rosenstein* rörande Bonde-Ståndets orubbade sammansättning anfört, då Representations-frågan vid 1809 och 1810 års Riksdag togs i öfvervägande. Bonde-Ståndet tror jag ej antager det nu gjorda förslaget förr än hela privilegii-frågan förekommer.

Anders Danielsson: Ehuru jag ej kan inse någon förbättring deraf kunna väntas och jag ej känner Bonde-Ståndets allmänna tankar, anser jag för min del förslaget rättvist, derest ökande af Bonde-Ståndets medlemmar deraf ej blefve en följd, helst flere bland Bonde-Ståndet finnas, som äga Frälsehemman; men 114 §. Regerings-formen, såsom af Bonde-Ståndet icke erkänd, hvarom Ståndet vid Riksdagarne förnyat sin Reservation, borde då uteslutas. — — — — —

Herr Professoren Doctor *Munck af Rosensköld* anmälte sin Reservation mot Utskottets beslut om framställning till Ridderskapet och Adeln, rörande ett, genom vals införande, minskadt antal af detta Stånds Ledamöter vid Riksdagarna.

Den 14 Maj.

S. D. Hr Assessoren *Sjödin* och Hr Lagmannen *Ullberg* instämde till alla delar med

Friherre *Ehrenheim* i dess förslag till förbättringar i Representationen.

Den 18 Maj.

S. D. Vid justeringen af Utskottets Memorial till Riksans Ständer, med betänkande och förslag i frågan om en förbättrad Representation, reserverade sig Herr Öfversten Friherre *Akerhjelm*, Herr Directören af *Uhr* samt Herr Professoren Doctor *Munck af Rosensköld* mot det i Expeditionen förekommande uttryck, att Utskottet antagit för sitt project de allmänna principer, att Svenska Statsförfattningen, lika stark genom sin grund, som vördnadsbjudande genom sin ålder, endast fordrar nya stöd för en säkrare varaktighet; hvarefter Herr *Munck af Rosensköld* anförde skriftligen:

Annat är ett förslag till en förändrad Representation, byggt på de bästa grunder; annat ett sådant förslag, som skall vara byggt på sådana grunder, som man möjligen kan vänta skola af de 4 Riks-Stånden enhälligt antagas. Jag för min del anser vårt nuvarande Representationssätt ej äga alla de företräden, som detsamma i betänkandet tilläggas. Historien af dess tillkomst i vårt Land berättigar mig till detta omdöme; och, läser man Spaniens äldre Historia, finner man vårt Representationssätt och vår inrättning med Riksdagar vara en Spansk efterapning. Då man antager den princip, att hufvudgrunderna för vårt Representationssätt skola bibehållas, anser

ser jag det af Constitutions-Utskottets pluralitet afgifna förslag till förändring i vissa delar, så godt som något annat och bättre än flera på samma inskränkta väg framställda förslag, när jag undantager att Ofrälse Säteri- och Frälse-jordägare blifvit uteslutne.

Jag för min del anser vårt nuvarande Representationssätt af flera skäl bristfälligt, men i synnerhet derföre att det förhindrar den nödigaste af alla förändringar i afseende på vår Lagstiftande Corps, nemligen dess årliga sammankomst. Utom denna årliga sammankomst skola den Lagstiftande och beskattande maktens åtgärder sakna det sammanhang och den mognad, som endast af en jemn handläggning och erfarenhet beredas. Utom den skola äfven få för inträde i Lagstiftande Corpsen qualificerade personer göra de för en god Lagstiftare nödiga kunskaper och talanger till sitt hufvudstudium. Sjelfva den i våra Grundlagar den Lagstiftande Corpsen tillagda myndighet är ofta genom många års mellanskof af dess sammanträden för vidsträckt; likasom, i fall sammanträdena vore årliga, den i vissa delar blefve för inskränkt. Häraf kunna bäst förklaras de stridiga meningar hos lika vältänkande Medborgare om vidden och nyttan af Ständernas myndighet. Ständerna uppgöra ensamme Financeplanen, som af förändrade Conjuncturer kan behöfva förändras. Ständerna bestämma efter godtycke för 5 år Rörelse-Capitalet i sedlar, utan att det af productionen och för näringarnes be-
Bihang till Riks-St. Prot. 1817, 1818. 3:dje Saml. Nr 13. 14.

hof på denna tid kan ökas. De bestämma äfven bevillningens belopp för likaså lång tid, utan att det efter tillgångarnes och behofvens tillökning eller förminskning eller myntvärdets förändring på denna tid kan förändras. Sedan 1809 och tills sista Riksdag tillhörde det äfven Ständerne ensamt att höja eller sänka Sjötullen, och Regeringen ägde ej rättighet att efter förändrade Handels-conjuncturer förändra den. Hela 5 år kunna passera, utan att Nationens Representanter utöfva någon kontroll öfver Konungens Råd-gifvare och Föredragande o. s. v. Denna väsendtligaste brist i vår Representation, nemligen att den ej är någon tid årligen tillsammans, har man ej gifvit nog akt på; men merendels inskränkt sin hela uppmärksamhet till personliga förhållanden i afseende på rättigheten att välja och väljas till Nationens Representant. Jag för min del skulle anse ett ännu ofullkomligare Representations-sätt än det närvarande, men förenadt med inrättningen af en årlig sammankomst, vara bättre än det i allt afseende bästa Representations-sätt, om dermed vore förenadt det villkor, att Representanter blott hvart femte år skulle sammankomma.

Äfven tror jag, att om en talrik Adel ej är förmånlig för ett land, så är det dock, så länge den finnes i Landet, förmånligt hafva en talrik Representation af den på Riddarhuset.

Ex protocollis,

J. D. WALERIUS.

N:r 36.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Rikens Ständer, med anmälan af
olika meningar i frågan om upp-
häfvet af 114 §. Regerings-
formen.*

Då, vid behörigen anställd omröstning öfver en inom Constitutions-Utskottet gjord motion om upphäfvande af 114 §. Regeringsformen, Ledamöterna af Ridderskapet och Adeln samt Bonde-Ståndet ansett denna §. böra utgå, men deremot Prest- och Borgare-Ståndens Ledamöter yrkat dess bibehållande, får, enär sålunda Två Stånd stadnat emot Två, Utskottet, med anledning af 38 §. Riksdags-Ordningen, dessa yttrade särskilda meningar, såsom alternativer, hos Rikens Ständer anmäla, för frågans, med Grundlagen instämmande, vidare behandling.

Stockholm den 14 Maj 1818.

N:r 37.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Rikens Ständer, med anmälan af
särskilda meningar i frågan om be-
stämmande af en tid, inom hvil-*

ken Grundlags-ändrings-förslag ej skulle kunna afgöras.

Då, i anseende till de på hvarandra tätt följande Riksdagarna, Grundlags-frågor sällan eller aldrig få den tid att hvila, som enligt Constitutionen är dem ämnad, och hvilken de synts väl behöfva, för att, efter vunnen mognad, af allmänna Opinionen bestämmas, har inom Constitutions-Utskottet motion blifvit gjord om införandet, på behöriga ställen i Regeringsformen och Riksdags-Ordningen, af det stadgande, att väckta och beredda frågor och förslag rörande tillägg och förändringar i Grundlagarna icke må förr än minst Fem år derefter kunna af Riksens Ständer afgöras.

För att bringa de härom delade tänkesätten till ett resultat, har Utskottet nödgats skrida till votering med slutna sedlar; hvarvid Ledamöterna af Ridderskapet och Adeln samt Preste-Ståndet bifallit motionen, men Borgare- och Bonde-Ståndens Ledamöter densamma förkastat.

Vid sådant förhållande återstår blott för Utskottet att, med anledning af Riksdags-Ordningens 38 §., dessa särskilta meningar, såsom alternativer, till en med Grundlagen instämmande vidare behandling i Riks-Stånden, härigenom värdsamligen framställas.

Stockholm den 14 Maj 1818.

N:r 38.

*Constitutions-Utskottets Betänkande
till Rikens Ständer, i följd af
Stats-Råds Protocollens fullända-
de granskning.*

För Rikens Ständer får deras Constitutions-Utskott härmedelst framlägga Resultaten af den, genom Grundlagarna bestämda, allmänna granskning, som föremålets vigt och Nationens i samma mån ökade fordran gjort till Utskottets främsta och mest ansvariga förbindelse.

Efter behörigt äskande af alla, från sistlidne till nu påstående Riksdags början, inför Konungen i Stats-Rådet förda Protocoll, hafva till Utskottet blifvit öfverlemnade Protocollen öfver Justitie-Ärenden, från den 1 Mars 1815 till den 19 Nov. 1817; öfver General-Auditörs-Ärenden, från den 8 Mars 1815 till den 5 Nov. 1817; öfver Krigs-Ärenden, från den 7 Mars 1815 till den 18 Nov. 1817; öfver Kammar-Ärenden, från den 28 Febr. 1815 till den 18 Nov. 1817; öfver Handels- och Finance-Ärenden från den 15 Febr. 1815 till den 19 Nov. 1817; samt öfver Ecclesiastique-Ärenden från den 8 Mars 1815 till den 12 Nov. 1817; äfvensom de till vederbörande Stats-Expeditioners Protocoll hörande Berednings-Acter och Handlingar; hvarförutan, tid efter annan, Utskottet på begäran erhållit del af Protocollen i Ministeriella och Comman-

do-mål, angående vissa allmänt kända och af Utskottet uppgifna händelser.

Bland dessa talrika ämnen för en granskande uppmärksamhet har Utskottet funnit några få omständigheter påkalla en till ansvar ledande behandling; och det är i sådant afseende, som Utskottet härigenom får till Rikens Ständers ompröfvande, enligt 107 §. Regerings-Formen, anmäla följande anmärkningspuncter:

1:o Emot Stats-Rådet Herr Friherre R. Cederström har Utskottet redan den 21 sistlidne Febr. fastställt den anmärkning, att han, utan sjelfmant iakttagande af jäfs-skyldigheten, öfvervarit besluten i mål, rörande hans judiciära förvaltning af Öfver-Ståthållare-Embetet, och någon gång i sådana, der han sjelf varit klagande part, såsom vid det tillfälle då Herr Friherrens, i egenskap af tillförordnad Öfver-Ståthållare, anförda besvär öfver Kammar-Rättens Resolution, hvarigenom de af honom suspenderade Stockholms Stads Mantals-Commissarier blifvit i tjensten åter inställde, den 24 Sept. 1817 inför Konungen i underdånighet föredrogos.

Till denna anmärkning bör likväl Utskottet foga dess förklarande, att ofvannämnda uraktlåtenhet, sannolikt föranledd af Stats-Råds-Embetets beklädande i förening med ett annat Civilt Embere, icke varit åtföljd af någon synbar våld eller af andra på rätts-tillståndet menligt inflytande omständigheter, utan blott innefattar en förgätenhet af former eller ett afsteg derifrån, som i framtiden

torde säkrast undvikas, om 34 §. Regerings-Formen vinner en ordagrann tillämpning.

2:o Af Protocollet öfver Krigs-ärenden för den 4 Nov. 1817 inhämtas, att, sedan Fält-Commissarien *Eric Sundell*, i egenskap af Redogörelse-Verkets Ombud till indrifvande af Kronans fordringar för de från Fälttåget mot Norrige öfverblifna, derstädes försälda provisioner, tid efter annan öfverremitterat Norrska Discont-Representativer till ett belopp af 585,800 Riks Bank Daler, och Krigs-Comitén, som deraf emottagit 432,400 R. B. D:r, uppburna under den tid då, jemlikt Kongl. Maj:ts förordnande af d. 28 Sept. 1816, denna myntsort fick i Kronans Cassor såsom betalning ingå, men deremot för de öfriga, efter berörde tid insända 153,400 R. B. D:r icke vågat meddela något depositions-bevis, i underdånighet förfrågat sig huru härutinnan borde förhållas, med tillkännagifvande derjemte att, enligt hvad *Sundell* förklarat, Discont-Representativerna utgjorde nästan det enda i Norrige circulerande mynt, och att användandet af tvångs-medel till fordringarnas indrifvande i Riks Bank Sedlar varit stridande mot Kongl. Maj:ts nådiga befallning, Krigs-Comitén till svar härå förständigats att, enär likmätigt Kongl. Kungörelsen af den 14 Juni 1816 inga andra voro förbundne att i betalning emottaga Norrska Låne- och Discont-Inrättningarnas representativer, än Intressenterne i den Inrättning hvarifrån de utfärdats, det åberopade stadgandet af den 28 derpå följande Sept. icke innebure en så vidsträckt tillämp-

ning, att dymedelst bort föranledas någon inskränkning i *Sundells* ovillkorliga skyldighet att indrifva betalningen i samma myntsort hvaruti den contraherats, hvadan alltså den förlust, som genom denna pligts åsidosättande kunde uppkomma, borde drabba *Sundell*, hvilken ägde att, emot återfående af förenämnde belopp, 585,800 Daler i Discont-Representativer, enahanda summa i Riks Bank Sedlar till Krigs-Comitén leverera.

Som nu Föredraganden, tillförordnade Stats-Secreteraren *B. C. Qviding*, utan att göra afseende å den af Krigs-Comitén anmälte omständighet, rörande Kongl. Maj:ts i Nåder gifna förbud mot tvångsmedel vid fordringarnas utkräfvande, samt utan att hafva lemnat Fält-Commissarien *Sundell* tillfälle att i saken blifva hörd och sig förklara, inför Kongl. Maj:t i Stats-Rådet föredragit detta ärende, hvars beredning varit i den mån ofullständig, att *Sundells* sedermera i underdånighet gjorda anhållan om befrielse från det honom ålagda ansvar för Kronans förlust blifvit jemte Krigs-Comiténs yttrande deröfver till Justitiæ-Cansleren remitterad, och hvars omedelbara pröfning förutsatte domens fällande i samma stund då fråga om anklagelsen väcktes, genom hvilken summariska process en Svensk Medborgare och Tjänsteman saknat ett i vanlig Rättegångs-ordning ingen betaget beneficium juris, har Utskottet funnit tillförordnade Stats-Secreteraren, vid handläggningen af detta för öfrigt enskilda mål, hafva uraktlåtit den varsamhet och den öm-

het om lagliga formers bevarande, som hos en Föredragande inför Konungen bort förväntas.

3:o Stats-Råds Protocollen öfver Krigs-ärenden för den 4 Mars och den 26 Aug. 1817 utvisa, att en Hemmansbrukare, vid namn *Eric Lundberg*, för hvilken Krigs- och Kammar-Collegierna den 7 Aug. 1816 utfärdat Contract på Trettie års arrende af Capitensboställena vid Bohus Läns Regemente, Ormo och Qvarnbacken, blifvit, uppå Boställshafvarens underdåniga ansökning om detta Contracts upphäfvande, från Arrendet peremptorie skild, samt att, då *Lundberg*, med anledning häraf, anhållit att, så vida Kongl. Maj:t icke täcktes ex incommunicato upphäfva det Contract *Lundberg* ingått om dess eget Hemmans utarrendering, något skadestånd måtte honom i nåder tillerkännas, denna anhållan, som i förra delen ej upptogs, i den sednare ej bifallits.

Utskottet, som ansett nyttjande-rättens skydd vara icke mindre maktpåliggande än ägande-rättens, har ej kunnat undgå att framställa en anmärkning mot den Föredragningsåtgärd, i följd hvaraf ofvanberörda i Laga ordning tillkomna Contract brutits, utan den andra Contrahentens begifvande, eller ens något honom tillagdt skadestånd. Och, emedan Föredraganden af detta enskilda mål, Förste Expeditions-Sekreteraren *A. Bergström*, icke allenast genom i Stats-Rådet underlåtit åberopande af sin förut i Allmänna Beredningen yttrade mening att Contractet ej borde

rubbas, tillstyrkt Konungen detsammas återkallande, utan ock derefter omedelbarligen afstyrkt beviljandet af en ersättning, som då mera utgjorde den enda utvägen att bereda *Lundberg* upprättelse för ett lika känbart som oskyldigt lidande, har Utskottet funnit dessa motsägelser och misstag innebära en felagtig Embets-utöfning.

Med undantag af de i ofvannämnde måtto försporda, på det stora helas skick mindre verkande afvikelser, har Constitutions-Utskottet, som öfver hufvud i rådslagen om Regerings-Ärendena tydligen röjt det upplysade nitet och den oafslåta omtanken för Statens gagn, icke ägt skäl att, under granskningen af Stats-Rådets Protocoll, dervid något anmärka; hvarför ock Utskottet får tillstyrka Riksens Ständer det förklarande, att de i allt öfrigt anse, med stöd af Riksdags-Ordningens 76 §., Stats-Rådets Ledamöters och Föredragandes ansvarighet för deras rådslag och för utöfningen af deras Embeten, intill den dag då detta nu snart öfverståndna Riksmöte börjades, hafva fullkomligen upphört.

Under denna frikallelse tror Utskottet jemväl Konungens Rådgifvare i Commandomål för Armén böra inbegripas. Hvad åter angår Konungens Rådgifvare i Commandomål för Flottorna; så, enär Utskottet sett sig befogadt, att, enligt dess under den 2 nästl. April fattade och samtliga Riks-Stånden comunicerade beslut, ställa General-Adjutanten Herr Friherre *R. Cederström* under tilltal inför Riks-Rätt, är Utskottet satt ur tillstånd

att om förbemälte Embetsmans ansvarighet i och för denna sak afgifva ett utlåtande, som det numera tillhör Domstolen att meddela; hvaremot Utskottet anser honom i allt öfrigt under déchargen innefattad.

Då, genom 37 §. Riksdags-Ordningen, Constitutions-Utskottet berättigas att väcka frågor till afgörande in Plenis, och då, jemlikt 60 §. af samma Grundlag, Riksens Ständer är öppet lemnadt att till Konungen framföra deras allmänna önskan i hvad ämne som hälst, betjenar sig Utskottet af detta tillfälle, för att hos Riksens Ständer anmäla några med Stats-Råds-Protocollens granskning gemenskap ägande ännen.

Härvid förekomma i främsta rummet de under loppet af tvenne år och sist den 27 Sept. 1817 vidtagna anstalter för Malmö-Discont-Verks understödjande och räddning, — anstalter, på hvilkas tillstyrkande Herr *Carl Hertzenhjelm* grundat en från Höglofl. Ridderskapet och Adeln till Utskottet remitterad anmärkning mot Stats-Rådet samt Föredraganden af Handels- och Finance-ärendena.

Rådslagen om dessa mått och steg har Utskottet funnit styrda och utmärkta af en tidig och fortfarande omsorg att afböja de oredor och åtminstone mildra de kriser, som väckt Nationens lifliga bekymmer och påskyndat dess Representanters sammankomst. Mot betänkligheten och vådan af ett enskilt décrediteradt Penningverks bispringande med lån ur Stats Cassan, af Discont-Directörernes bibehållande vid förvaltningen, och äfven af

de sista fruktlösa försöken att aflägsna Verkets fall, framställa sig, å andra sidan, den trängande nödvändigheten att, om än med någon uppoffring, förebygga större olägenheter och förluster, — den omisskänneliga afsigten att i det längsta bevara en med Disconternas credit nära förknippad säkerhet och ordning i Rikets penninge-väsende, — det lemnade efterdömet af de privata Discont-Inrättningarnas undsättning genom Rikens Ständers omedelbara beslut, — den uti 63 §. Regerings-Formen Konungen medgifna rättighet att för angelägna ändamål begagna det mindre creditivet, — den synbara varsamheten vid Låne-biträdenas meddelande, i följd hvar af dessa ock till Staten återguldits, — samt äntligen det stränga lagliga förfarandet mot Discont-Verkets Directörer, från samma stund då deras öfverträdelse af Lag och Reglemente bevisligen upptäcktes och till fullo bekräftades.

Men, om sålunda, med hänseende till dessa åtgärder, hvilka ej äro stämplade hvarken af lagstridiga rådslag eller af ett mot Rikets sannskyldiga nytta stridande handlingssätt, ingen anmärkning emot Stats-Rådets Ledamöter och den Föredragande kunnat eller bort af Utskottet framläggas, har dock Utskottet ej saknat anledning att underställa Rikens Ständer, om icke dem skulle tackas till K:gl. Maj:t ingå med den gemensamma underdåniga önskan att, vid möjligen i framtiden skeende Organisationer af sådana enskilda Penninge-verk, som kunde äga inflytelse på allmänna crediten och penninge-rörelsen, de

grundsatser och det system måtte följas, hvarigenom på en gång Nationen befriades från deltagande i dessa Verks af en origtig förvaltning härrörande obestånd, samt Konungens Rådgifvare från det svåra val att nödgas tillstyrka dylika Verks öfverlemnande åt ödet och tillfälligheten, eller ock deras upprätthållande med Låne-biträden af allmänna medel.

Utskottet har nu tillika besvarat Herr *Hertzenhjelm*s mot ifrågavarande åtgärder rigtade anmärkning, och får särskilt härvid upplysa, det Ridderskapet och Adels anmodan till Utskottet, att inom nästlidne April månads utgång meddela dess utlåtande i detta ämne, så mycket mindre kunnat efterkommas, som den, emot innehållet af Riksdags-Ordningens 44 §., Utskottet förelagda tid redan vid först infallande Session hade tilländalupit.

Vidare, och enär det utan tvifvel instämmer med Konungens och Riksens Ständers afsigt, att den välgörande verkningen af de i särskilta nådiga stadganden förekommande anmaningar till tarflighet och sparsam förbrukning af utländska lux-articlar, ytterligare främjas genom prohibitiva Tull-Lagarnes noggranna handhafvande, får Utskottet vördsamligen tillstyrka Riksens Ständer framförandet till Kongl. Maj:t af den underdåniga önskan, att från dessa Författningar, vid hvilkas helgd den allvarsamma, den stora delen af Nationen fästet en synnerlig uppmärksamhet, hädanefter inga andra än högst nödiga och ounbärliga dispenser må beviljas.

Slutligen, och i anledning af hvad derom hos Utskottet dess Ledamöter af Bonde-Ståndet andragit, har Utskottet, under erkännande af samma Stånds, uti 24 §. Riksdags-Ordningen förvarade rätt att, med undantag af Secreteraren, hvilken af Konungen utnämnes, efter eget val tillsätta sin Cancelli-Betjening vid Riksdagarna, icke tvekat att understöda den yttrade önskan, att Bonde-Ståndet måtte, genom Riksens Ständer samfalta bemedling, till denna rätts obehindrade utöfvande i framtiden förhjälpas.

Stockholm den 15 Maj 1818.

N:r 39, 40, 41 och 42.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Riksens Ständer, angående behand-
lingen af Utskottets förslag vid 4
§. Regerings-Formen.*

Sedan, enligt insända Protocolls-Utdrag af den 27 och 23 nästledne April, Höglofl. Ridderskapet och Adeln godkänt det Andra, samt Vällofl. Borgare-Ståndet det Första af Constitutions-Utskottets alternativa förslag vid 4 §. Regeringsformen, till behandling efter 56 §. af nyssnämnda Grundlag, hvaremot, jemlikt Protocolls-Utdrag af d. 8 Maj och d. 18 April, Högvärdiga Prest-Ståndet och Hedervärda Bonde-Ståndet antagit begge alternativen så-

som hvilande förslag; får Utskottet, då några anmärkningar vid förslagen icke blifvit gjorda, härigenom meddela det förklarande, att Utskottet af 56 §:s föreskrift ej kunnat draga annan slutsats, än att begge alternativen, såsom till Grundlags-enlig behandling godkända, böra, hvart efter annat, till antagande eller förkastande af samtliga Respectiva Riks-Stånden, vid nästa Riksdag framställas, på enahanda sätt som de, äfven under innevarande Riksdag, till Riksens Ständers pröfning öfverlemnade alternativa projecten till ändring i 38 §. Riksdags-Ordningen.

Stockholm den 15 Maj 1818.

N:r 43.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Ridderskapet och Adeln i anledning
af dess återremisser på åtskilliga
förslag till Grundlags-ändringar.*

Genom Protocolls-Utdrag af den 11, 27 och 30 nästl. April samt den 4 Maj har Höglofl. Ridderskapet och Adeln behagat, med gjorda anmärkningar, återremittera Constitutions-Utskottets tid efter annan afgifna förslag till ändringar eller tillägg i 7, 9 och 107 §§. Regerings-Formen samt i 14, 29 och 38 §§. Riksdags-Ordningen. Men, då ingen anledning dertill förekommer, att dessa anmärkningar

förklarats utgöra Ridderskapets och Adels gemensamma tankar, finner Utskottet sig ej berättigadt, att, emot innehållet i sednare delen af Regerings-Formens 56 §., åt berörda återremisser lemna något till jemkning af förslagen verkande afseende. Med tillkännagifvande häraf, får Utskottet tillika anmäla, att de Trenne öfriga Riks-Stånden, till behandling efter Grundlagen, godkänt meranämnda förslag.

Stockholm den 15 Maj 1818.

N:r 44.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Borgare-Ståndet, i anledning af
dess Remiss å Herr Edelbergs Me-
morial, angående tryckning af ett
Utskottets Omröstnings-Protocoll.*

Till svar å Vällofl. Borgare-Ståndets communication af Hr *L. L. Edelbergs* Memorial, åsyftande tryckning af Constitutions-Utskottets Öfverläggnings- och Voterings-Protocoll uti frågan om utlemnandet af Handlingarna i anmärkningsmålet rörande meddelta föreskrifter om Truppers proviantering under fredstid, får Utskottet härigenom tillkännagifva att det, med anledning af 2 §. 4 Mom. Tryckfrihets-Förordningen, ansett något hinder ej möta
för

för detta Protocolls extraderande till Herr *Edelberg*, när han sig derom hos Utskottet anmäler.

Stockholm den 22 Maj 1818.

N:r 45.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Rikens Ständer med förslag till
ändrad Redaction af 102 §. Rege-
rings-Formen.*

Vid pröfningen af ett till Constitutions-Utskottet ingifvit förslag, åsyftande dels en mera bestämd föreskrift om Riks-Rättens sammansättning, egentligen i hvad angår dess Ledamöter bland Presidenterne och Råden i Rikets Collegier, dels ock ett hittils saknad stadgande huru den genom laga förfall eller jäf möjligen uppkommande bristen i Domfört antal bör fyllas, har Utskottet, lika med författaren, funnit ej allenast att, efter Grundlagens bokstaf, inga andra Collegier kunna lemna Medlemmar till Riks-Rätten, än sådana, der verkliga Presidents- och Råds-Embeten gifvas, utan äfven att, enligt Lagens princip, dessa Collegier, för att i förberörda hänsigt vara behörigen qualificerade, måste äga Domsrätt, och utöfva den genom beräkning af samtliga Ledamöternes röster; hvarjemte Utskottet erkänt behofvet af ett uttryck-

Bihang till Riks-St. Prot. 1817, 1818. 3:dje Saml. N:r 15, 16.

ligt stadgande, till undanrödjande af alla hinder för Riks-Rättens Domförhet.

Med hufvudsakligt gillande af förslaget, får således Utskottet, för en med Grundlagen instämmande behandling, yördsamligen tillstyrka sådana förändringar och tillägg i Regeringsformens 102 §., hvarigenom densamma må erhålla följande lydelse:

»Denna Domstol, som Riks-Rätt kallas, skall i sådant fall bestå af Presidenten uti Konungens och Rikets Svea Hof-Rätt, hvilken deruti före ordet, *Presidenterne uti Rikets Krigs-, Kammar-, Bergs- och Commerce-Collegier samt Kammar-Rätt*, Fyra de äldste Stats-Råd, högste Befälhafvaren öfver de i Hufvudstaden Tjenstgörande Trupper, Högste närvarande Befälhafvaren för den vid Hufvudstaden förlagde Escadern af Arméns Flotta, tvenne af de äldste Råd i Svea Hof-Rätt och *det äldsta Råd i hvarje af de Fem här ofvan nämnde Collegier.*«

»Då antingen Justitiæ-Cantzleren eller Justitiæ-Ombudsmannen finner sig befogad att Högsta Domstolen samfält eller särskilta dess Ledamöter inför Riks-Rätten tilltala, äske han hos Presidenten i Konungens och Rikets Svea Hof-Rätt, såsom Riks-Rättens Ordförande, laglig kallelse å den eller dem, som skola tilltalas. Presidenten i Hof-Rätten foge derefter anstalt om Riks-Rättens sammanträde, för att kallelsen utfärda och målet vidare i laglig ordning behandla. Skulle, emot förmodan, han detta underlåta eller någon af de öfriga förenämnde Embetsmän undandraga sig att i

Riks-Rätten deltaga, stånde derföre till lagligt ansvar, såsom för annan uppsätlig försummelse af deras Embetspligt. Hafva en eller flere af Riks-Rättens Ledamöter laga förfall, eller finnes emot någon af dem laga jäf, vare ändock Rätten Domför, om Tolf deruti sitta. Brister något i detta antal, tillkalle då Riks-Rätten af de äldste i ordning varande Stats-Rådets Ledamöter samt Hof-Rätts och Vederbörande Collegii Råd, så många, att Rätten blifver domför; iakttagandes dervid att kallelsen utfärdas till närmaste Ledamot af det eller de Verk, hvarifrån det bestämda antalet ej utgått. Är Presidenten i Svea Hof-Rätt af laga förfall eller jäf hindrad, företrädes dess ställe af den äldste i tjänst varande Presidenten och efter Presidenterne af den Ledamot, som innehafver högsta Embets-värdigheten.«

»Denna Domstol äge, sedan Ransakningen är fulländad, och Domen efter Lag fälld, att densamma för öppna dörrar afkunna. Ingen hafve magt att sådan Dom ändra, Konungen obetagit att göra nåd, hvilken likväl icke må sträcka sig till den persons återinsättande i Rikets tjänst, som blifvit dömd sitt Embete förlustig.«

Stockholm den 28 Maj 1818.

N:r 46.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Riksens Ständer, med utlåtande och*

*förslag i anledning af Kgl. Maj:ts
nådiga Proposition om ett Addita-
ment till Riks-Acten emellan Sve-
rige och Norrige.*

Under den 23 nästlidne Maj hafva samtliga Riks-Stånden till Constitutions-Utskottet remitterat Kongl. Maj:ts nådiga Proposition af den 21 i samma månad, hvaruti föreslås, såsom Additament till Riks-Acten emellan Sverige och Norrige, en reciproque Lag för Tryckfrihetens utöfning Nationerna inbördes emellan, öfver hvilken Proposition Kongl. Maj:t i nåder äskat Riksens Ständers beslut, för att Norriges Rikes nu församlade Stor-Thing meddelas.

Utskottet har i denna nådiga framställning röjt och vördat Kongl. Maj:ts visa omsorg att, äfven med hänsigt till bruket af yttrande-rätten i tryckta skrifter, bereda constitutionel helgd åt Rikenas ömsesidiga förhållanden, och att ytterligare trygga Brödrafolkens förbund genom befestandet af deras aktning för hvarandra. Men, om således Utskottet trott sig äga skäl att hufvudsakligen tillstyrka Riksens Ständer antagandet af Kongl. Maj:ts nådiga förslag, har Utskottet ickedestomindre vågat dervid göra några jemkningar, som framför allt syfta derhän att bringa föreskrifterna i öfverensstämmelse med Tryckfrihets-Förordningen, af hvilken, blott det ena Rikets Grundlag, dessa för båda Rikena gemensamma föreskrifter väl icke egentligen be-

ro, men till hvilken de, efter Utskottets tanka, böra, så mycket möjligt är, närma sig.

Ur 1 och 2 §§. har Utskottet ansett orden *directe eller indirecte* kunna uteslutas, såsom mindre nödvändiga, och måhända ledande till tvetydighet; hvarjemte orden *smådelser och förgripelser*, såsom uttryckande olika förbrytelse-grader torde böra förändras till *smådelser eller förgripelser*, hvilken sammanbindning äfven är enligare med 3 §. 9 Mom. i Tryckfrihets-Förordningen.

Förslagets 4:de §. har Utskottet sökt uppställa i likhet med den utaf Riksens Ständer under innevarande Riksdag gillade redaction af 1 §. 7 Mom., samt i Analogie med 4 §. 8 Mom. i nyssnämnda Grundlag.

Då ett raisonneradt, men med någon högre grad af värma framburit project till National-Representationens förändring, hvilken åtminstone i Sverige kan utan ansvar yrkas, möjligen skulle misstolkas, såsom en anmaning till Representationens kränkande, har Utskottet funnit lämpligast att hvad 5 §. här om innehåller må utgå.

Enär det tvifvelsutan vore ett lika magt-löst som obetänkt bemödande af enskilt man, att rikta en tryckt skrifts innehåll till in-skränkning af fri- och rättigheter, som till-höra en sjelfständig Nation och af dess Öf-verhet skyddas, har Utskottet trott hela den 6:te §:n kunna försvinna.

Slutligen har Utskottet icke tvekat att i 8 §:n införa ett mera positift stadgande om Jurys befattning, och att i öfrigt närma §:ne

lydelse till den af 5 §. 4 Mom. i Tryckfrihets-Förordningen.

I enlighet härmed och under åberopande af 3 §. i 1815 års Riksdags-Beslut, får Utskottet vördsamligen tillstyrka Riksens Ständer godkännandet, under denna Riksdag, af följande Lag-förslag, med förbehåll att det samma varder af Norriges Rikes Stor-Thing likaledes antagit.

Additament till den emellan Sverige och Norrige vid Riksdagen i Stockholm, den 6 Aug. 1815, och af Stor-Thinget i Christiania den 31 förutgående Julii fastställda, samt af Kgl. Maj:t under förstnämnda dag antagna och bekräftade Riks-Act.

§. 1.

Det är förbjudit att i Sverige trycka något, som innehåller smädelser eller förgripelser emot Norska Nationen, dess Styrelse-Former, Lagar, Medborgare-Classer eller Allmänna Inrättningar.

§. 2.

På enahanda sätt är det förbjudit att i Norrige trycka något, som innehåller smädelser eller förgripelser emot Svenska Nationen, dess Styrelse-Former, Lagar, Medborgare-Classer eller Allmänna Inrättningar.

§. 3.

Författare, som häremot sig förbryta, straffas med fängelse från Tre månader till

Tvenne år, efter omständigheterna och Skriften confisceras.

§. 4.

Om i Dagblad eller Periodiska skrifter införas Articular af ofvanberörda innehåll, stån- de utgfvare därför till dubbelt ansvar, så vida han ej kan bevisligen uppgifva Författaren, och ankomme det, i båda fallen, på Kongl. Maj:ts nådiga förordnande, huruvida Redactören må detta eller något annat Dagblad vidare utgifva: ägandes vederbörande Autoriteter i hvarthdera Riket att Bladet eller Journalen genast indraga och med sequester belägga, intilldess dömdt blifvit.

§. 5.

Innehåller Skriften bestämd anmaning till upplösande eller rubbning af den emellan båda Rikena slutna förening, eller till upphäfvande eller förändring af den i båda Rikena stadgade Successions-Ordning för Thronföljden, straffes som förräderi.

§. 6.

Missfirmas Norrsk Embetsman i och för tjensten, eller enskilt Norrsk Medborgare, uti tryckt skrift som i Sverige utgifves, eller Svensk Embetsman i och för tjensten, eller enskilt Svensk Medborgare, uti tryckt Skrift som i Norrige utkommer, straffas Författaren efter hvad hvarthdera Rikets Lag stadgar, rörande sådana förnärmanden mot egna Embetsmän och Medborgare.

§. 7.

Förbrytelser emot denna Lag pröfvas af en Jury, som äger att med Ja eller Nej yttra sig huruvida skriften är brottslig efter det af åklagaren åberopade Lagens rum. Vederbörande Domare åligge derefter att, i händelse skriften förklaras brottslig, det lagliga ansvaret bestämma.

Stockholm den 1 Juni 1818.

N:r 47.

Constitutions-Utskottets Memorial till Riksens Ständer, med yttrande i anledning af Ridderskapets och Adelns anmärkningar vid Utskottets sednare alternativ till ändring af 38 §. Riksdags-Ordningen.

Genom Protocolls-Utdrag af den 27 i nästl. månad, har Höglöfl. Ridderskapet och Adeln till Constitutions-Utskottet hänvisat, såsom utgörande Ståndets gemensamma tankar, åtskilliga redan förut meddelade anmärkningar vid sednare alternativet af Utskottets under den 13 April detta år afgifna förslag till ändrad Redaction af 38 §. Riksdags-Ordningen.

Af dessa anmärkningar, hvilkas åsyftning förnämligast syns vara, dels at fullständigare förebygga Constitutions-Utskottets inactivitet, i händelse voteringen efter Stånd inom Ut-

skotten bibehålles, dels ock att förtaga möjliga misstankar om någon hemlig beskaffenhet af Utskottets förhandlingar, har Utskottet hemtat den mest grundade anledning att till Rikens Ständers ompröfvande och bifall öfverlemnna, om icke ofvanberörde vid 38 §. Riksdags-Ordningen af Utskottet uppgifna alternativa förslag eller rättare correctif må uttryckas genom följande ordalydelse af §:n:

»Alla omröstningar i Utskotten ske Ståndsvis. Åska en eller flere Ledamöter att votering må med slutna sedlar anställas, bör sådant ej förvägras. Stanna dervid Två Stånd mot Två, skola de särskilta meningarna, såsom alternativer, i förslaget intagas. *Gälle ock detta stadgande för Banco-Utskottet i Underställningsfrågor; men i de mål, som böra hemliga hållas, och der detta Utskott med Rikens Ständers rätt besluter, skall, äfvensom uti alla inom Constitutions-Utskottet förekommande mål, förhållas med omröstningen på sätt i 53 §. här nedanföre stadgas; börandes i ofvanupptagna särskilta fall uti Banco-Utskottet två tredjedelar af hvarje Stånds Ledamöter vara tillstädes.*«

Utskottet har genom denna Redactionsförbättring sökt förena samtliga Riks-Stånden om ett enahanda utlåtande, och får, i händelse af skiljaktigheter, vördsamligen erinra om den i 56 §. Regerings-Formen stadgade slutliga jemkning.

Stockholm den 1 Juni 1818.

N:r 48.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Riksens Ständer med yttrande i an-
ledning af Ridderskapets och Adelns
samt Prest-Ståndets anmärkningar
mot Utskottets förslag vid 9 §. Re-
gerings-Formen.*

Med anledning af de från Höglöfl. Ridder-
skapet och Adeln, under den 27 nästl. Maj,
och från Högvördiga Prest-Ståndet, under den
7 förutgående April, remitterade Anmärknin-
gar, hvilka bemälda Stånd, hvar för sig, för-
klarat utgöra deras gemensamma tankar, har
Constitutions-Utskottet till möjligaste jemk-
ning å nyo förehåft dess förslag af den 26
Mars detta år, att i 9 §. Regerings-Formen
en citation af samma Grundlags 107 §. måtte
på behörigt ställe inflyta.

Härvid har Utskottet icke funnit skäl att,
på sätt Ridderskapet och Adeln yrkat, fram-
flytta citationen till §:ens början, enär, i slikt
fall, §:n komme att hänvisa till stadganden
om ansvaret för pligters uraktlåtande, innan
dessa pligter blifvit nämnda och definierade;
hvaremot, med godkännande af Prest-Stån-
dets erinran, Utskottet härigenom får tillstyr-
ka, i dess ofvanberörda förslag, den mindre
betydliga, men till föreskriftens bestämdhet
ledande förändring att, i stället för: »såsom
i 106 eller 107 §§.» må införas: »såsom i 106

eller 107 §:na; afvaktandes Utskottet härom samtliga Riks-Ståndens beslut, för att, i händelse af yppade och fortfarande skiljaktigheter, kunna dem till afgörande behandling efter 56 §. Regerings-Formen framställa.

Stockholm den 1 Juni 1818.

N:r 49.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Ridderskapet och Adeln, i anledning af dess återremiss å Utskottets förslag vid 7 §. Regerings-Formen.*

Sedan, genom Höglofl. Ridderskapets och Adels Protocols-Utdrag af den 27 nästlidne Maj, Constitutions-Utskottets under den 10 förutgående April afgifna förslag vid 7 §. Regeringsformen, till närmare bestämmande af hvad med Commandomål bör förstås, blifvit till Utskottet återförvisadt, under förklarande att de redan meddelta anmärkningarne vid förslaget, jemte ett sedermera inlemnadt yttrande, utgjorde Ridderskapets och Adels gemensamma tankar, har Utskottet å nyo tagit detta ämne under öfvervägande, och dervid ej funnit skäl till någon förändring eller jemkning i den af Kongl. Maj:t proponerade och af Utskottet tillstyrkta Redaction, emedan

§:n, då den läses i ett ostympadt sammanhang, synes äga nödig fullständighet och klarhet, och icke i någon enda del möjligen föranleda tvifvelsmål om ordaförståndet eller misstyndningar af ordalydelsen.

Utskottet vågar förmoda, att Ridderskapet och Adeln, i betraktande häraf, tackes föga sig efter de öfriga Respective Stånden, hvilka utan anmärkning godkänt den föreslagna Redactionen.

Skulle emedlertid Ridderskapet och Adeln icke pröfva skäligt att med dem instämma, utbeder sig Utskottet derom benägit svar, för att kunna de sålunda oförenliga skiljagtigheterna, till behandling enligt 56 §. Regerings-Formen, hos samtliga Riks-Stånden anmäla.

Stockholm den 1 Juni 1818.

N:r 50.

Constitutions-Utskottets Memorial till Ridderskapet och Adeln, i anledning af hänvisade anmärkningar vid Utskottets förslag till ändring af 1 Mom. i 107 §. Regerings-Formen.

Då det åligger Constitutions-Utskottet att yttra sig öfver de, såsom Höglofl. Riddertskapets och Adels gemensamma tankar till Ut-

skottet hänvisade anmärkningar vid dess under den 26 nästlidne Mars afgifna förslag att, genom ett tillägg i 1 Mom. af 107 §. Regerings-Formen samt i 29 §. Riksdags-Ordningen, Föredragande af Commando-mål måtte, i och för Embetets utöfning, ställas under enahanda ansvarighet med Stats-Secreterare, får Utskottet, i afseende på de hufvudsakligaste bland ofvanberörda anmärkningar, vördsamligen anföra att Konungens Rådgifvare i Commando-Ärenden, hvilken efter Regerings-Formens 106 §. är satt i samma cathgorie som Stats-Rådets Ledamöter och Föredragande, deremot ej kunnat i 107 §. uttryckligen räknas till de förra, med ansvar för underlåtandet af Rikets sannskyldiga nytta i de rådslag om allmänna mått och steg, hvari han icke egentligen deltagar, och således rättligen bort i denna sednare §. komma under benämning af Föredragande, helst han, lika med Stats-Secreteraren, föredrager målen och expedierar besluten.

Ridderskapet och Adeln torde häraf benäget finna, att Utskottet ej skäligen kan förändra dess ifrågavarande af de öfriga Riks-Stånden godkända förslag, och att således, i händelse Ridderskapet och Adeln ej skulle täckas med dem instämma, någon annan utväg till slutlig jemkning icke återstår, än den som 56 §. Regerings-Formen anvisar.

Stockholm den 1 Juni 1818.

Nr 51.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Ridderskapet och Adeln, i anledning
af dess anmärkningar vid Utskot-
tets förslag till ändring af 2 Mom.
i 107 §. Regerings-Formen.*

Höglofl. Ridderskapet och Adeln har under den 23 nästlidne Maj behagat, med anmärkningar, som förklarats utgöra dess gemensamma tanka, återförvisa Constitutions-Utskottets den 1 i berörde månad afgifna förslag till ändringar i sednare Momentet af 107 §. Regerings-Formen, och i dermed lika lydande punct af 29 §. Riksdags-Ordningen. Då emellertid, efter Utskottets öfvertygelse, den föreslagna Redactionen är fullkomligen enlig med Constitutionens afsigt, och blott innebär ett förtydligande af den verkliga andemeningen, och då det af Ridderskapet och Adeln framställda alternativt destomindre synes antagligt, som en åt Riks-Stånden förbehållen vidsträcktare pröfning af anmärkningsfrågor skulle förutsätta närmare och utförlig kännedom af Stats-Rådets Protocoll och Handlingar, hvaraf åter, jemlikt 105 §. Regerings-Formen, Constitutions-Utskottet ensamt är reqvirent och således dépositaire, har Utskottet ej funnit anledning, hvarken att jemka dess förslag, eller att såsom alternativt framlägga ett motsatt: ankommandes det följaktligen på Ridderskapets och Adelns eget val, att an-

tingen med de öfriga Riks-Stånden instämma eller ock framkalla den i 56 §. Regerings-Formen stadgade slutliga behandling af oförenliga skiljagtigheter.

Stockholm den 1 Juni 1818.

N:r 52.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Ridderskapet och Adeln, i anledning
af dess återremiss å Utskottets
förslag vid 14 §. Riksdags-
Ordningen.*

Efter behörigt öfvervägande af de, såsom Höglofl. Ridderskapets och Adelns gemensamma tankar, til Constitutions-Utskottet hänvisade anmärkningar vid dess under den 16 sistlidne April afgifna förslag till ändring i 14 §. Riksdags-Ordningen, förnämligast med afseende på sättet till Riksdagsmannas val för Städerna, har Utskottet, då rättelser i detta val-sätt sällan eller aldrig kunde äga rum, om de blott i följd af de fleste val-berättigades önskan finge af Konungen meddelas, då vidare det ej bör förmodas at en hel Medborgare-Class skulle vilja genom ett project till ny val-ordning, inskränka Nationens rättigheter, och då ändtligen Konungen, för att bifalla projectet, måste efter vederbörandes hörande finna detsamma billigt och instämman-

de med de för valsätten i allmänhet stadgade grunder, icke ansett sig befogadt till någon jemkning i den föreslagna Redactionen, hvilken de öfriga Riks-Stånden, och således äfven det Stånd, på hvars rätt förevarande fråga närmast och egentligen inflyter, utan anmärkning godkänt.

Det beror numera af Ridderskapets och Adeln ompröfvande att antingen härutinnan lämpa sig etter de Respective Med-Stånden, eller ock välja den i 56 §. Regerings-Formen föreskrifna slutliga väg för skiljagtigheternas afgörande.

Stockholm den 1 Juni 1818.

N:r 53.

Constitutions-Utskottets Memorial till Ridderskapet och Adeln, i anledning af dess förblifvande vid beslutet att antaga sednare alternativet af Utskottets förslag till ändring i 4 §. Regerings-Formen.

Uti Protocolls-Utdrag af den 27 nästl. Maj har Höglofl. Ridderskapet och Adeln gifvit Constitutions-Utskottet tillkänna, att Ridderskapet och Adeln, under förblifvande vid dess under den 27 April fattade beslut om antagandet af Utskottets sednare alternativ till ändring

dring i 4 §. Regerings-Formen, afslagit Utskottets den 15 i förra månaden aflåtna Memorial, hvarigenom det förklarande meddelats, att begge alternativen borde, enligt 56 §. Regerings-Formen, hvila till nästa Riksdag, för att då, hvart efter annat, till bifall eller förkastande framställas.

Till besvarande häraf får Utskottet, med åberopande af dess ofvanberörda Memorial, ytterligare vördsamligen erinra, att, jemlikt Regerings-Formens 56 och 81 §§., Riksens Ständer icke kunna å den Riksdag, då Constitutions-Utskottet en ändring i Grundlagarna föreslår, utan först å den nästföljande, derom besluta, att ett alternatift förslag, hvars båda delar förutsätta ändring i Grundlagens bokstafliga lydelse, icke förlorar egenskapen af förslag, derigenom att den af Utskottets pluralitet tillstyrkta ändringen måst framläggas modifierad eller söndrad till tvenne särskilda meningar, samt ändtligen att föreskrifterna om Constitutions-Utskottets jemknings-befattning, och om skiljaktigheternas förenande af detta Utskott förstärkt, icke synas tillämpliga i andra fall, än der anmärkningar inom Riks-Stånden blifvit gjorda, och der, för ett lagligt och fullständigt beredande af förslaget, de, efter fruktlösa försök till sammanjemkning, qvarstående olikheter fordra att afhjelpas.

Sedan numera äfven Borgare-Ståndet, med instämmande i Prest- och Bonde-Ståndens beslut, under den 30 Maj antagit begge alternativen, såsom hvilandein till nästa Riksdag, *Bihang till Riks-St. Prot. 1817, 1818. 3:dje Saml. N:r 17. 18.*

hyser Utskottet den förmodan, att Ridderskapet och Adeln skall deraf hemta en ny anledning till enahanda begifvande.

Stockholm den 3 Juni 1818.

N:r 54.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Riksens Ständer, i anledning af
Ridderskapets och Adels samt Borgare-Ståndets återremisser å Utskottets förslag i Representationsfrågan.*

Till Constitutions-Utskottet har dess under den 12 nästledne Maj aflåtna förslag till förbättringar i National-Representationen blifvit återförvisadt, från Höglofl. Ridderskapet och Adeln den 27 i samma månad, med anledning af gjordt yrkande att, i stället för minskning, genom val, uti antalet af bemälda Stånds Representerande Ledamöter, enahanda ändamål måtte sökas genom uphäfvande af tillståndet att medelst fullmagt öfverlåta Representations-rätten på annor man, samt från Vällofl. Borgare-Ståndet den 29 derpå följande, med åtskilliga anmärkningar, syftande till ett närmare bestämmande af Metall-förädlares och Manufacturisters Representations rättighet, af sättet att välja Riksdagsmän för Bergsbruken och af Forum för besvärs anförande öfver

dessa val; och får Utskottet häröfver nu meddela följande värdsamma yttrande.

Hvad först angår det af Ridderskapet och Adeln substituerade Correctif, har Utskottet nogsamnt funnit, att indragningen af Representations-rättens utöfvande genom fullmakt skulle innebära en väsendtlig förbättring i Ridderskapets och Adels Representations-sätt; men, då sålunda Utskottet tror sig böra densamma tillstyrka, lemnar det tillika åt Ridderskapets och Adels närmare eftersinnande och upplysta pröfning, om icke den redan föreslagna methoden af val till ett mindre antal Representanter än Ätter må i sammanhang härmed gillas och införas: Hvarvid Utskottet blott får tillägga att, enär Riksdags-Ordningen icke innehåller någon uttrycklig föreskrift om det sätt, på hvilket Ridderskapet och Adeln representerar sig, inga andra förändringar derutinnan, än de af sjelfva hufvudgrunderna, synas fordra Riks-Ståndens enhälliga beslut, och att följaktligen det är Ridderskapet och Adeln obetaget att enskilt förordna om alla härtill hörande, i Riddarhus-Ordningen ingående Reglementariska detaljer.

Beträffande dernäst Borgare-Ståndets ofvanberörde anmärkningar, har Constitutions-Utskottet icke tvekat att desamma i det hela godkänna, och får således, i närmaste enlighet med Ståndets gemensamma tankar, till Riksens Ständers bifall, efter den i Grundlagen stadgade behandling, framställa en så lydande förbättrad och fullständigare redaction

af det föreslagna tillägget i 14 §. Riksdags-Ordningen:

6:o »Bergsbruken, hvarunder innebegripas alla Inrättningar till de första förädlingarna af Mineral-Rikets producter, äge ock, jemte de af Bergs-Collegium privilegierade Jern- och Koppar-Manufactur-er, att inom sig till Borgare-Ståndet utse fullmäktige, som ej till annat Riks-Stånd höra, och hvarvid ingen må välja, om han ej valbar är. Valen skola ske inför Bergs-Collegium å den dag, som allmänligen kungöres, samt rösterne, personligen eller genom Ombud, men alltid med förseglade eller slutna sedlar afgifne, sålunda beräknas att privilegierad gående tillverkning af Etthundrade Skeppund Stångjern, eller ett deremot svarande värde i production af annan Bergsbruksrörelse lemnar ägaren en valröst, och att sedermera Tvåhundrade Trettio röster utgöra en fullmäktig; Börandes härvid i öfrigt iakttagas, att rösterna afgifvas på så många personer, som, efter förenämnde grunder, af Bergs-Collegium i Kungörelsen blifvit utsatte, samt att, der Bruk eller annan Bergsbruks-Inrättning äges af Bolag, hvarje förut icke representerad Bolagsman röstar efter sin andel, hvilken före Riksdagskallelsen skall inför Collegium vara uppgifven och styrkt.

7:o Andre Ofrälse Manufacturister och Fabriks-Idkare på Landet vare berättigade att förena sig med närmaste Stad, för att der, i mån af erläggande Stadsafgifter,

deltaga i Riksdagsmanna-valen, och jemväl sjelfve kunna till fullmäktige för Staden väljas.»

Derjemte, och då en föreskrift om Forum för klagomål öfver Riksdagsmanna-valen rätteligen hörer till Riksdags-Ordningens 19 §., tillstyrker Utskottet vördsamligen att i samma §., efter orden: »först afgående post öfversända,« följande mening måtte inflyta: »Öfver de val till Riksdagsmän för Borgare-Ståndet, som, enligt 14 §., inför Bergs-Collegium förrättas, må Besvär hos Konungen anföras inom den för dylika Besvär i allmänhet stadgade tid.»

Stockholm den 10 Juni 1818.

N:r 55.

Constitutions-Utskottets Memorial till Riksens Ständer, angående åtskilliga med Representations-förslaget gemenskap ägande Grundlags-ändringar.

Uti aflåtit betänkande under den 12 nästledne Maj, med förslag till förbättringar i National-Representationen, har Constitutions-Utskottet redan anmält, att godkännandet af de å nyo redigerade §§. i Riksdags-Ordningen komme att medföra några fastän mindre betydliga förändringar i åtskilliga andra samma Grundlags rum. Dessa förändringar, jemte

de ytterligare, som blifvit föranledda genom den, i följd af Vällofl. Borgare-Ståndets återremiss, omarbetade och för Riksens Ständer under den 10 innevarande framlagda Redactionen af Riksdags-Ordningens 14 §., får Utskottet nu vördsamligen uppgifva, såsom förslag att i sammanhang med Representationsfrågan behandlas och afgöras.

Den mening i 11 §. Riksdags-Ordningen, som följer efter orden: »med all skyndsamhet verkställas,» skulle erhålla sådan lydelse: *Tillhörandes det Dom-Capitlen att för Presterskapet, Academierna att för deras Deputerade, Hufvudstadens Magistrat att för dervarande Borgerskapet, Bergs-Collegium att för Bruksägare och Bergs-Manufacturister, samt Landshöfdingarna, hvar i sitt Län, att för Städernas Borgerskap och Menige Allmogen om sådana Valförrättningar, å Embetes vägnar, föranstalta m. m.*

Sista puncten i 17 §. borde, med införande deri af ett nödigt tillägg, redigeras sålunda: *Dessa medel skola för Borgare-Ståndet af Magistraterna och, hvad särskilt beträffar Brukens och Bergs-Manufacturernas Fullmäktige, af Bergs-Fogdarne, samt för Bonde-Ståndet af Krono-Fogdarne, utan särskilt arfode, uppbäras och redovisas.*

Jemte den redan af Utskottet observerade förändring i 19 §:n, skulle sista puncten af denna §. bringas till följande ordalydelse: *Klagomål öfver Riksdagsmanna-val af Prest-Ståndet för Stiften ingifvas till Consistorierna, samt för Universiteten och Vetten-*

skaps-Academien, till Konungen, och följes dervid i öfrigt lika ordning och enahanda grunder, som här ofvanföre finnas utstakade.

I förra puncten af 22 §. komme näst efter orden: »föregånget ordentligt val, N. N.» lydelsen att förändras som följer: (*för Prest-Ståndet, ifrån N. N. Stift eller Academi), för Borgare-Ståndet ifrån N. N. Stad eller af Bruksägare och Bergs-Manufacturister), (för Bonde-Ståndet m. m.)*

Slutligen skulle i sednare puncten af samma §. nedanstående Redaction iakttagas: *Fullmagterne underskrifvas: Prest-Ståndets, för Stiften och Universiteten, af vederbörande Consistorier, och för Vettenskaps-Academien af dess Preses; Borgare-Ståndets, för Städerna, af Magistraten och Äldste, för Bruken och Bergs-Manufacturerna, af Bergs-Collegium, och för Falu Bergslag af Grufve-Rätten och Bergslagets Deputerade; samt Bonde-Ståndets af Valförrättaren; Börandes tillika m. m.*

Stockholm den 17 Juni 1818.

N:r 56.

Constitutions-Utskottets Memorial till Prest-Ståndet, i anledning af dess anmärkning vid Utskottets förnya-

*de alternativa förslag till ändring
i 38 §. Riksdags-Ordningen.*

Sedan, under den 6 innevarande, Constitutions-Utskottets förnyade alternativa förslag till ändrad redaction af 38 §. Riksdags-Ordningen blifvit från Högvärldiga Prest-Ståndet återförvisadt, med den anmärkning, att i förslaget numera saknades den förut projecterade föreskrift att äfven i Constitutions-Utskottet, när omröstning per capita derstädes sker, två tredjedelar af hvarje Stånds Ledamöter skola densamma öfvervara, får, till besvarande här af, Utskottet vördsamligen erinra, att, då ifrågavarande omröstningssätt bör, såsom ett särskilt undantag, äga rum uti alla inom Constitutions-Utskottet förekommande mål, synes dervid icke någon annan princip kunna följas än den som redan i allmänhet är förutsatt genom det gillade första Alternativet, hvarest villkoret af hvarje Stånds Ledamöters närvaro, till ett antal af minst två tredjedelar, finnes bestämdt endast för Banco-Utskottet, och för detta endast i mål, der det med Riksens Ständers rätt besluter, eller så kallade hemliga ärenden, hvilka åter äro af en helt annan egenskap än de, som, enligt Riksdags-Ordningens 29, 36 och 55 §§., tillhöra Constitutions-Utskottets befattning.

Utskottet, som i öfrigt tror införandet af votering per capita blifva det säkraste correctif mot Ledamöters förfallolösa frånvaro, öfverlemnar vördsamligen de andragna om-

ständigheterna till Prest-Ståndets benägna pröfning, och afvaktar emedlertid underrättelsen huruvida Prest-Ståndet antingen tackes foga sig efter dess Trenne Med-Stånd, hvilka numera antagit Utskottets sednaste förslag, eller ock yrkar den i 56 §. Regerings-Formen anvisade slutliga jemkning af oförenliga skiljagigheter.

Stockholm den 17 Juni 1818.

N:r 57.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Riksens Ständer, i anledning af
Ridderskapets och Adels återre-
miss på Utskottets förslag vid 102
§. Regeringsformen.*

Efter erhållen del af de anmärkningar, som föranledt Höglofl. Ridderskapets och Adels återremiss på Constitutions-Utskottets under den 28 nästledne Maj afgifna förslag till ändrad redaction af 102 §. Regeringsformen, åsyftande en mer bestämd Organisation af Riks-Rätten, samt förekommandet af en möjligen inträffande brist i dess Ledamöters domföra antal, har Utskottet å nyo tagit detta ämne under behörigt öfvervägande. Och, hvad först angår de framställda erinringarna deremot, att Fem särskilta Rikets Collegier äro i förslaget uppnämnda, och såmedelst skulle

af Riksens Ständer, i stridighet med deras yttrade önskan om förändring i Civile Administrationen, uttryckligen sanctioneras, äfvensom att Förvaltningen af Sjö-ärendena och Rikets Stats-Contor, ehuru förestående vissa delar af Statsförvaltningen, blifvit från Riks-Rättens anmansättning uteslutna, så, enär hos Utskottet i betraktande kommit, att Regeringsformens bokstaf ensam bör organisera Riks-Rätten, oberoende af tillfälligheter och olika tydningar, att Collegiernas indragning eller Reform alltid måste medföra en verklig ändring i Grundlagen, genom hvilken de, utan att vara der uppräknade, likväl öfver hufvud bibehållas och vunnit sanction, och att således den rättelse, 102 §:n i förevarande omständighet skulle fordra, lämpligen kan i sammanhang med öfriga iakttagas, har Utskottet på dessa skäl, och då ändtligen lagkunskaper och domare-erfarenhet synas utgöra nödvändiga egenskaper hos Ledamöterna af en Rätt, hvars domslut ingen äger makt att bryta, egenskaper, som visserligen kunna finnas, men dock ej med full tillförlitlighet förväntas inom blott Administrerande publika Verk, ansett sig icke böra i ofvanberörda del af förslaget tillåta sig en jemkning, hvarigenom de af Irenne Stånd redan godkända grunderna skulle väsentligen rubbas; hvilket förhållande Utskottet härmedelst får hos samtliga Riks-Stånden, enligt 56 §. Regeringsformen, anmäla.

Vidkommande åter den anmärkning, att i Utskottets förslag icke någon person blifvit uppgifven, som det tillhörde att Riks-Rätten

ersätta Högsta Befälhafvaren öfver de i Hufvudstaden Tjenstgörande Trupper, när denne af laga jäf eller förfall hindrades, så, ehuru väl, genom det redan projecterade stadgandet, all möjlig brist i Riks-Rättens domförhet lärer vara förebyggd, har dock Utskottet, för fullständighetens skull, trott sig böra vördsamligen föreslå, att förrbemälte Embetsmans plats i Riks-Rätten må fyllas af Krigs-Hof-Rättens äldste Militär-Ledamot; hvarjemte Utskottet af en särskilt gjord motion hämtat anledning att tillstyrka införandet i §:n af den föreskrift, att Högste närvarande Befälhafvaren för den vid Hufvudstaden förlagda Eskadern af Arméns Flotta skall, om han för laga hinder ur Riks-Rätten utgår, der representeras af sin närmaste man inom Eskadern.

I enlighet härmed får Utskottet uppgifva följande nya tillägg att i den förut till Rikssens Ständers bifall öfverlemnade Redactionen af Regeringsformens 102 §., efter orden: »hvarifrån det bestämda antalet ej utgått,« inflyta: *Och böra, i ofvannämnde händelse, Högste Befälhafvaren öfver Hufvudstadens Garnison ersättas af Krigs-Hof-Rättens äldste Militär-Ledamot, samt Högste Befälhafvaren för Arméns Flottas Eskader vid Hufvudstaden, af den som närmast honom äger befälet.* Ar Presidenten m. m.

Stockholm den 19 Juni 1818.

Nr 58.

*Constitutions-Utskottets Memorial till
Riksens Ständer, angående gjorda
erinringar vid Utskottets förslag i
anledning af Kongl. Maj:ts Propo-
sition om ett Additament till Riks-
Acten.*

Från Höglofl. Ridderskapet och Adeln, äfvensom från Högvärdiga Prest-Ståndet, har Constitutions-Utskottets under den 1 dennes afgifna utlåtande öfver Kongl. Maj:ts nådiga Proposition om ett Additament till Riks-Acten emellan Sverige och Norrige blifvit återförvisadt med de i båda Stånden framställda sammanställande anmärkningar, att det i 1 och 2 §§. af Lagförslaget intagna förbud att trycka något, som kunde innehålla smädelser eller förgripelser mot endera Nationen, icke finnes utsträckt äfven till försäljningen och kringspridandet af dylika skrifter, hvilka möjligen voro tryckta å Utrikes ort.

Med anledning häraf får Utskottet vördsamligen tillstyrka, att det saknade och nödigt ansedda stadgandet må införas i begge ofvannämnda §§., hvarest sålunda orden »trycka något» komme att förändras till: »trycka, föryttra eller utsprida någon skrift» m. m., äfvensom, i conformité dermed, 3 §. skulle börjas på följande sätt: »De som häremot sig förbryta» m. m.

Derjemte, och sedan Kongl. Maj:t, enligt Dess å Riks-Salen den 15 innevarande upplästa nådiga Tal, icke pröfvat skälighet att gilla och bekräfta den utaf Riksens Ständer godkända nya redaction af 1 §. 7 mom. Tryckfrihets-Förordningen, i likhet hvarmed Additamentets 4 §. blifvit uppställd, har Utskottet funnit angeläget att samma 4 §., härefter lämpad, må bringas till nedanstående ordalydelse:

»Om i *Dagblad eller Periodiska Skrifter* införas *Articlar af osvanberörda innehåll, stånde Utgifvare derför till dubbelt ansvar, och äge vederbörande Autoriteter i hvarterda Riket att Bladet eller Journalen genast indraga och med sequester belägga, intill dess dömdt blifvit; ankommandes det på Konungens nådiga Förordnande, huruvida Redactören må kunna något Dagblad eller Journal framdeles utgifva.*

Stockholm den 19 Juni 1818.

På Höglöfl. Ridderskapets
och Adels Ledamöters
vägnar:

G. F. Åkerhjelm.

På Högvördiga Preste-
ståndets Ledamöters
vägnar:

Ludvig Mörner.

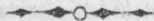
På Vållofl. Borgareståndets
Ledamöters vägnar:

Johan Westin.

På Hederv. Bondeståndets
Ledamöters vägnar:

A. J:son Hyckert.

J. D. Walerius.

Förteckning

på 3:dje Samlingens Innehåll.

Constitutions-Utskottets Memorial och Ut-
låtanden angående:

	Sid.
N:r 1. R iksens Ständers Revisorers Berättelse om Allmänna Magasins-Inrättningens förvaltning	3.
N:r 2. Representations-förändringsfrågans närvaran- varande skick	5.
N:r 3. En från Ridderskapet och Adeln remitterad anmärkning mot Konungens Rådgifvare i Com- mandomål för Armén	8.
N:r 4. 2:ne Redaktionsfel i beredda Förslag till än- dring uti Riksdags Ordningen	17.
N:r 5. Återremiss å Berättelsen om Representations- frågans närvarande skick	17.
N:r 6. Äskad uppgift å nu godkända Förslag till Grundlags-ändringar	19.
N:r 7. Tillägg i 9:de §:n Regerings-Formen	25.
N:r 8. Tillägg i 107 § Regerings-Formen	25.
N:o 9. Tillägg i 57 §. Riksdags Ordningen	26.
N:r 10. General-Adjutanten för Flottorna Herr Fri- herre <i>Cederströms</i> ställande under tilltal inför Riks-Rätt	27.
N:r 11. Anmärkningar mot General-Adjutanten för Flottorna och Föredraganden af Krigsärendena	28.
N:r 12. Anmärkning i afseende på Soldat Beklädna- den vid Vesterbottens Regimente	30.
N:r 13. Förändrad Redaktion af 7 §. Regerings- Formen	32.
N:r 14. Anmärkning mot Stats-Rådet samt Föredra- ganden af Handels och Finans ärenden	33.
N:o 15. Anmärkning mot Herr Stats-Ministern för Utrikes Ärendena i afseende på ett af honom utfärdadt Cirkulär	34.
N:r 16. Ändring i 4:de § Regerings-Formen	36.
N:r 17. Ändringar i 38 §. Riksdags Ordningen	38.
N:r 18. Prest Ståndets återremiss i anmärkningsmå- let om utfärdade General-Order d. 24 Maj 1817	39.

	Sid.
N:r 19. Borgare-Ståndets återremiss i samma mål	43.
N:r 20. Ändrad Redaction af 44 §. 3 punkten Riksdags-Ordningen	46.
N:r 21. Ändring i 61 §. Regerings-Formen	47.
N:r 22. Ändringar i 14 §. Riksdags-Ordningen	48.
N:r 23, 24, 25 och 26. Tryckning af Handlingar och Protokoll i Anmärkningsmålet om General Orderne den 8 April 1817	51.
N:r 27. Åtskillige Riksdags-Ordningens §§:s fördelning i numrerade Moment	52.
N:r 28. Tillägg i 29 §. Riksdags-Ordningen	56.
N:r 29. Ändring i åtskilliga Grundlagarnes §§:r, som innehålla föreskrifter om en Voterings-sedels afläggande	57.
N:r 30, 31. Äskad tryckning af Handlingar och Protokoll i ett anmärkningsmål rörande meddelte föreskrifter om Truppers Proviantering i fredstid	61.
N:r 32. Ändringar i 107 §. Regerings-Formen och 29 §. Riksdags Ordningen	63.
N:r 33. Handlingarnes tryckning i Anmärkningsmålet om General-Orderna den 24 Måj 1817	64.
N:r 34. Handlingarnes tryckning i Anmärkningsmålet mot Hr Stats Ministern för Utrikes Ärendena	66.
N:r 35. En förbättrad Representation, med dertill afgifvet Förslag	67.
N:r 36. Frågan om upphälvandet af 114 §. Regerings-Formen	99.
N:r 37. Frågan om bestämmande af en tid, inom hvilken Grundlagsändrings Förslag ej skulle kunna algöras	99.
N:r 38. Stats-Råds Protokollens granskning	101.
N:r 39, 40, 41 och 42. Behandlingen af Utskottets Förslag vid 4 §. Regerings-Formen	110.
N:r 43. Ridderskapets och Adels återremisser på åtskilliga Förslag till Grundlagsändringar	111.
N:r 44. Tryckning af ett Utskottets Omröstnings-Protokoll	112.
N:r 45. Ändrad Redaktion af 102 §. Regerings-Formen	113.
N:r 46. Ett tillägg till Riks Akten emellan Sverige och Norrige	115.

	Sid.
N:r 47. Ridderskapets och Adeln's Anmärkningar vid sednare Alternativet till ändring i 38 §. Riksdags-Ordningen	120.
N:r 48. Anmärkningar mot Utskottets Förslag vid 9 §. Regerings-Formen	122.
N:r 49. Ridderskapets och Adeln's återremiss å Utskottets förslag vid 7 §. Regerings-Formen	123.
N:r 50. Ridderskapets och Adeln's Anmärkningar vid Utskottets förslag till ändring af 107 §. 1 Mom. Regerings-Formen	124.
N:r 51. Ridderskapets och Adeln's Anmärkningar vid Förslaget till ändring af 107 §. 2 Mom. Regerings-Formen	126.
N:r 52. Ridderskapets och Adeln's återremiss å Förslaget vid 14 §. Riksdags-Ordningen	127.
N:r 53. Ridderskapets och Adeln's förblifvande vid Beslutet att antaga sednare Alternativet af Förslaget till ändring af 4 §. Regerings-Formen	128.
N:r 54. Återremisser å Utskottets Förslag i Representationsfrågan	130.
N:r 55. Åtskillige med Representations-Förslaget gemenskap ägande Grundlags-ändringar	133.
N:r 56. Prest-Ståndets Anmärkning vid Utskottets förnyade Alternativa Förslag till ändring i 38 §. Riksdags-Ordningen	135.
N:r 57. Ridderskapets och Adeln's återremiss på Förslaget vid 102 §. Regerings-Formen	137.
N:r 58. Anmärkningar vid Förslaget om tillägg till Riks-Akten emellan Sverige och Norrige	140.

BIHANG

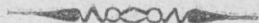
till Riks-Ståndens Protokoll

vid Urtima Riksdagen i Stockholm

1817 och 1818.

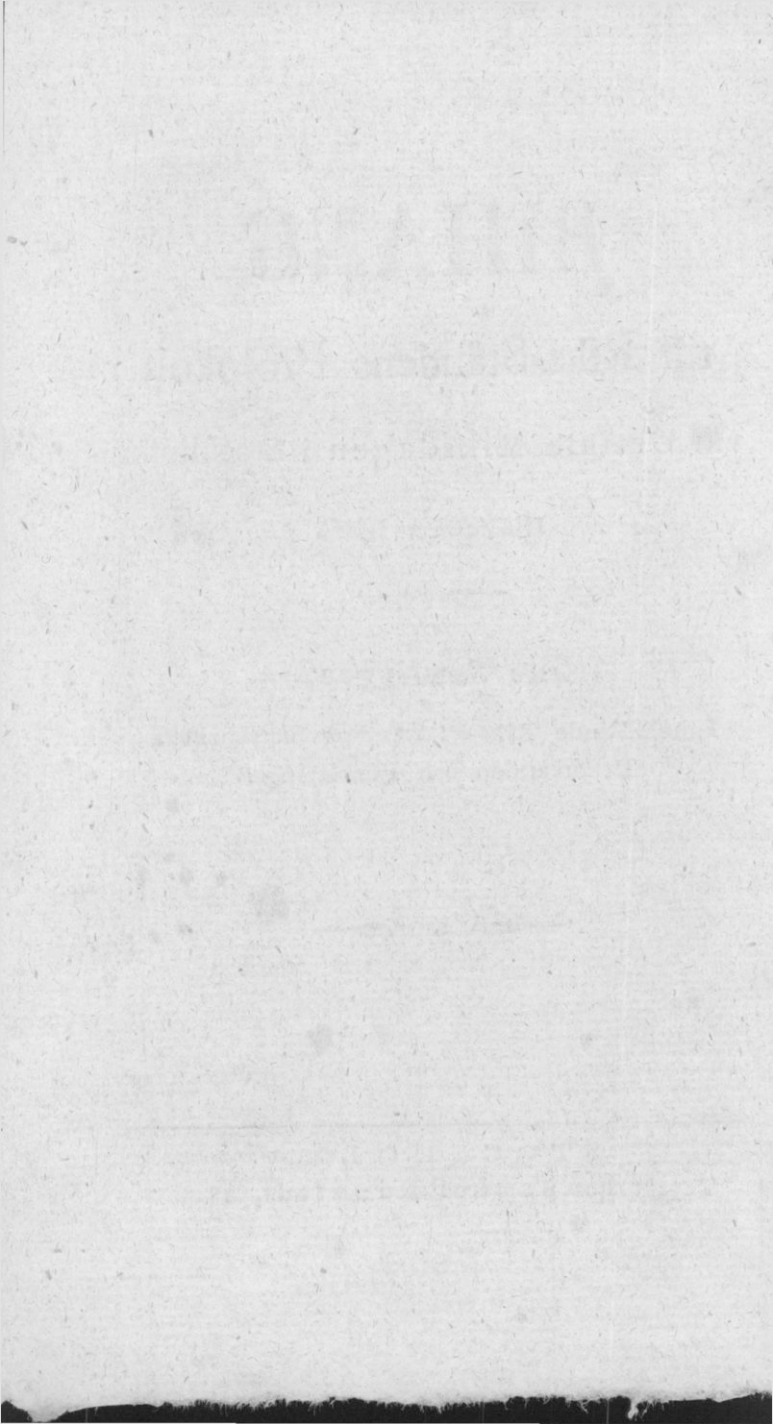
4:de Samlingen,

Innehållande Riksens Ständers StatsUtskotts
Betänkanden och Förklaringar.

STOCKHOLM,

Tryckt hos Samuel Rumstedt, 1818.

N:r 1.

Wördsamt Memorial!

Enligt 24 §. i RiksdagsOrdningen, af den 10 Febr. 1810, äga Riksens Ständers Utskott i allmänhet att antaga blott en Secreterare, utom CantzliBetjeningen. Men som Stats-Utskottet, i anseende till göromålens mängd och beskaffenhet af dels StatsWerkets Ärender dels ock RiksgäldsContoiret serskildt rörande frågor, vid alla, sedan 1809 hållne Riksdagar, begagnat 2:ne Secreterare nemligen en för hvardera af de, bemäldte Werk angående och på serskildte Afdelningar förekommande Ärender, samt Utskottet äfven finner sådant nödigt vid nu varande Riksdag; så har Utskottet, med anledning af åberopade §. i RiksdagsOrdningen, skolat detta till Riksens Höglofl. Ständers bifall vördsamt anmäla. Stockholm den 5 December 1817.

På Höglofl. Ridderska-
pet och Adels Ledamöters vägnar

Carl DeGeer.

På Högvördige Präste-
ståndets Ledamöters
vägnar

C. v. Rosenstein.

På Wällofl. Borgare-
ståndets Ledamö-
ters vägnar

H. N. Schywan.

På Hedervärda Bonde-
ståndets Ledamö-
ters vägnar

Jon Jonsson.

C. Tunelius.

N:r 2.

Wördsamt Memorial!

Då, enligt 27 §. i RiksdagsOrdningen af den 10 Februarii 1810, Riksdagens början räknas från den dag, Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om StatsWerkets tillstånd och behof till Riksens Ständer, eller Deras StatsUtskott aflemnas, har StatsUtskottet, som denna dag fått emottaga högstberörde Nådiga Proposition till Riksens nu församlade Ständer, skolat sådant i nämnde afseende anmäla, äfvensom att StatsUtskottet, såsom förr skett, nu låter till Trycket serskildt befordra denna Proposition, för att hvarje Ledamot af RiksStånden meddelas; Öfverlemnande Utskottet vördsamt till Riksens Höglofl. Ständer, att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla om befallning till vederbörande, som besörjer Riksdagsutgifterne, att denne tryckningskostnad betala. Stockholm den 5 December 1817.

N:r 3.

*StatsUtskottets Memorial angående
KronoUpbördens verkställande.*

Sedan Kongl. Maj:t, under den 10 sistl. October, i anseende till den genom inträffade handlinger upkomne förlägenhet i allmänna Penningerörelsen, som föranledt Rikets Ständers sammankallande, funnit godt i Nåder förordna, att

Upbörden af detta års KronoUtskylder skulle tills vidare och intill dess annorlunda stadgades, inställas; så har StatsUtskottet ansett detta utgöra ett ämne för dess åtgärd, ej mindre i afseende derå, att Stats- och RiksgäldsWerken för Deras behof icke länge kunna umbära de vid denne tiden påräknade och vanligen ingående intraderne för Året, utan att brist i tillgångarne för utgifterne skulle upstå, än ock i betraktande af de olägenheter, som för den skattskyldige i allmänhet kunna följa om med upbärandet af detta års utskylder uppskjutes, så att de och nästa års skatter för nära hvarandra eller till större del under ett och samma år komma att utfordras. Och har, vid öfveryägande häraf, Utskottet jemväl funnit, att, om för närvarande uti några orter, hvarest DiscontWerkens Assignationer till betydligare del varit gångbare, svårighet kan möta vid KronoUtskyldernes afbördande, lärer deremot i de fleste, något sådant hinder sig ej förete för erläggande efter hand af hvad som bör utgå, utan synes fast heldre Upbördens företagande vid nästa Års början för den skattskyldige, hvars inkomst eller arbetsförtjenst vid denne tiden är samlad eller ingår, snarare bereda en lätnad vid Skatternes utgörande, enär derigenom förekommes att tillgångarne, under ytterligare uppskof härmed, för melankommande behof eller annorlunda användas; hvarförutan Upbördens behöriga verkställande och redovisning, utan sammanblandning med ett kommande års intrader jemväl synes sådant fordra.

StatsUtskottet får på desse grunder till Rik-
sens Höglofl. Ständers bepröfvande vördsamt
hemställa, om icke hos Kongl. Maj:t kunde i
underdånighet anhållas, att ofvanberörde Nådigst
förordnade inställelse tills vidare af KronoUp-
börden, hvar till efter Författningarne tiden el-
jest är inne, måtte nu mera uphöra, samt veder-
börande anbefallas att gå i författning om lö-
pande årets Utskylders upbärande å 2:ne termi-
ner, svarande emot de i Författningarne påbudne,
nemligen den första vid slutet af instundande
Januarii och den andra Terminen vid slutet af
nästkommande Martii Månad.

För öfrigt får Utskottet härjemte genom
ProtocollsUtdrag bifoga 2:ne Dess Ledamöters
yttrade serskildte tanka. Stockholm den 12 De-
cember 1817.

*Utdrag af Protocollet, hållet hos
Riksens Högl. Ständers StatsUtskott
vid Urtima Riksdagen i Stockholm
den 12 December 1817.*

S. D. **U**ti den af Höglofl. StatsUtskottet denna
dag förehafde fråga om underdånig hemställan
hos Kongl. Maj:t rörande verkställigheten af
innevarande års KronoUpbörd, reserverade sig
Herr Professoren *Forssell*, med anmälan, att han
ansåg detta Betänkande i anseende till formen
stridande emot 37 §. uti RiksdagsOrdningen, så
vida hvarken Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition
till StatsUtskottet af den 29 November detta år

innehåller någon framställning derom, ej eller någon Motion, från något Stånd remitterad, der- till anmäles vara föranledande.

Herr BruksPatronen *Hülphers* androg: "Efter min tanka borde härutinnan underdånig hemställa ske från hvarje Landshöfding, som befarrar Skattskyldiges oförstånd, helst man derigenom undveke att synas mindre ärkännsam för det af Kongl. Maj:t Nådigst lemnade anstånd med Utskylders erläggande, hvilket utgjort ett ämne för Riksens Ständers nyligen beslutne tacksägelse-Adress. Skall den åter ske af Riksens Ständer, borde då icke den underdåniga anhållan tilläggas, att Götha Canals Assignationer äfven hädanefter i Upbörd måtte mottagas och att all utmätning inställes för dem som i UpbördsLiquid deponera DiscontSedlar? Det torde ej vara för tidigt att genom någon allmän Aft visa, det Riksens Ständer, efter nära en månads sammanvaro ej aldeles förlorat ur sigte ändamålet för Deras sammankallande. — Ehuru i en del Län kan finnas föga DiscontSedlar hos Allmänheten, har likvisst den Penningebrist hos Närringsidkaren, som blifvit en följd af deras oandvändbarhet, vållat en minskad arbetsförtjenst, hvarigenom de contanta tillgångarne öfverallt äro ringa, helst som de höga SpanmålsPrisen medtaga allt för Lifvets bergning. Genom det af mig nu proponerade tillägg blefve det dock en möjlighet upfylla egne och underhafvandes skyldigheter."

Och skulle ofvanintagne af Herr Professo-
ren *Forssell* och Herr BruksPatronen *Hülphers*

gjorda anföranden, efter deras begäran uti ProtocollsUtdrag medfölja Höglofl. StatsUtskottets Betänkande till Rikets Höglofl. Ständer. Ut supra.

Ex protocollo

L. G. af Sillén.

N:r 4.

StatsUtskottets Memorial angående tillökt Betjening vid Utskottet.

Wid de föregående Riksdagarne har StatsUtskottet, för att kunna skyndsamt och i sin ordning besörja dess mångfaldige göromål, varit föranlåtet begagna, utom Secreterarne, äfven Kammererare, 2:ne Protocollsförande eller Notarier samt minst Fem Cantzlisters; och med ett mindre antal Betjening har Utskottet, i anseende till de vid denne Riksdag förekommande ärenders mängd och vidlöftighet, funnit sig ej vara belåtet, så framt allt skall kunna skötas obehindradt och såsom ändamålet fordrar. Utskottet får derföre, med stöd af 24 §. i RiksdagsOrdningen, sådant till Riksens Höglofl. Ständers bifall vördsamst anmäla. Stockholm den 19 December 1817.

N:r 5.

StatsUtskottets Memorial angående Medel till Riksdagsutgifternes bestridande.

Hos Riksens Höglofl. Ständer har StatsUtskot.

tet skolat, i likhet med hvad som skett vid föregående Riksdagar, föreslå tillgång för kostnadernes bestridande vid den nuvarande.

Med anledning af förhållandet i denne del vid sista Urtima Riksdagen, då Utgifterne till TaffelPenningar, Arfvoden och Tryckningskostnader m. m., som bestods af allmänne Medel, uppingo, enligt den deröfver afgifne Redogörelse, till 106,676 Rdl 5 sk. 3 r., hemställer nu Utskottet vördsamligen, att, för sådane behof vid denne Riksdag, måtte anvisas nödige medel, att, efter hand, i den mohn erforderligt finnes, till belopp af TjuguTusen Riksdaler i Månaden, af RiksgäldsContoiret utbetalas, på skeende Requisition från Kongl. Majts och Rikets StatsContoir, hvarest utbetalningarne, till följd af hvad Kongl. Majt i Nåder förordnat, besörjas, och redovisning sker för medlen.

Om beslutet, som härom fattas, torde Riksens Höglofl. Ständer hos Kongl. Majt i underdånighet göra anmälan, för att Kongl. StatsContoiret meddelas samt tillåta StatsUtskottet att Fullmäktige i RiksgäldsContoiret till iagttagande underrätta. Stockholm den 19 December 1817.

N:r 6,

StatsUtskottets Memorial angående tryckning af Landshöfdingarnes ÅrsväxtsBerättelser.

Uti till Wållofl. BorgareStåndet ingifvet Me.

morial har Herr Borgmästaren E. G. Holm föreslagit, att till upplysning för handläggningen af den hos Stånden väckte och till vederbörligt Utskott remitterade fråga, angående Bränvinsbränningens inställande af orsak att årsväxten skall i visse orter varit mindre gifvande, äfvensom i afseende på nyttan af en allmännare kännedom för att åstadkomma upplysning om möjlige misslag, Herrar Landshöfdingars afgifne Embetsberättelser om årsväxten och tillståndet i orterne, måtte nu och framgent varda af trycket utgifne; Hvarom hos Kongl. Maj:t skulle i underdånighet anhållas, samt, om Nådigt bifall dertill lemnas, åt Riksens Ständers JustitiæOmbudsman updragas, att låta besörja tryckning af ett visst antal exemplar, hvartill kostnaden kunde utgå af det anslag som för öfrige utgifter finnes honom anvist. Och har Wällofl. BorgareStåndet, som i detta förslag till alla delar instämt, under den 8:de dennes remitterat frågan om tryckningskostnaden till StatsUtskottets utlåtande; Hvarefter Hedervärda BondeStåndet genom ProtocollsUtdrag den 13:de i denne månad äfven till alla delar med BorgareStåndet sig härutinnan förenat.

Då nu Utskottet endast åligger, att utlåta sig angående kostnaden till tryckningen af nämnde Berättelser om årsväxten, har Utskottet skolat i sådant hänseende vördsamligen upplysa, att aflöningen för Riksens Ständers JustitiæOmbudsman och Dess CantaliExpedition, äfvensom Expenser m. m. hitills utgått af Riksgälds-Contoi.

rets medel, hvarföre och i händelse den ifråga-
ställdte tryckningen af omförmäldte Berättelser
om årsväxten, skulle af Riksens Höglofl. Stän-
der beslutas samt verkställigheten häraf åt Herr
JustitiæOmbudsmannen updragas, denne tryck-
ningskostnad torde på RiksgäldsContoirets till-
gångar böra anvisas. Stockholm den 19 De-
cember 1817.

N:r 7.

*Rikets Höglofl. Ständers StatsUt-
skotts Utlåtande, angående kostnaden
för tryckningen af RiksStåndens Pro-
tocoller med dertill hörande Bihang.*

Enligt ProtocollsUtdrag af den 26 sistledne
November, har Wällofl. BorgareStåndet åt Dess
Secreterare uppdragit, att skyndsamt å trycket
utgifva Ståndets Protocoller vid denna Riksdag
samt bestämt Uplagans storlek till 500 Exem-
plar, med underrättelse hvarom, detta Stånd till
de öfrige hemställt, att Tryckningen af så väl
samtelige RiksStåndens Protocoller, som det der-
till hörande Bihang, måtte af de för Allmän-
ne Riksdagskostnaderne anslående medel bestri-
das; Och har, i anledning häraf, Högvördige
PrästeStåndet, som redan hade anmodat Dess
Secreterare, att likaledes låta trycka Detta Stånds
Protocoller, under förenämnde dag remitterat
frågan om medlen till Tryckningen af samte-
li-

ge Ståndens Protocoller, med dertill hörande Bihang, till StatsUtskottet, som i sammanhang dermed skulle upplysa, huruvida de, under 1815 års Riksdag af StatsWerket förskjutne medel till Tryckning af de öfrige 3:ne Ståndens Protocoller ännu blifvit behörigen redovisade och Stats-Cassan godtgjorde; Äfvensom Hedervärda BondeStåndet samma dag remitterat frågan om Tryckningskostnaden till Utskottets yttrande och anmodat 2:ne Dess Ledamöter att ombestyrja Tryckningen af 150 Exemplar af Ståndets Protocoller; Hvarförutan Höglofl. Ridderskapet och Adeln i ProtocollsUtdrag den 8 i denna månad gifvit StatsUtskottet tillkänna, att till Herr ExpeditionsSecreteraren och KammarJunkaren *C. F. Rotlieb* blifvit öfverlemnadt ombesörja Tryckning af Ridderskapet och Adelns Protocoller, hvarutaf 500 Exemplar borde upläggas och hvartill, så väl som för Bihangets Tryckning genom ExpeditionsUtskottets försorg, kostnaden ansåges böra af de till Riksdagsutgifterne anslående Allmänne medel bestridas.

I anledning häraf får StatsUtskottet upplysa, att vid sista Urtima Riksdagen, beslöto Riksens Ständer, enligt underdånig skrifvelse af den 1 Maji 1815, att Tryckningskostnaden för Ridderskapet och Adeln, BorgareStåndets och BondeStåndets Protocoller samt Bihanget skulle godtgöras forskottsvis af den till Riksdagskostnaderne anslagne Summa efter Räkningar, verifierade af dem, som hade sig updragit att Tryckningen besörja; i följd hvaraf medel här.

till blefvo successive utbetalade, med afdrag likväl för hvad som genom prænumeration eller försäljning af desse handlingar inflöt, så att Riksdagskostnadsanslaget endast graverades med återstoden, som, enligt Redogörelsen deröfver besteg till följande belopp:

Ridderskapet och Adeln

Protocoller	-	-	2,204. 10. 4.
BorgareStåndets dito			443. 36. 7.
och BondeStåndets d:o			977. 7. —
<hr/>			
			3,625. 5. 11.
samt för Bihanget	-	-	6,701. 10. 2.
<hr/>			

Tillsammans 10,326. 16. 1.

Men, utom hvad sålunda under Tryckningens fortgång, genom försäljning och afdrag på Förskotterne, ersattes, hafva några medel till Kostnadens godtgörande icke influtit.

Hvad nu angår ifrågavarande Tryckningskostnad; så lärer för ändamålets ernående ej kunna undvikas, att densamma vid denne Riksdag äfven förskjutes af den till Riksdagsutgifterne anslående Summa, men hvarvid synes böra iakttagas, att likaledes under Tryckningens fortgång till ersättning å kostnaden göres afdrag utaf hvad som för Protocollerne och Bihanget må kunna genom försäljning eller prænumeration inflyta och att till afsättningens befordrande tryckningen och utgifvandet af desse handlingar med möjligaste skyndsamhet verkställas under Riksdagens lopp: Hemställande Utskottet altså, att hos Kongl. Maj:t göres underdänig an-

mälan om Nådig befallning till Kongl. Stats-Contoiret, att, efter Räkningar, bestyrkte af dem, åt hvilka RiksStånden updragit ombesörjandet af Protocollstryckningen, äfvensom för Bihangets utgifvande å trycket, som likmätigt 59 §: RiksdagsOrdningen tillhör Expeditionens Utskottets åtgärd, låta förskjuta erforderlige medel af nämnde tillgång, mot redovisning för hvad som afyttras, och jämväl för de öfverblifvande exemplaren.

Då en mindre Uplaga af Protocollerne, än 500 Exemplar icke skulle blifva lämplig eller medföra särdeles större besparing i kostnaden än af Papperets värde, tilstyrker Utskottet, att af alla Ståndens Protocoller tryckes berörde antal exemplar; Och beträffande åter Uplagan af Bihanget, som hittills vanligen utgjort 2,000 Exemplar, torde åter densamma, enär en ringa afsättning derå varit, böra inskränkas till 1,000 Exemplar; hvilket alt vördsamt hemställes till Riksens Höglofl. Ständers afgörande. Stockholm den 19 December 1817.

N:r 2.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, angående tryckning af Riksens Höglofl. Ständers Revisorer's Berättelser.

Efter upläsandet af Riksens Höglofl. Ständers

till granskning af Stats. Banco- och Riksgälds-
Werkens Räkenskaper och förvaltning detta år
förordnade Revisorers Berättelser, har Högvär-
dige Prästeståndet, i betraktande deraf att en
fullständig kännedom af desse vigtiga Berättel-
ser icke allenast vore oumbärlig för RiksStän-
dens Ledamöter, hvilka deröfver böra döma
och besluta, utan ock skulle blifva uplysande
och tillfredsställande för hela Svenska Allmän-
heten, funnit skäligen föreslå, att alla dessa Be-
rättelser måtte på StatsWerkets bekostnad tryc-
kas och visse Exemplar deraf till RiksStånden
utdelas, samt i öfrigt hållas Allmänheten till-
handa; och anmodades StatsUtskottet, att skynd-
samast öfver detta förslag sig utlåta samt up-
gifva tjenligaste sättet till tryckningens verk-
ställande; Hvarjemte de öfrige RiksStånden in-
bödos, att om nämnde Berättelsers tryckning sig
med PrästeStåndet förena; i anledning hvaraf
Hedervärda BondeStåndet under den 5 Decem-
ber till alla delar bifallit hvad Högvärdige
PrästeStåndet sålunda föreslagit, med önskan
derjemte, att Riksens Ständers JustitiæOmbuds-
mans Berättelse för innevarande år jemväl
måtte skyndsamligen till trycket befordras; Äf-
vensom Wällofl. BorgareStåndet den 6 samt
Höglofl. Ridderskapet och Adeln den 10 i den-
na Månad instämt i förstnämnde förslag; hvar-
efter det utaf Hedervärda BondeStåndet gjorde
tillägg om tryckning af JustitiæOmbudsmannens
Berättelse blifvit antaget af Högvärdige Präste-
Ståndet den 10 samt af Höglofl. Ridderskapet
och Adeln den 13 i denna Månad.

StatsUtskottet har, i anledning häraf och såsom i dylike fall vid förre Riksdagar skedt, till tidens vinnande, som för det åsyftade ändamålet syns böra iakttagas, genast gått i författning om ofvanberörde Berättelsers utgifvande af trycket, hvarvid Utskottet funnit lämpligt låta uppgöra Accord med serskildte Boktryckare, att de, emot den lindrigaste betalning, som kunnat betingas under förutsättande af någon försäljning för deras egen räkning af desse Handlingar till Allmänheten, skola aflemna 1,000 Exemplar af hvardera Berättelsen, derutaf erforderligt antal till utdelning åt hvarje Ledamot inom RiksStånden, kommer att användas; hvarefter de öfverblifvande Exemplaren af nämnde Uplaga torde böra vid Utskottets Handlingar i Kongl. StatsContoiret förvaras, att vid blifvande Revisioner eller andra tillfällen då sådant behöfves, lättast vara att tillgå.

Om denne tryckningskostnads betalning af de till RiksdagsUtgifterne anslående medel, torde Riksens Höglofl. Ständer hos Kongl. Maj:t i underdånighet göra anmälan; Hvilket allt till Riksens Höglofl. Ständers bifall och åtgärd vördsamligen öfverlemnas. Stockholm den 19 December 1817.

Nr 9.

StatsUtskottets Memorial angående Commissarien och Auditeuren L'Oranges antagande som Kamererare.

Jemte det StatsUtskottet funnit nödigt, att för de till Dess handläggning hörande Räkenskaps-görömlar i afseende på StatsRegleringens serskildte delar, antaga en till Kongl. StatsContoirets RäkenskapsWerk hörande Tjensteman som Kamererare, har Utskottet jemväl ansett behöfligt, att då Herr StatsCommissarien och Riddaren Widegren, som upgifvit den af Riksens Höglofl. Ständer vid sista Urtima Riksdagen gillade nya Method för Räkenskapernes afslutande och en derpå grundad RiksHufvudBok öfver StatsWerkets medel, är af sjuklighet utur stånd satt, att nu såsom vid berörde Riksdag gå Utskottet tillhanda, någon annan, som äger fullkomlig kännedom om grunderne och ändamålet för hans föreslagne method, måtte lemna Utskottet erforderligt biträde vid dess åtgärder i sådane delar, som angå verkställigheten och tillämpningen af omformälte nya Räkenskapsmethod och Bokslut. Och som Utskottet, i detta hänseende funnit sig böra, i egenskap af Kamererare antaga Revisions-Commissarien och Auditeuren C. A. L'Orange, som biträdt Herr StatsCommissarien Widegren uti berörde Arbete och äger derutinnan en närmare insigt och kunskap, så har Utskottet, likmä-

tigt 24 §. RiksdagsOrdningen skolat sådant till Riksens Höglofl. Ständers bifall, vördsamligen hemställa. Stockholm den 20 December 1817.

N:r 10.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande uppå Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition angående erforderlige kostnader i och för uplåttandet af Kongsholms KronoBränneribyggnader till Curhus för Stockholms Stad och Län.

Till Riksens Ständers StatsUtskott, har Kongl. Maj:t i Nader täckts aflåta följande Nådiga Proposition af den 3 i denna Månad: "Sedan Kongl. Maj:t under den 16 Aug. 1815, i Nader anbefallt Dess Allmänna MagazinsDirection att, enligt Riksens Ständers hemställan, till CurhusInrättningen för Stockholms Stad och Län aflemna de å Kongsholmen belägna till ett nu mera instäldt KronoBränneriWerk inredda byggnader, och derefter, genom Nådiga skrifvelse af den 14 Februarii 1816 förordnat, att Directionen borde i underdånighet afgifva, för meddelande åt Riksens Ständer, behörig Förteckning å de Kostnader MagazinsInrättningen måst vidkännas och förskottsvis bestrida vid Bränneribyggnadernes öfverlåtelse och Efverternes flyttning, har bemälte Direction in-

"kommit med en från vederbörande redogörare
 "infordrad, häröfver författad upgift, den Kongl.
 "Maj:t vill härmedelst hafva till Riksens Stän-
 "ders StatsÜtskott öfverlemnadt, i ändamål att Ut-
 "skottet måtte hos Riksens Ständer föreslå medel
 "till ersättning för ifrågavarande af Deras egen
 "underdåniga begäran föranledda Kostnader, som
 "med Allmänna MagazinsInrättningens föremål
 "ej äga någon gemenskap, och för hvilkas
 "godtgörande CurhusInrättningen saknar all till-
 "gång".

"Utdrag af Protocollet öfver Handels
 "och Finance Ärenden, hållit inför Hans
 "Maj:t Konungen uti Statsrådet å Stock-
 "holms Slott den 3 December 1817.

"StatsSecreteraren anmälte i underdånighet
 "Allmänna MagazinsDirectionens underdåniga
 "skrifvelse med hemställan om ersättning för
 "de kostnader, MagazinsInrättningen måst vid-
 "kännas och förskottsvis bestrida vid öfver-
 "låtagandet af Kongsholms KronobränneriBygg-
 "nader till Curhus för Stockholms Stad och
 "Län, i sammanhang hvarmed StatsSecretera-
 "ren med Nådig tillåtelse uppläste ett af ho-
 "nom författadt underdånigt Project till Kongl.
 "Maj:ts Nådiga Proposition till Riksens Stän-
 "ders StatsÜtskott uti ifrågavarande ämne; och be-
 "hagade Kongl. Maj:t uppå Statsrådets underdåniga
 "tillstyrkande nämnde Project i Nåder gilla samt

"befallte att Dess Nådiga Proposition till Rikets
 "Ständers StatsUtskott skulle i enlighet dermed
 "utfärdas. — — — — —

"Ex Protocollo
 J. A. Afzelius."

Och har tillika blifvit Utskottet meddelad den af Kongl. Maj:t i Nåder åberopade och härjemte i afskrift fogade förteckning på den föreslagne ersättningens belopp, uptaget till 16,881 R:d 9 sk. 9 rst., hvarutaf Tomter och Byggnader bestiga till 15,051 R:d 15 sk. 1 rst. samt flyttningskostnaderne för MagazinsInrättningens Effeder utgöra återstoden eller 1,829 R:d 42 sk. 8 rst.

StatsUtskottet har i detta ämnet inhämtat, att då Riksens Ständer vid sista Urtima Riksdagen, enligt Deras underdåniga skrifvelse den 27 Julii 1815, biföllo uplåtet af ofvannämnde för Allmänna MagazinsInrättningen umbärliga Byggnader till Curhus för Stockholms Stad och Län, skedde sådant utan vilkor af någon ersättning till Allmänna MagazinsFonden. Och som dessutom denne Fond utgör en Statens tillhörighet, om hvars disponerande Riksens Ständer äga att förordna, så har Utskottet trött, att ersättning af andre Statens medel till MagazinsInrättningen för omförmälte byggnader och den vid afträdandet deraf beräknade kostnad, icke må anses nödig annorlunda, än att, i an-

ledning af hvad Kongl. Maj:t härutinnan nu i Nåder äskat, Riksens Ständer i underdånighet hemställa, att efter skeende pröfning af de uplåtna Byggnadernes upgifne värde och omkostnadernes belopp, afskrifning i MagazinsInrättningens Räkenskaper må beviljas för hvad som finnes skäligen böra af ifrågavarande Summa falla Staten till last; Hvilket till Riksens Höglofl. Ständers bepröfvande vördsamligen öfverlemnas. Stockholm den 24 December 1817.

Nr 11.

*StatsUtskottets Memorial angående
Hjelmare SlussWerks ombyggnad.*

Uti till Riksens Ständer aflåten och härjemte i Afskrift fogad Nådig Proposition af den 10 i denna Månad, angående nödige medel och utvägar till Hjelmare SlussWerks ombyggnad och vidmakthållande genom ett dertill formerande ActieBolag, hvilken Nådiga Proposition blifvit till StatsUtskottets åtgärd remitterad, har Kongl. Maj:t i Nåder föreslagit, att, af allmänna medel, måtte utses nödig fond till betäckande af den brist, som kunde komma att yppas uti en till Sex Procent fastställd årlig ränta, hvilken äfven i den händelse SlussWerkets Intrader dertill ej lemnade full tillgång blefve att påräkna såsom en ständig och gifven inkomst af det ActieCapital, som erfordras och hvartill utom den redan skedda förnyade Subscription, beledsagad med uttrycklig försäkran

om en sådan fonderad räntebetalning borde så tidigt öppnas att verkan deraf må under påstående Riksdag utrönas, på det att Rikets Ständer, i fall ActieCapitalet, oaktadt detta vilkor, ej skulle blifva tillräckligt svarande emot kostnaden, måtte kunna öfverväga på hvad sätt den erforderliga Summan till Slussbyggnadens fullbordande må anvisas.

Wid förehafvande af detta ämne har StatsUtskottet funnit sig icke kunna föreslå någon så beskaffad tillgång af StatsWerkets medel, som skulle medföra en ständig försäkran för blifvande ActieÄgare om Sex Procents ränta å det Capital, af omkring 340,000 R:d som, enligt kostnadsförslag, erfordras till Hjelmare SlussWerks ombyggande enligt upgjord och af Kongl. Maj:ts i Nåder gillad Plan, hvaremot hos StatsUtskottet ifrågakommit huruvida ej Riksens Ständer uti förevarande ändamål, där en upoffring å Statens sida påkallas af nämnde SlussWerksInrättnings gagnelighet för en betydlig del af Riket, skulle finna, att denna Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition må remitteras till Riksens Ständers BancoUtskott, som antingen serskildt, eller genom sammanträde med StatsUtskottet, torde upfinna tillgång till den begärde Summans erhållande; och har Utskottet skolat sådant vördsamligen till Riksens Ständer hemställa. Stockholm den 24 December 1817.

(Kongl. Maj:ts i förestående Memorial åberopade Nådiga Proposition finnes tryckt under Nr 10 uti 1:sta Saml. till detta Bihang.)

Nr 12.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts utlåtande i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Remiss af Herr StatsCommissarien och Riddaren Widegrens ansökning om förskott på Arfvode.

Uti till Kongl. Maj:t ingifven ansökning har Herr StatsCommissarien och Riddaren af Kongl. NordstjerneOrden *Em. Widegren* i underdånighet omförmålt, huruledes han, i följd af det honom lemnade Updrag, att, efter föreslagen och af Riksens Ständer vid sista Riksdagen gillad method, författa RiksHufvudBöcker från och med år 1810, varit med detta vidlöftiga arbete sysselsatt och dervid låtit uprätta Formulairer till LandtRäkenskapernes Omslutande och Förändring, hvilka Formulairer blifvit till trycket befördrade och vederbörande Redogörare i Landsorterne tillsände, samt för öfrigt författat summariske Calculationer för åren 1810 till och med 1814 öfver de StatsWerkets Inkomster, som utaf flere serskildte Werk upbäras och redovisas, så att, när de ännu för någre Län utevarande omsluten af 1810 års LandsBöcker hinna inkomma, RiksHufvudBok för samma år med första skall kunna fullbordas; I anledning hvaraf och junte upgift för öfrigt deraf, att Kongl.

Maj:t, på det Herr StatsComissarien med mera lätthet skulle kunna fullgöra dess åliggande härutinnan, behagat under den 9:de October 1816 bevilja honom ett forskott mot redovisning af 1,500 R:d i afräkning på det för honom utfäste Arfvode af 500 R:d för hvarje års RiksHufvudBok, som af honom slutas, Herr StatsComissarien i underdånighet anhållit, att enär hans hälsa under det trägna arbetet blifvit försvagad och inkomsterne äfven genom den svåra Penningställningen försämrade, Kongl. Maj:t i Nåder täcktes bevilja honom ett ytterligare forskott af 1,500 R:d Banco; Och har Kongl. Maj:t den 19:de sistledne November, med förklarande, det Kongl. Maj:t icke funnit skäl att bifalla denne underdåniga ansökning, täckts öfverlemnansamma till Riksens Ständers StatsUtskotts åtgärd.

Då, i följd häraf, StatsUtskottet nu får anmäla denne fråga hos Riksens Höglofl. Ständer, har Utskottet skolat härvid yttra, att som Herr StatsCommissarien *Widegrens* upgift af en ny method till RiksHufvudBoks uprättande, af Riksens Höglofl. Ständer vid sista Riksdagen belönades med en Summa af 3,000 R:d Banco, och Herr StatsCommissarien, såsom anfördt är, sedermera för sin åtgärd i detta ämne fått af Kongl. Maj:t i Nåder sig beviljadt ett forskott af 1,500 R:d Banco, svarande mot det till 500 R:d för hvarje års Bok, utfäste Arfvodet för 3:ne Års Böcker, så har Utskottet funnit sig icke kunna tillstyrka Riksens Höglofl. Ständer, att nu

bifalla det begärdte ytterligare förskott af 1,500 R:d; Men för att dock i någon mån understödja Herr StatsCommissariens önskan, så att han må sättas i tillfälle, att lättare fullfölja och fullborda omförmälte arbete, har Utskottet ansett sig böra vördsamligen till Riksens Höglofl. Ständer hemställa, det Herr StatsCommissarien, då RiksHufvudBöcker för Första, Andra och Tredje af de ifrågavarande åren, hvar efter annan, eller på en gång, complete aflemnas, må genast utbekomma det för hvarje Års Bok bestämde 500 R:d Arfvode, utan beräkning eller Afdrag utaf det förskott, han redan fått upbära, förr, än Fjerde och påföljande årens RiksHufvudBöcker varda upprättade och Arfvodet för desamma skulle utfalla. Stockholm den 24 December 1817.

N:r 13.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, i anledning af RiksdagsFullmäktigens för Landscrona Händlanden Herr L. L. Edelbergs Memorial om underhållandet af Stadens Hamm.

Hos Wällofl. BorgareStåndet har Handlanden Herr L. L. Edelberg, såsom Fullmäktig för Landscrona Stad, andragit, att denne Stad skall äga en

af Rikets bästa och förnämsta Hamnar, hvarest alla slags Krono- och CoopvardieFartyg vunnit säkert skydd mot Störmar och Isgångshärjningar, men hvilken Hamn i senare åren, genom hvarjehanda influtne ämnen, förlorat betydligt i djuplek och vidd, äfvensom det vore att befara det inloppet med tiden aldeles igenfyllas, så att icke allenast för större Krigsskepp kommer att saknas Hamn allt ifrån Gotheborg till Carlsrona, till skydd mot Stormar m. m. utan äfven Skånska kusten till stor del blifver utan det värn under Krigstider, som eljest påräknas genom de uti Landsrona Hamn förlagde CanonSlupar jämte öfrige större KrigsSkepp; I anseende hvartill Herr *Edelberg* anseit sig böra fästa Riksens Ständers upmärksamhet på denna vigtiga omständighet, och dervid föreslå, om ej på Kronans bekostnad borde inrättas en MudderPräm för att underhålla och förbättra Hamnen, då kostnaden och underhållet af denne Inrättning kunde successive genom Kongl. LotsContoiret eller Stadens Tullkammare af inkommande och utgående Fartyg åter upbåras och hvarigenom äfven en mängd på Fästningen varande fångar kunde få sysselsättning: Förmodande Herr *Edelberg* det billigt härtill desto häldre må lemnas, som betydligare bidrag af Statens medel till Hamnbyggnadens i Helsingborg fullföljande blifvit anslagne; Och har Wällofl. BorgareStåndet remfitterat denne fråga till StatsUtskottets åtgärd.

Härvid får StatsUtskottet upplysa: att på RiksStaten finnes under Nionde HufvudTitul

af Riksens Ständer anslagne Ett Hundrade Tusende Riksdaler årligen till Jordbrukets, Handels och Näringsars befordran, af hvilken, till Kongl. Maj:ts Nådiga disposition stälde Summa, understöd till Hamnbyggnadens i Malmö fullbordan samt andre dylika Arbeten blifvit beviljade; Och då den af Herr Edelberg föreslagne anstalt för underhållandet af Hamnen vid Landscrona, synes vara ett företag af Allmännare nytta, såsom afseende Sjöfartens säkerhet, samt allså bör hänföras till de föremål, för hvilka nämnde tillgång af Statens medel blifvit anslagen; torde Riksens Höglofl. Ständer finna, att Landscrona Stad, må i detta ämne i underdånighet vända sig till Kongl. Maj:t, som lär er tackas, efter pröfning af behofvet, och med bestämmande af villkoren, bevilja det understöd för Landscrona Hamns underhållande, som af Kongl. Maj:t i Nader finnes skäligt. Stockholm den 24 December 1817.

Nr 14.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande angående Riksdags-Fullmäktigens för Landscrona, Handlanden L. L. Edelbergs Memorial om Arbets- och CorrectionshusInrättning i Malmöhus Län.

Till StatsUtskottets utlåtande har Wällofl. Berga-

reStåndet, genom ProtocolsUtdrag den 15:de i denna Månad, remitterat RiksdagsFullmäktigens för Landsrona och Engelholm, Handlandens Hr *L. L. Edelberg*s till Ståndet afgifne Memorial, deruti anföres angelägenheten och nyttan af Allmänna Arbets- och CorrectionshusInrättningar, der vanartige och arbetsföre Lättningar kunna tvingas att med arbete bidraga till sitt uppehälle och hindras att genom kringstrykande falla orten till last under brott och utsväfningar; Och då likväl någon sådan Inrättning inom Malmöhus Folkrika Län ej skall finnas, utom den i Malmö Stad varande, hvilken såsom tillkommen hufvudsakligen för denne Stads enskildta förmån, icke kunde, hvarken i anseende till fond eller utrymme, blifva för den öfrige delen af Länet tillräcklig; så föreslår Herr *Edelberg* att en sådan anstalt för detta Län måtte vidtagas, och dertill användas den Kongl. Majt och Kronan tillhörige uti Landsrona belägna, så kallade Prippe Baraquen, hvilken, såsom nu obebodd, troligen inom kort tid skulle förfalla, men, nödigt reparerad, kunde i varaktighet fortfara, samt vore i alla afseenden för ifrågavarande behof tjenlig.

Wid öfvervägande af hvad Herr *Edelberg* härutinnan anfört och föreslagit, har StatsUtskottet väl funnit dess framställning på goda anledningar grundad, men tillika att ämnet är af den beskaffenhet, att någon Riksens Ständers åtgärd dervid icke äger rum.

• Då den af Herr *Edelberg* föreslagne Arbets,

och CorrectionshusInrättning, serskildt för Malmöhus Län begäres, och en slik anstalt synes i detta, så väl som uti andre Län, der dylike Inrättningar de senare åren blifvit gjorde, böra tillvägabringas genom Länets Innevånarens egen omsorg och bekostnad, hvarvid i frågan om användandet af den Kronan tillhörande ofvannämnde Baraque i Landscrona, det ankommer på Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning, huruvida desse Byggnader kunna umbäras och för detta behof uplätas; Så anser Utskottet Staden eller Länet böra i detta ämne göra underdånig anmälan hos Kongl. Maj:t till vinnande af det Nådiga Förordnande, hvartill sakens beskaffenhet må finnas föranleda. Stockholm den 24 December 1817.

N:r 15.

Rikens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande uppå Kongl. Maj:ts Nådiga Remiss, angående Utredningsmännens i Afledne RegeringsRådet von Schevens Sterbhus, ansökning om utbekommande af en fordrnn hos Stats-Werket.

Genom Nådig Remiss af den 19:de nästl. November, har Kongl. Maj:t till Rikens Ständers StatsUtskotts åtgärd, öfverlemnadt en af Utredningsmännen i afledne RegeringsRådet von Schevens Sterbhus, Rådmannen Th. Lysholm och Bruks-

Patronen J. E. Norstedt i underdånighet gjord ansökning, att sedan Kongl. Maj:ts och Rikets StatsContoir, uppå deras ansökning om utbekommande af bemälte RegeringsRåds, hos StatsWerket innestående Pension af 66 R:d 32 sk. årligen, från och med senare hälften af år 1809, genom Resolution af den 9:de nästledne September förklarar sig ej kunna, emot Kongl. Kungörelsen af den 9:de December 1812, angående Præscriptionstid för dem, som hos StatsWerket hafva fordran, bifalla utbetalningen för den tid, nemligen till förledne Års slut, som Pensionen lemnats outtagen, inom föreskrifven tid, Kongl. Maj:t i Nåder tacktes återställa den försutne tiden till utbekommande häraf; såsom skäl hvarföre, Utredningsmännen andragit, att RegeringsRådet von Scheven, som de senare 22 åren af sin lefnad varit boende i Norrköping och vid sin höga ålder lefvat obemärkt, utan att umgås nästan med någon, derunder säkerligen ej följt de allmänna Årenderne och fått kännedom om den utkomne Præscriptionsförfattningen: att han, som haft sin bergning af egen förmögenhet, således ej varit af behovvet påmind, att uttaga sin Pension, hvars belopp i alla fall ej varit för honom betydligt; att han ej eller ägt anledning föreställa sig någon förlust genom efterlåtenhet af Pensionens utbegärande, enär han förut vanligen låtit den innestå och på en gång utbetkommit medlen i en samlad summa, samt att han skall disponerat 20,000 R:d Riksgäldssedlar eller största delen af sin förmögenhet till fromma Stiftelser, under öfvertygelse om rättigheten till ifrågavarande fordrans lyftning.

Af Handlingarne i detta ämne har Stats-Utskottet inhämtat, att RegeringsRådet von Scheven, såsom rappellerad CommissionsSecreterare, innehaft omförmälte 66 R:d 32 sk. Pension på MinisterStaten, om utbekommande hvaraf han, likmätigt ofvan åberopade Kongl. Kungörelse af den 9:de December 1812, bordt sig hos Kongl. StatsContoiret anmäla sist inom den 1:sta Julii årligen för det näst föregående året, vid påföljd att fordringen ansåges förfalla intill dess Rikets Ständers sammankomma, och, efter tagen kännedom om densammas beskaffenhet, pröfvat huruvida, till godtgörande deraf, serskildte medel kunde beviljas. — Och är det alltså i detta hänseende som Kongl. Maj:t i Nåder täckts remittera förevarande fråga till Utskottets åtgärd.

Wid öfvervägande af de omständigheter, som blifvit anförde såsom orsaker till försummelsen af Pensionens upbärande inom föreskrifven tid, har Utskottet ansett skäliga anledningar förekomma, att enligt den af Riksens Höglofl. Ständer vid sista Riksdagen, i dylike fall, följde Principe, vördsamligen tillstyrka bifall dertill, att ifrågavarande Pension, utgörande från och med sista hälften af 1809 till och med slutet af förledit år, tillsammans 500 R:d Banco, måtte till utbekommande beviljas, helst detta RegeringsRådet von Scheven i lifstiden tillkommande belopp blifvit StatsWerket besparadt: Sko-landes Utskottet framdeles upgifva den tillgång, som för en sådan utbetalning af StatsMedlen må kunna föreslås. Stockholm den 24 December 1817.

N:r 16.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, angående Riksdags-Fullmäktigens för Landscrona Handlanden Herr L. L. Edelbergs Memorial om Lån af Allmänna Medel, i och för Stadens Kyrkobyggnad.

RiksdagsFullmäktigen för Landscrona Stad, Handlanden Herr L. L. Edelberg har, uti till Wällofl. BorgareStåndet ingifvit Memorial anhållit, att sedan Staden till sin nya Kyrkobyggnad, som måst verkställas i följd af Kongl. Maj:ts för längre tid tillbaka gifne Nådiga Förordnande om Landscrona gamla Stads rasering och anläggande på tjenligare Plan, åsamkat sig Skulder, hvilka nu böra betalas och hvartill inga andra tillgångar finnas, än att med nya lån godtgöra gamla; Riksens Ständer behagade bevilja nämnde Stad ett Lån af StatsMedlen eller Banken, stort 12,000 R:d mot 4 Procents ränta och 2 Procent afbetalning årligen, till säkerhet hvarföre Stadens Innevånare, en för alla och alla för en, gingo i full borgen med Personer och Egendomar; hvilket Memorial Wällofl. BorgareStåndet till StatsUtskottets utlåtande remitterat.

StatsUtskottet får, i anledning häraf, yttra, att någre StatsWerkets medel ej finnas, att disponera till lån af den beskaffenhet, som det i fråga varande. Det synes ej eller kunna före-

nas med StatsWerkets föremål och förvaltningsgrunder, att detsamma skulle äga eller förses med tillgångar för Lån, hvilka ej hafva direkt inflytande på Inrättningar af en allmännare omfattning. Och då det af Herr *Edelberg* nu begärde Lån-biträde åsyftar blott en serskild förman åt Landscrona Stad i och för dess Kyrko-Byggnads kostnad, utan att dervid förekomma några omständigheter, som mera berättiga denne Stad än andre, att för behofvet söka och erhålla undsättning af StatsWerkets Medel; så finner, af sådane skäl, StatsUtskottet sig ej kunna gifva någon anledning till ifrågavarande Låns beviljande af StatsWerkets tillgångar: hvilket Rikens Höglofl. Ständers bepröfvande värdsamligen underställes. Stockholm den 24 December 1817.

N:r 17.

*StatsUtskottets Memorial angående
nuvarande Bevillingarnes fortfarande
för det ingående året 1818.*

Uti 61 §. af Regeringsformen den 6:te Junii 1809 stadgas, att "alla Afgifter, som Rikens Ständer under de i föregående §. nämnde Titlar beviljat, skola utgöras intill slutet af det år, under hvars lopp, den nya Bevillingen af Rikens Ständer fastställd blifvit. Warda Rikens Ständer dessförinnan af Konungen eller StatsRådet sammankallade, uphöre Bevillingen, hvar till alla ofvannämnde afgifter räk-

Bihang till Riks-St. Prot. 1817--1818. 4:de Saml. N:r 5, 6.

"nas, med det årets utgång, då en sådan Riksdag börjar". Och har väl StatsUtskottet ansett någon annan mening ej kunna dragas af 1:a momentet i anförde §., än att de sist anförde BevillningsFörfattningar skola gälla till och med slutet af det år, då nya BevillningsStadgar blifva af Riksens Ständer gifne; men som möjligen en annan tydning af Grundlagens åberopade §. skulle kunna ifrågakomma; så har StatsUtskottet skolat vördsamligen hemställa, om ej Riksens Höglofl. Ständer, vid desse förhållanden och då Skattskrifningen i Riket redan blifvit förrättad på grund af förre BevillningsFörordningen, samt de författningar, Riksens Ständer angående BevillningsAfgifterne i allmänhet nu vidtaga, ej förr än inpå nästa år kunna utfärdas, skulle finna nödigt förklara, att de vid 1815 års Urtima Riksdag faststälde BevillningsFörordningar böra gälla till efterrättelse äfven för det ingående året 1818, hvarom underdånig anmälan hos Kongl. Maj:t torde göras. Stockholm den 29 December 1817.

N:r 12.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, i anledning af Wällofl. BorgareStåndets Anmärkning, i fråga om den till RiksdagsUtgifterne föreslagne Summa.

Efter det StatsUtskottet i Memorial den 19 i

nästlidne månad hos Riksens Höglofl. Ständer hemstält, att till Taffelpenningar, Arfvoden och Tryckningskostnader m. m. vid denna Riksdag, en Summa af TjuguTusende Riksdaler i månaden måtte anslås, att af RiksgäldsContoirets medel utgå, har vid föredragningen häraf, Wällofl. Borgare ståndet, enligt ProtocollsUtdrag af den 27 i i samma månad, funnit för sin del, i en tid då Allmänna förlägenheten upmanade Riksens Ständer till alla möjliga besparingar, att de så kallade Tafflarne kunde med December månads utgång uphöra och derigenom en icke obetydlig besparing i Riksdagskostnaderna vinnas; af hvilken anledning berörde Memorial af Wällofl. BorgareStåndet till Ütskottet återremitterades.

StatsÜtskottet, som grundat Dess ofvanberörde hemställan på förhållandet med Utgifterne vid föregående Riksdagar, får derjemte nu tillkännagifva, att Ütskottets ifrågavarande Förslag blifvit af de öfrige Trenne RiksStånden bifallit, nemligen af Höglofl. Ridderskapet och Adeln den 27 samt af Högvärdige PresteStåndet och Hedervärda BondeStåndet den 23 nästledne December; i följe hvaraf, och likmätigt 69 §. i RegeringsFormen, Wällofl. BorgareStåndet lærer finna frågan vara afgjord. Stockholm den 12 Januarii 1818.

N:r 19.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, angående tryckning af Allmänna IndragningsStaten samt Specielle Staterne.

Hos Wällofl. BorgareStåndet har utaf Herr Lagmannen och Borgmästaren Ullberg fråga blifvit framställd, ej mindre om verkställigheten af den vid sista Urtima Riksdagen utaf Riksens Höglofl. Ständer beslutade tryckning af Allmänna IndragningsStaten, hvilken äfven innefattar Beneficii- och BenådningsStaterne, än ock derom, att Rikets samtelige SpecialStater måtte genom trycket komma till allmän kännedom, såsom en vägledning för omdömet vid nya utgifters åtagande: Och har denne Motion, med hvad någre Ledamöter af Ståndet dervid anfört, genom ProtocollsUtdrag den 18 sistledne December blifvit remitterad till StatsUtskottets åtgärd.

I anledning häraf får Utskottet uplysa, att sedan Riksens Ständer vid sista Riksdagen, likmätigt Deras underdåniga skrifvelse af den 8 Augusti 1815, hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, att Allmänna IndragningsStaten måtte hvartannat år å trycket utgifvas, i sammanhang med Riksens Ständers Revisorers Berättelser om Stats- Banco- och RiksgäldsWerkens tillstånd, så har Kongl. Maj:t under den 16 derpåföljande Augusti, med Nådigt bifall här-

till, anbefallt Dess och Rikets StatsContoір att ombesörja verkställigheten häraf, hvilket likväl, enär sedermera någon sådan Revision ej inträffat förr än den nyligen slutade, först nu ägt rum, men också blifvit företagen, så att berörde Stat med möjligaste första varder genom Kongl. StatsContoіrets försorg till allmän kännedom genom trycket meddelad: Hvarföre någon vidare åtgärd i detta hänseende af Riksens Höglofl. Ständer nu icke lärers finnas nödig.

Beträffande åter frågan om tryckning af samtelige SpecialStaterne, så enär desse äro af den mängd och vidlyftighet, att längre tid fordras till utgifvandet deraf å trycket, än att sådant till Rikets nu församlade Ständers under rättelse torde kunna medhinnas, samt kostnaden dertill äfven blefve betydlig, har StatsUtskottet trott sig böra i stället föreslå, om icke ändamålet hufvudsakligen skulle vinnas derigenom, att såsom vid 1809 och 1810 årens Riksdag skedde, ett Utdrag af RiksStaten för det sistförflutna året 1817, som summariskt utvisade hvad för hvarje Stat, EmbetsWerk eller Corps finnes anslaget eller under visse Titlar bestådt, uprättas och till trycket befordras, genom Utskottets föranstaltande samt derefter till RiksStåndens Ledamöter utdelas, hvilket Utdrag icke skulle uptaga mer än ett tryckt Ark i TabellForm, så att hela kostnaden inskränkte sig till omkring 33 R: d 16 sk. för en upläga af 1000 Exemplar.

Om Riksens Höglofl. Ständer skulle detta

bifalla, torde i underdånighet hos Kongl. Maj:t anhållas om utbetalning af tryckningskostnaden härtill utaf RiksdagsUtgiftsMedlen. Stockholm den 12 Januarii 1818.

N:r 20,

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande öfver Kongl. Maj:ts Nådiga Remiss, i fråga om fortfarande af Statsanslaget för FattigvårdsInrättningen i Carlskrona.

Sedan appå RiksdagsFullmäktigens för Carlskrona Stad vid sista Urtima Riksdag gjorde framställning, RiksensStänder, i anseende der till, att mängden af Fattige i berörde Stad vore så stor, att Stadens Invånare icke kunde förmå dem alla underhålla, samt enär de behöfvandes större antal, där än annorstädes, härledde sig därifrån, att vid ÖrlogsFlottan och Kronans Warf måste användas Krigsmän och Arbetare, som efter det de tjent med knapp utkomst, af ålder eller olyckor dels sjelfva blifva utur stånd satte att sig försörja, dels ock vid sin afgang efterlemna Enkor och Barn i fattigdom, funnit skäligt att anslå ett bidrag af 3,000 R:d årligen utaf StatsWerkets medel, att till nästa Riksdag utgå, såsom understöd för den i Carlskrona gjorde Fattigvårds- och ArbetshusInrättning; så har, till följd af Kongl. Maj:ts vid Nådig fast-

ställelse häraf, under den 12 Julii 1815 gifne befallning, Landshöfdingen i Länet till Kongl. Maj:t aflämnat underdånig Berättelse om förhållandet med omförmälte Inrättnings Förvaltning och nu varande belägenhet, samt därvid anfördt angelägenhet deraf, att berörde understöd måtte fortfarande bestås; Och har Kongl. Maj:t, enligt härå meddelad Nådig Remiss af den 5 sistledne November, funnit Sig böra härå fästa den upmärksamhet, att Landshöfdingens underdåniga hemställan öfverlemnades till Rikens Ständers StatsUtskotts åtgärd.

Till uplysning vid den anmälan af detta ämne hos Rikens Höglofl. Ständer, som StatsUtskottet nu åligger, får Utskottet meddela omförmälte Berättelse så lydande: "I underdåniga-
"ste åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts Nådiga
"skrifvelse den 12 Julii 1815, åligger det mig,
"att före den nu i Nader beramade Urtima
"Riksdag hos Eder Kongl. Maj:t underdånigst
"uppgifva förhållandet med den i Carlkrona Stad
"vidtagne Fattigvårds. och Arbetshus-Inrättning,
"och huruvida det understöd Rikens Höglofl.
"Ständer ofvan underdånigst nämnde är till ett
"belopp 3,000 R:ä Banco årligen till nästa Riks-
"dag beviljat, vidare må vara af nöden".

"Härvid vågar jag i underdånighet först
"fästa Eder Kongl. Maj:ts Nådiga upmärksamhet
"på den korta tid, som ifrån berörde anslag för-
"flutit, hyarunder Fattigvården knapt hunnit
"utveckla sig till dess egentliga omfattning, än

"nu mindre kunnat komma i det skick, att någon inskränkning däruti varit möjlig."

"Tvärtom hafva beklagligen de Fattigas antal ökat sig ansevärt under de 2:ne sistförflutne åren; något deraf, att då Fattigförsörjningens egentliga ändamål var att förekomma Tiggeri, densamma bort utsträckas till alla dem, som i brist på lifsuppehälle, voro satte i nödvändighet att eljest omfatta denna utväg; mycket af den anledning, att den under dessa år minskade och slutligen nästan aldeles aftynade Allmänna rörelse så inskränkt tillgångarne af arbetsförtjenst, att den för de behöfvande sällan varit att tillgå; Och ändteligen af denna med flere orsaker, som minskat tillfällena till utkomst för Eders Kongl. Maj:ts här förlagde Gemenskap och Warfsarbetare i samma mån som antalet af Barn genom en inom den Classen utmärkt frugtsamhet vunnit ansevärlig tillökning".

"Af alla dessa anledningar sammanlagde, har också Fattigpersonalen så tillvuxit, att i stället för 552 personer, som påräknades vid det af Riksbankens Höglofl. Ständer beviljade understödet, den inom årets slut uppgick till 594 personer, utom 19 personer, som i Fattighuset försågos med alla lifvets behof; För 1816 slutade sig med 660, utom 25 i Fattighuset, och för innevarande månad utgör, oberäknade 35 personer i Fattighuset, 665, deraf 252 minderåriga Barn och 413 äldre personer; hvarför

"utan omkring 30 Barn serskildt underhållits i
"en FattigSchola och ännu åtnjuta fri under-
"visning och en portion Soppa samt en half mark
"Bröd hvardera om dagen".

"Jag kan icke i underdånighet frågå, att
"denna tillökning i Numerairen förefaller för-
"vånande, men jag kan ock lika underdånigst,
"som heligt försäkra, att någon mindre agtsam-
"het å FattigvårdsDirectionens sida dertill icke
"bidragit. Wid alla de tillfällen, då Fattigme-
"del blifvit beviljade, har jag, med ganska få
"undantag, varit tillstädes och på det nogaste
"granskat de undersökningar, som Fattigvårdens
"Ombudsmän innom Rotarne anställdt, och hvar-
"på deras Förslag sig grundat. De Fattigmun-
"stringar, som årligen anställas, har jag äfven
"öfvérvarit, och min erfarenhet vid allt detta
"förvissar mig, att styrelsen, så vidt det stått i
"menschlig förmåga, motarbetat Fattighopens för-
"ökning, och endast gifvit vika för en påträn-
"gande och oundviklig nödvändighet. Nära 200
"personer och stundom därutöfver hafva erhål-
"lit sysslosättning af ArbetshusInrättningen, u-
"tom hvilken Fattigdomen visserligen gripit
"vidare omkring sig, och Contanta bidraget blif-
"vit ojemnförligt mera känbart".

"Icke eller har något slöseri hvarken i
"anstalter eller handhafvande förefallit, utan fast
"håldre den yttersta sparsamhet blifvit iagttagen.
"Blott den alldranödvändigaste Betjening: 1
"ArbetshusFöreståndare, 1 Kokerska, 1 Scholmä-

"stare och 1 Lärarinna i mindre Fruntimmers-
 "Slögder njuta af Fattigvården mycket inskränk-
 "ta Löner, och dess nog vidlöftiga Räkenskaper
 "besörjas för en ringa penning: alla öfrige be-
 "fattningar utöfvas af välsinnade och nitiske
 "medlemmar utan betalning; och att det Contan-
 "ta understödet icke är öfverdrifvit, tackes Eder
 "Kongl. Maj:ts Nådigt inse vid jemförelsen af
 "det antal 665, som nu åtnjuter ett sådant un-
 "derstöd, och 738 R:d 24 sk., som dertill utgått;
 "Och då 20 å 25 skryplige och värnlöse perso-
 "ner förledit år med mat, kläder, eldning och
 "uppassning underhöllos i Fattighuset för 1,084
 "R:d 14 sk., alla Lönerne däruti beräknade,
 "torde utgifterne till detta ändamål icke anses
 "öfverskrida medelmåttans trångaste gränser. Men
 "icke desto mindre hafva kostnaderne, ehuru
 "hvar för sig i det nogaste beräknade, likväl
 "i det hela varit betydliga. För år 1815 up-
 "gingo de sammanräknade till 9,013 R:d 8 sk.;
 "för år 1816 till 10,288, och sannolikt för in-
 "nevarande år till ännu högre Summa, hvare-
 "mot de bidrag, som af stadens Invånare erhål-
 "las, upgått för det förre året till 5,560 R:d
 "15 sk., och för det sednare till 5,993 R:d 34
 "sk. 7 rst., hvilka sammanlagde med de af Eder
 "Kongl. Majt på KrigsmansCassan anslagne
 "1,000 R:d, och de för 1815 af Eders Kongl.
 "Majt Nådigt forunnade 2,000 R:d, utgjorde
 "för det året 8,560 R:d, och för år 1816
 "med de af Riksens Ständer anslagne 3,000
 "R:d ett belopp af 9,993 R:d 34 sk. 7
 "rst., och sålunda icke utan serskildta tillfäl.

"lige inkomster varit tillräcklige eller på det
"hela lemnat något öfverskott, aldräminst när
"Extra Utgifter, Sjukvård, dödas Begrafning,
"Byggnader och Reparationer komma med i
"Räkningen".

"Eders Kongl. Maj:ts värdes således Nå-
"digst finna, att om än en mera vidsträckt hjälp-
"samhet kunnat räckas åt den lidande mänsklig-
"heten för den Summa som Riksens Höglofl.
"Ständer med afseende på ett inskränktare antal
"bestämmt, det tillika är en otvifvelaktig san-
"ning, att denna Summa icke under, utan fast
"häldre därutöfver, är behöflig. Och lika så
"litet den föreställning kan äga rum, att Rik-
"sens Höglofl. Ständer emot de vid sista Urti-
"ma Riksdag yttrade ädelmodiga tänkesätt, och
"då antagne grundsattser nu skulle fråntaga
"Carlskrona Fattigvård det bistånd, som den
"blott för en kort tid åtnjutit; Likaså otvifvel-
"agtigt vore i sådan händelse hela denna Inrätt-
"ning, med dess välgörande ändamål, förlorade;
"Då Stadens Innevånare redan åtagit sig så sto-
"ra afgifter till $1\frac{1}{2}$ proCent af Löner och be-
"hållna Inkomster, som de någonsin och knappt
"i längden förmå att bära; Och dertill Subaltern-
"Officers- och UnderOfficers.Corpserne vid Eders
"Kongl. Maj:ts Amiralitet sjelfmant bidragit af
"sådana Löner, deraf ingen Bevillning eller i
"förhållande dertill någon FattigvårdsAfgift el-
"jest ägt rum; En välvilja som utmärker sig
"ibland den, hvilken i allmänhet för detta fö-
"remål blifvit ådagalagd".

”Men det är Eder Kongl. Maj:ts Nådiga
 ”omvårdnad i synnerhet, som denna Inrättning
 ”har att tacka för sin tillvarelse, sin hittills
 ”vunna framgång, och af Eders Kongl. Maj:ts
 ”fortfarande Nådiga välbehag väntar den för-
 ”nämligast sin varaktighet och grundläggningen
 ”för sin trefnad”.

”I bägge dessa hänseenden dristar jag un-
 ”derdånigst innesluta denna för ett talrikt sam-
 ”hälle viktiga angelägenhet i Eder Kongl. Maj:ts
 ”Höga ynnest och Nådiga åtanka, under det jag
 ”med djupaste vördnad &c.

”G. AF BRINKMAN.

G. Sylvander.”

Då af denna Berättelse inhämtas ej alle-
 nast, att Directionen öfver Fattigvårds- och Ar-
 betshus-Inrättningen i Carlskrona med utmärkt
 nit och omsorg förvaltat denne Inrättning och
 befordrat det dermed åsyftade ändamål, än ock
 att behofvet af det vid sista Riksdagen härtill
 beviljade belopp af 3,000 R:d, oagtadt Direc-
 tionsens bemödande och iagttagen hushållning med
 tillgångarne, nu likväl är större, emedan an-
 talet af dem, som fordra hjälp och omvårdnad der-
 städes, betydligt ökat sig; så, och enär altså
 de skäl, hvaruppå ifrågavarande bidrag af Stats-
 Werkets medel bevilljades, ännu äro lika, om
 ej mera gällande, hemställer StatsUtskottet vörd-

samligen till Riksens Höglofl. Ständer om icke berörde Summa må fortfarande å Staten utgå till nästa Riksdag. Stockholm den 12 Januarii 1818.

N:r 21.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande i anledning af RiksdagsFullmäktigen Olof Olssons från Wermeland Memorial om kostnads bestridande vid undersökning rörande uprensning af Clara Elf.

Till StatsUtskottets åtgärd har Hedervärda Bondeståndet genom ProtocolsUtdrag den 27 nästledne December remitterat ett af RiksdagsFullmäktigen Olof Olsson från Wermeland ingifvet så lydande Memorial: "Hvarje år, då ymnigt Rägn eller Nederbörd infaller, äfvensom nästan alla de år då Wårfloden och den så kallade Haggfloden på en gång inträffa, stiger Wattenet i KlarElfven på sina ställen, sju till åtta alnar utöfver dess vanliga höjd. Den skada som härigenom åstadkommes är oberäknelig, helst den träffar den fattigaste Allmogen i hela Wermeland, hvars Bostäder blifvit anlagde nära Elf-Stranden i en smal dal mellan bergen och Elfven, i hvilken dal jordmånen består af en lös och fin sand. Elfvens strida lopp vid dessa tillfallen bortförer icke allenast matjorden och den gödsel man utfört, utan äfven Byggnader,

och fördränker och bortsköljer hvad som blifvit sådt, hvarföre äfven innebyggarena vid Elfdalen äro nödsakade dröja med deras åkerbruk till dess floden fallit och hvarigenom de merendels för sent komma att vårköra och beså deras jord, helst säden sedermera ej hinna till mognad förrän den skadas af frost, då tidig höst inträffar.

Ett sätt att afhjelpa denna betydliga olägenhet, som i synnerhet drabbar Eks Härads Socken, samt Ny- och Dalby Socknar, vore att genom gräfning afleda Elfven öfver det så kallade Näset imellan Hemmanen Nore och Sälje samt att genom ränsning och sprängning vid Edsforssen gifva Elfven derstädes ett friare lopp. Gräfningen genom Näset kan med lätthet verkställas, ty Näset är smalt, och om AfloppsCanalen än ej gräfves tillräckeligt bred och djup skall Strömmen vid en Wårflod fullkomna. Arbetet, hålst Canalen borde anläggas i rät riktning med Strömmens lopp från det ställe, der den emotstöter Nässtranden. Hvad åter ränsningen vid Edsforssen beträffar, hvilken ränsning till vattnets afledande bör företagas förr än gräfningen af AfloppsCanalen vid Näset, kommer visserligen i fråga större arbete och kostnad, dock ej till jemförelse med vinsten, ty årligen vid islossningen, då timmerhandeln är liflig, stadnar i denna trånga Forss en sådan mängd af stockar och is, att på få ställen en förfärligare dam torde finnas, som omsider sönderbrytes af det ofvanifrån kommande vattnet och lemnar efter sig spår af en verklig förödelse.

I anledning af hvad jag nu haft äran anföra, framställer jag den vördsamma begäran, det Riksens Höglof. Ständer måtte hos Hans Maj:t underdånigst anhålla, att, efter föregången undersökning, den af mig nu föreslagne afledning och ränsning af KlarElfven såsom af ojemförligt gagn för större delen af Wermelands Innevånare, kunde få verkställas, och att kostnaden dertill, upgående endast till 5 eller 6,000 R:d Banco, måtte få bestridas af de medel, som under 9:de HufvudTiteln äro ställda under Hans Maj:t Konungens Nådiga Disposition. Stockholm den 23 December 1817.

Olof Olsson,

Fullmäktig för Elfvedahls, Carlstads
och NyedsBergs Härad af Wermelands
Län.

Då det framställdte ämnet, såsom varande ett Hushållningsmål, tillhör Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning, men Riksens Ständer, som ej äro i tillfälle, att utröna och bedöma nyttan af den föreslagne undersökningen, med frågan derom ej kunna någon befattning taga; så finner Stats-Utskottet det på vederbörande ankomma, att härom göra underdånig ansökning hos Kongl. Maj:t, som, efter Landshöfdingens i orten hörande och nödige uplysningars infordrande, lärrer täckas i Nåder förordna, huruvida och på hvad sätt berörde undersökning må verkställas, samt, i händelse kostnaden dertill skulle finnas böra utgå af Allmänne medel, låta densamma bestridas af den för sådant ändamål, nemligen

Jordbrukets med flere Näringars befordran, till Kongl. Maj:ts Nådiga Disposition under Riks-Statens 9:de HufvudTitel anslagne Summa. Stockholm den 12 Januarii 1818.

N:r 22.

Rikens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Remiss af Landshöfdingens öfver Norrbottens Län Herr Friherre G. A. Koskulls underdåniga skrifvelse den 29 November 1817, rörande anstånd med indrifvandet af den ännu återstående del af Westerbottniska Lånet, som skulle erläggas af Innevånarne i Norrbottens Län.

Genom Remiss af den 17 December förledit år har Kongl. Maj:t i Nåder behagat titl Rikets Ständers StatsUtskotts åtgärd öfverlemna Landshöfdingens i Norrbottens Län Herr Friherre G. A. Koskulls underdåniga skrifvelse af den 29 sistledne November, deruti anföres, huruledes, enligt Kongl. Maj:ts Nådiga Bref af den 6 Julii 1815, borde väl andra hälften af det Lån, som Norrbottens Läns Invånare, i anseende till deras genom 1809 års krigi utblottade tillstånd, erhållit, inom 1817 års slut till Rikets Ständers RiksgäldsContoir inbetalas; Men som vederbörande

rande hos Herr Friherren och Landshöfdingen anmälte, att betydliga Rester hos Invånarne ännu innestå; så hemställer Herr Friherren och Landshöfdingen i underdånighet, huruvida, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Bref af den 10 sistledne October, med utmätning deraf bör innehållas, och om icke anstånd med medlens indrivande och lefvererande till RiksgäldsContoiret må i Nåder beviljas till Februarii månads slut, hvarförinnan Herr Friherren och Landshöfdingen förmodar, att, sedan Allmogen erhållit Liquid af sine Fordringar för aflätne Producter, medlen utan strängare åtgärder kunna inflyta.

I anledning häraf, får StatsUtskottet upplysa, att Rikets Höglofl. Ständer vid 1809 och 1810 årens Riksdag här i Stockholm, beviljat Invånarne i Westerbottens Län, hvilket då för tiden äfven innefattade nu varande Norrbottens Län, ett Räntefritt Penningelån af Femtio Tusende Riksdaler Banco; och att, enligt Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, Rikets Höglofl. Ständer vid 1815 års Urtima Riksdag, eftergifvit hälften af detta Lån, men under förbehåll, att de återstående TjuguFem Tusende (25,000) Riksdaler skulle ovillkorligen infordras och till RiksgäldsContoiret lefvereras, den ena hälften häraf eller 12,500 R:d år 1816 och den andra hälften år 1817.

Enligt Konungens Befallningshafvandes i Norrbottens Län Commissarierne i Riksgälds.

Bihang till Riks-St. Prot. 1817--1818. 4:de Saml. Nr 7, 8.

Contoiret meddelde uppgift, skall, efter den bå-
da Länen emellan skedde fördelning af de till
återbetalning faststälde 25,000 R:d Banco, er-
läggas af Norrbottens Län - R:d 10,768. 27. 2.
af Westerbottens Län 14,231. 20. 10.

Och inhämtas af RiksgäldsContoirets Handlingar,
att från förstnämnde eller Norrbottens Län blif-
vit inom 1816 års slut till Contoiret lefverera-
de 5,384 R:d 13 sk. 7 rst. Banco eller hälften
af den på samma Län belöpande andel; men
att någon lefverering ännu icke skedt, i afräk-
ning på den andra hälften, som för år 1817
skolat betalas. — Beträffande åter Westerbottens
Läns andel i Lånet; så har Konungens Befall-
ningshafvande derstädes, till svar å Commissa-
riernes under den 5 Februarii nästledit år 1817
gjorde, erindran derom, att någon Remiss då än-
nu icke ingått uppå den Summa, som för år 1816
bordt vara lefvererad, uti Memorial af den 28
i berörde månad förmält, att Ordres voro utfär-
dade till SockneCommitteerne om författande af
UppbördsLängder till indrifvande af den andel af
Lånet, som Rikets Höglofl. Ständer vid 1809 års
Riksdag beviljat Westerbottens Läns Invånare;
Men då, vid detta granlaga Arbete, mera tid
fordras och hos Konungens Befallningshafvande
jämväl blifvit tillkännagifvit, att Låntagarne till
största delen äro oförmögne, att, efter en liden
missväxt, då från Landet utgått till uphandling
af Spannemål, minst 100,000 R:d Banco, inbeta-
la Lånet, hade Konungens Befallningshafvande
funnit sig föranlåten hos Kongl. Maj:t i under-
dånighet anmäla förhållandet, och att, om icke

flere skola genom utmätning blifva ruinerade, anstånd med betalningen till nästderpåföljande September månad är högst nödvändigt. Men, enär uti RiksgäldsContoiret icke förspordes någon af Kongl. Majt i Nåder vidtagen åtgärd, i anledning af Konungens Befallningshafvandes nyssnämnde underdåniga anmälan, afgeck från Commissarierne ytterligare skrifvelse till Konungens Befallningshafvande under den 1 sistledne September, deruti Commissarierne, med åberopande af denna omständighet, begärde, det så kraftig åtgärd måtte varda vidtagen, att 1816 års inbetalning med första blifver verkställd, hålst medlen till särskildte angelägne behof äro af Rikets Höglofl. Ständer anslagne. Härpå följde likväl icke något svar, utan ankom endast från Konungens Befallningshafvande ett den 24 sistledne September dateradt Memorial, med bifogade Reversal å Två Tusende Riksdaler Banco, hvilka remitterades i afräkning på Lånet; och utgör denna Summa allt hvad från Westerbottens Län till 1817 års slut, såsom Lånemedel, uti RiksgäldsContoirets Cassa influtit.

Sedan Commissarierne ännu någon tid, men förgäfves, afbidat svar å deras under den 1 September aflätne skrifvelse, begärde Commissarierne under den 30 October, att, då endast 2,000 R:d blifvit inbetalde på den Summa, som för år 1816 skolat erläggas, samt Konungens Befallningshafvande icke gjort någon anmälan om den åtgärd, som för Liqviderandet af återstoden

blifvit vidtagen, Konungens Befallningshafvande ville foga kraftig anstalt, till indrifvande af denna återstod, samt om förhållandet meddela Commissarierne snar underrättelse.

Uti härå ankommet svar af den 10 sistledne November har Konungens Befallningshafvande endast förmält, att, sedan behörig fördelning Länen emellan, så väl, som de personer, hvilka fått någon andel af Rikets Höglofl. Ständers Lån, föregått, och en Upbörd redan blifvit hållen, skulle SlutUpbörd uti November månad förrättas, så att hela Lånet på Westerbotens Län till årets slut måtte kunna lefvereras; Men, då Kongl. Maj:t uti skrifvelse af den 10 sistledne October i Nåder befallt, att all Upbörd af 1817 års Kronomedel, äfvensom indrifvandet af förra årens Restantier skall hvila tills vidare Nådigt förordnande, Konungens Befallningshafvande ansett sig föranlåten härom i underdånighet göra förfrågan, innan någon Upbörd, äfven af nu ifrågavarande medel kan företagas.

Uti sådant skick är Liqviden af det så kallade Westerbottniska Lånet: — Och hvad angår Konungens Befallningshafvandes i Norrbottens Län underdåniga hemställan om austånd till nästkommande Februarii månads slut, med indrifvandet af hvad från nämnde Län, inom 1817 års slut, till RiksgäldsContoiret skulle lefvereras; så, ehuru Konungens Befallningshafvande synes icke hafva bordt kunna hämta någon anledning från Kongl. Brefvet den 10

Oktober 1817, hvilket endast angår KronoUtskylder, att inställa förut anbefallde åtgärder, till infordrande af Lånemedel; Likväl, och då sådant skedd, samt den tid, inom hvilken Lånet till fullo bordt vara återbetaladt, i alla fall numera kommer att öfverskridas, har StatsUtskottet, i betraktande häraf, och då fråga endast är om ett uppskof på kortare tid, ansett sig böra tillstyrka bifall å Konungens Befallningshafvandes ofvannämnde underdåniga hemställan, så att med fulla inbetalningen till RiksgäldsContoiret af de FemTusende TreHundrade ÅttioFyra (5,384) Riksdaler 13 sk. 7 rst. Banco, hvilka, inom 1817 års utgång, från Norrbottens Län bordt vara lefvererade, må anstå till nästkommande Februarii månads slut; Dock torde uti Rikets Höglofl. Ständers härom afgående underdåniga skrifvelse tillika böra anhållas, det Konungens Befallningshafvande i Norrbottens Län måtte undfå Nådig befallning, att, derest, efter hvad Konungens Befallningshafvandes underdåniga skrifvelse tyckes utmärka, några medel, i afräkning på berörde Summa, redan skulle vara upburne, de samma genast till RiksgäldsContoiret insända, och på lika sätt förfara med dem, som ytterligare inflyta; Hvilket Rikets Höglofl. Ständers närmare bepröfvande vördsamligen undeställas.

Beträffande åter Liqviden af den på Westerbottens Län belöpande andel i Lånet; så har, vid närvarande granskning häraf, förekommit, att 1:o Enligt hvad Konungens Befall-

ningshafvandes till Commissarierne under den 28 Februarii 1817 aflätne Memorial synes antyda, Ordres aldräförst omkring den tiden blifvit utfärdade om författande af UpbördsLängder till indrifvande, äfven af den Summa, som redan inom 1817 års slut bordt vara lefvererad. 2:o Att ehuru Commissarierne uti deras skrifvelse af den 1 sistledne September, såsom anledning till deras då gjorde förnyade erinran om lefverering af den Summa som år 1816 bordt erläggas, åberopat den omständighet, att uti RiksgäldsContoiret saknades all underrättelse om Kongl. Maj:ts vidtagne Nådiga åtgärd, i anledning af Konungens Befallningshafvandes redan i Februarii månad gjorde underdåniga anmälan om anstånd till nästderpåföljande September månad med Lånemedlens infordrande, Konungens Befallningshafvande likväl icke lämnat något svar eller yttrande om förhållandet härmed. 3:o Att då för emottagandet af en så beskaffad Upbörd, som den nu i frågavarande, särskildte Upbördsstämmor troligen blifvit hållne, vill det synas vara en högst ovanlig och besynnerlig händelse, att hela intægten vid en eller flere sådane Upbördsstämmor, kommit att stadna vid en så jämn Summa, som de TvåTusende Riksdaler, hvilka endast blifvit inom 1817 års slut till RiksgäldsContoiret lefvererade,

På dessa sålunda anmärkte omständigheter, har StatsUtskottet uti till Herrar Fullmäktige i RiksgäldsContoiret afläten skrifvelse under denne dag trott sig böra fästa Herrar Fullmäktiges särskilda upmärksamhet, jämte tillstyrkande

att, till vinnande af närmare uplysning, infor-
dra Konungens Befallningshafvandes i Wester-
bottens Län bestämda svar på efterföljande frå-
gor, nemligen:

1:o Wid hvilken tid Konungens Befall-
ningshafvande alldräförst ingått uti författning
om förberedande anstalter, till infordrande af
den på Westerbottens Län belöpande andel uti
Lånet, hvilken, enligt Kongl. Maj:ts Nådiga
Bref den 6 Julii 1815 till RiksgäldsContoiret
skolat lefvereras inom 1816 års slut?

2:o Till hvad tid Låntagarne genom utfär-
dade Kungörelser blifvit anmanade, att det för
år 1816 debiterade belopp erläggas? och

3:o I händelse UpbördsStämmor, till emot-
tagande af nyssnämnde Länemedel, blifvit på-
budne, när sådane UpbördsStämmor hållits, samt
huru stor Summa vid hvarje Stämma influtit;
Om hvilken af StatsUtskottet sålunda vidtagne
åtgärd, Utskottet ansett sig böra vördsam berätt-
telse till Rikets Höglofl. Ständer afgifva.

En Ledamots särskildta tanka bifogas. Stock-
holm den 12 Januarii 1818.

På Höglofl. Ridderska-
pet och Adels Le-
damöters vägnar

Carl DeGeer.

På Högvördige Präste-
Ståndets Ledamöters
vägnar

C. v. Rosenstein.

På Wällofl. Borgare-
Ståndets Ledamö-
ters vägnar

H. N. Schwan.

På Hedervärda Bonde-
Ståndets Ledamö-
ters vägnar

Jon Jonsson.

C. Sylvan.

*Utdrag af Protocollet, hållet hos
Riksens Höglofl. Ständers StatsUt-
skott vid Urtima Riksdagen i Stock-
holm, den 12 Januarii 1818.*

S. D. **W**id justeringen af StatsUtskottets Ut-
låtande till Riksens Höglofl. Ständer, i anled-
ning af Landshöfdingens i Norrbottens Län,
Herr Friherre G. A. Koskulls till Utskottet i
Nåder remitterade underdåniga skrifvelse den
27 November nästlidet år, angående anstånd
med indrifvandet af återstoden utaf Norrbottens
Läns andel i det så kallade Westerbottniska
Lånet, yttrade sig Herr Landshöfdingen m. m.
Friherre Jacob Cederström, enligt ett sedermera
aflämnadt skriftligt anförande, sålunda:

"Sedan Höglofl. StatsUtskottet, oakadt de
"af mig gjorde Anmärkningar, gillat Förslaget
"till Betänkande, i anledning af Konungens
"Befallningshafvandes i Norrbottens Län gjorde
"underdåniga ansökning, om uppskof med indrif-
"ningen af Norrbottens Läns andel i Wester-
"bottniska Lånet; så anhåller jag, att min sär-
"skildta tanka i detta ämnet, måtte få åtfölja
"Betänkandet till Riksens Höglofl. Ständer, öf-
"vertygad, att Utskottets Förslag, i händelse det
"af Riksens Ständer blifver fastställt, skulle be-
"finnas överkställbart, och att jag anser viktigt
"för Riksens Ständer, om De önska se sina be-
"slut verkstälde, att aldrig besluta något, som
"vid utfärdandet icke kan verkställas. Med den
"kännedom jag äger om RiksdagsÄrenders be-
"handling, kan jag icke föreställa mig möjlig-

"heten deraf, att Riksens Ständers Beslut, (om
 "också Utskottets betänkande skulle af Riksens
 "Ständer bifallas, utan att blifva återremiteradt,)
 "kan hinna, att till Hans Maj:t Konungen blif-
 "va öfverlemnadt, samt med anledning deraf
 "Dess Nådiga befallning till Landshöfdinge-
 "embetet i Norrbottens Län hinna expedieras, in-
 "nan den tid af nästkommande Februarii må-
 "nads slut, inom hvilken Utskottet föreslagit, att
 "Konungens Befallningshafvande i Norrbotten
 "bör hafva verkställt indrifningen af ofvan om-
 "förmäldte medel, är tilländalupen. Jag anser
 "derföre följande förändring i Utskottets Betän-
 "kande nödvändig, nemligen:"

"Att efter orden, *uti sådant skick är Liquidien*
 "af det så kallade *Westerbottniska Lånet*, införes
 "i stället för det som Utskottet tillstyrkt; Och
 "som Konungens Befallningshafvande endast begärt
 "Upskof med indrifvandet af ifrågavarande medel till
 "slutet af nästkommande Februarii månad, och Rik-
 "sens Ständers Beslut samt Hans Maj:t Konungens
 "Nådiga befallning, i anledning deraf, icke förr än
 "efter denna tid möjligen kan hinna Landshöfdinge-
 "embetet i Norrbottens Län tillhanda, tillstyrker Ut-
 "skottet vördsamligen Riksens Höglofl. Ständer, att
 "hos Hans Maj:t Konungen i underdånighet anhålla,
 "det Dess oftanämnde Befallningshafvande måtte und-
 "få Nådig befallning, att, utan ytterligare Upskof,
 "indrifva desse medel, de samma genast till Riks-
 "gäldsContoiret insända, och på lika sätt förfara
 "med dem, som ytterligare inflyta."

Och skulle denna Herr Friherre Cederströms

sterskilta tanka, efter Dess begäran, åtfölja Stats-
Utskottets ofvanberörde Utlåtande. Som ofvan.

N:r 23.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, i anledning af gjorda framställningar om indragning af Talemäns Tafflarne.

Af Herr GeneralLieutenanten m. m. Grefve Anckarsvärd har hos Höglofl. Ridderskapet och Adeln blifvit hemställdt, om icke, då Allmän Hushållning, Indragning och Besparing fordras för att återföra stadga i de rubbade Penningeförhållanden, samt Talemäns-Tafflarne, som utgjorde en ej obetydlig del af Riksdagskostnaderne icke voro af någon nödvändighet eller nytta, utan för Talemännen kunna vara besvärande och tidsspillande, Riksens Ständer funne lämpligt stadga, att denne del af Riksdagskostnaderne för kommande Riksdagar inskränktes till blott StåndsKlubbarne, och att all Taffelhållning för framtiden borde försvinna; Äfvensom hos Wällofl. BorgareStåndet Herr Jac. Linström yrkat: Att då Medel erfordrades till åtskillige Statens behof, men tillgångarne ej lära vara så tillräcklige, som Riksens Ständer önskade, för att dem uppfylla, inga StatsMedel vidare må anslås till Tafflars och dermed gemenskap egande Utgifter, helst de Medel, som dertill användas, vore de minst nödvändige, samt blefve de mest

tryckande Nationen genom Bevillning skall erlägga, samt tiden nu förmodades vara inne, att för alltid bestämma, det Tafflar under Riksmöten indragas; Och har Herr *Linström* derjemte äskat en detaillerad fördelning af de 20,000 R: d i månaden, som till nuvarande Riksdagskostnader blifvit föreslagne, på det inhämtas måtte, huru stor Summa som till Tafflarne åtgår.

StatsUtskottet, till hvars yttrande denna fråga blifvit af Höglofl. Ridderskapet och Adeln samt af Wällofl. BorgareStåndet remitterad, får härvid upplysningsvis anförä: Att Herr Landt-Marskalkens och Herrar Talemännens Tafflar vanligen blifva, efter Kongl. Maj:ts Nådiga befallning, före eller vid Riksdagens öppnande anordnade, hvarest, och då StatsUtskottet hunnit organiseras, Förslag afgifves på Medel till kostnaden härtill så väl som öfrige Riksdagsutgifterne, utan att Utskottet närmare känner, hvad som påräknas att åtgå för Tafflarna än förhållandet dermed vid den nästföregående Riksdagen vid handen gifver, hvilket altså tages till grund vid berörde Förslag; Och har, af sista Urtima Riksdagens kostnadsräkning befunnits, det Herr LandtMarskalkens Taffel då kostat 13,035 R: d 25 sk. 9 rst., samt de 3:ne öfrige Ståndens Talmäns Tafflar 5,000 R: d hvardera, eller tillsammans för alla Fyra 28,035 R: d 25 sk. 9 rst. för en tid af något öfver 5 månader.

Då det ankommer på Riksens Ständer, att vid hvarje Riksdag serskildt anslå medel till

Riksdagskostnadernes bestridande, har StatsUtskottet trott den nu ifrågaställdte indragning af Tafflarne vid nästa Riksdag och framgent böra öfverlemas till kommande Riksens Ständers Eget Förordnande. Men, som en sådan indragning, vid ofvanberörde förhållande med Tafflarnes anordnande, som innan Riksens Ständer komma i verksamhet vanligen sker, synes bero på det förordnande och exempel, som Riksens nu församlade Ständer kunna gifva, samt denna besparing af en utgift som både kan vara mindre nödig och tillika anses icke obetydlig, vid närvarande tidpunkt, då all hushållning med Statens tillgångar är nödig, äfven vore i sin ordning, helst det synes tillhöra Riksens Ständer att härutinnan gifva ett efterdöme, som med tidens fordringar öfverensstämmer; så har StatsUtskottet ansett sig böra värdsamligen hemställa, om icke Riksens Höglofl. Ständer, då Tafflarnes indragning för framtiden ej kan annorlunda föreskrifvas än därigenom, att en sådan inskränkning af nuvarande Riksens Ständer för sig sjelfve vidtages, skulle, till befordrande af det åsyftade Patriotiska ändamålet, finna för godt förordna, att desse Tafflar vid nu påstående Riksdag böra uphöra, så snart gemensamt Beslut därom af Riks-Stånden hinnes fattas och hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmälas; I hvilket fall den föreslagne Riksdagskostnads Summan komme att derefter minskas. Stockholm den 17 Januarii 1818.

N:r 24.

Rikens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande i anledning af Herr Prosten A. Fornanders Memorial, om kostnaden för en Undersökning derom, huruvida Stenkol finnas på Öland.

Herr Prosten And. Fornander, har uti Memorial, som Högvärdige PrästeStåndet den 2:dra i denne Månad remitterat till StatsUtskottets Utlåtande, andragit, huruledes Öland vore bland Rikets Provincer en af de mäst fördelaktige för Svenska Kronan i mån af dess Area samt alltså förtjenade, att bringas till det möjligen högsta välstånd, men att där förekomme den tryckande olägenheten af brist på skog till ved, som medtager Jordbrukarens inkomst, och denne olägenhet befaras blifva ännu större, emedan Skogarne på Småländska kusten aftaga och veden altså måste blifva ännu dyrare. Då Ölänningen äfven saknar det Surrogat för Skogsbristen, som Inbyggarne i Skåne äga i sine Torfmåsar, vore det enda ersättningsmedel, som på Öland kunde finnas, Stenkol, om hvilkas upptäckande derstädes Herr Prosten Fornander förmenar vara hopp; hvarföre föreslås om icke undersökning af en i Bergsvettenskapen väl bevandrad Man kunde göras, till närmare utrönande af de härtill förekommande och äfven nu upgifne anledningarne, samt att till detta ändamål måtte anslås nödige medel.

Med fästadt afseende å det af Herr Prosten Fornander sålunda framställdte ämne, som för Öland synes vara af mycken vigt, har StatsUtskottet skolat härvid anmäla, att, då frågan om den föreslagne undersökningen, såsom ett Hushållningsmål, tillhör Kongl. Maj:ts Nådiga uptagande och pröfning samt nödige medel till kostnaden vid en sådan undersökning, om den i Nåder bifalles, finnas till Kongl. Maj:ts Nådiga Disposition anslagne under den Summa, som på Nionde HufvudTiteln å RiksStaten är upford för Jordbrukets, Handelns samt Naringarnes befordran; så förmodar Utskottet, att Kongl. Maj:t på derom tillgörande underdånig anhållan af Landets Inbyggare, lärer i Nåder pröfva och förordna, om någon utgift i forevarande ändamål kan anses nödig och böra af Allmänna medel bestås. Stockholm den 17 Januarii 1818.

N:r 25.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, angående Riksdags-Fullmäktigen Sven Månssons från Calmare Län förslag om uppränsning af Stångån samt i förening dermed en Canal-anläggning.

Uti till Hedervärda BondeStåndet ingifvet Me-

morial har RiksdagsFullmäktigen *Sven Månsson* från Calmare Län andragit, haruledes vid en af CommissionsLandtmätaren *N. G. Regnell* verkställd afvägning och undersökning, det vore utrönt, att genom upränsning af den så kallade StångÅen, som genomlöper en del af Calmare- och Östergöthlands Län, en Landsträcka af flere tusende Tunland odelbar jord, som angränsar berörde Å samt för närvarande ligger under vatten, kunde blifva frugtbärande och bereda ägarne betydelige fördelar, äfvensom att i sammanhang med detta företag kunde öppnas en CanalInrättning eller Segelfart, hvarigenom för Landet vunnes en vigtig communication till lättnad för alla transporter och befordran af en nu saknad varuafsättning; hvilken Canal efter *Sven Månssons* förmodan kunde förenas med Götha CanalInrättning, och såmedelst åstadkomma en icke förut beräknad fördel och ytterligare gemenskap imellan annars åtskilde Landsdelar. Men då enskildte förmågan i bägge hänseenden icke vore tillräcklig för utförande af desse försök, hade *Sven Månsson* funnit sig böra hemställa, om icke af Allmänna Medel något anslag härtill kunde beviljas, hvarigenom åtminstone Strömrensningen måtte befordras till verkställighet, under den förbindelse för ortens Innebyggare, att uti en mot deras krafter svarande Proportion dertill bidra; Och då enligt den skedde Undersökningen, Canalarbetet i och med det samma, utan synnerligen tillökt kostnad skulle kunna tillvägabringas, så vore äfven hans önskan, att något afseende derå fästades,

helst Staten redan gjort upoffringar till sådane företags befordrande; Warande detta Memorial af Hedervärda BondeStåndet remitteradt till Stats-Utskottes åtgärd.

Då till Kongl. Maj:ts Nådiga Disposition för understödjande af sådane företag, som lända till Jordbrukets, Handelns och Näringarnes förkofran, finnes anslagen en Summa under RiksStatens 9:de HufvudTitul, af 100,000 R:d årligen, hvarutöfver Statens tillgångar ej medgifva några medels beviljande för sådane företag som de i fråga warande, så anser StatsUtskottet någon Riksens Ständers åtgärd i detta ämne icke äga rum, utan att det må ankomma på inbyggarne uti orten, att i vederbörlig ordning genom Landshöfdingen och HushållningsSällskapet söka bereda sig det bidrag af förenämnde Statsmedels Summa för verkställigheten af Strömränsningen, som Kongl. Maj:t i Nåder pröfvar godt och nyttigt att dertill bevilja samt tillgången kan medgifva; Hvaremot Utskottet finner sig icke kunna gifva anledning dertill, att någre Statsmedel till den Projecterade CanalInrättningen måga erhållas. Stockholm den 17 Januarii 1818.

N:r 26.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande uppå Herr M. Thunnells såsom RiksdagsFullmäktig för Carlsclrona Stad ingifne Memorial om Lån af Allmänna Medel för anläggningar derstädes.

Till StatsUtskottets Utlåtande har Wällofl. BorgareStåndet remitterat RiksdagsFullmäktigens för Carlsclrona, Herr M. Thunnells Memorial, hvarjuti förmäles, att Staden under de för dess Handel och Borgerliga rörelse gynnande åren 1812 och 1813, af djup undersåtlig vördnad och erkänsla för Kongl. Maj:ts visa anstalter och LandsFaderliga omsorger, ansett sig böra grundlägga en Minnesvård för framtiden af Kongl. Maj:ts lyckliga Regering och Dess trogna undersåtares tänkesätt, och af sådan anledning sökt och ärhållit Kongl. Maj:ts Nådiga bifall, dels att inom Staden få anlägga en Lust- och Promenad-Plats, under namn af Hoglands Park, dels ock att i sammanhang dermed upföra en Stenbro, rätt ut från Parken, i stället för de nu befintelige Trädbroar; Och skall Borgerskapet äfven å desse anläggningar använt en kostnad af minst 6,000 R:d. Men då de senaste åren inträffat en stockning i Handel och rörelse, som minskat Borgerskapets förmögenhet, samt en upkommen tvist om Borgerskapets uråldriga rätt, att disponera Dess donerade jord,

Bihang till RiksSt. Prot. 1817--1818. 4:de Saml. N:r 9, 10.

äfven gjordt den deraf påräknade tillgång osäker, såge Borgerskapet sig utur stånd af nämnde Werks fullbordan, derest icke bidrag af Allmänne Medel finge påräknas; I anseende här till och då berörde anläggningar vore af redbar nytta, helst utom den undersäteliga tacksamhetsgård, som derigenom skulle egnas åt Konungen, en allmän Promenad för Stadens talrika Invånare vore behöflig, enär de nu på en klippa i hafvet äro aflägsnade från en sådan vederqvickelse, samt Kongl. Maj:t och Kronan äfven vunne en säker öfverfart för Manskap och Materialier, som Örlogsflottan erfordrar, anhåller utur desse med flere anförde skäl Herr *Thunell*, det ett lån af StatsMedlen eller af nu blifvande Fonder till understöd för allmänna nyttiga anläggningar, till belopp af 30,000 R:d måtte Borgerskapet beviljas, att utgå med 5,000 R:d årligen på Sex år, emot säkerhet och 6 proCent, deraf ena hälften som afbetalning på Capitalet och den andra som ränta skulle beräknas, hvar igenom, och med bibehållande af de utaf Kongl. Maj:t Nådigst anslagne Bropenningar för öfverfarten, Borgerskapet kunde komma i tillfalle, att fullborda desse Inrättningar med den skyndsamhet ändamålet kräfver, och på ett sätt, som gjorde heder åt samtiden och en verklig nytta för efterkommande.

StatsUtskottet får härvid vördsamligen tillkännagifva, att någre Fonder af Statsmedel ej finnas anslagne, eller för öfrigt kunna af Utskottet anvisas för ett Lånbiträde af den beskaf-

fenhet som det ifrågavarande. Stockholm den
17 Januarii 1818.

N:r 27.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, om upförande af en Minnesvård öfver Svea Rikes utkorade Kronprins, CARL AUGUST, på Qvidinge Hed i Skåne.

Genom ProtocollsUtdrag af den 15 och 18 nästledne December, hafva samtlige RiksStänder till StatsUtskottet remitterat följande:

(De Handlingar, som här skulle inflyta, bestående af Protocollet inför Hans Maj:st Konungen uti StatsRådet samt Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition den 9 Decémber 1817. i detta ämne, finnas tryckta under N:r 7 i Bihangets rita Samling och blifva därför nu uteslutna.)

StatsUtskottet, som med öfvertygelse om Riksens Ständers odelade underdåniga bifall till den sålunda både af Kongl. Maj:st och Hans Kongl. Höghet Kronprinsen förklarade Nådiga önskan om en Minnesvård öfver HögsSalig Hans Kongl. Höghet Kronprinsen CARL AUGUST, finner Utskottets åliggande, att för Riksens Ständer upgifva den Summa, som till detta ändamål kan behöfvas, nu ej kunna upfyllas, emedan något Kostnadsförslag till ledning för Utskottet ej blifvit aflemnadt; och får Utskottet

derföre vördsamt till Riksens Höglofl. Ständer hemställa, om icke hos Kongl. Maj:t bör i underdånighet anhållas, att ett sådant förslag var- der med första StatsUtskottet meddeladt.

StatsUtskottet föreställer sig, det ett sådant Förslags upgörande ej skall uptaga så lång tid, att det icke snart må kunna Riksens Höglofl. Ständers profning underställas, hädst Utskottet förmodar, att ifrågavarande Minnesvård, som skall vittna om saknaden af en älskad Kronprins, hvars minne i Svenska hjertan alltid bibehålles, ej behöfver låna sitt värde af den yttre pragt och kostnad, som derå möjligen kunde nedläggas, utan att fasthåldre, i likhet med denne Furstes enkla och okonstlade sätt att vara, skulle uti ett af Svensk Granit eller Porphyr upsatt Monument, med tjenlig Inscription, som värdigt tolkar Svenska Nationens gjorde förlust, utmärkas den gärd af vördnad, tacksamhet och tillgifvenhet, som, af hvarje Svensk Man lifligt känd, endast på detta enkla sätt synes kunna och böra uttryckas. Stockholm den 17 Januarii 1818.

N:r 28.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande angående Herr Professoren Forssells Memorial om kostnadens bestridande för tryckningen af LandshöfdingeEmbetenas Kungörelser.

Genom till StatsUtskottet aflåtet ProtocollsUt-

drag af den 5:te i denna månad, har Högvärldige PrästeStåndet öfverlemnadt Herr Professorens *Olof Hansson Forssells Memorial*, hvaruti hemställes, att då något anslag på Stat ej finnes för bestridande af tryckningskostnaden för LandshöfdingeEmbetenas Kungörelser innom Länen, utan denne kostnad måste godtgöras genom sammanskott af Kronofogdarne, om de vilja undvika besväret att taga Afskrifter utaf dessa Kungörelser för hvarje Kyrka i Fögderiet; det måtte, enär berörde Kungörelser i närvarande tid blifvit både till antal och vidlöftighet betydligt ökade emot förr, samt utgiften dertill följaktligen mer betungande, tryckningskostnaden för LandshöfdingeEmbetenas årliga Kungörelser, som från Predikstolarne böra upläsas, hädanefter bestridas af Statens Allmänna medel.

I anledning häraf med de flere skäl, hvarå Herr Professor *Forssell* grundat sin motion, har StatsUtskottet nogsamt insett att ifrågavarande tryckningskostnad, som i allmänhet vidkännes af Kronobetjeningen, medförer en känbar utgift, hvarifrån befrielse skäligen kan önskas, så vidt angår de Kungörelser som uti egentliga Embetsärender utfärdas. Men Utskottet, som ej är i tillfälle att beräkna eller utröna det belopp af Statens medel, som för denna kostnads bestridande kan erfordras, anser frågan härom icke kunna lämpligen i annan ordning komma till handläggning, än efter Landshöfdingarnes derom tillgörande underdåniga anmälanden hos Kongl. Maj:t, hvarigenom förhållandet härmed i alla Lä.

nen må varda uppgifvet, och ett generelt Förslag uprättadt, till grund för ärendets närmare bedömande; Hvarföre StatsUtskottet finner sig ej kunna tillstyrka någon Riksens Höglofl. Ständers åtgärd härutinnan för närvarande, såsom beroende på en sådan närmare uplysning om behovet. Stockholm den 17 Januarii 1818.

N:r 29.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om eftergift af en Statens fordran i Landshöfdingen m. m. von Echstedts Sterbhus.

Samtelige RiksStänder hafva till StatsUtskottets åtgärd remitterat följande:

(Den Handling, som här skulle införas, bestående af Kongl. Maj:ts nyss återopade Nådiga Proposition d. 9 Dec. 1817, finnes tryckt under N:r 12 uti 1:sta Saml. till detta Bihang.)

För ytterligare uplysning i detta ämne, har StatsUtskottet infordrat och erhållit Handlingarne öfver den på Kongl. Maj:ts Nådiga Befallning hållne Undersökning derom, huruvida framledne Landshöfdingen von Echstedt, då han i Affairen vid Medskogen år 1814 blef dödsskjuten, med sig haft den Summa af 5,564 R:d 46 sk. 6 rst. som han för ifrågavarande utur Göthe-

borgs Förråd uttagne Commisskläde upburit; och har Utskottet af desse Handlingar inhemtat, att utaf ej mindre Herr GeneralMajoren m. m. *Gahn af Colquhoun* som vid berörde Affaire förde Befälet, än ock af flere vid KämnersRätten i Carlstad på Ed afhörde vittnen, det blifvit intygadt, att Landshöfdingen *von Echstedt* vid nämnde tillfälle medfört, utom något Guldmynt, en Summa af omkring 4 å 5,000 R:d, förvarad i ett Schatull, hvilket så väl som hans resvagn och öfrige Effecter blifvit af de fiendtelige Troupperne borttagne, men sedermera ej återställdte, utan allenast hans döda kropp, spolierad och insvept i en Soldat-skjorta, återförd till Svenska Förposterne.

Wid detta förhållande, och då för öfrigt härvid förekomma de särdeles bevekande skäl och omständigheter, att Landshöfdingen *von Echstedt*, i lifstiden utmärkt sig såsom skicklig och driftig Embetsman, samt, i följd af sitt Patriotiska nit, olyckligt föll ett offer för Fäderneslandets sak, och dervid lemnade sin maka och fem oförsörjda barn i den beklagansvärda och olyckliga belägenhet, att utkräfvandet af ifrågasvarande Summa skulle för dem blifva högst kännbart; så och enär den sökte befrielse från betalning häraf icke medförer någon ny utgift för Staten, utan blott en afskrifning utaf redan disponerade medel, har StatsUtskottet ansett sig böra vördsamligen tillstyrka Riksens Höglofl. Ständer, att, i anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorde Nådiga framställning, lemna bifall

till en sådan afskriftnng utaf StatsWerkets förenämnde fordran i framlidne Landshöfdingen von Echstedts Sterbhus. Stockholm den 17 Januarii 1818.

N:r 30.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande i anledning af gjorde anmärkningar vid Dess Betänkande om Restitution af RegeringsRådet von Schevens Arfvingars fordran.

Wid StatsUtskottets den 24 sistl. December afgifne utlåtande med tillstyrkan af Bifall å framlidne RegeringsRådet von Schevens Sterbhus Utrdningsmäns ansökning, att, oakadt försummad præscriptionstid, utbekomma den Pension för Sju och ett halft år, å 66 R:d 32 sk. eller tillsammans 500 R:d Banco, som han i listiden lemnat innestående hos StatsWerket, hafva anmärkningar blifvit gjorde hos Höglofl. Ridderskapet och Adeln samt Hedervärda BondeStåndet, som derföre genom ProtoellsUtdrag af den 30:de sistledne December och den 2:dra i denna Månad återremitterat frågan till Utskottets handläggning.

Hos Höglofl. Ridderskapet och Adeln, har utaf en Ledamot blifvit anmärkt, att sådane orsaker till præscriptionstidens försummande af von Scheven icke forekomme, som kunde utgöra ver-

kelige skäl för bifall till Pensionens utbekommande, emedan han bott och vistats inom Riket, samt altså ej bordt vara okunnig om sitt åliggande härutinnan i följd af Kongl. Kungörelsen den 9 December 1812, vid hvilket förhållande, och då *von Scheven* icke varit i behof af sin Pension, samt det ej eller vore skäligt att gratificera hans Arfvingar på Statens bekostnad, den föreslagne Restitutionen bestrides, under anförande för öfrigt, att ändamålet af högstberörde Nådiga Författning, som vore att StatsWerkets Utgifter måtte kunna inom viss tid beräknas, eljest i detta och dylike fall skulle förfelas, och Författningen i stället att tjena till reda och förman för StatsWerket, föranleda dertill att bördor samlades, som medtogo annars påräknelige besparde tillgångar och blefvo så mycket mera betungande, som de på en gång förekommo. Och hafva någre Ledamöter inom Hedervärda BondeStåndet likaledes anmärkt, att antaglige skäl för återställande af rättigheten till omförmälte Pensions utfående icke vore för handen, enär den omständigheten, att *von Scheven* donerat sin förmögenhet till fromma Stiftelser, icke kunde berättiga hans Sterbhus till återvinning af hvad han efter bestämd lag förlorat: Att Statens tillgångar i närvarande tid så vidt möjligt är böra besparas, och att beviljandet af Pensionens utbetalning skulle lända dertill, att Staten komme att till en del återgälda hvad *von Scheven* i lifstiden redan disponerat; Hvarförutan, i anledning af en Ledamots derom gjorde yrkande, Ståndet funnit sig böra anmoda StatsUtskottet, att med,

dela närmare upplysning om beskaffenheten af den Donation von Scheven gjort af sin egendom.

Jemte det StatsUtskottet i anledning här af får upplysa, att, enligt de Utskottet meddelade Handlingar, RegeringsRådet von Scheven anslagit af sin enskildta Förmögenhet 10,000 R:d till Stipendier, 5,000 R:d till Gustafvianska Barnhuset och 5,000 R:d till ArbetsUnderstöd för fattigt arbetsfört folk i Norrköping, har Utskottet beträffande de i ofvanberörde måtto gjorde erindringar skolat andraga, att som Kongl. Kungörelsen af den 9 December 1812, hvarigenom föreskrifves viss tid för dem, hvilka hos Stats-Werket äga fordran, att sig till utbekommande deraf anmäla, icke förklarar en fordringsägare vid försummande af denne tid sin rätt förlustig, utan blott att med utbetalningen skall uppskjutas tills Riksens Ständer komma tillsammans och pröfvat huruvida godtgörandet deraf beviljas; och vid en sådan nu ifrågavarande åtgärd i afseende på von Schevens Pension förekomma de af Utskottet redan anförde skäl, hvaruppå Utskottet funnit sig böra, enligt den af Riksens Ständer vid sista Riksdagen följde Princip, tillstyrka bifall, att nemligen von Scheven vid sin höga ålderdom varit utur stånd, iagttaga den, först i senare åren gifne och troligen till hans kunskap ej komne, föreskrift att inom viss tid lyfta den honom tillagde Pensionen; så och enär vid det förhållande som dessutom här inträffar, att han till fromma och nyttige Stiftelser donerat sin qvarlätenskap, det ej synes skäligt, att en sålun-

da tillkommen besparing af hans Pension skulle af Staten påräknas, har Utskottet ansett sig ej kunna frångå dess ofvanberörde tillstyrkande om utbetalning af desse StatsWerket tillgodokomne medel. Och får Utskottet för öfrigt tillkännagifva, att sådant äfven utaf 2:ne Stånd är bifallit, nemligen af Högvärldige PrästeStåndet den 2:a i denna Månad, samt af Wällofl. BorgareStåndet den 30:de nästledne December. Stockholm den 17 Jauuarii 1818.

N:r 31.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande öfver Herr G. Kjellanders hos Wällofl. BorgareStåndet ingifne och derifrån till StatsUtskottet remitterade Memorial, angående Upskof med redovisningen af KronoUpbördens.

Uti ett till Wällofl. BorgareStåndet ingifvet och derifrån till StatsUtskottet remitteradt Memorial, har Herr Kjellander anført, att då, efter Riksens Ständers Beslut, man snart har att vänta Konungens Nådiga Kungörelse om KronoUpbördens indrifvande, torde, efter den tid, som dermed kommit att dröja, något hvar finna, att vederbörande Upbördsmän icke möjligen kunna blifva beredde, att å vanlig tid den 1 Maji aflämna Summarisk Redogörelse efter de formulairer och föreskrifter, som därom äro gif-

ne; hvarföre Herr *Kjellander* hemställer, att Redogörelsetiden varder förlängd, åtminstone till den 1 Julii.

Då detta Memorial icke har till föremål andre, än vanlige KronoUtskylder; och handhafvande af de om Upbördens indrifvande och redovisande utfärdade Allmänna Författningar, ankommer på verkställande magten; anser StatsUtskottet sig icke kunna tillstyrka Rikets Höglofl. Ständer, att med Herr *Kjellanders* ifrågavarande motion taga någon befattning. Hvilket dock Rikets Höglofl. Ständers närmare bepröfvande vördsamligen underställes. Stockholm den 17 Januarii 1818.

N:r 32.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande öfver RiksdagsFullmäktigens för Inlands Södre och Torpa samt Westra Hisings och Säfvedahls Härader C. F. Bergs från Hedervärda BondeStåndet remitterade Memorial, innehållande förslag att Allmänna BrandförsäkringsInrättningen ställes under tillsyn af Rikets Höglofl. Ständers Fullmäktige i Banken och RiksgäldsContoiret m. m.

G Genom ProtocollsUtdrag af den 2 Januarii

har Hedervärda BondeStåndet till StatsUtskottet remitterat ett af RiksdagsFullmäktigen för Inlands Södre och Torpa samt Westra Hisings och Säfvedahls Härader C. F. Berg hos Hedervärda Ståndet ingifvet så lydande Memorial;

"Bland de Anstalter, som särdeles förtjena
"Allmänhetens uppmärksamhet, är visserligen
"Allmänna BrandförsäkringsInrättningen. Up-
"vuxen af Nationens penningar har den nu up-
"nått den fasta gång och den säkerhet, åtmin-
"stone för den del deraf, som rör Landet,
"att den under ordentligt handhafvande, till sitt
"bestånd bör vara otvifvelaktig. Hvar och en,
"som i detta Werk brandförsäkrat sina Åbygg-
"nader kan ej annat än intressera sig för dess
"Styrelsesätt; Men de underrättelser, derom stundom
"lemnas till Allmänheten, tillfredsställer
"föga de fordringar, den i detta afseende kan
"göra, emedan ingen Assecurancetagare ur Directionens
"summariska Upgifter kan inse räntebeloppet
"för utlånta Capitalerne, Aflöningen för
"Werkets Embets- och Tjenstemän, Utgifter till
"andre kostnader dervid, sättet för Utlåningar
"och säkerheten derföre, om någre Förluster
"drabbat Fonden, hvilket är mycket troligt, så
"vida många Debitorer, efter hvad en gång blifvit
"antaget, vid försäkring på sin heder om vederhäftighet,
"bekommit Lån och äfven lätteligen kunnat hända,
"om Directionen länge fortfarit att belåna smärre
"Fastigheter med hälften af Assecurancesumman
"för å dem upförde Byggnader. Saknaden af alla säkra
"underrättelser

”härom hindrar denna välgörande Inrättning
 ”från den omfattning den kunde äga och rub-
 ”bar Assecurancetagarnes förtroende till den
 ”samma.”

”Må hända invänder man, att det är dessas
 ”ensak, att dervid bevaka sin fördel, då i hän-
 ”delse af brist, hvilken man dock ej kan befa-
 ”ra, de sjelfve och icke Nationen dervid kom-
 ”me att lida. Detta inkast tyckes dock ej vara
 ”grundligt. Fonden har väl uppstått af Assecu-
 ”rancetagares inbetalningar; men dessa kunna
 ”icke återfås, utan vid inträffad brandskada, och
 ”då sådane olycklige händelser, dess bättre in-
 ”träffa så sällan, att betydliga Summor blifvit
 ”samlade i öfverskott, hvilka icke tillhöra Asse-
 ”curancetagaren, som endast kan fordra uppfyllan-
 ”det af det Contract han ingått; så måste de till-
 ”höra Inrättningen och denna tillhör Staten.”

”En noggran och ordentlig Styrelse af ett
 ”sådant Werk måste således vara en National-
 ”önskan, och då de förmodanden man om för-
 ”valtningen ur bristande uplysningar kunnat hy-
 ”sa, må hända varit obilliga, ehuru ur lika skäl
 ”ursäktliga; så måste det vara kärlkommet för
 ”Respective Directionen, af hvilken jag ej kän-
 ”ner någon enda person, att offentligen få visa
 ”sina åtgärder i det ljus, hvarje redlig man ön-
 ”skar sina handlingar.”

”Jag får derföre ödmjukeligen föreslå, att
 ”Allmänna BrandförsäkringsInrättningen, såsom

"en Nationens tillhörighet ställes under tillsyn af
"Rikets Höglofl. Ständers Fullmäktige för Ban-
"co. och RiksgäldsWerken samt Revisorerne der-
"vid, att Rikets Höglofl. Ständer gifva dem i detta
"afseende behörige föreskrifter, och att allt hvad
"som rörer oftaberörde Werk, så ofta behöfligt
"är genom trycket meddelas Allmänheten."

"I sammanhang härmed får jag yttra den
"önskan, att någon del af Fondens räntor, hvil-
"ka nu icke årligen behöfva in toto läggas till
"Capitalet, måtte anslås till premier åt dem som
"på Landet bygga Stenhus, hvar till den hittills
"beviljade eftergift af 20 års personelle utskyl-
"der varit föga lockande."

"Jag anhåller ödmjukeligen, att detta Me-
"morial med de öfrige respective RiksStånden
"communiceras och till vederbörligt Utskott re-
"mitteras.

"C. F. Berg."

Som Allmänna BrandförsäkringsWerket är
en Enskild Inrättning, anser StatsUtskottet Riks-
dagsFullmäktigen *Bergs* ifrågavarande Motion
icke kunna komma under Rikets Höglofl. Stän-
ders öfverläggning; hvilket dock Rikets Hög-
lofl. Ständers närmare bepröfvande vördsamli-
gen underställes. Stockholm den 17 Januarii
1818.

N:r 33.

Rikets Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande öfver Herr G. A. Silverstolpes hos Höglofl. Ridderskapet och Adeln ingifne och derifrån till StatsUtskottet remitterade Memorial om ersättning af Cours-difference å Svenske Ministern Herr C. Lager svärds, i enlighet med Rikets Höglofl. Ständers Beslut vid 1815 Års Urtima Riksdag, genom RiksgäldsContoiret liquiderade fordran, härrörande från andelar uti RiksgäldsContoirets fordna Lån i Genua.

Hos Höglofl. Ridderskapet och Adeln har Herr G. A. Silverstolpe ingifvit ett derifrån till StatsUtskottet, enligt ProtocollsUtdrag af den 30 nästledne December, remitteradt Memorial, så lydande:

"Högvälborne Herr Grefve och LandtMarskalk,

"Höglofl, Ridderskap och Adel!

"Det kan visserligen synas nu ej tidpunkten vara, att väcka frågor och anspsåk, hvilka kunna medföra utgifter af det allmänna, eller att yrka undantag uti de af Konung och Ständer lagde grunder för den Utländska Stats-skuldens, nu mera till det mästa verkställda
"be-

"betalning, men om en Svensk undersåtes, en
"Statens Embetsmans anspråk grundas på rättvi-
"sa och billighet, om det beslut Ständerne re-
"dan 1815 i ämnet fattat, innebär ett erkännan-
"de deraf, må det vara tillåtet, att åter igen på-
"kalla upmärksamheten på möjligheten af en
"rättelse. Af denna egenskap är Konungens
"Ministers vid de Italienska Hofven, Cantzli-
"Rådet och Riddaren af NordstjerneOrden *La-*
"*gersvärds Statsfordran.*"

"Wid Lånets första uptagande i Genua och
"för att ingifva förtroende samt derigenom be-
"främja Lånets verkställighet, insatte han deruti
"sine egne medel, till ett, efter de förändringar
"Lånet undergått, slutligen erkänt Capital af
"75,687 Liri, 3 Soldi, 10 Denari fuori di Ban-
"co. Wid 1815 Års Riksdag framställdes för
"Ständerne de rättvisa anspråk *Lagersvärd* hade
"att undantagas ifrån det betalningssätt, som
"Ständerne 1812 för den öfriga utländska Gäl-
"den vidtagit. Denna framställnings rättvisa
"medförde ock ett beslut, hvilket åtminstone till
"Capital godkände hans fordran, men för betal-
"ningen fastställde sådane vilkor, som medtogo
"hälften af Fordringens rätta belopp. Den 26
"Maji 1815 förordnades, att *Lagersvärds* fordran
"skulle betalas i Svenskt Banco med 5 Procents
"ränta från den 3 Augusti 1812 till samma dag
"1817, men genom den tillika utstakade Cours,
"försvann hälften af Fordringens belopp."

"Det står altså fast, att *Lagersvärds* fordran
Bihang till Riks-St. Prot. 1817--1818. 4:de Saml. Nr 11, 12.

"af Staten utgjorde uti Genuesiske Liri ett Ca-	
"pital af - - - - -	75,687. 5. 10.
"och Fem Procents ränta efter för-	
"skrifningen, endast beräknad ifrån	
"den 1 October 1807 till den 3	
"Augusti 1816 - - - - -	33,345. 5. 4.
	<hr/>
	Liri 109,032. 9. 2.

"Och att ersätta detta belopp samt betala si-
 "ne Creditorer i Italien, hvilka förskjutit honom
 "Penningar, i stället för dem han från Sverige
 "påräknat, under den förmodan, att hans Fäder-
 "nesland skulle godtgöra honom verkliga vär-
 "det af hvad de visste honom i Capital och
 "Räntor hafva att fordra, äro af *Lagersvärd* uti
 "RiksgäldsContoiret lyftade Svenska BancoSedlar
 "inalles R: d 16,855. 22. 2. Efter den af Rikets
 "Ständers Revisorer upgifna Pari Cours å Liri,
 "nemligen, Sex och en half Skillingar Hambur-
 "ger Banco, fordrades, för att *Lagersvärd* skulle
 "med Räntor verkligen vara betald, 14,765 R: d
 "Hamburger Banco, hvilken Summa, efter Cour-
 "sen emellan Svenskt och Hamburger Banco,
 "uptagen endast till 104 Skilling, icke kan er-
 "hållas för mindre belopp i Svenskt Banco, än
 "omkring - - - - - R: d 31,991. — —
 "*Lagersvärd* har endast bekommit 16,855. 22. 2.

"Hans obestridliga förlust är altså 15,135, 25. 10.
 "minst i Svenska BancoSedlar. Wore han en
 "Speculant i Fonderne, hvilken beräknar deras
 "stigande eller fallande och sin deraf upkomman-
 "de förlust eller vinst; kunde hans rättvisa an-
 "språk med mindre anledning å nyo framställas,

"men han bör ej umgälla sitt förtroende för
 "Fäderneslandets transactioner med en sådan o-
 "bestridlig förlust, honom åbragt genom nitet att
 "befrämja Lånets framgång, hvarom ej mindre
 "Konungens Resolution den 21 Junii 1795 och
 "Bref den 27 December 1799, än Fullmäktiges
 "i RiksgäldsContoiret till *Lagersvärd* aflåtna Skrif-
 "velser af den 17 Februarii 1794, 25 April och
 "28 November 1799, 31 Mars och 14 Julii 1800,
 "13 Febr. 27 April och 5 November 1801, lem-
 "na ojäfagtiga Bevis uti det sätt, hvaruppå hans
 "åtgärder vid Lånet ansetts. — Man torde in-
 "vända, för att kunna hänföra *Lagersvärd* till ca-
 "thegorien af Speculant på Svenska LånePapper,
 "att *Lagersvärds* namn saknas i LånListorne från
 "1801 till 1810; Orsaken åter dertill uplyses
 "genom Sveriges fiendtliga förhållande till Frank-
 "rike och den derunder lydande Genuesiska el-
 "ler Liguriska Republiken, som 1805 med Frank-
 "rike inforlifvades, hvilket gjorde det oundvik-
 "ligt, att med sorgfällighet dölja ett Svenskt Pu-
 "blik Ombuds andel i Lånet. Redlige vänner
 "i Genua lånade härtill sine namn intill dess
 "*Lagersvärd*, som aldrig uphört, att tro sig blif-
 "va till fullo betald, åter kunde uppträda såsom
 "rätt innehafvare af fordrings andelen. Han kan
 "ock ännu ej öfvertygas att han af sine Lands-
 "män och Medborgare är oåterkalleligen dömd
 "att göra ett så betydligt Offer åt Staten af sin
 "enskildta, icke uti Statens tjänst förvärfvade,
 "utan ärfda egendom."

"Detta underställes Herr Grefven och

”LandtMarskalkens samt Höglofl. Ridderskapets
 ”och Adelns bepröfvande, med begäran att Me-
 ”morialet med de öfrige Respective Stånden
 ”mätte communiceras.

G. A. Silverstolpe.”

Då StatsUtskottet nu åligger, att Utlåtande
 öfver detta Memorial afgifva, får Utskottet vörd-
 samligen anmäla, att, när vid 1812 Års Urtima
 Riksdag i Örebro, Rikets Höglofl. Ständer fattä-
 de Deras beslut om afskrifningen af Riksgälds-
 Contoires Utländske Skulder, undantogs ifrån
 detta Allmänna Beslut ett större antal Obliga-
 tioner uti Holländske och Brabantske Lånen, af
 hvilka Svenska Medborgare, enligt uti Riksgälds-
 Contoiret före Riksdagen foretedde Handlingar,
 genom köp blifvit innehafvare; och förordnades
 tillika, att desse Obligationer, såsom bevisligen
 tillhörande Svenske Medborgare, skulle, efter
 den af Rikets Höglofl. Ständer fastställde Cours-
 beräkning, till Capital och Ränta liquideras med
 RiksgäldsContoires Förskrifningar i Svenskt Ban-
 co på Fem år och med 5 Procents årlig Ränta.

Att Herr Ministern *Lagersvärd* jemväl var
 fordringsägare hos Svenska Staten för ägande an-
 delar i Genuesiske Lånen, var då icke bekant
 eller anmaldt. Men, vid 1815 års Urtima Riks-
 dag, behagade Kongl. Maj:t afgifva Dess Nädi-
 ga Proposition till StatsUtskottet, angående up-
 tagande och erkännande af någre Svenske Un-
 dersåtens fordringar, och ibland dem Herr Mi-
 nistern *Lagerswärds* nu ifrågavarande fordran, be-

stående af åtskillige andelar uti Genuesiske Lånen, till ett sammanräknadt Capital-belopp af 75,687 Lires 3 Soldi 10 Denari fuori di Banco; på hvilket belopp, såsom inbegripet under hela SkuldMassan i Genua, Två Tredjedelar, i följd af 1812 Års RiksdagsBeslut, redan voro uti RiksgäldsContoires Räkenskaper afskrifne. Och då Herr Ministern *Lagersvärd*, med Notariens i Genua *Jean Antoine Gambaros* hos Kongl. Maj:t i underdånighet ingifne Attest, som, jemte öfrige Handlingar, till StatsUtskottet öfverlemnades, behörigen styrkt, det han redan år 1810, och således förrän beslutet om afskrifningen på Utländska Gålden fattades, blifvit ägare af Låne-andelarne, pröfvade Rikets Höglofl. Ständer skäligt bifalla, att denna Herr Ministern *Lagersvärd*s fordran skulle få liquideras på lika sätt och efter enahanda grunder, som, vid 1812 Års Urtima Riksdag blifvit fastställde, i afseende på ofvan omförmäldte Svenske Medborgare tillhörige Obligationer uti Holländske och Brabantske Lånen.

Men Herr *Silverstolpe* har nu önskat ändring uti detta af Rikets Höglofl. Ständer bestämda Liquidationssätt, samt begärt ersättning för Cours-difference, som, efter hans upgjorde uträkning skulle bestiga sig till minst 15,135 R:d 25 sk. 10 rst. i Svenska BancoSedlar.

För att fullständigt upplysa och utreda rätta förhållandet med Herr Ministern *Lagersvärd*s i frågavarande fordran, anser StatsUtskottet nödigt att aldräförst i minnet återföra, hurusom Riks-

gäldsContoiret redan år 1808 inställt betalningarne på dess Skulder i Amsterdam, Antwerpen och Genua; en omständighet, hvilken nödvändigt skolat bidraga till nedsättning af Prisen å Svenska StatsFonderne å desse Orter. — Och då RiksgäldsContoiret, redan år 1805, oansedt den tiden alla betalningar på Utrikes Gälden i fastställd ordning med yttersta noggrannhet fullgjordes, genom dess Ombud i Genua, Bankierhuset *de la Rue Freres*, kunnat återköpa ganska betydliga Capital, hörande till de derstädes uptagne Lån, mot rabatt, som per medium varit omkring $16\frac{2}{3}$ Procent, är väl all anledning förmoda, att, efter 1808 års krig, dylika Fordringar kunnat erhållas mot en ännu större och högst anseelig rabatt.

Ehuru Notarien *Gambaros* förut åberopade och här i afskrift bifogade Attest, utvisar, att något LånCapital icke blifvit på Herr Ministern *Lagersvärd* öfverlåtet förrän år 1810, eller å en tid, då Fordringarne i Genuesiska Lånen anseeligen fallit i värde, yrkas likväl af Herr *Silverstolpe*, att bemålde Herr Minister icke genom köp, utan genom omedelbar insättning uti Lånen blifvit innehafvare af Lån-andelarne, samt upgifves såsom orsak, hvarföre Herr Ministern *Lagersvärd*s namn förut icke varit synligt i LånListorne, (hvilka upplysningsvis att nämna, icke finnas uti RiksgäldsContoiret, utan i Genua,) att nemligen Sveriges fiendtliga förhållande till Frankrike och den derunder lydande Genuesiska eller Liguriska Republiken, som 1805 med

Frankrike införlifvades, skall gjort det oundvikligt, att med sorgfällighet dölja ett Svenskt Publik Ombuds andel i Lånet, så att Herr Ministern *Lagersvärds* redlige vänner i Genua härtill lånat sine namn, intill dess Herr Ministern kunde åter uppträda, såsom rätt innehafvare af Fordringsandelen. Men härvid förekommer aldraförst den märkliga omständighet, som lärar undfallit Herr *Silverstolpes* upmärksamhet, att de Lån, hvartill Herr Ministern *Lagersvärds* andelar höra, efter hvad Notarien *Gambaros* merberörde Attest närmare uplyser, äro aldraförst uptagne åren 1789 och 1791 samt omsatte åren 1799 och 1801, vid hvilka tidpunkter politiska förhållandet emellan Sverige och Frankrike icke varit sådant, att det kunnat påkalla det nu föregifne försigtighetsmått, om ock antagas skulle, att Genuesiska Staten då varit i beroende af Franska Regeringen; hvarförutan det synes innebära en motsägelse att en offentlig Låne-negotiation för Svenska Kronans räkning kunnat tillåtas uti en Stat, der på samma tid en enskild Svensk Mans Egendom kunde vara blottställd, att af sjelfva Regeringen våldföras. Men om ock Herr Ministern *Lagersvärd* af en eller annan anledning funnit angeläget, att dölja sig såsom delägare uti Svenska KronaLånen, hvilket åter motsäges af Herr *Silverstolpes* yttrande, att Herr Ministern insatt sine Penningar uti Lånet, just för att härigenom ingifva förtroende, blir likväl svårt att förklara, hvarföre Herr Ministern skolat betjena sig af så många främmande namn, då af oftaberörde NotarialAttest befinnes, att Låne-andelar

ne blifvit på Herr Ministern öfverlåtne af minst 19 personer, till största delen Fruntimmer; och att sammanräknade beloppet af de andelar, som åtta personer på honom transporterat, endast utgjort 2160 Lires 10 Sous 6 Denari fuori di Banco, ehuru alla desse andelar tillhört ett och samma Lån.

Efter noga granskning af alla dessa omständigheter, har hos StatsUtskottet den öfvertygelse blifvit stadgad, att Herr Ministern *Lagersvärd* icke genom omedelbar insättning uti Lånen blifvit innehafvare af de ifrågavarande Fordringar. Och då Herr Ministern redan af RiksgäldsContoiret erhållit betalning efter enahanda grunder, som, vid 1812 års Urtima Riksdag beviljades andre Svenske Medborgare för deras Fordringar uti Holländske och Brabantske Lånen och vid 1815 års Urtima Riksdag serskildt fastställdes för Herr Ministerns andelar uti Genuesiska Lånen, finner StatsUtskottet sig ej kunna någon ytterligare förmon för Herr Ministern tillstyrka; ty hvad angår det biträde, som Herr Ministern *Lagersvärd* skall lemnat RiksgäldsContoiret vid dess Lån-negotiationer i Genua, så är detta en serskild omständighet, hvaraf StatsUtskottet ansett sig icke böra företaga någon granskning; men att Herr Ministern *Lagersvärd* icke saknat all belöning af RiksgäldsContoiret för ett sådant biträde, det utvisar Contoirets Räkenskaper för åren 1800 och 1802, enligt hvilka Herr Ministern under benämning af Resekostnads ersättning och Gratification undfått Ett Tusen Riks-

daler Hamburger Banco och Sexton Tusen Lires.

Detta allt underställes vördsamligen Rikets Höglofl. Ständers närmare bepröfvande. Stockholm den 17 Januarii 1818.

(Den bilaga, som här skulle inflyta, finnes förut tryckt i Bihanget till Riks-Ständens Protokoll 1815, 2:dra Delen, sid. 203, hvarför densamma nu uteslutes.)

N:r 34.

StatsUtskottets Memorial till Höglofl. Ridderskapet och Adeln, angående Herr CapitaineLieutenanten Grefve C. C. Pipers Memorial om befrielse från Bevillning för Höganäs Stenkols Werk.

Genom ProtocollsUtdrag af den 10 i denne Månad har Höglofl. Ridderskapet och Adeln till Stats- och BevillningsUtskotten remitterat Herr CapitaineLieutenantens m. m. Grefve C. C. Pipers Memorial om Höganäs StenkolsWerks delägares fritagande från all Bevillning för Grufvorne; men då denne fråga endast angår Allmänna Bevillningens fördelande, har StatsUtskottet funnit någon Dess åtgärd härvid icke äga rum; hvilket Utskottet likmätigt 44 §. i RiksdagsOrdningen ansedt sig böra vördsamligen anmäla. Stockholm den 23 Januarii 1818.

Nr 35.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, öfver gjord anmärkning vid Dess yttrande, angående afskrifning utaf värdet, m. fl. kostnader i och för åtskillige på Kungsholmen belägne till Curhus uplätne Bränneri-Byggnader.

Sedan i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition om erforderlige medels anslående till MagazinsInrättningens ersättning för de å Kungsholmen belägne och till CurhusInrättning för Stockholms Stad och Län uplätne Bränneri-Byggnader, jemte åtskillige dervid upgångne kostnader, tillsammans utgörande en Summa af 16,881 R:d 9 sk. 9 rst., StatsUtskottet genom yttrande den 24 sistledne December föreslagit och hemställt, huruvida någon annan ersättning häraf vore nödig, än att beloppet, efter pröfning, afskrifves i MagazinsInrättningens Räkenskaper; så har hos Höglofl. Ridderskapet och Adeln af Herr Capitaine m. m. Friherre Staël von Holstein blifvit anmärkt, att ehuru det kunde vara likgiltigt om denne ersättning utgår af Magazinsfonden eller andre Statens medel, då Utgiften ändå stadnar på Folket, vore det likväl, efter Herr Friherrens tanka, i sin ordning, att enär alla medel böra till sine anslagne behof användas, MagazinsInrättningen, som dessutom genom Förluster af flere slag, får vidkännas årlig minskning i dess Fond, icke ytterligare må be-

lastas med denne Utgift eller Afskrifning, utan att densamma borde ersättas af den betydeliga Fond, som till SjukhusInrättningen finnes anslagen; Och har frågan af Höglofl. Ridderskapet och Adeln, i anseende till denna anmärkning, blifvit återremitterad till StatsUtskottet.

Då de trenne öfrige Stånden, nemligen Högvärdige PrästeStåndet den 24:ra i denna Månad, samt Wällofl. BorgareStåndet och Hedervärda BondeStåndet den 30:de sistledne December bifallit StatsUtskottets förberörde hemställan, hvarigenom altså, likmätigt 69 §. i Regerings-Formen, Arendet är afgjort, har StatsUtskottet under åberopande af Dess redan gifne yttrande, endast skolat sådant till svar å förevarande Återremiss vördsamligen anmäla. Stockholm den 23 Januarii 1818.

Nr 36.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, i anlenning af Herr Borgmästarens och Lagmannen Kjellanders Memorial, om ändring i nu gällande föreskrifter om Magistraternes skyldighet att förvara en nyckel till LandtRänteriernes CassaKistor.

Wällofl. BorgareStåndet har till StatsUtskottets yttrande remitterat Borgmästarens Herr Lagmannen G. Kjellanders Memorial med andragande huruledes genom Författningarne är förordnad,

att vid LandtRänterierne alla medel skola förvaras innom 3:ne Lås, hvar till LandsKamereraren skall hafva en Nyckel, Räntemästaren den andra och Magistraten i Staden den tredje, med deraf följande och beroende ansvar, samt att 500 R: d vore den högsta Summa, Räntmästaren vid förefallande behof ägde utom Ränterikistan disponera; Och som desse Författningars handhavande efter ordalydelsen skulle i de större Länen, der daglige in- och utbetalningar, depositioner och lefvereringar förefalla och upgå till flere tusende Riksdaler, medföra den följd, att en MagistratsPerson med Nyckeln hvarje dag måste vid Ränteriet sig infinna och ständigt vara till hands; Men desse föreskrifter icke möjligen kunna efterlefvas, utan man troligen på de flesta ställen måste åtnöjas dermed, att vid hvarje Månads Inventering inläsa hvad som influtit samt assistera då större Remisser skola afgå till Kongl. Räntekammaren, RiksgäldsContoiret med flera ställen, hvarigenom all Upbörd och Lefverering imellan Inventeringarne förblifver under Räntemästarens vård, samt det åsyftade ändamålet altså icke synes vunnet; så har Herr Lagmannen föreslagit den ändring i åberopade Författningar, att Magistraterna måtte befrias från all befattning med Ränteriernes medel, eller ock att en Instruction lemnas som bestämt föreskrifver, huruvidt Magistraternes åtgärd må sträcka sig, om den inskränkes till blotta förvarandet af Nyckeln till Ränterikistan och den deraf följande ständiga Uppassningen, eller om någon öfversigt och kontroll af sjelfva Räakenskaperne

dermed är förenad. Men om Magistraterna skulle bibehållas vid detta mödosamma åliggande och deraf följande ansvar, anhåller Herr Lagmannen *Kjellander*, att en passande Lön af StatsWerkets medel för dem anslås, hvartill så mycket större anledning vore, som Städerna sjelfve löna sine Embetsmän, utan bidrag af Staten, och, då de åläggas göromål af så skiljaktig beskaffenhet från deras öfrige befattningar, nödvändigt måste njuta någon ersättning, billig äfven i afseende på de fleste Magistraters ringa löne-inkomster.

StatsUtskottet får i anledning häraf uplysa: att genom Kongl. Brefvet af den 15 Maji 1694 samt Kongl. KammarCollegii derpå grundade CirculaireBref af den 18:de i samma månad, 28 §. i LandshöfdingeInstruction af den 4:de November 1734 och 6:te §. i Kongl. UpbördsReglementet af den 13:de November 1739 är stadgadt, att 3:ne Lås böra sättas för Ränteriernes Cassakistor samt LandsKamereraren, LandtRäntmästaren och SlottsFogden, eller der sådan ej är, Borgmästaren eller någon annan hederlig Man, som Landshöfdingen dertill skicklig finner, hafva hvar sin nyckel till berörde lås, och således alla tre vara tillstädes när någre medel i kistan inläggas eller derifrån uttagas.

Någon ändring i desse Författningar, hvilka afse nödig säkerhet om Kronans medel, finner StatsUtskottet sig icke kunna i anledning af förevarande motion föreslå, helst, då det icke i allmänhet och ovillkorligen är stadgadt, att den 3:dje Nyckeln till RänterieCassakistan bör inne-

hafvas af Borgmästaren eller någon Magistratens Ledamot, utan ett sådant förtroende kan af Landshöfdingen lemnas åt någon annan dertill skicklig person, denne befattning genom ombyte imellan dem, som Landshöfdingen dertill äger utse, blifver mindre besvärande; och vid ett sådant förhållande anser ock Utskottet någon serskild Lön eller vedergällning för de Magistratspersoner, som kunna erhålla ifrågavarande Utdrag, desto mindre kunna tillstyrkas att af Statens bestås, som Städernes åliggande att löna sine Tjenstemän, synes icke böra sålunda betraktas, som skulle desse endast vara till Städernes tjänst, då hvarje Stad njuter donerade förmöner, fri- och rättigheter, hvilka, med afseende äfven på Statens gemensamma bästa, dem förundte blifvit.

Detta hemställes vördsamligen till Riksens Höglofl. Ständers bepröfvande; och varda 2:ne Ledamöters af Utskottet yttrade serskildte tankar bifogade genom ProtocollsUtdrag. Stockholm den 23 Januarii 1818.

*Utdrag af Protocollet, hållet hos
Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskott,
vid Urtima Riksdagen i Stockholm d.
17 Januarii 1818.*

S. D. **I** frågan om den af Herr Borgmästarn, Lagman Kjellander föreslagne befrielse för Magistraterna från Skyldigheten att förvara en Nyckel till LandtRänteriernes Cassakistor m. m.,

derom StatsWerks-Afdelningen med projecterad
betänkande inkommit, anförde Herr BruksPatron
Ekelund skriftligen: "Då jag uti Höglofl. Af-
"delningen förklarade mig vara af skiljaktig me-
"ning med Pluraliteten är jag skyldig, att der-
"före nämna mine skäl. Ändamålet att en Ma-
"gistratsPerson nödvändigt skall förvara en af
"Nycklarne till Ränterikistan, måste, efter För-
"fattningarnes ésprit, nödvändigt vara, att deri-
"genom bereda säkerhet för Statens medel, då
"derjemte är stadgadt, att alla Penningar inom
"3:ne Läs skola gömmas, utom de 500 R:d
"Räntemästaren är tillåtet, att till förefallande be-
"hof utom Cassakistan förvara. Wore icke än-
"damålet sådant, inser jag för min del icke nöd-
"vändigheten af dessa säkerhetsmått, men då
"Författningarne åsyftadt en Controll på Rönt-
"mästaren, som måhända, vore den mest tillför-
"liteliga, om alla inflytande Medel öfver 500
"R:d genast i Ränterikistan inlästes, lärar hvar
"och en finna, att i de större Länens Ränterier,
"den MagistratsPerson, som har Nyckelen, hvar-
"dagligen måste vara tillstädes, och det tyckes
"förutsätta en högre grad af obillighet, att en
"så beskaffad trägen tjenstgöring för Staten af
"Embetsmän, som icke njuta Statens lön, utan
"all vedergällning skall bestridas. Är återigen
"förvarandet af RänterieNycklarne icke forknip-
"padt med något ansvar, hvartill tjenar då väl
"denne anstalt? Och beror det på Landshöf-
"dingen att i detta fall anmoda hvilken han be-
"hagar, då tyckes att de Tjenstemän, som dage-
"ligen hafva sine göromål i samma hus t. ex.

"Lands-Secreteraren, Läns-Bokhållare m. fl. när-
"mast äro till hands, att emottaga denna befatt-
"ning."

"Jag utbeder mig, att Höglofl. Utskottet
"täckes lemna upmärksamhet åt detta ämne så-
"som i min tanka förtjenande den rättelse, som
"författaren af Memorialet önskat; Och kan jag
"icke, efter mitt omdöme, eller finna det rättvist,
"att Magistrater i ResidenceStäder skola hafva
"en så trägen tjenstgöring, utom sine andre gö-
"romål och detta utan all slags Arfvode, då
"Magistrater uti andre Städer derifrån äro be-
"friade".

Efter upläsandet hvaraf, Handlingarne, up-
på Herr Borgmästaren Norströms begäran, lades
på bordet.

*Utdrag af Protocollet hållet hos
Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskottt
vid Urtima Riksdagen i Stockholm
den 23 Januarii 1818.*

S. D. **W**id förnyad föredragning af det den
17 i denna månad på Bordet lagde Betänkan-
de, i anledning af Herr Lagmannen *Kjellanders*
Memorial om Magistraternes befriande från skyl-
digheten att förvara en nyckel till LandtRän-
teriernes Cassakistor m. m. yttrade Herr Borg-
mästaren *Norström* skrifteligen: "Då det icke
lärer fordras att MagistratsPerson, som tillika
är ombetrodd en Ränterinyckel, skall kunna
hvar-

hvarken controllera Räntemästaren, hvilket i synnerhet är LandsContoirets åliggande, eller vara ansvarighet underkastad för riktigheten af de medel, der rätteligen bör finnas, men denne skyldighet, ehuru utan alt ändamål, kan tillskynda MagistratsPersonen desto mera besvär, olägenhet och hinder i andra dess göromål, som Räntemästaren icke äger hemma hos sig innehafva mer än 500 R:d, öfver hvilket belopp flere gånger om dagen i synnerhet vissa tider på året Ränterilefverering kan göras samt i följe deraf samma MagistratsPerson skyldig till ständig uppassning, enär sådant af vederbörande påfordras, finner jag, för min del, ingen säkerhet eller egentlig afsigt dermed, att en MagistratsPerson nödvändigt skall besväras med en Ränterinyckel; åtminstone hoppas jag att om Höglofl. Utskottet sådant tillstyrker, tillika föreslås någon ersättning derföre, helst icke billigt synes, att ett så betydligt besvär skall, utan all ersättning, åläggas en i öfrigt så obetydlig lönad Tjensteman som MagistratsPersonerne i allmänhet äro².

Och skulle, enligt derom gjord begäran, detta anförande, jemte Herr BruksPatronen *Ekelunds* vid Utskottets sista sammanträde i detta ämne anmälde serskildta tankar, uti Protocolls-Utdrag åtfölja StatsUtskottets Betänkande till Rikets Höglofl. Ständer.

N:r 37.

Rikens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, i anledning af f. d. vice Talemannen Jon Jonssons Motion om Tullgarns Kungsgårds öfverlemnande till Hans Kongl. Höghet Prins OSCAR.

Genom ProtocollsUtdrag den 23 sistledne December, har Hedervärda BondeStåndet till StatsUtskottet remiterat ett af f. d. vice Talemannen Jon Jonsson Från Blekinge dit ingifvit så lydande Memorial: "Då enligt 77:de §. i 1809 års RegeringsForm Kungsgårdarne i Riket förvaltas efter de grunder Rikens Ständer derom föreskrifva, så hemställer jag vördsamligen, att Tullgarns Kungsgård, som nu på lifstid innehafves af Hennes Kongl. Höghet Prinsessan SOPHIA ALBERTINA, får efter Hennes Kongl. Höghets afträdande emottagas och innehafvas af Hans Kongl. Höghet Hertigen af Södermanland, Prins OSCAR".

"Orsaken till denna min hemställan är, att i ovisshet om, enär Hennes Kongl. Höghet Prinsessan afgår, Ständerne då äro tillsammans, nu förut hafva förekommit att vid ett sådant inträffande tillfälle, ej med Tullgarns Kungsgård vidtages åtgärder, hvarigenom öfverlemnandet deraf till Hans Kongl. Höghet, Prins OSCAR, icke skulle blifva möjligt".

"Om som jag hoppas, denna min hemstäl-

”lan vinner mine Medbröders bifall; så anhåller jag, att denna måtte blifva communicerad med våre Hög- och Respective MedStänder, samt remitteras till vederbörligt Utskott.

Jon Jonsson”.

Och hafva, enligt hvad berörde Protocolls-Utdrag vidare innehåller, Riksdagsmännen *Pehr Nilsson* från Cristianstads, *Jonas Jansson* från Calmare, *Johan Lejclitz* från Bohus, *Jonas Andersson* från Kronobergs, *Pehr Pehrsson* från Stockholms, *Ephraim Larsson* från Elfsborgs, *Gustaf Gustafsson* och *Pehr Olsson* från Nyköpings Län, samt *Jon Jöransson* från Öland jemväl instämt i denna hemställan.

Då StatsUtskottet nu åligger, att Utlåtande i ämnet afgifva, får StatsUtskottet vördsamligen upplysa, att f. d. Konung *GUSTAF ADOLPH*, till betygande af sin vänskap och tillgifvenhet för Dess kärälskelige Faster, Hennes Kongl. Höghet Prinssessan *SOPHIA ALBERTINA*, enligt skrifvelse till KammarCollegium och StatsContoiret af den 1 Junii 1807, i Nåder förordnat att Tullgarns Kungsgård, som efter Högtsalig Hans Kongl. Höghet Hertig *FREDRIC ADOLPHS* död, åter tillfallit Kronan, finge af Högberänte Hennes Kongl. Höghet emottagas, ifrån den 14:de nästföregående Mars, till full disposition och åtnjutande af alla derutaf fallande Inkomster uti Hennes Kongl. Höghets lifstid, dock med åtskillige uti det Kongl. Brefvet bestämda vilkor och förbehåll.

Och som något hinder således icke förekommer emot Dispositionen af Tullgarns Kungsgård, enär densamma, efter Hennes Kongl. Höghet Prinssessan *SOPHIA ALBERTINA* blifver ledig, och härvid det serskildta förhållande inträffar, att, deräst Riksens Höglofl. Ständer nu ej på förhand förordna, huru med ifrågavarande Kungsgård bör förhållas efter Hennes Kongl. Höghet Prinssessans död, den Gud länge Nådeligen fördröje, skulle enär Författningarne föreskrifva, att Kongl. KammarCollegium genast skall gå i författning om ledige Kungsgårdars utarrendering, Riksens Höglofl. Ständer betagas möjligheten, att om denna Kungsgård, efter önskan disponera; har StatsUtskottet trott sig äga desto större skäl tillstyrka att Tullgarns Kungsgård med tillhörande Lägenheter och Inventarier må, efter Hennes Kongl. Höghet Prinssessan, tillfalla hans Kongl. Höghet, Prins *OSCAR*, att i Dess lifstid, under full nyttjande rätt, disponeras med samma villkor, Hennes Kongl. Höghet Prinssessan den nu innehar, som Riksens Höglofl. Ständer derigenom sättas ytterligare i tillfälle att ådagalägga sitt underdåniga lifliga deltagande för den Furste, uppå Hvars lofvande och utmärkta egenskaper Rikets alla Innevånare bygga ett så väl grundadt hopp om Rikets fortfarande sällhet och ära. Stockholm den 23 Januarii 1818.

N:r 38.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Remiss, angående Häradsskrifvaren Rydströms Pension.

Kongl. Maj:t har genom Nådig Remiss af den 17 sistledne December till Riksens Ständers StatsUtskott öfverlemnadt förre Häradsskrifvaren i Tjust Fögderi af Calmare Län, *Lars Rydströms* underdåniga ansökning, att för Julii till och med December Månad 1815, utbekomma den honom efter afskedstagandet från nämnde Syssla tillagde Pension, som *Rydström* på den grund ej kunnat för nämnde Månader få upbära, att anmälan hos Kongl. StatsContoirtet derom ieke blifvit gjord inom den Præscriptionstid, som blifvit bestämd genom Kongl. Kungörelsen den 9:de Decem-ber 1812.

Då, i följd häraf, StatsUtskottet nu hemställer denna fråga till Riksens Höglofl. Ständers åtgärd, får Utskottet lemna den uplysning, att, efter hvad handlingarne i ämnet innehålla, hade Häradsskrifvaren *Rydström*, under den 23 Maji 1815 blifvit af Kongl. Maj:t i Nåder tillagd den förmån, att vid afskedstagandet undfå Pension till belopp af $\frac{5}{8}$:delar utaf hans innehafde Lön och Mantalsskrifvare Provision; hvar-efter *Rydström* den 14 Julii samma år erhållit afsked från tjensten, samt alltså med påföljde Julii månad ägde åtnjuta Pensionen, bestigande af

Lönen till 72 R:d 44 sk. och af Provisionen till 35 R:d 29 sk. 2 rst. eller tillsammans 108 R:d 25 sk. 2 rst. årligen; men då någon anmälan om utbekommande deraf ej skett förrän den 1:sta Augusti 1816, hade Kongl. StatsContoiret den 25:te October samma år förklarat sig, emot ofvanhögstberörde Nådiga Kungörelse, som föreskrifver, att all fordran hos StatsWerket för ett föregående år, skall inom den 1:sta Julii det påföljande utreqvireras, ej kunna låta utbetala Pensionen för Julii till och med December Månad år 1815; och har af sådan orsak *Rydström* hos Kongl. Maj:t i underdånighet ingifvit förevarande till StatsUtskottet remitterade ansökning, deruti han förmäler sig ej haft den ringaste kännedom om tiden inom hvilken han, till Pensionens utbekommande bort sig anmäla.

Då förenämnde Kongl. Kungörelse ej förklarar en Fordringsägare, som försummar den bestämde Præscriptionstiden, sin rätt förlustig, utan endast att Fordringen anses förfalla intill dess Riksens Ständer komma tillsammans och pröfvat huruvida till godtgörande deraf, medel kunna beviljas; så och enär härvid förekommer, att Häradsskrifvaren *Rydström* skall varit okunnig om tiden från hvilken han ägde Pensionen tillgodonjuta och sålunda ej kunnat iakttaga den Termin, inom hvilken han för ifrågavarande månader bort densamma utbegära; har StatsUtskottet, med afseende tillika derå, att *Rydström* för sjuklighet nödgats taga afsked, och att förlusten af ifrågavarande Pensions belopp skulle för

honom vara känbar, ansett sig böra till Riksens Höglofl. Ständer vördsamligen hemställa, om icke, enligt den i dylike frågor följde Princip, bemälte Häradsskrifvare må beviljas att utbekomma denna Pensions andel, utgörande efter ofvanberörde beräkningsgrund, 54 R:d 12 sk. 7 rst., hvartill StatsUtskottet, om bifall härtill lemnas, skall föreslå tillgång. Stockholm den 23 Januarii 1818.

N:r 59.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskottsUtlåtande i anledning af Riksdags-Fullmäktiges för Götheborgs Stad, Herrar Sam. Arfvidssons, Zach. Widebergs och E. M. Lefflers Memorial om PoliceInrättningens derstädes underhållande af Statens medel, m. m.

Uti afgifvet Memorial, som Wällofl. Borgare-Ståndet till StatsUtskottet remitterat, hafva Herrar Sam. Arfvidsson, Zach. Wideberg och E. M. Leffler, såsom Fullmäktige för Götheborgs Stad andragit, huruledes genom Kongl. Förordningen den 19:de Augusti 1807 blifvit förordnad, om en förbättrad och utvidgad PoliceInrättning i berörde Stad, som fått vidkännas en på Stadens Stat uptagen aflöning till Embets- och Tjenstemän samt Betjente i och för denne Inrättning

af 3,033 R:d 16 sk. Banco utom de för densamma i Rådhuset uplåtne Rum och Lägenheter, för hvilka hyran beräknas till Ett Tusende Riksdaler årligen, och då likväl denne PoliceInrättning, som utom den i Stockholm, vore den enda i Riket, skall vara af enahanda beskaffenhet med Hufvudstadens Police, hvilken underhålles och bestrides af StatsWerket, med anslagne 15,000 R:d årligen, utom 1,450 R:d, som Stockholms Stad dertill bidrager, så anhålla hemälte RiksdagsFullmäktige, att kostnaden för den i Göteborg anordnade Policen, som skall sträcka sin åtgärd äfven utom Stadens egenteliga område, måtte varda med 4,033 R:d 16 sk. upford å RiksStaten, att af Allmänne medel utgå; äfven som hemställt blifvit, om icke Göteborgs Stad kunde för den under de förflutne 10 åren härtill erlagde Summa af 40,533 R:d 16 sk. af StatsWerket ersättas.

Den till grund för ifrågavarande begäran gjorda jemförelse af PoliceInrättningen i Göteborg med den i Stockholm, har StatsUtskottet icke ansett kunna antagas som skäl för StatsWerkets belastande med den förres underhållskostnad, emedan berörde Inrättning i Stockholm, hvilken äfven till en del består och aflönas utaf denne Stads medel, äger det dubbla ändamål, att den ej blott skulle befordra ordning och skick inom Stockholms Stad, utan ock i anseende till dess egenskap af Hufvudstad och deraf följande förhållanden, bevaka säkerheten och lugnet i afseende på det hela af Riket. Och e-

huru Kongl. Maj:t i Nåder, genom ofvan åberopade Förordning af år 1807 stadgat och förordnat, det en serskild och mera verksam samt följakteligen vid en tillökt Personal kostsammar Police i Gölheborg skulle inrättas, synes dock, enär Stadens folkmängd, vidd och rörelse dertill föranledt, något skäl af denne till Stadens eget bästa vidtagne förbättrade anstalt icke kunna hemtas till kostnadens öfverflyttande på StatsWerket, hålst alla öfrige Städer hafva hvar för sig, efter storlek och behof, något slags Police att underhålla.

StatsUtskottet finner alltså sig icke kunna tillstyrka, att Götheborgs Stad må, i likhet med Stockholms, erhålla något bidrag af Allmänne medel i och för underhållandet af den Police-Inrättning, som i Götheborg kan vara erforderlig. Men, som på sätt förenämnde Författning innehåller, samt Utskottet haft tillfälle derjemte inhämta, berörde Inrättning år 1807 gifvits den större omfattning än den tillförene ägt, att densamma skall sträcka sin vaksamhet och åtgärd till följande utom Stadens område belägne delar, nemligen: Masthuggsbergen, Gamla Amiralitets-Warfvets grund, Hästhagen, Sägängen och Majorna ända till så kallade Klippan, äfvensom till alla Elfsborgs KongsLadugårds ägor samt utom Kungsporten till den bebyggde delen af Landets grund till Kallebäckes bro; hvilka delar förut i detta hänseende, äfvensom ännu hvad Mantals-skrifning och KronoUpbörd angår, lydt och lyda under ortens Kronobetjening, genom hvilken

förändring en betydlig tillökning för Göteborgs Stad upkommit i kostnaden till underhållet af brottslige Personer, som af Policebetjeningen i berörde, utom Staden varande delar gripas och insättas i Stadens fängelse; så och enär det synes bero af Kongl. Maj:ts Nådiga Pröfning och Förordnande, huruvida ej förhållet i denne del nu mera skulle kunna utan olägenhet återföras till sitt förra skick, men i annat fall billigheten fordrar, att Staden varder stödd eller ersatt för den härigenom densamma tillskyndade drygare utgift, hvilken då de brottslige af Kronobetjeningen infördes i Länsfängelset, vidkändes af Kronan; har StatsUtskottet ansett sig böra vördsamligen hemställa om icke Riksens Höglofl. Ständer skulle finna lämpligt till Kongl. Maj:t i underdånighet öfverlemna, huruvida den förändring uti ofvanberörde år 1807 gifne Författning om Policen i Göteborg må vidtagas, att inrättningens omfång inskränkes till sjelfva Stadens område såsom tillföre; men att därest sådant i Nåder pröfvas otjenligt och att vid det, som nu stadgadt är bör förblifva, Staden måtte såsom bidrag af Staten för den utgift, som till större antal fångars underhåll då åtgår och förorsakar betydlig kostnad, erhålla 1,500 Riksdaler årligen af de till Extra Utgifter på RiksStatens Åttonde HufvudTitel anslagne medel eller ock af den Summa, som till Fångars skjuts och underhåll i allmänhet finnes upford på Stat. Stockholm den 23 Januarii 1818.

N:r 40.

*StatsUtskottets Memorial angående
förhållandet med Löfås SilfverWerk.*

Uti skrifvelse den 14:de Junii 1815, anmälte hos Kongl. Maj:t Riksens då församlade Ständer i underdånighet, hurusom Räkenskaperne funnits utvisa, att Löfås SilfverWerks Tionde, hvilken, såsom en StatsWerkets ordinarie Inkomst, vore beräknad till 20 R:d, icke till detta belopp utgått, och att Grufvedriften, efter derom anstälde noggranna undersökningar, vid detta verk sig icke lönade, utan medförde en betydlig årlig förlust för Kongl. Maj:t och Kronan, i anseende till de stora friheter och förmåner detsamma på Kronans bekostnad, åtnjuter; hvadan Riksens Ständer, enär af inga Handlingar kunnat utrönas, att Disponenten af Werket blifvit tillagd någon ägande rätt dertill, utan endast fått Dispositionsrätten sig uplåten, i underdånighet anhöllo, det nådig befallning måtte till Kongl. Kammar- och BergsCallegierne afgå, att ofördörligen vidtaga anstalter till Werkets nedläggning samt de detsamma förundte förläningars, friheters och förmånens indragning till Kongl. Maj:t och Kronan, derunder dock icke inbegripne de extra tjenstbarheter, hvilka Allmogen till Bruket utgjort, och hvarifrån den vid Werkets nedläggning ansetts böra njuta befrielse; och tillkännagåfvo Riksens Ständer derjemte sig icke hafva något att påminna deremot, om Disponenten af Löfås ville, på egen bekost-

nad och utan något understöd af Kronan eller det Allmänna, GrufveArbetet fortsätta på sådana vilkor, som med Forfattningarne om Bruks- och Bergs-handteringen instämma.

Då vid den StatsUtskottet nu åliggande StatsReglering, det ansetts nödigt erhålla under rättelse om hvilka åtgärder i anledning af Riksens Ständers ofvan anmärkte beslut, blifvit vidtagne, har Utskottet derom sökt och erhållit den uplysning, att Kongl. Maj:t täckts i ämnet infordra Dess och Rikets Kammar- och Bergs-Collegiers underdåniga Utlåtanden, hvilka i anseende till Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Stora Kopparbergs Län dröjsmål med insändande af dess infordrade yttrande jemte Disponentens af Löfås, Bergsfogden *Forsslinds* förklaring härutinnan, först den 1 sistledne December kunnat affattas utaf Kongl. BergsCollegium samt den 19 derpåföljande, utaf Kongl. KammarCollegium; och hafva Kongl. Collegierne härvid gemensamt tillstyrkt, att de Löfås SilfverWerk förundte friheter och förläningar måtte indragas, samt åter hemfalla Kongl. Maj:t och Kronan; dock har Kongl. BergsCollegium till Kongl. Maj:t i underdånighet öfverlemnadt, om icke en på stället skeende Undersökning borde föregå, i ändamål att få utrönt, huruvida på sätt en i Kongl. BergsCollegio företedd Markschejder förrättning tycktes utvisa, anledningar kunde förefinnas, att för framtiden kunna påräknas en mera utvidgad Grufvedrift och deraf upkommande större Malm-tillgång samt således äfven

större inkomst och fördel för Staten och det Allmänna.

Ärendet läser sedermera icke blifvit Kongl. Maj:t i underdånighet föredragit; och den af Riksen Ständer beslutade nedläggning af Löfås SilfverWerk samt indragning af detsamma förundte friheter och förläningar, har således ännu icke kommit till verkställighet. Då imedlertid ytterligare uppehåll häruti synes vara att befara, om Nådigt bifall lemnas till den af Bergs Collegium föreslagne undersökning om möjligheten att utvidga Grufvedriften vid detta Werk, har StatsUtskottet jemte anmälan om förhållandet härmed, trott sig böra Riksen Höglofl. Ständer vördsamligen underställa; om icke hos Kongl. Maj:t den underdåniga anhållan kunde göras, att Kongl. Maj:t utan att medgifva vidare undersökningar, såsom endast medförande tidsutdrägt och ländande till StatsWerkets förlust, i Näder täcktes anbefalla skyndsamt verkställighet af Riksen Ständers vid 1815 års Riksdag i ofvanberörde måtto vidtagne beslut. Och föreslår StatsUtskottet, i sammanhang härmed, om icke, enär det af StatsUtskottet afgörande StatsProject kommer, efter behörig granskning af Riksen Höglofl. Ständer, att tjena till efterrättelse med nästkommande 1819 års början; hvarförinnan de Löfås SilfverWerk förundte friheter och förläningar säkerligen blifvit indragne, i synnerhet om, på sätt StatsUtskottet föreslagit, ytterligare underdånig önskan derom hos Kongl. Maj:t framställes, värdet af desse friheter och förlä-

ningar må såsom en StatsWerkets Inkomst uti förenämnde StatsProject uptagas. Stockholm den 23 Januarii 1818.

N:r 41.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande i anledning af åtskillige inom Wällofl. Borgare- och Hederwärda BondeStånden väckte Motioner om åtal af vederbörandes försummelse, att insända de för RiksHufvudBokens upgörande anbefallte Omslut.

Jemte tillkännagifvande, att StatsUtskottets den 27:de sistledne December afgifne Utlåtande i anledning af Kongl. Majts Nådiga Remiss upå Herr StatsCommissarien och Riddaren Widegrens underdåniga ansökning om vidare förskott på Arfvodet för RiksHufvudBöckernes upgörande och afslutande, blifvit bifallit, har Wällofl. BorgareStåndet genom ProtocollsUtdrag den 30:de derpåföljande, till Utskottets Utlåtande remitterat den af RiksdagsFullmäktigen för Stockholm Herr Grosshandlaren Setterwall väckte samt utaf flere Ledamöter inom Wällofl. BorgareStåndet understödde fråga om åtal emot vederbörande Landshöfdingar för deras försummelse, att till Kongl. StatsContoiret insända de för RikshufvudBöckernes upgörande anbefalte nödige Omslut, hvarigenom hinder och uppehåll inträffat i detta viktiga arbete; och har Herr Borgmästaren Lag-

mannen *Ullberg*, som ansett en åtalan af ifrågasvarande försummelse öfverskrida den rättighet 90:de §. af RegeringsFormen tillägger Riksens Höglofl. Ständer, föreslagit, att förhållandet härutinnan imedlertid måtte hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmälas; hvarförutan Hedervärda BondeStåndet, enligt ProtocolsUtdrag den 9:de innevarande, till StatsUtskottet öfverlemnadt åtskillige inom detta Stånd gjorde framställningar af enahanda beskaffenhet med de uti Wällofl. BorgareStåndets ProtocolsUtdrag uptagne.

Härvid får StatsUtskottet vördsamligen anmäla, att enär ofvanberörde framställningar åsyfta åtal mot vederbörande för deras försummelse, att sine tjenstepligter fullgöra, i afseende på insändandet af de till grund för RiksHufvud-Boksluts-Arbetet, liggande Omslut af LandtRäkenskaperne, kan Utskottet, emot 90:de §. af RegeringsFormen den 6 Junii 1809 ifråvarande ämne icke till pröfning uptaga eller utlåtande derofver meddela.

StatsUtskottet har dock vid detta tillfälle, ansett sig icke böra underlåta tillkännagifva, huru med OmslutsArbetet sig för närvarande förhåller.

Enligt den af sist församlade Herrar Revisorer till Stats. Banco- och RiksgäldsWerkens öfverseende, afgifne Berättelse angående StatsWerket, voro från följande Ellofva Län, nemligen, Stockholms, Södermanlands, Ostergöthlands, Gottlands, Blekinge, Christianstads, Malmöhus, Wermelands, WesterNorrlands, Jemtlands och

Norrbottens Län, Omslut inkomne för år 1810 och äfven från någre af desse Län för en del af de påföljande fyra år, hvarfore Omslut jemväl blifvit infordrade; men deremot hade Omslut då ännu icke erhållits för något år, hvarken för Jönköpings, Kronoberg, Götheborgs och Bohus, Elfsborgs, Nerikes och Gefleborgs, hvilka Läns Omslut likväl på Kongl. KammarCollegii handläggning berodde; eller från Skaraborgs, Upsala, Calmare, Hallands, Westmanlands, Kopparbergs och Westerbottens Län, hvarest vederbörande sjelfve skulle detta arbete ombesörja; Dock har Kongl. KammarCollegium, uppå Herrar Revisorers förfrågan, anmält, det 1810 års Omslut, med säkerhet kunde väntas färdige till slutet af nästledne November Månad och de öfrige årens till nästkommande Martii Månads slut.

Under tiden hafva nu 1810 års Omslut blifvit af Kongl. KammarCollegium aflemnade för Jönköpings, Nerikes och Gefleborgs Län, med tillkännagifvande derjemte, att de för Götheborgs och Bohus samt Elfsborgs och Kronobergs Län, i anseende till inträffade serskildte omständigheter, icke hunnit afslutas, men vore snarligen och sist inom denna Månadsutgång att förvänta; äfvensom Kongl. Majts Befallningshafvande i Skaraborgs, Upsala, Calmare, Westmanlands och Westerbottens Län insändt de i frågavarande Omsluten för samma år.

Sålunda saknas ännu 1810 års Omslut för Hallands och Kopparbergs Län; hvarförutan i-
från

från ganska få Län inkommit Omslut för de öfrige ifrågavarande åren, till och med år 1814; och som hinder härigenom upkommit för afslutandet af de utaf Riksens Ständer vid sista Riksdag nödige ansedde RikshufvudBöcker, har Stats-Utskottet, med afseende ej mindre å Herr Lagmannen Ullbergs i ofvanberörde måtto gjorda hemställan, än å hvad sist församlade Herrar Revisorer till Stats- Banco- och RiksgäldsWerksens ofverseende i detta ämne föreslagit, trott sig böra Riksens Höglofl. Ständer vördsamligen underställa, om icke hos Kongl. Maj:t kunde i underdånighet anhållas, det så kraftiga åtgärder måtte vidtagas att verkställigheten af det angelägena och maktpåliggande RikshufvudBoksluts-Arbetet icke vidare må uppehållas. Stockholm den 23 Januarii 1818.

Nr 42.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Betänkande, angående de i BorgareStåndet väckte Motioner om Postfrihet för Städernes Magistrater, för deras Embetsbref samt vid afsändande af KronoUpbördens och Räkenskaperne m. m.

Hos Wällofl. BorgareStåndet hafva flere Motioner blifvit väckte om Postfrihet för Magistraternes Embetsbref, för KronoUpbörds-medel, som

Bihang till Riks-St. Prot. 1817--1818. 4:de Saml. Nr 15, 16.

till LandtRänterierne aflemnas, för alla Räken-
skaperne till LandsContoiren och för sökte hand-
räckningar Upbördsmän imellan. Sedan Bevill-
ningsUtskottet, dit detta Ärende af Wällofl. Bor-
gareStåndet blifvit remitteradt, förklarar sig för
närvarande icke kunna något Utlåtande medde-
la, enär Utskottets verkningsskrets vore inskränkt
enligt RiksdagsOrdningens 31:sta §., inom upgö-
rande af grunderne för Bevillingens utgörande
och densammas fördelning, samt att Utskottet i
anseende härill, och innau Statsregleringens för-
beredande handläggning föregått, ansett någon
åtgärd vid detta ärende sig icke tillhöra, så har
Wällofl. BorgareStåndet uti ProtocollsUtdrag af
den 27:de sisiledne December, remitterat detsam-
ma till StatsUtskottet.

StatsUtskottet får i anledning häraf tillkän-
nagifva, att vid 1809 och 1810 årens Riksdag
anhöllo hos Kongl. Maj:t Riksens Höglofl. Stän-
der i underdånighet, det Magistraterna, vid re-
mitterande så väl af Kronans Upbörd som de
dit hörande Verificationer och Handlingar, men
icke uti andre angelägenheter än dem hvarom
förut stadgadt är, måtte åtnjuta Postfrihet; men
uti Nådigt bref af den 19:de Februarii 1812
förklarade Kongl. Maj:t, det Kongl. Maj:t funnit
denna hemställan icke kunna i Nåder bifallas,
med bibehållande af PostFörfattningarnes grun-
der.

Wid 1815 års Riksdag förnyade Riksens Hög-
lofl. Ständer deras ofvanberörde vid 1809 och
1810 årens Riksdag gjorde underdåniga anhållan,

med det tillägg, att, i afseende på öfversändande af Brottmålsransakningar ifrån Städernas Domstolar, dessa Domstolar dädanefter måtte förunnas enahanda rätt som för Domstolar i allmänhet är förordnad. Wid föredragningen af detta mål tacktes Kongl. Maj:t uti Nådigt Bref den 13:de Martii 1816 förklara, det denna af Riksens Ständer nu förnyade underdåniga framställning äfvensom Riksens Ständers tillika framförda önskan om Postfrihet för Städernes Domstolar vid öfversändande af Ransakningar i Brottmål så mycket mindre för det nuvarande kunde vinna Kongl. Maj:ts Nådiga samtycke, som en förändring af de härom nu gällande Författningar ofelbart skulle medföra minskning i StatsWerkets af Riksens Ständer påräknade Inkomsler af Postmedlen.

Att Städerna, så väl vid remitterandet af KronoUppbördsmedlen, som öfversändandet af Brottmåls-ransakningar från Städernes Domstolar måga njuta Postfrihet, anser för sin del Stats-Utskottet både billigt och rättvist; och då Kongl. Maj:ts Nådiga afslag på Riksens Höglofl. Ständers härutinnan gjorde underdåniga hemställan; grundar sig hufvudsakeligen derpå, att Nådigt bifall härtill icke kunde lemnas med bibehållande af PostFörfattningarnes grunder, eller utan förändring af de härom nu gällande Författningar, så, och till beredande af denna förmån för Städerna, hemställer till Riksens Höglofl. Ständer StatsUtskottet vördsamligen, att Riksens Höglofl. Ständer måtte hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla; det Kongl. Maj:t Nådigst tacktes

låta vidtaga en sådan förändring uti nu gällande PostFörfattningar, hvarigenom Städerna måga komma i åtnjutande af den sökta Postfriheten, hvilken StatsUtskottet likväl anser icke böra sträckas till andre ärender än endast och allenast till KronoUpbördsmedlens remitterande och brottmålsransakningars afsändande från Städernes Domstolar; och bör det, efter StatsUtskottets tanka, blifva på vederbörande PostContoirs föreståndares ansvar, att icke något missbruk härvid sker, eller att denna Postfrihet medgifves för andra ärender, än endast för de här ofvan tillstyrkte. Hvilket allt Riksens Höglofl. Ständers Eget ompröfvande vördsamligen underställes. Stockholm den 23 Januarii 1818.

N:r 43.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande angående Herr Capitaine, Friherre Staël von Hollsteins Motion om Jord-ransakningars verkställande m. m.

Hos Höglofl. Ridderskapet och Adeln har af Herr Capitaine Corfitz Ludvig Staël von Hollstein den framställning blifvit gjord, att som JordeBöckerne i åtskillige Län skola vara ofullständiga af orsak, att de i 1734 års Landshöfdinge-Instruction föreskrifne Jord-Ransakningar, hvilka böra hållas året förr än JordeBoken uprättas, som skall ske hvart femte år, icke blifvit ve-

derböriligen iakttagne, det måtte, i anseende till angelägenheten deraf, att JordBöckerne altid in-
nefatta alla hemmantal och Lägenheter, Utgjor-
dar och Urfjällar m. m., LandshöfdingeInstruc-
tionens stadgande om Jord-ransakningarne varda
iakttaget, så att en nogare kännedom om Rikets
Jord må erhållas; hvarförutan Herr Friherren
anmält, att vid LandsContoires i Christianstad
LänArchiv, skall saknas ett högst angeläget Do-
cument, nemligen: Jordrefnings Protocoll 1671
för Westra Göinge Härad i berörde Län; och
då, enligt Kongl. Författning, uti alla ägotvister,
där fråga om äldre eller nyare hemmantal up-
står, detta Protocoll skall följas; men saknaden
deraf vid LandsContoiret medförde den olägen-
heten att Afskrifter deraf från Kongl. Kammar-
Collegium måste anskaffas vid förekommande
behof, hemställer Herr Friherren, om icke, till
förekommande af berörde omgång samt den ska-
da som för orten inträffade i den olyckshändel-
se, att det nuvarande enda exemplaret skulle
gå förloradt, en afskrift af nämnde Protocoll
borde anskaffas, hvartill kostnaden skulle kunna
tagas af Häradets sakören, om Kronan ej ville
den bestå; varande detta ämne af Höglofl. Rid-
derskapet och Adeln den 27 sistledne Decem-
ber remitterat till StatsUtskottet, hvarefter He-
dervärda BondeStåndet, enligt ProtocollsUtdrag
den 30:de i samma månad förenat sig uti den-
ne remiss.

StatsUtskottet, som fullkomligt insett ange-
lägenheten af hvad Herr Capitainen Friherre

Stael von Hollstein sålunda framställt, har likväl, då fråga ej är om vidtagande af någon ny författning i afseende på JordBöckernes uprättande, utan blott om ett närmare uppfyllande af hvad LandshöfdingeInstruccionen i detta ändamål stadgar om Jordransakningars hållande, ansett sådant allena tillhöra verkställande maktens åtgärd; äfvensom Utskottet finner sig icke kunna tillstyrka Riksens Höglofl. Ständer, att taga någon befattning med den föreslagna anskaffningen från Kongl. KammarCollegium till Christi-anstads LandsContoir af ofvanberörde 1671 års JordrefningsProtocoll för Westra Göinge Härad, Stockholm den 23 Januarii 1818.

N:r 44.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande angående RiksdagsFullmäktigen Olof Månssons från Blekinge Län Memorial om rättighet till Skattelösen af Lotshemman.

Uti Memorial, som Hedervärda BondeStåndet den 2:dra i denna Månad remitterat till StatsUtskottets yttrande, har RiksdagsFullmäktigen Olof Månsson från Blekinge Län föreslagit, att sedan det blifvit i senare tid tillåtit, att Påstöringshemman, likasom andre Kronohemman, få till Skatte lösas, det äfven måtte beviljas Lotshemmansåboer enahanda rättighet, i afseende på

den både enskildta och allmänna nytta, som genom en sålunda vunnen ägande- och besittningsrätt förmenas upstå, hvarvid den hemmanet åtföljande Lotsningsskyldigheten likväl skulle ovilkorligen fullgöras samt anses såsom fästad vid jorden.

Wid förehafvande af detta ämne, har Stats-Utskottet inhämtat, att frågor om Skatteköp af Lotshemman tillförene varit väckte; men genom Nådigt bref af den 23 September 1795, har Kongl. Maj:t i Nåder förklarar, att som flere olägenheter och olyckor för Sjöfarande kunna upkomma, då till Skatte sålde Lotshemman genom vanlig äganderätt skiljas från deras egentliga ändamål och tillfalla sådane Åboer, hvilka uti Lotsningen ej äga kännedom, utan låta densamma, ej af annan orsak än af fruktan för lagligt åtal, bestrida genom kanhända ej sällan oerfarne Lotsdrängar; så och enär 1783 års Kongl. Författning i detta ämne icke omnämner Lotshemman, men väl Gästgifveri- och Posthemman, funne Kongl. Maj:t ej skäl, att samtycka, det KronoLotshemman dädanefter till skatte finge säljas.

Och har Utskottet ansett hvad Kongl. Maj:t sålunda i Nåder förklarar, stödjade sig på sådane grunder, att någon rubbning i detta stadgande icke må tillstyrkas, helst det med Lotshemman åsyftade angelägna ändamål, i och för Sjöfartens säkerhet och befordran, icke synes stå att förena med den i fråga stäldte rättigheten till sådane hemmans lösande till Skatte. Stockholm den 23 Januarii 1818.

Nr 45.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, angående Herr Borgmästaren Cederborgs hemställan om tryckning af åtskillige Handlingar rörande frågan om hämmande af Luxe och Öfverflöd m. m.

Wällofl. BorgareStåndet har till StatsUtskottet remitterat Herr Borgmästaren Cederborgs Memorial med hemställan om icke på Statens bekostnad måtte till trycket befordras de Betänkanden, som från flere EmbetsWerk och alla orter i Riket äro infordrade angående Luxe- och Öfverflöds-lagar, äfven som de förslag som af den dertill förordnade Committée blifvit författade och till Kongl. Maj:t i underdånighet afgifne, angående en ny HandelsOrdning, Förordningar om Handtverkerierne i Riket samt Gerningsmäns antagande på Landet m. m.; varande jemväl Utskottet meddelade de hos Wällofl. BorgareStåndet, enligt Utdrag af Dess Protocoll den 30:de sistledne December häremot gjorde erindringar.

StatsUtskottet har ej funnit skäl tillstyrka den föreslagne tryckningen af ofvannämnde Handlingar på Statens bekostnad, enär densamma ej synes vara af någon väsendtlig nytta och dessutom skulle medföra en dryg utgift; hvilket dock vördsamligen hemställes till Riksens Höglofl. Ständers bepröfvande. Stockholm den 23 Januarii 1818.

N:r 46.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande öfver anmärkningar vid dess yttrande angående af Herr L. L. Edelberg sökt Lån af Allmänna medel i och för Landscrona Stads Kyrkobyggnad.

Ej mindre hos Högvärdige PrästeStåndet än ock hos Wällofl. BorgareStåndet hafva anmärkningar blifvit gjorde vid StatsUtskottets yttrande den 24:de sistledne December öfver Herr L. L. Edelbergs från Landscrona Memorial, om Lån af Allmänne medel i och för Stadens Kyrkobyggnad, hvartill Utskottet förklarar sig icke kunna bifall tillstyrka; och har frågan blifvit af bemälte Stånd till Utskottet återremitterad.

Desse anmärkningar innefatta hufvudsakeligen ett ådagaläggande deraf, att den nya Kyrkobyggnaden i Landscrona varit en följd af Kongl. Maj:ts för längre tid sedan tagne beslut att Landscrona gamla Stad skulle raseras och flyttas samt den nya förses med fästningsverk, hvilket anlades där Stadens förra rymliga och vackra Kyrka var belägen, samt att Kongl. Maj:it och Kronan förbundit sig upbygga ny Kyrka, men hvilket ej skall blifvit fullkomligen verkställt, hvarföre Staden, som sett sig föranlåten fullborda denna Byggnad, hvilken då endast till murarne varit upford, fått vidkännas kostnaden af Tornbyggnad och Takets iståndsättande m. m.

derförutan åtskillige förbättringar skola återstå för att sätta Kyrkobyggnaden i ordenteligt skick, enligt det med Kongl. Maj:t och Kronan ingångne Contract; i anseende hvar till förmenes, att Lands-crona, framför andre Städer vore berättigad att undfå det sökta Lånet af 12,000 R:d utaf Statens medel.

Wid öfvervägande af de upplysningar, som sålunda blifvit meddelade har StatsUtskottet funnit, att då Staden genom Contract, af den 27:de October 1813, öfvertagit fullbordandet af den nya Kyrkobyggnaden mot en viss Summa af 15,000 R:d jemte andra förmåner, samt desse medel och öfrige villkor äfven blifvit å Kronans sida utbetalde och upfylde, så äger Staten nu ingen förbindelse i detta hänseende och Lands-crona ej eller någon företrädesrätt till det sökta Lånet, som altså endast kan anses bero på tillgångarne och behovet deraf i jemförelse till andre föremål, hvar till bidrag af Allmänne medel sökas. Och då StatsWerket icke har någre medel anslagne eller afsatte för Lånbiträden af den beskaffenhet som det ifrågavarande; så kan StatsUtskottet, enligt hvad förut blifvit yttradt, icke tillstyrka bifall af Herr *Edelbergs* begäran: varande Utskottets omförmälte Utlåtande bifallit utaf 2:ne Stånd, nemligen af Höglofl. Ridder-skapet och Adeln den 2:dra i denna Månad samt af Hedervärda BondeStåndet den 30:de föregångne December. Stockholm den 23 Januarii 1818.

N:r 47.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande i anledning af RiksdagsFullmäktiges från Blekinge Memorial om tillökta Compagnie-Mötesplatser för Länets Båtsmans Indelning.

RiksdagsFullmäktige från Blekinge, Jon Jonsson, Olof Månsson och Måns Persson, hafva uti ingifvet Memorial, som af Hedervärda Bondeståndet under den 5:te i denna månad blifvit till StatsUtskottets åtgärd remitteradt, andragit huruledes det vore angeläget, att flere serskildte samlingsplatser för Blekinge Läns Indelnings Båtsmän varda anordnade, helst, då nu blott en sådan plats är bestämd, nemligen vid Asarums Gästgifvaregård, måste Rusthållarne för Första och Andra Compagnierne på längre håll, till och med 6 å 7 mil skjutsa sine Båtsmän till nämnde ställe, och om på samma tid upfordrade Båtsmän från andre orter ankomma, som skola genomtåga Blekinge Län, och skjutas af dess Hemmans-Ågare, blifva desse blottstälde, att försumma endera skjutsningen och skola för öfrigt få vidkännas flerfaldige olägenheter: föreslående bemalte RiksdagsFullmäktige därför, att Sju serskilte Samlingsplatser måtte för Blekinge Läns Båtsmän utses, nemligen: För 1:sta Compagniet vid Skillinge, Ronneby och Bakaryd; för 2:dra dito, vid Fembjö och Bubbetorp samt 3:dje Compagniet vid Asarums och Norje Gästgifvaregårdar, hvilket i obetydlig mån skulle verka till Stats-

Utgifternes förökande, men likväl fordrade något anslag i afseende å den derigenom upkommande längre Transporten af Båtsmännen på Kronans bekostnad.

Det såslunda framställte förslaget om flere samlingsplatser för Blekinge Läns Indelnings-BåtsmansCompagnier har StatsUtskottet ansett tillhöra Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning och förordnande; till vinnande hvaraf vederbörande äga att derom i underdånighet göra ansökning; Kunnande imedlertid och innan sådant föregått någon tillökning i StatsAnslaget för Duchtågs-kostnaderne i afseende på den i frågastälte förändringen härutinnan icke beräknas eller af StatsUtskottet tillstyrkas; Hvilket dock vördsamt hemställes Riksent Höglofl. Ständers bepröfvande, Stockholm den 23 Januarii 1818.

N:r 48.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande i anledning af RiksdagsFullmäktigen J. J. Rutbergs Motion om utbetalning af innestående Pension för KronoFogden Westberg.

Genom ProtocollsUtdrag af den 5:te i denne Månad, har Hedervärda BondeStåndet öfverlemnadt till StatsUtskottets åtgärd RiksdagsFullmäktigens från Norrbottens Län, J. J. Rutbergs Me-

morial, med hemställan, att afskedade KronoFogden *Jonas Westberg*, som försummat den i Kongl. Kungörelsen den 9 December 1812 stadgade Præscriptions tid, till uttagande af honom beviljad Pension för 4 månader af år 1815, måtte icke dess mindre utbekomma det innehållne Pensions beloppet, utgörande 41 R:d 32. sk.

Och som StatsUtskottet härvid inhämtat, att *Westberg*, som efter afskedstagandet, varit berättigad, att från och med September månad 1815, upbära årlig Pension af 125 R:d, icke kunnat densamma hos Kongl. StatsContoiret utbekomma för de sista 4 månaderne af berörde år, i anseende dertill, att Kongl. Maj:ts Befallingshafvande i orten, som likmätigt ofvanåberopade Nådiga Kungörelse bordt hos Kongl. StatsContoiret requirera Pensionen inom den 1:ta Julii påföljande året 1816, ej förr än den 6:te September samma år derom gjort anmälan; så och enär *Westberg* sålunda ej varit sjelf vållande till det härutinnan förelupne dröjsmål, har StatsUtskottet, i likhet med hvad i dylike frågor skedt, skolat vördsamligen tillstyrka, att KronoFogden *Westberg* måtte beviljas, att af ifrågavarande inestående Pensionsbelopp, 41 R:d 32 sk. komma i åtnjutande, och hvar till StatsUtskottet, om Rikens Höglofl. Ständer dertill bifall lemna, är sedermera i sammanhang med StatsRegleringen föreslå tillgång. Stockholm den 23 Januarii 1818.

N:r 49.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande i anledning af Riksdags- och BancoFullmäktigen, Anders Danielssons från Elfsborgs Län Memorial om förbättring i aflöningsvilkoren för KrigsRevisions-Betjeningen i Kongl. KammarRätten.

Till StatsUtskottets Utlåtande, har Hedervärda BondeStåndet genom ProtocollsUtdrag af den 5:te i denna Månad remitterat Riksdags- och BancoFullmäktigens, Anders Danielssons från Elfsborgs Län Memorial hvaruti andrages, att ehuru vid sista Riksdagen lönförhöjning för Embets- och Tjenstemän i allmänhet blifvit beviljad, hade likväl Betjeningen vid Kongl. KammarRättens KrigsRevisionsDepartement någon förbättring i dess aflöningsvilkor ej erhållit; emedan denna Betjening icke finnes upford på Ordinarie Staten. Då densamma icke dessmin-dre till 1815 års slut njutit arfvoden, svarande emot lönerne för vederlikar å Kongl. KammarRättens Stat, hade på Betjeningens anhållan och med anförande af de skäl, som för öfrigt förekomme, Kongl. KammarRätten hos Kongl. Maj:t i underdånighet hemställt, att KrigsRevisions-Betjeningen måtte undfå enahanda förhöjning som de öfrige Embets- och Tjenstemännen, men hvarå Kongl. Maj:t, genom Nådigt Rescript af den 21:te Maji 1816 förklarar, det de grunder,

som för senaste lönförhöjningen på Ordinarie Stat blifvit antagne, ej kunde hit lämpas, då KrigsRevisionsarbetet vore en extraordinarie befattning, för hvilken vissa aflöningsvilkor blifvit provisionelt anslagne; i anseende hvartill och under anförande för öfrigt af vigten och nyttan af desse Tjenstemäns befattning m. m. *Anders Danielsson* föteslår, att lika förhöjning å deras Arfvoden måtte anslås, att från och med 1816 utgå, som Kongl. KammarRättens ordinarie Tjenstmän till godo kommit.

Då, såsom Kongl. Maj:t, igenom högstberörde Nådiga Rescript, förklarar, KrigsRevisions-Betjeningen blott innehafver en extraordinarie befattning, för hvilken blifvit provisionelt bestämde vissa aflöningsvilkor; har StatsUtskottet jemväl ansett sig desto mindre kunna tillstyrka, att den vid sista Riksdagen för Rikets ordinarie Embets- och Tjenstemän nödige ansedde och anslagne lönförhöjning, må ifrågavarande Betjening bestås, som, vid de i senare åren beviljade löntillökningarne, den princip blifvit följd, att någon förhöjning ej tillgodo kommit dem, hvilka innehaft Arfvoden för extraordinarie tjenstgöringar, som med andre sysslor kunna förenas. Stockholm den 23 Januarii 1818.

N:r 50.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, i anledning af Herr

*Biskoppens m. m. Doctor Almqvists
Memorial om Understöd af Allmänna
Medel för Kyrke- och Prestgårds-
byggnad i Neder Torneå Församling.*

Genom ProtocollsUtdrag af den 3:te i denne månad har Högvärdige PrästeStåndet till Stats-Utskottet remitterat ett af Herr Biskoppen m. m. Doctor Almqvist ingifvit Memorial så lydande: "Likmätigt sednaste Fredsslut med Ryssland, "som bestämde Torneå Elf till Riksgräns, och "den sedermera skedde GränseRegleringen har "en af Neder Torneå Sochnemän år 1797 af "Sten upford Korsskyrka, i det närmaste lik "Adolph Fredriks Kyrka i Stockholm, fallit ut- "om Svenska området tillika med en nästan vid "samma tid upbyggd Prästgård eller Boställe "för Församlingens Kyrkoherde, hvilket, jemte "Kyrkan ej kunnat anskaffas för en kostnad af "mindre än 30,000 R: d Banco; Och som Sven- "ska Neder Torneå Sochnemän, hvilka nu mera "endast äga ett Skattetal af 26 $\frac{5}{9}$ $\frac{5}{6}$ Mantal, här- "igenom blifvit utan Kyrka och Kyrkoherde- "Boställe, och de ingalunda kunna upbygga Kyr- "ka eller inköpa KyrkoherdeBoställe för de 2,000 "R: d Banco, hvilka Kejsrerliga Ryska Regerin- "gen till Konungens Befallningshafvande i Norr- "bottens Län afsändt, såsom någon ersättning "för den genom Politiska händelser till Ryss- "land afstodde egendom, hvilken, då den för "Riket gemensamt är afträdd, ej torde böra lem- "nas oersatt eller förlusten deraf ensamt betun-

"ga så ringa del af det hela, som Svenska Neder
"Torneå nu utgör; Så synes billigt och öfver-
"ensstämmande med Riksens Höglofl. Ständers
"rättvisa och ädelmod, att till upbyggande af
"ny Kyrka och inköp af Kyrkoherde Boställe i
"Senska Neder Torneå, måtte anslås ett bidrag
"af åtminstone 6,000 R:d Banco, utom de 2,000
"R:d enahanda mynt, som, enligt hvad ofvan
"förmält är, Ryska Kejserliga Regeringen till
"Konungens Befallningshafvande redan insändt,
"men Neder Torneå Sochnemän vägrat såsom
"ersättning emottaga för nämnde deras till Ryss-
"land afträdde Egendom.

"Neder Torneå Sochnemän gå väl ännu
"till deras förra nu mera under Ryssland ly-
"dande Kyrka; men utom den besvärlighet dem
"möter vid ett så ofta passerande och återpasse-
"rande öfver Riksgränsen, synes det icke eller
"lämpeligt, att Svenska Undersåtare, af brist på
"egen Kyrka, ännu en längre tid skulle nödgas
"låta deras offentliga Gudstjenst bero af en Ut-
"ländsk Regerings gunst, Nåder och tillåtelse,
"om hvilken tillåtelse de icke längre hafva nå-
"got löfte eller försäkran.

"Uplysningsvis torde det ock tillåtas mig
"att nämna, att ehuru, såsom ofvan förmält är,
"ersättning för Neder Torneå Kyrka och Kyr-
"koherdeBoställe varit ganska ringa, nemligen
"blott 2,000 R:d som blifvit för samma Egen-
"dom från Ryska sidan erlagd, Sverige likväl
"icke igenom en sådan Kyrkornes lindriga vär-

Bihang till RiksSt. Prot. 1817 -- 1818. 4:de Saml. Nr 17, 18.

"dering i det hela förlorat utan fast mera vun-
 "nit emedan för de på Svenska sidan qvarblef-
 "ne Öfver Torneå, Carl Gustafs eller Konungs-
 "SochneKyrkor samt Hjetaniemi och Pojala Ka-
 "pellKyrkor i samma mohn, en fast ringa er-
 "sättning eller lösen af Svenska Regeringen blif-
 "vit utbetald åt de af samma Sochnar till Ryss-
 "land afträdde andelar, som alla redan fått åt-
 "sig nya rymliga Kyrkor upbyggde på Kejserli-
 "ga Regeringens egen bekostnad utan Allmo-
 "gens betungande. Och vågar jag på Svenska
 "Neder Torneå SochneInbyggares vägnar för-
 "hoppas att Sveriges Höglofl. Ständer icke min-
 "dre ädelmodigt anslå det nu begärda bidrag
 "till ny Kyrkas upbyggande och Prästegårds
 "inköpande, hädst nämnde bidrag af 6000 R:d
 "ändock skulle blifva altför ringa och otillräc-
 "keligt med mindre Sochnemännen sjelfve i de-
 "ras mohn efter yttersta förmåga äro villige att
 "medverka till det goda ändamålet".

"Och som således är fråga om ett Extra-
 "Ordinairt Statsbidrag; så anhåller jag att detta
 "mitt vördsamma Memorial måtte öfverlemnas
 "till Höglofl. StatsUtskottets rättvisa ompröfning
 "och såsom jag hoppas tillstyrkande."

StatsUtskottet har vid det förhållande som
 här förekommer, att Neder Torneå Sochnemän
 genom Politiske händelser förlorat sin ej länge-
 sedan med dryg kostnad upbygde Kyrka, jemte
 KyrkoherdeBostället, ansett det vara Statens pligt,
 att lemna dem ett skäligt understöd, hvarige-
 nem de sättas i tillfälle att upföra en ny egen

Kyrka och anskaffa Boställe åt sin Kyrkoherde, i synnerhet som det ej synes lämpeligt, att såsom emedlertid sker, de Svenske Undersåtarne af nämnde Församling, skola gemensamt med den, till Kejslerlige Ryska Magten afträdde delen af Församlingen, begagna den inom Ryska området belägna förra Kyrkan, helst ersättning för den Svenska andelen i Kyrkan erhållits; och som enligt Herr Biskoppens Doctor *Almqvists* tillkännagifvande den återsående Svenska delen af berörde Församling blott består af $26\frac{5}{6}$ Mantal, samt den från Kejslerliga Ryska sidan erhållna ersättningen endast utgjort 2,000 R:d, finner StatsUtskottet det till belopp af 6,000 R:d föreslagne understöd skäligen böra Sochnemännen beviljas, likväl på det sätt att Summan må utgå successive under loppet af 3:ne år med 2,000 R:d hvardera året samt under vilkor, att genom Landshöfdingen i Orten och DomCapitlet tillses och intygas bör att medlen varda till ändamålet behörigen använde. — Skolande StatsUtskottet, som vördsamt hemställer detta till Riksens Höglofl. Ständers bepröfvande, om bifall dertill lemnas, sedermera i sammanhang med StatsRegleringen föreslå tillgång hvarutaf det tillstyrkte understödet må kunna utgå. Stockholm den 23 Januarii 1818.

N:r 51.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Betänkande, rörande föreslagne

Prästbohus-friheter för nye eller framdeles blifvande Kyrkoherde- och CapellansBoställen.

Ifrån samtelige Respective RiksStånden har till StatsUtskottets åtgärd blifvit öfverlemnad en så lydande:

(Här följer Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition i nyssnämnda ämne af den 29 Nov. 1817, som finnes tryckt under Nr 4 i 1:sta Saml. till detta Bihang.)

Hvarjemte Hedervärda BondeStåndet under den 5:te innevarande till Utskottet remitterat en af Riksdagsmannen *Eric Svensson* från Bohus Län väckt särskildt fråga om enahanda förmåners beviljande för nya ComministersBoställen uti hans hemort; och får StatsUtskottet nu i ett sammanhang besvara desse med hvarandra lika beskaffade Ärenden.

StatsUtskottet tviflar icke, att Riksens Höglöfl. Ständer med underdånig tacksamhet erkänna Kongl. Maj:ts Nådiga omsorg i förevarande ämne, och StatsUtskottet anser ock billigt, att då de nya Församlingarne sjelfve inköpt Boställen åt sine Själasörjare, Staten underlättar Församlingarnes bemödanden för befordrandet af ifrågavarande viktiga ändamål. Men StatsUtskottet finner likväl för sin del betänkligt i sådant afseende tillstyrka, att, på sätt Kongl. Maj:t i Nåd. föreslagit, samt Riksdagsmannen *Eric Svensson* jämväl hemställt, de nya redan tillkomne eller framdeles blifvande Kyrkoherde- eller ComministersBoställen skulle komma att åtnjuta lika

fri- och rättig-heter, som äro medgifne de af ålder varande sådane Boställen enär derigenom Rikets privilegierade jord skulle ytterligare ökas, hvilket, efter StatsUtskottets tanka, sorgfälligt bör undvikas. Deremot håller StatsUtskottet före, att om vederbörande Prästerskap i de redan tillkomne eller framdeles blifvande nya Församlingarne skulle pröfvas icke kunna påräkna sin tarfliga utkomst af de Löne-förmåner, Församlingarne dem anslagit eller komma att anslå, i förening med de särskildta Friheter, Kongl. Maj:t kan i Nåder finna för godt att dem tilldela, bör, såsom en personel förmon, samt till förbättrande af Prästerskapets Lönevilkor, Räntan och KronoTionden af de utaf Församlingarne inköpte Kyrkoherde- och CapellansBoställen anvisas, att af Prästerskapet upbäras, så vida ej denna Ränta eller Tionde finnes annor person indeldt; I hvilken händelse motsvarande belopp af Kronans odisponerade Räntor i Orten i samma ändamål kunde användas; dock synes ifrågavarande förmån genast böra uphöra, enär Församlingarne vunnit eller vinna den tillväxt, att deras Prästerskap, slik förmån förutan, finnas äga sin bergning; och hvarom altså vid hvarje ombyte af Kyrkoherde eller Capellan, med största noggrannhet torde böra undersökas, samt upgift i vanlig ordning af vederbörande Kongl. Maj:ts Befallningshafvande meddelas.

StatsUtskottet hemställer detta vördsammeliggen till Riksens Höglofl. Ständers bepröfvande, Stockholm den 23 Januarii 1818.

Nr 52.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Betänkande angående sökt ersättning till Städerna för deras andel i Accis- och Bakugns-Penningarne.

Till StatsUtskottet har Wällofl. BorgareStåndet behagat remittera, ej mindre RiksdagsFullmäktiges för Götheborgs Stad, Herrar *Arfvidsons*, *Widebergs* och *Lefflers*, än RiksdagsFullmäktigen för Uddevalla Stad Herr *Palmborgs* till Ståndet ingifne Memorialer, om ersättning för den Städerna uti 12 Cap. 4 §. af 1776 års LandtTulls och AccisStadga tillagde andel uti Salu- och Husbehofs- Bryggeri- Slakteri- och Bageri-Acciserne eller Bakugns-Penningarne, som Städerna skolat förlorat, sedan år 1810 LandtTulls. Inrättningen uphörde; uti hvilken hemställa Wällofl. BorgareStåndets öfrige Ledamöter instämde med undantag af Herr *Malmberg*, som förklarat sig ej finna några gällande skäl vara anförde för bifall å den fordrade ersättningen.

StatsUtskottet får i anledning häraf tillkännagifva, att ifrån längre tider tillbaka, hafva vissa Städer njutit viss andel i Accisen och BakugnsPenningarne, emot det att alla obefäste Städer skulle hålla försvarlig stängsel hvar och en om sig, men de befäste Städerna skulle svara allena till Tullhusens upbyggande och vidmagthållande, emedan de undgå stängseln omkring dem. Uti 12 Cap. 4 §. af 1776 års förnyade LandtTulls och AccisStadga bestämmes

närmare huru stor andel hvarje Stad skulle njuta utaf Accis- och BakugnsPenningarne, emot fortfarande af samma skyldigheter. Enligt så väl 1756 års LandtTulls- och AccisOrdning som 1776 års LandtTulls och AccisStadga, ägde Städerna, att till säkerhet å deras sida, hålla en egen Betjent öfver deras andel i Accisen; hvad Städerna sålunda njutit, ingeck directe i Städernes Cassa ifrån Tullkamrarne, utan att förut gemensamt med Tullmedlen ingå till StatsWerkets, och derifrån sedermera efter Stat till Städerna anordnas.

Då nu den andel af Accisen och BakugnsPenningarne, hvarföre ersättning sökes, aldrig varit, såsom en ständig StatsUtgift, på Rikets Stat upford, utan utgått af sådane LandtTullsUmgälder, som Städernes Innevånare sjelfva erlagt, men hvarifrån de nu mera genom LandtTullsInrättningens uphörande äro befriade; så kan StatsUtskottet icke tillstyrka, att StatsWerket må med något serkildt anslag till den af Städerna begärde ersättning graveras. Hvilket Riksens Höglofl. Ständers eget ompröfvande vördsamueligen underställes. Stockholm den 31 Januarii 1818.

N:r 53.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande i anledning af RiksdagsFullmäktige Anders Nilssons och Olof Olssons från

*Wermland Memorial om kostnaden till
sänkning af Sjön Wermelen.*

Hos Hedervärda BondeStåndet hafva, uti ingifvet Memorial, RiksdagsFullmäktige *Anders Nilsson* och *Olof Olsson* från Wermeland, andragit, huruledes uppå Grums, Gillbergs och Jösse Häraders Inbyggares derom gjorde anhållan, Wermlands Läns HushållningsSällskap låtit i vederbörlig ordning af Engelske Mechanicus Directeuren *Georg Stephens* verkställa undersökning, huruvida ej Sjön Wermelen, utan skada för de vid dess utlopp belägne Såg- och Mjölqvarnar kunde sänkas, till förekommande af den skada, genom vattenflöde, som på de omkring nämnde Sjö varande lågländte trakter förorsakas, vid hvilken undersökning blifvit utrönt, att en sänkning af berörde Sjö till 2 fot $9\frac{3}{4}$ tum, skall kunna verkställas för en summa af 1,150 R:d, utan skada för QvarnWerken, men till betydlig fördel för omkringliggande Hemmansägor; anhållande bemälte RiksdagsFullmäktige derföre, att medel till en sådan kostnad, måtte varda anslagne; Och hvilket Memorial till StatsUtskottets Utlåtande blifvit remitteradt.

Något serskildt anslag för den till omfördämdte arbete föreslagne kostnaden, har StatsUtskottet ansett sig icke kunna tillstyrka, enär för dylike ändamål förut finnas, på Stat, under 9:de HufvudTiteln, anförd en årlig Summa till Kongl. Maj:ts Nådiga Disposition, hvarutaf, uppå derom genom Landshöfdingen i Orten samt LänsHushållningsSällskapet skeende underdånig

anmälan, Kongl. Maj:t i Nåder, efter pröfning af sjelfva frågan lærer täckas bevilja det understöd, som finnes behöfligt och nyttigt samt tillgången kan medgifva. Stockholm den 31 Januarii 1818.

N:r 54.

Riksens Höglof. Ständers StatsUtskotts Utlåtande i afseende på Herr Fritz Ebels Memorial, angående visse föreslagne förmoner för SegelduksFabriks-Idkare.

Ifrån Wällofl. BorgareStåndet har till StatsUtskottet blifvit remitteradt, ett af Herr Fritz Ebel den 23 sistledne December afgifvit Memorial, hvaruti med framställning af den betänkeliga förlägenhet, hvaruti SegelduksFabrikerne i Stockholm, Gefle och Rådga vid Norrköping skola sig befinna, föreslås, att, till afhjelpande deraf, Kongl. CommerceCollegium finge tillåtelse bevilja 8 å 10 Procents export-premium för Svensk Segelduk eller ock, i fall detta ej vunne bifall, att desse FabriksIdkare utur ManufacturFonden emot lindrig ränta blefvo berättigade, att beläna deras färdiga och dem till last liggando Lager, för hvilka, enär de förvarades i eldfria hvalf och under Kongl. CommerceCollegii Lås och Sigill, icke skulle vara, vid hvad inträffande händelse som helst, något att befara.

Då, i följd af Kongl. Maj:ts, för Manufactur-DiscontFonden utfärdade Reglemente, Segelduks.

FabriksIdkare äga, att utur berörde, under Kongl. CommerceCollegii förvaltning stående Discont. Fond, årligen undfå Lån, med enahanda rätt som öfrige WäfveriIdkare i Riket, nemligen i mohn af deras tillverkningar, och enligt hvad StatsUtskottet härvid inhämtat, sådan rättighet hittils blifvit, och nu äfven är af dem begagnad, kan StatsUtskottet, i hvad Herr *Ebels* motion tillhörer Riksens Ständers ompröfvande, ej inse något giltigt skäl, på grund hvaraf, en handtering, hvilken sålunda redan af Staten äger ett sådant understöd, och för hvars bedrifvande, tillverkningsämnet, måste till största delen ifrån utrikes ort införskaffas, skulle tilläggas sådane ytterligare förmåner, dem inge andre inhemske Näringar af dylik beskaffenhet åtnjuta, och icke ens de, hvilka begagna sådane råämnena som inom landet hemtas och beredas, och hvilka Näringar, i fall af utväg till ytterligare understöd, otvifvelagtigt böra äga företräde.

StatsUtskottet anser på desse grunder, ingendera af de i ofvanberörde Memorial, föreslagne alternativet böra bifallas; hvilket dock Riksens Höglofl. Ständers ompröfvande, vörd. samt underställes. Stockholm den 31 Januarii 1818.

N:r 55.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts utlåtande, angående Riksdags-Fullmäktigens Herr L. J. Bagers

*från Malmö Motion om understöd af
Allmänne Medel för fullbordandet af
Hamnbyggnaden derstädes.*

F från Wällof. BorgareStåndet har StatsUtskottet fått till dess åtgärd remitteradt ett Memorial af Herr L. J. Bager om bidrag af Allmänne medel till fullbordande af Hamnbyggnaden derstädes, hvilket Memorial är af följande lydelse: "Jag anhåller få fästa Högtärade Ståndets upmärksamhet på ett ämne, som väl egentligen icke rörer Ståndet samfält; men likväl är af mycken vikt, icke blott för det Samhälle, hvars ena Representant jag har äran vara, utan för hela den derikring liggande orten, jemte många andra Provincer, och detta är fortsättningen af Malmö Hamnbyggnad."

"Före år 1775, då anläggningen af en Hamn vid nämnde Stad påbegyntes, kördes där alla varor i sjön på höga vagnar till eller ifrån båtar, som vid dagligt vatten lågo utan alt beskydd och om vintrarne blefvo updragne på landet. Detta loss- och lastningssätt medförde icke blott en dryg kostnad, utan tillika den svåra olägenheten, att all rörelse måste vid blåsväder afstadna, och vid minsta rörelse i vattnet blefvo de varor, som lågo nederst på vagnsbotten, våta, så att sällan någon laddning Spannemål kom till destinerad ort, utan att vara mer eller mindre skadad, hvilket verkade märkeligen på försäljnings-priserne och derigenom åter på priserne till landtmannens, till å.

”kerbrukets största skada. Äfven hände det rätt
”ofta, att hela lassen blefvo utstjälpte i vattnet
”och förderfvade. I en sådan ställning kunde
”ingen nyttig handel äga bestånd. Fabriker
”kunde ej påtänkas; ty det var ej möjligt att få
”ett Fat Tobak eller Socker, eller en Bal Ull
”oskadad i land.”

”Följderne häraf blefvo alt mer och mer
”kännbara och Staden var nära sin undergång.
”Denna svåra belägenhet fordrade en snar hjälp
”och verkade till en förening innom Borger-
”skapet, i följd hvaraf det med stora uppoffrin-
”gar tillvägabragte en mindre Hamn, deri, till
”en början båtar kunde lasta och lossa, samt
”den farliga körslen i sjön således undvikas.
”År 1777 var redan en någorlunda mot ända-
”målet svarande Båthamn färdig och en mindre
”MudderPråm anskaffad tilll upränsning af så
”väl sjelfva hamnen, som inloppet dertill; man
”kunde således då få större Fastager oskadade i
”land, och detta medförde den lyckliga verkan,
”att åtskillige Fabriker vid den tiden redan an-
”lades, hvilka sedermera blifvit ansenlige och
”lemnad föda åt en mängd menniskor, hvarjemte
”den ännu vigtigare följden snart förmärktes, att
”Spannemålen, som bortskickades, kom oskadad
”till bestämde orter; att derföre erhöles högre
”priser och att köpmannen i Malmö kunde, i
”lika mån, öka, och verkligen för Landtmannen
”ökade priserne.”

”Sedermera har HamnArbetet, efter en vid-
”sträcktare plan blifvit fortsatt, med en drift och

"omtanka, som gör den för dess bedrifvande
"tillsatte Directionen desto mera heder, som e-
"huru den städse måst kämpa emot Naturen,
"hvilken är ingenting mindre än gynnande för
"en HamnAnläggning vid Malmö, med högst
"knappa tillgångar derstädes utfört en Hamn-
"byggnad, som nu är mycket nära att svara e-
"mot ändamålet."

"Detta arbete skulle likväl ej avancerat
"långt, om Directionen icke genom sitt nitiska
"bemödande förskaffat privata Lån och till des-
"sas återbetalning funnit utväg genom den hos
"Hans Kongl. Maj:t sökte och 1802 vundna rät-
"tigheten för HamnInrättningen att åtnjuta för-
"höjde afgifter."

"Denna nådebevisning verkade ock dertill,
"att, då fråga upstod, att bereda Canonsluparne
"af den Escadre, som, enligt Kongl. Maj:ts Be-
"slut, skulle i Malmö förläggas, tillfälle att kom-
"ma upp till den derföre bestämda Hamnen uti
"Grafven vid Citadellet, Hamn-Directionen, på
"Inrättningens bekostnad, lät 1803 gräfva en Ca-
"nal, imellan Stadens Hamn och Fästningsgraf-
"ven, och vid ändarne deraf bygga kostbare
"Slussportar, för att kunna efter behag släppa
"vattnet i och ur Fästningsgrafven, och, då en
"allmän farväg blef genom denna Canal afsku-
"ren, måste Directionen låta öfver densamma
"upföra en Windbrygga."

"Att gifva Hamnen en ökad utsträckning i
"Sjön, är desto nödvändigare, som det nu åstad-
"komne djupet, imellan de redan upförde Broar-

”ne ej utan en altför stor kostnad kan någor-
”lunda bibehållas, förr än 2:ne Sandbackar, som
”äro utanföre Hamnen, blifva genom Brobygg-
”naden hindrade, att, vid den minsta oro i vatt-
”net, och synnerligast Höst- och Vårtiden, i-
”genfylla icke blott den genom muddring öppna-
”de ränna utanföre, utan äfven uti sjelfva Ham-
”nen, och härtill kommer, att reddan är mycket
”farlig, icke blott derigenom, att den såsom al-
”deles öppen, icke lemnar något skydd emot
”stormväder, för de der liggande fartygen, utan
”äfven genom dess dåliga Ankarbotten, så skul-
”le Hamnbyggnaden alltid förblifva ofullkomlig,
”om Directionen ej sökte bereda tillfälle, äfven
”för mera djupgående fartyg, att kunna uti Ham-
”nen intaga och utlossa fulla laster. Dessutom
”gör ett otillräckeligt utrymme för fartygs vin-
”teruplag Hamnens utvidgning nödvändig, och
”man skulle genom detta arbete upå ett af na-
”turen djupare farvatten, hvars botten endast be-
”står af lera och derfore lemnar tillfälle, att ge-
”nom muddring åstadkomma en ännu djupare
”ränna, som ganska lätt, med en mindre betyd-
”lig kostnad, bibehålles. Men detta nyttiga
”HamnArbete är, ty värr, nära att afbrytas, till
”följe af bristande medel. Ur Malmö Hamn-
”Cassa gå icke allenast Stadens Embets- och
”Tjenstemäns PenningeLöner, utan äfven alla
”de, för Stadens publique Byggnaders underhåll
”och reparation, nödige medel, hvilket årligen
”till en icke ringa del minskar Hamnens in-
”komster; men, hvad värre är, en å Rådhus-
”byggnaden, för ett par år tillbaka verkställd li-

”ka betydlig och kostsam, som nyttig och nöd-
”värdig HufvudReparation, och SjötullsPackhu-
”sets ännu sednare iståndsättande och utvidgan-
”de, jemte anskaffandet, förledit år, af en stor
”ny MudderPråm, som drifves med hästar, haf-
”va icke allenast medtagit hela HamnInrättnin-
”gens inbesparde Fond, utan nödgat Directionen,
”att, för Inrättningens räkning, uptaga Private
”Lån, till bestridande af kostnaderne, vid fort-
”sättning af det mäst nödvändiga HamnArbetet.
”Directionen har härigenom sett sig försatt uti
”en så brydsam belägenhet, att den varit nöd-
”sakad hos Regeringen söka biträde, — en ut-
”väg, som den, i öfverensstämmelse med sin
”medborgerliga pligt, har alltid ambitionerat att
”ej begagna, utan i händelse af ett högst på-
”trängande behof; — fastän flere Skånska Stä-
”der, nästan ensamt på Statens bekostnad, utfört
”deras Hamnbyggnader.”

”Vår HamnDirection ingeck derföre, vid
”detta årets början, med en underdånig ansök-
”ning till Hans Maj:t Konungen om ett under-
”stöd, af Statsmedlen, för Malmö Hamnbyggnad,
”af 20,000 R:d Banco, och var det till följe
”häraf, som Kongl. Maj:t i Nåder beviljade den-
”na Inrättning ett Lånebiträde af 15,000 R:d
”Banco, att utgå till en Femtedel hvarje år, un-
”der fem års tid, att derefter bibehållas i Fem
”år, utan afbetalning på Capitalet, men sederme-
”ra, eller det ellofte året och de derpå följande
”åren, skulle deraf återbetalas, 3,000 R:d Banco
”årligen, utom det att, under hela tiden, för

"detta Lån, fyra Procent årlig Ränta borde er-
 "läggas. Af denna Hans Maj:t Konungens Nåd,
 "har HamnDirectionen likväl ej ännu vågat be-
 "gagna sig; ty den har insett svårigheten, att ef-
 "ter 10 års förlopp, finna medel till de före-
 "skrifne betydelige årlige afbetalningarne på det
 "i Nåder beviljade Lånet; — och det är i an-
 "ledning häraf, som jag nu tager mig friheten
 "att af Riksens Höglofl. Ständer, i största öd-
 "mjukhet anhålla om förestående TjuguTusende
 "(20,000) R:d Banco såsom understöd och bi-
 "träde till fortsättande af Hamnbyggnads-arbetet
 "i Malmö och i den händelse Riksens Höglofl.
 "Ständer af en eller annan orsak, ej kunna bi-
 "falla denna min vördsamma anhållan, vågar jag
 "hoppas, att de åtminstone gunstbenäget behaga-
 "de tillslå HamnInrättningen i den begärta Sum-
 "man, såsom Lån, med rättighet att deraf årli-
 "gen, under fyra år, upbära 5,000 R:d Banco
 "emot 4 procents årlig Ränta och efter de första
 "fyra årens förlopp 2 procents årlig Afbetalning
 "på CapitalSumman, samt skyldighet, att inom 4
 "å 5 år fullända Hamnbyggnaden, efter den af
 "Höglofl. Kongl. Förvaltningen för SjöÄrender-
 "ne faststälde ritningen."

"Skulle åter Riksens Höglofl. Ständer anse
 "denna saken vara af sådan beskaffenhet, att dess
 "afgörande bör på Kongl. Maj:t bero, skattar jag
 "Malmö Stad lycklig, om Riksens Höglofl. Stän-
 "der tacktes gunstbenäget låta min vördsamma
 "ansökning, åtföljd af deras Recommendation,
 "Hans Kongl. Maj:t underställas."

"Det

"Det är för Malmö HamnDirection af de-
"sto mera vigt att vinna det nu genom mig sök-
"ta biträdet, som den nyligen gjort en oersätt-
"lig förlust, genom dess vördade Ordförandes,
"CommerceRådet och Riddaren *Frans Suells*
"bortgång."

"Denne för sina goda medborgerliga tänke-
"sätt och sina flera stora Patriotiska företag så
"allmänt respecterade Man, grundlade vår Hamn-
"byggnad och har genom sitt nit och insigts-
"fulla omtanka, äfvensom genom sin betydelige
"enskildte förmögenhet, rätt ofta undanröjt hin-
"der för HamnArbetets fortsättande och satt
"Hamnen så hastigt uti det skick, hvari den nu
"är. — Han har derföre ock, så härigenom, som
"genom sina öfriga stora förtjenster, gjort sig
"värdig att bibehållas i sine Medborgares tack-
"samma hugkomst."

"Sedan nu mera jemte flere andre varor,
"ärligen mellan 70, till 100,000 Tunnor Span-
"nemål från Malmö utskeppas till flere deraf be-
"höfvande orter inom Riket och deremot andre
"Provincer derstädes finna afsättning för deras
"Producter, hvaribland förnemligast betydelige
"partier af alla sorter ByggnadsMaterialier, be-
"höflige för de nu Allmänne Enskiften å Slätt-
"byggden, inses lätteligen hurusom Malmö Hamn-
"byggnad förenar allmänt med enskildt gagn,
"och derpå vågar jag stödja mitt hopp om bifall
"till min närvarande vördsamma ansökan.

L. J. Bager."

Wid öfvervägande häraf, har StatsUtskottet funnit Hamnbyggnaden vid Malmö vara af den allmännare nytta, att den icke blott för Malmö Stad skall lätta den tillförene obehärlige last- och lossningen af hvad som sjöledes befragtas, utan ock i betydlig mån för kringliggande Sadesrike Provincer, kommer att befordra en fördelagtigare afsättning på deras Spannemål med flere producter, samt en bättre tillförsel af Byggnadsämnen, hvarutaf Landet under de der pågående Enskiften och utflyttningar finnes i oundvikeligt behof; hvarförutan härvid synes i betraktande böra tagas de naturliga hinder och svårigheter, som möta vid utförandet af denne anläggning samt den större kostnad, som altså erfordras; Och har StatsUtskottet, på grund häraf, ansett denne Hamnbyggnads fullbordande, vara ett sådant företag, som företrädesvis och på lindriga villkor må böra understödjas af de till Jördbrukets, Handelns och Näringsarnes befördran, på RiksStatens 9:de HufvudTitul anslagne medel, som af Kongl. Maj:t i Nåder disponeras; hvarföre Utskottet vördsamligen hemställer, om icke Riksens Höglofl. Ständer, med afseende på omförmälte förhållanden, skulle finna skäligt, att härom hos Kongl. Maj:t i underdånighet göra anmälan och dervid tillika anhålla, att ett räntefritt lån af 3 å 4,000 R:d Banco årligen i Fem år, mot säkerhet och lämpelige återbetalningsvillkor kunde af nämnde tillgång beviljas för fullbordandet af Malmö Hamnbyggnad, men hvarvid tillika synes böra fästas det villkor, att Landshöfdingen i Orten skall tillse och intyga,

att medlen till ändamålet begagnas. Stockholm
den 31 Januarii 1818.

N:r 56.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Nådiga Remiss uppå Herr StatsCommissarien och Riddaren Widegrens ansökning, om Gratification och Lönförhöjning för Kamereraren Müller n.

Kongl. Maj:t har genom Nådig Remiss af den 14:de i denna Månad till Riksens Ständers StatsUtskotts åtgärd öfverlemnad, Herr StatsCommissariens och Riddarens af Kongl. Nordstjerne-Orden, *Em. Widegrens* i underdånighet ingifne ansökning, hvaruti andrages, att då Riksens Ständer år 1815 gillade den upgifne Planen, till en förnyad RiksHufvudBok, ifrån 1810 års början, hade icke kunnat förutses alla de hinder, som skulle möta i synnerhet vid LandsBöckernes afslutning, hvarvid annan utväg ej varit att vidtaga, än att helt och hållit omsluta LandtRäkenskaperne efter nya systemet och författa Formulairer till lättnad och öfverensstämmelse öfver hela Riket; och hafva altså både tryckte samt skrifne Formulairer till vinnande af skyndsamt kännedom blifvit till alla Län i Riket öfversände, hvarefter hälften af Länetis Räkenskaper redan inkommit samt de öfrige förmodas snart er-

hållas; Äfvensom de Sju Serskildte Räkenskaper, som redovisa öfrige delar af Rikets StatsWerk, äro omslutne från och med 1810 till och med 1814, samt lämpelige Calculationer till in- tagande i RiksHufvudBoken deröfver färdige, och alla desse Werks Balancer vid hvarje års början och slut utredde, samt Inkomsterne, i jemförelse med hvad uti RiksStaterne påräknas, in- tagne. I anledning häraf och jemte förmälan, att detta trägna arbete mycket försvagat Herr StatsCommissariens hälsa samt verkat på hans utgifter och hushållsbekymmer, hvilket alt till Kongl. Maj:ts Nåd öfverlemnades, funne Herr StatsCommissarien sig böra i underdånighet anmäla Kamereraren vid BokslutsContoiret *J. F. Müllern*, som under berörde arbete gått Herr StatsCommissarien tillhanda, att för ett sådant biträde, utom hvilket det ej skall varit möjligt medhinna arbetet, erhålla en Gratification af 1,500 R:d Banco samt dessutom, och då RiksBokslutet hufvudsakeligen af *Müllerns* åtgärd skall bero, undfå en årlig Löntillökning af 333 R:d 16 sk.

StatsUtskottet har inhemtat, att Kamereraren *Müllern*, såsom förordnad, att i denne egenskap biträda Herr StatsCommissarien *Widgren* uti dess RiksBoksluts arbete, derunder njuter ett Arfvo- de, svarande mot Kamererare-lön på Stat, som för nästlidet år bestigit sig till 948 R:d 6 sk. Och då *Müllern* för ifrågavarande befattning synes icke skäligen böra tilläggas, hvarken någon serskild belöning eller större årlig lön, än ordinarie

Kamererare uti Kongl. StatsContoïret åtnjuta, har Utskottet funnit sig icke kunna tillstyrka Riksens Höglofl. Ständer, att den för honom begärte Gratification eller Lönförhöjning bevilja: hvilket vördsamligen öfverlemnas till Riksens Höglofl. Ständers bepröfvande; och lärer underdånigt svar å Remissen varda sflåtet. Stockholm den 31 Januarii 1818.

N:r 57.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande angående föreslagen tillökning i PostSkjuts-legan.

Hos Hedervärda BondeStåndet hafva, uti ingifne serskildte Memorialer, RiksdagsFullmäktige Daniel Selander från WesterNorrland och Gustaf Olsson från Westmanland andragit, att den för Postföringen nu bestådde Skjutslega af 6 sk. milen, vore altför ringa och otillräcklig för de dertill indeldte hemmansägare, att dermed kunna bestrida de med Postskjutsningen förenade kostnader till Hästars och Körredskaps underhållande samt pålitelige Drängars aflönande m. m. samt derföre, äfvensom i anseende till besvärligheten och ansvaret vid Postföringen, föreslagit, att legan derföre måtte förhöjas till lika belopp, som för Gästgifveri- eller Hållskjuts betalas; och hafva RiksdagsFullmäktige från flera Orter härutinnan sig förenat samt berörde Memorialer under den 2:dra och 5:te i denna Månad blifvit till StatsUtskottet remitterade.

I anledning här af, har StatsUtskottet angående Postförarnes aflöning samt Statens kostnad dertill förskaffat sig närmare uplysning, samt dervid inhemtat, att, enligt 1815 års Räkenskaper öfver PostWerket, legan för så kallade dubbla Postföringen i veckan, efter 6 sk. milen, berörde år stigit till 14,639 R:d 23 sk. 3 rst., för den enkla Postskjutsningen, eller en gång i veckan å 4 sk. milen 2,558 R:d 11 sk. samt för Tyska Brefposten å 7 sk. milen 1,804 R:d 27 sk. 1 rst., tillsammans för närnde år 19,002 R:d 13 sk. 4 rst. För Extra Poster betalas åter 8 sk. milen och för Postföringen från Städerna erlägges Stads-skjutslega eller betalning efter beting samt för Postens fortskaffning af Waddö PostRotar öfver hafvet likaledes serskild högre betalning.

Den för allmänna Postföringen eller dubbla, enkla och Tyska Posterne nu utgående legan har StatsUtskottet ansett nu fordra en efter tiden och öfrige omständigheter lämpad påökning, så framt Posthemmans Innehafvarne skola kunna äga bestånd och fullgöra deras skyldigheter vid den angelagne och med ansvar förbundne Postföringen; Men då desse Hemmansägare, i allmänhet, utom Postskjuts-legan, åtnjuta andre förmåner och friheter framför de till Gästgifveri och Hållskjuts anslagne HemmansInnehafvarne, har StatsUtskottet trott, att en förhöjning i Postskjuts-legan icke skäligen må föreslås till det belopp, att denne skulle blifva lika med hvad för Gästgifvare-skjuts betalas, utan att ifråga-

rande tillökning lämpeligen kunde sålunda bestämmas att för den hittills med 6 sk. betaladte dubbla Postföringen ökas legan till 8 sk., för den enkla ifrån 4 sk. till 6 sk. och för Tyska Posten, som med 7 sk. nu betalas, äfven till 8 sk., allt för milen räknadt; genom hvilken förhöjning desse Postskjuts-legor skulle, efter en förslagsvis gjord beräkning, stiga till 25,418 R:d 40 sk. för året eller omkring 6,416 R:d 26 sk. 8 sk. mera än tillförene, med hvilket sistnämnde belopp inkomsten af PostWerket, deraf Utgifterne bestridas, altså komme att minskas; hvilket till Riksens Höglofl. Ständers bepröfvande vördsamligen hemställes; och lära Riksens Höglofl. Ständer, om bifall härtill lemnas, genom underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla om Dess Nådiga åtgärd i afseende på verkställigheten häraf. Stockholm den 31 Januarii 1818.

N:r 52,

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande angående RiksdagsFullmäktigen Eric Svenssons från Bohus Län Memorial om indragning af AdelsFane Regimentets indelningar.

Genom ProtocollsUtdrag af den 5:te i denna månad, har Hedervärda BondeStåndet till StatsUtskottet öfverlemnadt RiksdagsFullmäktigen *Eric Svenssons* från Bohus Län Memorial, hvaruti fö-

reslös, att Indelningarne vid AdelsFane Regimentet måtte, till understöd för StatsWerket i dess närvarande förlägenhet, indragas, samt de ännu qvarvarande Innehafvarne af desse Indelningar få bibehålla sine Boställen till nödig utkomst och ersättning för utgifne Accords-Summor.

Då Riksens Ständer redan vid 1809 och 1810 årens Riksdag beslutat om AdelsFane Regimentets Indelningars indragande, samt derefter vid Urtima Riksdagen i Örebro år 1812, likmätigt underdånig skrifvelse af den 16:de Julii samma år, anslagit alla vid detta Regemente ledigblifvande Indelningar och Boställen till Kongl. Maj:ts Nådiga Disposition, i och för Inrättningen af ett Invalidhus; så har StatsUtskottet ansett någon vidare åtgärd i detta ämne nu icke kunna Riksens Höglofl. Ständer tillstyrkas. Stockholm den 31 Januarii 1818.

N:r 59.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUtskotts Utlåtande angående Riksdags-Fullmäktigen Olof Gudmundsson Bagges Memorial om understöd för Fiskare i Bohusländske Skärgården.

RiksdagsFullmäktigen Olof Gudmunsson Bagge från Bohus Län, har, uti ingifvet Memorial, som Hedervärda BondeStåndet till StatsUtskottet

remitterat, andragit, att det vid 1810 års Urtima Riksdag ifrågaställdte anslag af 50,000 R: d till understöd för SillFiske på djupet, som af ett der till privilegieradt Bolag skulle idkas, icke kommit att utgå, eller något Bolag blifvit formeradt, samt att det så kallade StorFisket i Bohuslänske Skärgården, nu som förr drifves med de så kallade FiskeSkutor eller mindre Fartyg utaf de ytterst i Hafsbandet boende Fiskare, hvilkas hufvudsakligaste egendom består i fiskredskapen och en stuga, uppförd på klippan, utan någon der till hörande jord; och desse Fiskare skola derföre, vid timande olyckor af Sjöskada, ej kunna fortfara med sin näring, hvilken altså, och enär genom stormar och oväder flere sådana olyckor de senare åren inträffat, skall hafva aftagit och befaras kunna snart försvinna helt och hållit.

Då likväl detta Fiske vore af mycken vigt för Riket, som i annat fall nödgades från Norge låta införa sitt behof af Fiskvaror, samt på det att Sverges mäst härdade och snällaste Sjöfolk må bibehållas, föreslår RiksdagsFullmäktigen Bagge, att någon del af förrberörde, för Sillfiskets understödjande ämnade Fond, måtte användas till förskott åt dem, som nybygga Fiskfartyg, att utan ränta få begagnas i Tio år, mot en Tiondedels afbetalning om året, hvarigenom detta fattiga folk, som dock ej kunde lemna annan säkerhet, än en gemensam förbindelse af hvarje Skut- eller Båtlag, kunna sättas i tillfälle, att förse sig med erforderlige och så beskaffade

Fartyg, att Fisket med fördel och utan de der, med nu förenade olägenheter, kunde idkas; och skulle det understöd, som sålunda kunde dem lemnas, genom Landshöfdingens och HushållningsSällskapets åtgärd, i afseende på en nödig pröfning vid utdelningen deraf, dem tillställas; hvarjemte Riksdagsmannen förmåler, att ifråga- varande Fiskare, på 1750 talet, då de genom olyckor varit bragte i beklagelige omständigheter, erhållit förskott af Riksens Ständer, och dem riktigt återbetalt, samt nu förtjena den föreslagne undsättningen så mycket häldre, som de med vådan af sitt lif, idka en näringsgren, som i Sekler varit och skall blifva af stor vigt för Fäderneslandet.

I anledning häraf får StatsUtskottet upplysa, att ofvanberörde Fond af 50,000 R:d för Sillfiskets understödjande, likmätigt Riksens Ständers underdåniga skrifvelse af den 14:de October 1810 samt Kongl. Maj:ts den 23:dje October 1811 utfärdade Nådiga Privilegium för ett Bolag i detta ändamål, skulle samlas genom Subscription, samt i händelse denne Summa ej kunde sålunda erhållas, det bristande beloppet fyllas af de under 9:de HufvudTituln å RiksStaten anslagne medel, och intill dess att genom besparingar hunne upkomma någon tillgång för denna Titul, skulle beloppet af RiksgäldsConto:ret förskjutas emot återbetalning. Men då någon Subscription ej kom till verkställighet, förföll hela denna anstalt, så att någre medel ej finnas anslagne eller att påräkna för behofvet än den dertill anviste 9:de HufvudTitulns Summa.

StatsUtskottet inser nogsammt, att, på sätt RiksdagsFullmäktigen Bagge andragit, ett efter omständigheterna lämpadt understöd för ofvan-nämnde Fiskare i Bohuslänske Skärgården kan vara erforderligt, och af mycken vigt i och för näringens vidmagthållande i Riket; men Stats-Utskottet finner härvid nödigt, att för verkstäl-ligheten deraf, uppgöres ett fullständigt förslag af Landshöfdingen och HushållningsSällskapet i Or-ten, som derefter äga att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla denne angelägenhet, då Kongl. Maj:t i Nåder lärer tackas pröfva och bestämma hvad understöd, som af förrberörde, härtill redan anvisade Stats anslag må kunna be-viljas; hvilket vördsamt hemställes Riksens Hög-lofl. Ständers närmare öfvervägande. Stockholm den 31 Januarii 1818.

N:r 60.

Riksens Höglofl. Ständers StatsUt-skotts Utlåtande, angående Herr Öf-verHofJägmästarens m. m. Grefve von Rosens Memorial, om arfvo-de för Secreteraren vid ÖfverHof-Jägmästare - Embetet.

ÖfverHofJägmästaren m. m. Herr Grefve Rb-bergt von Rosen, har uti Memorial, som Höglofl. Ridderskapet och Adeln till StatsUtskottet re-mitterat, anført huruledes de, till Dess innehaf-vande Embete hörande göromål, hufvudsakligast

bestå i handläggning af allmänne ärender, likmätigt Kongl. Förordningen om Skogarne i Riket af den 1:a Augusti 1805, Kongl. Stadgan om Jagt och Djurfång af den 13:de April 1808 och Kongl. Brefvet af den 8:de Mars 1814 om Kronans Parker; men att likväl hvarken ÖfverHofJägmästaren sjelf eller dess Secreterare åtnjuter någon lön af Statsmedlen; och funne väl Herr Grefven och ÖfverHofJägmästaren sig sjelf tillräckligen belåten med de Lönevilkor, Kongl. Maj:ts behagat honom i Nåder anslå, men då Secreteraren för de många och ansvarige göromål, som honom skola åligga, endast upbär en på HofStaten upford löön af 200 R:d jemte 33 R:d 16 sk. i Skrifvarehjelp, hvilken löön, altsedan sysslan 1794 inrättades, icke blifvit förbättrad, så och enär tjenstebefattningen för denne Secreterare icke rörer Kongl. Maj:ts enskildte utan Statens allmänna Ärender, och någon Löneförhöjning för honom af HofStatsmedlen altså icke kunde förväntas, hemställer utur desse med flere anförde skäl, Herr Grefven och ÖfverHofJägmästaren, att för denne Tjensteman, så länge och intill dess annorlunda med Skogsvården och Jagtväsendet kan blifva förordnad, måtte af Statsmedlen varda bestådt ett skäligt arfvode.

StatsUtskottet får, i anledning här af, uplysa, att vid den 1809 och 1810 årens Riksdag verkstälde StatsRegleringen, blefvo, likmätigt Riksens Ständers underdåniga skrifvelse af den 18 November 1809, ÖfverHofJägmästaren jemte Dess Secreterare öfverflyttade på Kongl. Maj:ts